

SVETSKI BESTSELER

✧ A. M. DIN ✧

FARAONOVO ZAVEŠTANJE

ZNANJE JE MOĆ, A MOĆ MOŽE DA UBIJE...

Eksplzivno
i fantastično!

– *The Evening Telegraph*

www.vulkani.rs

Naziv originala:

**A. M. Dean
THE LOST LIBRARY**

**A. M. Din
FARAONOVO ZAVEŠTANJE**

Utorak

PROLOG

Minesota, SAD - 23.15 (GMT -6)

Metak je probio plućno krilo i ostao mu u grudima, ali starac više nije osećao bol. Taj bol postao je centralna tačka kad su ivice vidnog polja počele da mu se zamagljuju.

To je bilo očekivano. Arno Holmstrand znao je da dolaze - događaji od prošle nedelje nisu ostavili mnogo prostora sumnji. Bio je spreman. Morao je da požuri s pripremama, ali to je sad bilo gotovo. Pozornica je postavljena i on je obavio što je trebalo. Preostalo je još samo da dovrši ovaj poslednji zadatak i da se zatim pomoli da mu trud ne ostane uzaludan.

Malaksao, srušio se u kožnu fotelju iza radnog stola. Činilo se da površina od mahagonija svetluca pred njim, reflektujući mutnu svetlost stone lampe kroz zamračenu kancelariju - čudnovata lepota u takvom trenutku.

Pružio je ruku ka knjizi koja je stajala otvorena na stolu i vatreni bol vratio se istog trena. Ako je to uopšte bilo potrebno, bol mu je služio kao konačni podsetnik: nije bilo drugog izlaza - preostalo mu je jedino da dovrši započeti posao. Usredsredio je pažnju, spustio pogled na knjigu i izbrojao tri lista. Svom snagom koju je mogao prikupiti, istrgnuo ih je.

Zaćuo se bat koraka u hodniku. Arno je uzeo pozlaćeni srebrni upaljač, koji je pre mnogo godina dobio na poklon kad je bio kum na venčanju svog studenta, i kresnuo ga. Držeći stranice iznad male kante za otpatke pokraj stopala, primeo je plamen papiru. Sekund kasnije, hartija je planula. Pustio je da zapaljene stranice padnu u kantu za smeće, gledao kako se gužvaju i predaju narandžastom plamenu i opet se zavalio u fotelju.

Konačni čin je ostvaren. Prekrstio je ruke preko grudi i prepleo prste, a potom gledao kako se vrata kancelarije otvaraju uz tresak Lice čoveka pred njim bilo je bezizražajno, lišeno bilo kakvih prepoznatljivih osećanja. Poravnavši crnu kožnu jaknu, koja je ocrtavala konture mišićavog tela, uljez je pogledom brzo preleteo po sobi, spazio vatru u kanti za otpatke i uperio cev pištolja pravo u starca s druge strane stola.

Arno je podigao glavu i pogledao dušmanina pravo u oči.

„Očekivao sam te.“ Govorio je smireno i autoritativno. Čovek s pištoljem stajao je u vratima, ne mrdajući. Premda je trčao do pre svega nekoliko sekundi, disao je sasvim normalno.

Uklonivši lažnu prisnost iz glasa, Arno je progovorio strogo poslovnim

tonom.

„Našao si me. To je više nego što je većina njih uspela. Ali ovde je kraj.“

Zamislivši se na trenutak, ubica je zurio radoznalo u Arna. Nije očekivao starčevu samouverenost, naročito ne sada. Ovaj trenutak predstavljao je njegov poraz. Ipak, starac je sedeo pred njim uznemirujuće staloženo.

Uljez je udahnuo punim plućima. Zatim je, ne trepnuvši, brzo ispalio dva hica, jedan za drugim, oba Arnu u grudi.

Tama u sobi je rasla. Arno Holmstrand gledao je kako se uljezovo obličje vrtloži i bleđi, a zatim uzmiče. Mrak je nadošao.

A onda više ničega nije bilo.

Četrnaest minuta kasnije - Oksford, Engleska Sreda ujutro, 5.29 (GMT)

Satkula drevne crkve izdizala se nad gradom, koji je na ulicama počeo da oživljava u svakodnevnoj rutini. Šačica svetala uključila se u sobama koledža oko trga, a dostavna vozila manevrisala su po Haj stritu, snabdevajući prodavnice robom za još jedan radni dan. Mesec je bio nisko na nebu, noć je još uvek skrivala prve zrake sunca.

Tačno u 5.30, velika gvozdena kazaljka pomerila se napred. Iza metalnog zaklona, mali drveni klip, namerno ubačen između prastarih zupčanika, pukao je napola. Kad se veza olabavila, paketić, koji je khp skrivao u vazduhu visoko iznad podnožja kule, počeo je svoj pažljivo koordinirani pad.

Stotinu dvadeset četiri spiralne stepenice niže, u podnožju trinaestovekovnog tornja, zavežljaj je tresnuo o debeli kameni temelj građevine. Udarac je aktivirao detonator na spoljnom obodu smotuljka i njegov precizno usmereni eksplozivni naboj. Paket plastičnog eksploziva C-4 eksplodirao je silovito, uz gromoglasni prasak.

Prastara kula srušila se u ogromnoj vatrenoj lopti.

Sreda

Minesota - 9.05 (GMT-6)

Dan koji će zauvek promeniti život profesorke Emili Ves počeo je prilično uobičajeno. Nije bilo nikakvih znakova tragedije, nikakvih naročito hitnih poruka; jutarnja rutina počela je isto kao i svakog dana tokom jesenjeg semestra. Išla je na jutarnje džogiranje, održala jutarnje predavanje, popila jutarnju kafu; pa ipak, dok joj je nozdrve ispunjavao isti teški jesenji vazduh koji je svakog jutra udisala u studentskom gradu Karlton koledža, slutila je da nešto nije u redu. Nešto joj je treperilo na površini kože dok je hodala od učionice do kancelarije, iako taj osećaj nije mogla u potpunosti da definiše. Dan je imao neku neprirodnu pojavu, neobično svojstvo koje nije mogla tačno da odredi.

„Dobro jutro svima!“ Iz centralnog hodnika kompleksa na trećem spratu Lejton hola, sedišta Katedre za religiju, skrenula je kroz vrata koja vode ka njenoj kancelariji. Pripadala joj je jedna od nekoliko spojenih kancelarija, grupisanih oko malog zajedničkog prostora - mahune, kako se naziva u Minesoti. U mahuni su kancelarije imale četiri profesora, a svi oni su, skupa s još jednim kolegom, stajali u ćošku kad je Emili ušla.

Nasmešila im se, ali neveliko društvo bilo je u potpunosti zaokupljeno tihim razgovorom. Neobično dugo nakon njenog pozdrava, odnekud iz grupe začulo se *zdravo*, ali se nijedno lice nije okrenulo da je pozdravi. Tog trenutka postala je svesna čudne atmosfere na univerzitetu, prisutne čitavog jutra, koja joj sve do tada nije privukla punu pažnju - neobične tišine u hodnicima, skrenutih pogleda i zabrinutih izraza na licima kolega.

Iščačkavši ključeve iz tašne, Emili je zastala kod niza poštanskih sandučića i sadržaj svoga ispraznila u pregib lakta: hrpu reklamnih letaka, kojima je svesno dopustila da se nagomilaju u toku protekle dve nedelje. Svakodnevno uzimanje beskorisnog reklamnog materijala bilo je naprosto previše naporno.

Kolege su se i dalje sašaptavale iza njenih leđa. Dok je stavljala mali ključ u bravu svoje kancelarije, bacila je pogled preko ramena.

„Jedan od domara pronašao ga je jutros.“ Načula je meki glas, namerno prigušen.

„To je prosto nemoguće“, začuo se drugi glas. „Pila sam kafu s njim juče.“

Megi Larson, profesorka hrišćanske etike, žena koja je izgovorila poslednju opasku, imala je ozbiljan izraz lica.

Ne, pomisli Emili pogledavši je pažljivije. Megi izgleda uznemireno. Njena znatiželja rasplamsala se kad je shvatila da čak ni to nije prava reč. Zapravo, izgleda preplašeno.

Prestala je da okreće ključ u bravi i okrenula se ka kolegama. Nešto im je zaokupljalo pažnju - nešto što nije ni delovalo ni zvučalo dobro.

„Izvinite, ne želim da budem nepristojna, ali šta se dešava?“, upitala je zakoračivši prema njima. Neobična napetost u vazduhu uvećavala se sa svakom izgovorenom reči, ali nije znala kako drugačije da se ubaci u razgovor kad nije znala nijedan detalj. Čak ni temu.

Kakogod, ostali nisu nameravali da je dugo drže u neznanju. „Mora biti da još nisi čula“, odgovorila joj je koleginica. Ajlin Merin bila je redovni profesor predmeta Novi zavet. Takođe je bila i član komisije za naimenovanja, koja je zaposlila EmiU kad se pre dve godine prijavila za posao - od tada je prema toj starijoj ženi gajila duboku privrženost. Nadala se da će, jednoga dana, s prosedom kosom izgledati podjednako dobro kao Ajlin.

„Očigledno nisam.“ Otpila je gutljaj hladne kafe iz papirne čaše. Napravljena pre sat vremena, tečnost više nije imala prijatan ukus, ali čin prinošenja čaše do usana pomagao je da se nelagodnost trenutka razbije pomoću zrnca svakodnevice. „Čula šta?“

„Poznaješ li Arna Holmstranda, profesora s Katedre za istoriju?“ „Dabome“, odgovorila je. Svi su znali glavnog profesora na Katedri za istoriju. Čak i da nije predavala na obe katedre, i za istoriju i za religiju, opet bi znala za najistaknutijeg i najslavnijeg naučnika na koledžu. „Da li je pronašao još neki izgubljeni rukopis? Ili su ga opet proterali iz neke bliskoistočne zemlje zbog kršenjapravila na arheološkoj iskopini?“ Činilo joj se da je Holmstrand, svaki put kad bi joj ga neko pomenuo, uvek na pragu nekog velikog otkrića ili akademskog skandala. „Nije valjda doveo koledž do bankrota na svom poslednjem putovanju?“

„Ne, nije.“ Ajlin je najednom poprimila izgled kao da joj je neprijatno. Spustila je glas do šapata. „Mrtav je.“

„Mrtav!“ Emili se blagim laktanjem u potpunosti ugurala u neveliku grupu, uzdrmana novostima. „Ma šta to pričaš? Kad? Kako?“

„Sinoć. Policija misli da je ubijen, i to ovde, na univerzitetu.“

„Ne misle - znaju“, ubacio se u razgovor Džim Renolds, stručnjak za protestantizam. „Ubijen je. Dva metka u telo, blisko grupisana - tako sam čuo. Za svojim radnim stolom. Izgleda da je posredi profesionalno odrađen posao.“

Neobično treperenje na Emilinoj koži sad su zamenili sasvim formirani žmarci jeze. Ubistvo u kampusu Karlton koledža bilo bi nečuvena pojava, ali ubistvo kolege... Novosti su izazvale efekat šoka, pomešanog s istinskim strahom.

„Jurili su ga niz hodnik“, dodade Ajlin. „Ispred kancelarije ima tragova

krvi. Nisam videla unutrašnjost." Glas joj je pukao. Pogledala je u Emili. „Zar nisi primetila policiju svud unaokolo na univerzitetu?“

Vesti su zaprepastile Emili. Videla je policijska vozila kad je parkirala automobil pre početka jutarnjeg predavanja, ali nije obratila pažnju na njih. Prisustvo organa reda i zakona u studentskom gradu nije baš bilo neuobičajeno.

„Nisam... nisam imala pojma.“ Zastala je. „Zašto Arno?“ Nije znala šta bi drugo pitala.

„To nije pitanje koje me zabrinjava." Glas, bojažljiv i uplašen, pripadao je kolegici Emi Eriksen.

„Nego?“, upita Emili.

„Ako je naš kolega napadnut i ubijen ovde, na univerzitetu, onda je pitanje koje me zaista brine: ko je sledeći?“

2.

Vašington, Okrug Kolumbija - 9.06 (GMT -5)

Izvan konferencijske sale 26H, D. Barton Gifbrd pružio je lakeju kožnu aktentašnu i uputio mupogled kojim je jasno stavljao do znanja da po završetku jutarnjeg sastanka želi da bude sam. Stojeći po strani dok su drugi izlazili iz prostorije i odlazili niz hodnik prema izlazu, ignorisao je mnogobrojne znakove *zabranjeno pušenje*, izvadio *pal mal* bez filtera iz paklice u grudnom džepu i pripalio. Već dve godine, koliko je veliki čovek bio na vlasti, Giford je radio u predsednikovom savetničkom komitetu za spoljnu politiku i bio odani pristalica njegovog angažmana na Bliskom istoku, premda trenutni stanar Ovalnog kabineta nije delio Gifordovu želju da bude još agresivniji i preduzimljiviji u posleratnom obnavljanju zemlje. Giford je postao jedan od najuticajnijih savetnika vrhovnog zapovednika, oblikujući državnu politiku baš kao i starajući se o tome da predsednik uvek jasno razlikuje prijatelje od neprijatelja. Prošlost mu je bila biznis, a biznis nije ništa drugo do svet mreža. Voleo je da misli kako je predsednik povezan, ili nije povezan, zahvaljujući njegovoj mudrosti i uticaju. A nije bio daleko od istine. On je bio osoba s vezama, a predsednik glasnogovornik morala, koji samo ume da izabere one prave.

Kol je nepomično stajao u senci; na nevidljivom licu očitavalo se gađenje prema gojaznom arogantnom mešetaru moći, koji se ponašao potpuno u skladu sa svakim stereotipom o velikoj zverki, nadmenom čoveku od uticaja. Giford je bio gluv i slep za sve što nije smatrao bitnim za svoje lične planove.

Tu manu danas će platiti glavom.

Giford je povukao dim u pustom hodniku, a dopola popušena cigareta landarala mu je sa usana dok je rukama ravnao sako. Iskoristivši to trenutno skretanje pažnje, a i ranjiviji položaj mete, Kol iskorači iz kancelarije s druge strane hodnika, lakim pokretom zgrabi debelog čoveka za zglobove i ugura ga nazad u salu za konferencije.

„Šta to radiš, dovraga?“ upita ga Giford osorno, zatečen; cigareta mu ispade iz usta.

„Ćutite i sve će ići mnogo lakše“, odgovori Kol. Levom rukom stezao je Gifordove zglobove, a desnom zatvorio vrata iza leđa. „A sad sedite.“ Gurnuo ga je u jednu od nedavno upražnjenih kožnih fotelja poređanih oko dugog konferencijskog stola.

Giford je bio ozlojeđen. Ne samo što ga je nepoznati čovek maltretirao, već mu je i zglob iščašio. Privukao je ruke ispred grudi, kipeći od besa dok ih je

trljao u pokušaju da ukloni bol. Već je počeo da izbacuje preteće fraze dok se okretao u fotelji ka napadaču. „Samo da znaš, mladiću, da ja nisam čovek koji će mirno sedeti i trpeti ovu vrstu...”

Prekinuo je tiradu na pola rečenice, kad je fotelja dovršila okret i pogled mu pao na Kolove ruke. Dok je staloženo zavrtao prigušivač na vrh cevi gloka 32 kalibra .357 SIG, Kol mu je odgovorio ne podigavši pogled.

„Znam vrlo dobro ko ste vi, gospodine Giforde. Zato sam ovde.“

Gifordov gnev iščezao je istog trena, u potpunosti zamenjen bespomoćnim užasom. Nije mogao da odvoji pogled od oružja. „Šta... šta želiš?“

„Ovo“, reče Kol, zavrnuvši prigušivač uz škljocaj i otkočivši sigurnosnu kočnicu gloka. „Ovo je tačno ono što želim.“

„Ne razumem“, ispljunu Giford užasnut, mahinalno uranjajući dublje u fotelju kao da se nada da će tamo pronaći nekakvo utočište od pretnje pred njim. „Šta želiš od mene?“

„Pa ovo je to“, odgovorio je Kol. „Tačnije, od vas konkretno ne želim ništa. Ovo nije saslušanje, a ni otmica.“

„Šta je onda?“

Kol je konačno podigao glavu i pogledao pravo u razrogačene i prestrašene oči D. Bartona Giforda. „Ovo je kraj.“

„Ja... ne shvatam.“

„I pretpostavljao sam da nećete shvatiti“, odvratio je Kol.

Bilo kakav dalji razgovor presekla su dva metka koja je ispalio u Gifordovo srce, drugi još dok mu je desno rame bez napora apsorbovalo poznati oštri trzaj omalenog pištolja; tihi, prigušeni pucnjevi tek neznatno odjeknuše u dugačkoj prostoriji.

Giford se, otvorenih usta i iskolačenih očiju, u neverici zabljuje u obla* čić dima iz cevi koja je upravo isporučila svoje smrtonosno punjenje njemu u grudi. Dok mu je krv isticala iz srca i šikljala iz rana na grudima i leđima, srušio se u fotelju.

Kol je mirno gledao kako čovek izdiše i pada u tamu.

3.

9.20 (GMT -6)

„Znaju li ko ga je upucao?“ Oklevanje u Emilinim rečima odavalo je nelagodu. Još nije mogla da pretpostavi zašto bi neko želeo da ubije Arna Holmstranda. Bio je, bez sumnje, najpoznatija javna ličnost na koledžu, ali takođe, iz njene perspektive, i prastar - dobrano u sedamdesetim. U suštini, bio je povučen i pomalo ekscentričan starčić. Nije ga poznavala naročito dobro. Susreli su se nekoliko puta, a Arno bi s vremena na vreme promrmljao čudne komentare njenom istraživačkom radu - u duhu bogomdanog prava starijih profesora da uvek i svuda osporavaju rad mlađih kolega - i time je pun opseg njihovog poznanstva iscrpljen. Bili su samo kolege, dakle, daleko od prijateljstva.

Međutim, to joj nije mnogo pomoglo da ublaži šok. Smrt na univerzitetu, a kamoli ubistvo, nije predstavljalo običnu vest. A EmiU nije mogla da ne oseti određene simpatije prema Holmstrandu, iako su uglavnom posledica njegove reputacije i njenog profesionalnog divljenja njemu, a ne međusobne interakcije.

„Nemaju pojma“, odgovori Džim Renolds. „Istražitelji su trenutno u njegovoj zgradi. Čitavo krilo je blokirano. Biće čitav dan.“

Emili je impulsivno otpila još jedan gutljaj kafe, ali čin prinošenja čaše usnama delovao je ovog puta usiljeno, maltene neučtivo, kao previše normalan čin u svetlu takvih novosti.

„Ne mogu da verujem da se tako nešto ovde dogodilo.“ Strah Megi Larson i dalje se video. „Ako je neko bio voljan da krene na njega...“ Nije dovršila rečenicu. Neizgovorena izjava odnosila se na sve njih: s ubijenim kolegom, svi su se osećali nesigurno.

Nad grupom se nadvio dugačak tajac; prekinula ga je tek zvonjava iza njihovih glava. Trebalo je da počnu naredni časovi, i profesori su razmenili zabrinute poglede dok su odlazili svojim učionicama i obavezama. Dok su se rastajali, Emili je osetila nelagodnu grižu savesti. Da li je bilo prihvatljivo tek tako otići i pozabaviti se svakodnevnim poslovima nakon razgovora o smrti kolege? Svakako, nešto bi trebalo kazati, makar da se izrazi saosećanje.

„Pa... žao mi je zbog Arna.“ Nije uspela da smisli ništa drugo. Iznenadio ju je stepen žalosti koju je osećala. Njena emotivna reakcija bila bi prikladnija kao odgovor na smrt bliskog prijatelja - što Arno Holmstrand nikada nije bio.

Ajlin joj je uputila blag osmeh i izašla iz mahune. Emili je, boreći se sa šokom, otišla do svoje kancelarije, otključala vrata i ušla u sićušnu sobu. Zapanjujuće

je kojom brzinom središte dana može da se promeni, koliko tragičan čin može da bude sveprožimajući. Dok nije čula za Arnovu smrt, misli su joj bile usredsređene na sasvim drugačiji svet: na predstojeći ponovni susret s voljenim. Poslednja središta pre produženog vikenda proslave Dana zahvalnosti značila je samo jedno jedino predavanje, i to rano pre podne. Ostatak dana bi, da je bilo po njenom, provela u žudno očekivanom putovanju iz MineapoUsa u Čikago, a onda i prazničnom vikendu s verenikom Majklom. Upoznali su se pre četiri godine, baš na Dan zahvalnosti - on kao Englez koji studira na domaćem terenu, a ona previše revnosna američka studentkinja na magistarskim studijama u inostranstvu, u pokušaju da podeli značaj velike američke tradicije sa starim kolonijalnim gospodarima - od tada, dan je postao samo njihov.

No, to blaženo odvajanje doživelo je neočekivani kraj. Otkako je u hodnicima koledža čula vest o smrti, Emih je srce u grudima tuklo kao ludo, a adrenalin joj je ubrzano kolao venama.

Ipak, potisnula je osećanje nelagode i uključila račimar na radnom stolu. Dnevni posao nije mogao u potpunosti da stane, ma koliko šok bio veliki. Ispruživši ruku, pustila je da se reklamni leci koje je pokupila iz sandučeta raspu po površini stola.

Dok su joj se u umu i dalje kovitlale misli o ubistvu i gubitku, isprva nije primetila malu žutu kovertu ugneždenu između dva drečava letka. Njene oči nisu zapazile elegantan i neobičan krasnopolis na spoljašnjosti, kao ni odsustvo poštanske marke i adrese pošiljaoca. Koverta je skliznula, neprimećena, mimo njenog pogleda i pomešala se s ostalim papirima.

4.

9.30 (GMT-6)

Dve rupice na kožnoj presvlaci stare fotelje označavale su tragove smrtonosnih hitaca koji su oduzeli život Arnu Holmstrandu. Bile su bhsko grupisane, razdvojene nepuna dva centimetra: jasne oznake profesionalca. Budući da je telo uklonjeno, detektiv je bio u mogućnosti da utvrdi putanju hitaca na osnovu jasnih tunela koje su meci napravili u koži. Ubica, ne viši od 170 centimetara, stajao je u do vratku. Žrtva je sedela u fotelji, hčem okrenutaprema napadaču.

Detektiv A1 Džonson gledao je kako forenzičari obavljaju posao na mestu zločina. Forenzičar je tankom pincetom i vešto, čak i s rukavicama od lateksa - očigledno je to radio već mnogo puta - izvadio metak iz jedne od rupa u fotelji. Možda tridesetosmica, pomisli A1, mada nije bilo njegovo da sudi o tome. To je posao tehničara u balističkoj laboratoriji. Bilo mu je dovoljno saznanje da je očigledno upotrebljen pištolj, da je to očigledno ubistvo s predumišljajem, štaviše, očigledno profesionalno odrađen posao.

Sve je to već viđao i ranije.

Telo je jutros odneto u mrtvačnicu. Ukupno tri rane od metaka, pri čemu je najpre zadobio onu na desnoj strani, najverovatnije negde van kancelarije. Džonson se zagledao u trag krvi koji je vodio iz hodnika u prostoriju. Islednik je pretpostavljao da bi i prva rana sama po sebi bila smrtonosna, ali žrtva je poživela dovoljno dugo da prođe kroz vrata - detektiv je ustao iz čučnja i pošao da iznova pređe pretpostavljene žrtvine korake - kroz vrata, do radnog stola. Zašto? Na stolu se nalazio telefon, ali nije bilo znakova da je žrtva pokušala da ga upotrebi, a policija nije primila nikakav poziv sve do narednog jutra, kada je domar pronašao leš.

Drugi forenzičar je s ragastova uzimao otiske prstiju. Treći je na radnom stolu ponavljao aktivnost svog kolege. Dvojica uniformisanih policajaca fotografisala su mesto zločina, a Džonsonov partner uzimao je u hodniku izjave od osoblja noćne smene. Najmanje još šestoro drugih vrzmalo se po prostoriji. Ne prvi put, A1 se začudio u kolikoj meri mesto zločina može da vrvi od života. To je jedan od čudnih paradoksa ovog posla.

Prišao je radnom stolu. Izgledao je upravo onako kako je A1 zamišljao da sto starog profesora treba da izgleda: stona lampa sa zelenim abažurom, mesingani držač za olovke, izlizani podmetač za pisanje i računar koji deluje kao da je zastareo još i pre nego što je izašao iz fabrike. U kožnom ovalu bila su stara pisma, pažljivo otvorena nožem za pisma od slonovače, uredno položenim preko njih.

Nož za pisma od slonovače, kula od slonovače... ovde su na delu kulturološke predrasude.

Nasred stola stajala je i velika knjiga u tvrdom povezu, puna fotografija. Bila je otvorena negde na sredini. Detektiv je prišao i rukom u rukavici ovlaš prešao preko stranica. Žuljeviti prsti ispod lateksa posutog prahom zaustaviše se dodirnuvši neočekivano grube ivice. Povez u središtu knjige skrivao je malo klupko nazubljenih ostataka, odakle je odgledno bilo iscepano nekoliko stranica.

Blesak blica privukao mu je pažnju kad je mladi forenzičar fotografisao knjigu, zajedno s njegovom šakom.

A1 je zamislio prizor: *Starac, ustreljen u grudi, tetura se natrag ka svojoj kancelariji kako bi iscepao nekoliko stranica iz knjige.* To nema mnogo smisla. S druge strane, ubistva su retko kad imala neki naročit smisao.

Još jedna slika; ovog puta fotoaparata je bio uperen u njegova stopala. A1 je pogledao naniže u kantu za otpatke, punu pocrnelih ostataka. Kleknuvši pored kante, spretni mladić u ručno krojenom odelu počeo je da čeprka po ugljenisanim ostacima.

Fino odelo, pomisli A1 smesta iznerviran. *Momak iz državne agencije - baš ono što nam je trebalo.*

A1 Džonson nije bio ljubitelj holivudskih blokbastera, ali su uvek verno prikazivali frustraciju koja bi se javila svaki put kada bi se različite kriminalističke službe nadmetale za nadležnost nad nekim slučajem. A detektivi u lokalnim policijskim patrolama nikad nisu nosili skupa odela krojena po meri. Nije znao iz koje agencije je mladić, ali koja god da je, situacija će uskoro postati vraški frustrirajuća.

„Da U profesori istorije uvek sami spaljuju svoje đubre?“, upita mladić, ne podigavši pogled.

„Znaš koliko i ja, dečko.“

Odelo se vidno štreknulo na Alovu poslednju reč, očigledno nezadovoljno što ga podsećaju na njegovu mladost. Mladić se polako osovio na noge, povrativši staloženost snagom volje.

„Nema bogzna šta da se vidi. Tek nekoliko smežuranih stranica. Spaljenih odjednom, kladim se.“

A1 je pokazao rukom na otvorenu knjigu na stolu.

„Odatle je istrgnuto nekoliko listova.“ Pokazao je na iskrzane ivice u knjizi. „Sudeći po brojevima stranica pre i posle, čini mi se da nedostaju tri lista.“

„Otprilike kohko ih ima ovde“, potvrdio je mladić, pokazujući na ugljenisane ostatke u korpi za otpatke.

„Ne shvatam“, reče A1. „Starac je smrtno ranjen u hodniku, ali ipak nekako uspeva da se dovuče do kancelarije, do radnog stola. Ispred njega stoji telefon, ali i ne pokušava da ga upotrebi. Ne zove u pomoć. Svuda unaokolo leže papiri i olovke, ali ne ostavlja nikakvu belešku. Umesto toga, otvara nekakvu

slikovnicu, cepa tri lista i spaljuje ih. Ne pije vodu.“

Mladić mu ništa nije odgovorio. Podigavši knjigu, pregledao ju je s pažnjom koja je prevazila Alovu osujećenost - izgledao je besno!

„Slušaj, dečko“, reče Al, „nisam čuo kako se zoveš. Nisam te viđao ranije. Jesi li već dugo u Blizancima?“ Većina detektiva u Gradovima blizancima, Mineapolisu i Sent Polu, gde je i centar svih kriminalističkih službi nadležnih za južni deo države, poznavali su se makar iz viđenja.

„Nisam odavde.“ Reči su bile izgovorene kao izjava. Mladić nije ponudio nikakvo dopunsko objašnjenje, niti je pokazao ijedan znak da želi da nastavi s tim profesionalnim ljubaznostima. Ponovo je okrenuo knjigu u šakama i pogled mu je pao na pocrneli papir u kanti za đubre.

Al nije bio spreman da ga tek tako ostavi na miru.

„Nisi odavde? Državna, a? Šta Državna policija traži ovde?“ *Ovoje očigledno lokalni slučaj. Dava neka nosi Državnu policiju!*

Mladić nije odgovorio, ignorišući Alovu upornost, ali najzad je vratio knjigu na sto. Poravnavši nabore na odelu, okrenuo se prema detektivu sa izrazom kancelarijske efikasnosti. Prvi put u toku razgovora, pogledao je Ala pravo u oči.

„Žao mi je što ne mogu više da ćaskam, imam dovoljno materijala za izveštaj. Milo mi je što smo se upoznali, detektive.“

„Izveštaj?“ Nehajna opaska bila je bezmalo previše. Knjiga i malo spaljene hartije jesu bili važni materijalni dokazi, ali teško da je to dovoljno za izveštaj. Al se osvrnuo po prostoriji i osmotrio živu aktivnost - uzimanje otisaka prstiju, tragova obuće, mrlja krvi. Tek sve to skupa sačinjavaće zadovoljavajući izveštaj. Ipak, činilo se kao da mladić sve to ignoriše, usredsredivši pažnju isključivo na radni sto i ugljenisani papir u kanti za otpatke. Kao da ostatak mesta zločina uopšte ne postoji.

To nije bilo uobičajeno za istražiteljski postupak, čak ni u Državnoj policiji.

Sa sarkastičnim prekorom na usnama, Al Džonson se okrenuo prema nepoznatom agentu, ali onda je shvatio da je ostao sam.

5.

9.35 (GMT-6)

Ako je naš kolega napadnut i ubijen ovde, na univerzitetu, onda je pitanje koje me zaista brine: ko je sledeći?

Nakon što su kolege otišle na predavanja, Emili je ostala sama u kancelariji, da razmišlja o čudnovatim obrisima proteklog razgovora. U mislima su joj odzvanjale reči Eme Eriksen. Nelagodnom strahu koji je osećala Emili nije doprinosilo samo Emino pitanje bez odgovora u vezi s ubistvom Ama Holmstranda, već i zlokobno prisustvo same smrti. Kolega je ubijen svega nekoliko metara od njene kancelarije. Postoji li šira opasnost? Jesu li svi u opasnosti?

Jesam li i ja? Odbacila je tu pomisao čim joj se oblikovala u urau. Lično shvatanje okolnosti je iracionalno, i samo bi dodatno nahranilo njen strah. Moraće da zabavi lutajući um: poslom, šadcom preostalih zadataka koje je trebalo da završi pre odlaska iz studentskog grada i polaska na put, do Majkla.

Pogledala je u hrpu pošte iz sandučeta - trenutno najneposrednijeg sredstva za odvrćanje od uznemirujućih misli. Đubre, đubre, đubre. Izašla je na loš glas zbog neuzimanja pošte, ali zar ovo nije očigledan razlog. Skoro sve što je dobila za gotovo dve nedelje bilo je obično reklamno đubre. Koverta od izdavača s reklamom za knjigu koju skoro sasvim sigurno nikad ne bi pročitala. Cirkularno pismo o pravima životinja - potpuno ista kopija pisma koje je primila i prethodne nedelju dana ranije, i one pre nje. Obaveštenje o novoj šifri za korišćenje fotokopira na njihovoj katedri, što je sekretarica već svima obznanila, sa ozbiljnošću i važnošću koje bi moglo da prati dobijanje šifara za lansiranje nuklearnih raketa. Akademski život možda jeste intelektualno privlačan, ali daleko od toga da je ispunjen uzbuđenjima. Emili je bacila dopis, zajedno sa ostalim papirima, u korpu za otpatke.

Ispod gomile hartije ležala je i žuta koverta od hrapavog i kvalitetnog papira. Emilino ime bilo je uredno ispisano na prednjoj strani, ali nije bilo adrese pošiljaoca ili poštanske marke.

Nešto u vezi s kovertom privuklo joj je pažnju. Zapazila je elegantni rukopis kojim je bilo napisano njeno ime. Fluidna slova ispisana su braonkastim mastilom, a njihove zaobljene ivice nepogrešivo su ukazivale na to da su pisana pravim nahvperom. Okrenula je kovertu i zagledala se u praznu površinu na poledini. Nije bilo poštanske marke niti ikakve naznake pošiljaoca. Neko je lično doneo kovertu do poštanskog sandučeta. Možda je pozivnica za neku prazničnu zabavu, i to, sudeći po izgledu koverta, znatno ekskluzivniju od onoga na šta je navikla.

Malim prstom otvorila je kovertu i jedan jedini list papira, presavijen po sredini, ispao joj je u krilo.

Rasklopila je hartiju. Ako prvi utisak treba da pripremi teren, pomislila je, onda bi ova beleška trebalo da ukaže na vrlo ekstravagantno tlo. Papir je bio prvorazredan, očigledno skupocen, kremaste boje i - ako nije grešila - blago je mirisao na kedrovinu.

Stomak joj se vezao u čvor zbog onoga šta je ugledala na vrhu stranice. Reljefna slova, gizdavo uzdignuta iznad bleštavila stranice, stajala su u zaglavlju pisma:

SA STOLA PROFESORA ARNA HOLMSTRANDA,
BA, MA, D. PHIL, PH. D., OBE

Arno Holmstrand, čovek ubijen prethodne noći. Veliki profesor.
Mrtav profesor.

Naredne reči zaokupile su joj punu pažnju.

„Draga Emili“ počinjala je poruka napisana istovetnim elegantnim rukopisom, istim braonkastim mastilom kao i na koverti. „Moja smrt svakako je prethodila ovom pismu.“

6.

Draga Emili,

Moja smrt svakako je prethodila ovom pismu. Pišem gaspunim saznanjem da smrt dolazi, i sjoš sigurnijim saznanjem da ćeš odigrati važnu ulogu u onome što će uslediti.

Postoji nešto što moram da ostavim tebi da otkriješ, Emili. Nešto što sva ostala moja dostignuća baca u senku, na smetlište beznačajnosti.

Poznata mi je lokacija biblioteke. One biblioteke. Biblioteke koju je sagradio kralj u bliskoj vezi s tvojim istraživačkim radom, Emili. Aleksandrijske biblioteke. Onapostoji, baš kao iprateće Društvo. Nijedno nije iščezlo.

Na kocki je mnogo više od pukog arheološkog kurioziteta. Kada budeš primila ovo pismo, ja ću zbog toga biti mrtav.

To znanje se ne sme odbaciti, Emili. Sad mi je neophodna tvoja pomoć. Na poleđini ove stranice odštampan je telefonski broj. Kad dovršiš pismo, pozoviga. Obećavam, ubrzo će ti sve postati mnogo jasnije.

Nismo se dobro poznavali, Emili. Žalim zbog toga. Ali budi sigurna da ti pišem iskreno i u nuždi.

S poštovanjem,

Arno

7.

Njujork - 10.35 (GMT -5)

Sekretar je podigao slušalicu pre nego što je telefon po drugi put zazvonio. „Da?“

„Gotovo je. Baš kao što ste izdali uputstva.“ Glas na drugom kraju veze govorio je odsečnim i hladnim tonovima.

„Čuvar je mrtav?“

„Lično sam se pobrinuo za to. Sinoć. Policija ga je pronašla jutros.“

Sekretar se zavalio u naslon fotelje. Preplavilo ga je zadovoljstvo i osećaj moći. Plemeniti cilj je ostvaren, a budućnost njihovog projekta očuvana. U ljudskog istoriji je svega nekolicina pokušala da uradi išta slično. Još manje ih je cilj i ostvarilo. Međutim, oni će uspeti, a kao što je prošlonedeljni napredak pokazivao, više nije bilo nikoga ko bi mogao da im stane na put. Sekretar je provukao prste kroz prosedu kosu.

„Znao je da dolazimo“, reče glas na drugom kraju veze.

To se dalo očekivati. Likvidacija pomoćnika prethodne nedelje predstavljala je javni događaj. To se nije moglo izbeći. Službenik vašingtonskog Zavoda za patente ne može se upucati u svojoj kancelariji a da mediji ne saznaju za to. No, s druge strane, cilj Saveta i nije bio da se likvidacija prikrije. Većina ljudi takva ubistva prosto smatra ubistvima, ali za one protiv kojih su njihovi potezi usmereni, to su poruke. Upozorenja.

„To je nebitno“, odgovorio je sekretar, „pošto si obavio posao. Osim izvora curenja informacija, za koji ćeš se uskoro postarati, on je bio poslednji čovek koji je imao pristup spisku.“

Curenje podataka sa spiska bilo je neoprostivo. Sve što su se mučili da sakupe dovedeno je u opasnost nečim toliko sitnim, kao što je spisak nekoliko imena. Spisak s imenima koja niko nije smeo da zna. Čitav plan oslanjao se na tu tajnovitost - anonimnost. Pa ipak, spisak je nekako kompromitovan. Jedini odgovor predstavljalo je dejstvovanje i ehminisanje svih koji su ga videh. Čuvar i njegov pomoćnik bili su ljudi čiji su životi nesumnjivo bili vredni, ah rizici su uveliko nadmašivali tu vrednost.

Sekretar se toliko udubio u mish da isprva nije primetio tišinu na drugom kraju veze. Međutim, to je odjednom aktiviralo alarm. Prenuvši se iz sanjarenja, nagnuo se napred.

„Šta je bilo? Šta je pošlo naopako?“

„Činjenica da je znao da dolazimo - to je možda mnogo važnije nego što mislite.“

Sekretar se lecnuo. On nije bio čovek koji voli iznenađenja. Nagnuo se još više i pritisnuo slušalicu na obraz.

„Pričaj.“

„Stigao je u svoju kancelariju pre nego što sam uspeo da ga dokrajčim. Imao sam utisak da nešto nije kako treba, ali tada nisam imao vremena da razmišljam o tome. Kad sam se jutros vratio da proverim, moja sumnja bila je potvrđena.“

„Nastavi“, zahtevao je Sekretar, zadržavajući uvežbanu smirenost. Imao je decenije iskustva sa prijemom loših vesti. Staloženost u kriznim vremenima, oduvek je to znao, izuzetno je važna. Dobar vođa uvek je najopasniji i najstrašniji kad je najsmireniji.

„Na njegovom stolu ležala je knjiga“, reče prijatelj. „Tri lista su nestala - iscepana. Našao sam ih spaljene u korpi za otpatke pored njegove fotelje.“ Zaćutao je, dopuštajući sekretaru da svari podatke. Nije očekivao, niti čekao njegov odgovor. Njihov odnos nije tako fiinkcionisao. Od njega se očekivalo da kaže ono što je neophodno. Ako poželi da čuje više, *sekretar će ga pitati*.

Stariji čovek dugo je razmatrao neobičan izveštaj. Dakle, postojalo je nešto što čuvar nije želeo da ubica vidi. Čak i u smrti, bio je čvrsto rešen da ih osujeti.

Sekretarove naredne reči zvučale su kao pretnja koliko i kao pitanje.

„Jesi li saznao detalje o toj knjizi?“

„Naravno, gospodine.“

Silom je opustio ramene mišiće. Prijatelj je bio dobro obučen.

„Želim da detalji budu na mom stolu za pola sata. Donesi mi ih na putu za Vašington.“ Potera se neće završiti tek tako. „I donesi mi primerakte knjige.“

8.

Vašington, Okrug Kolumbija - 10.45 (GMT-5)

Novosti sadržane u crvenoj fascikli bile su zabrinjavajuće, ali nisu mogle biti potpunije od onoga o čemu je izveštavala plavuša sa CNN-a, na TV-u u drugom delu njegove kancelarije. Isključio je ton nekoliko minuta ranije, pre nego što je pomoćnik ušao u prostoriju. Reporterka je ispričala šta je imala o eksploziji u Ujedinjenom Kraljevstvu i helikopter je iz vazduha uživo prenosio snimak ruševine, ali izuzev vremena eksplozije i vizuelnog prikaza pričinjene štete, malo šta drugo je bilo poznato u ovoj fazi istrage. Velika stara crkva, obeležje engleske kulturne baštine, u toku ranog jutra uništena je u eksploziji bombe. Nije bilo prijavljenih žrtava, ako se ne računaju sentimentalizam i istorijska zaveštanja.

„Da li je iko preuzeo odgovornost za bombaški napad?“, upitao je.

„Nije, gospodine Hajnse“, odgovorio mu je pomoćnik.

Džeferson je zaškrgutao zubima zbog mladićevog nedostatka poštovanja. Pomoćnikov propust da mu se obrati titulom bio je, znao je to, sasvim hotimičan.

„CIA prati spoljne saradnike britanske MI6, ali zasad se čak ni uobičajeni ludaci ne otimaju da preuzimu zaslugu.“

Hajns je upijao informacije, tačnije manjak informacija. Terorističke bombaške napade najčešće je pratila bujica izjava raznih grupa, koje su željno preuzimale odgovornost i tražile publicitet koji sa sobom nosi napad na Veliku Zapadnu Zver. Postojali su izuzeci, razume se, a oni su bili dovoljno česti da spreče da nedostatak tvrdnji na trenutnom slučaju uslovi preveliku buku, ali to je i dalje bila zanimljiva tišina.

„Da U je usledio bilo kakav zvaničan odgovor britanske vlade?“

„Samo da su šokiram i užasnuti, i da izuzetno prilježno rade na tome da se vinovnici ovog gnusnog zločina privedu pravdi, i tako dalje, i tako dalje.“ Mič Forester odmahnuo je rukom ukazujući na suštinsku beznačajnost takvih standardnih odgovora. Radio je u Hajnsovoj kancelariji nepunih šest meseci, ali ipak je preneo komentare s prenaplašenim nemarom, kao da je sve to čuo i ranije.

Hajns iznenada nije mogao da se obuzda a da ga ne upita.

„Koliko ti je godina, Miče?“

Njegovo pitanje uhvatilo je pomoćnika nespremno.

„Molim?“

„Tvoje godine. Koliko si star?“

Mladi Forester pogledao ga je začuđeno, a njegov uobičajeni prikriveni

prezir pomešao se sa zbunjenošću. Da su bih sami, možda bi reagovao s otvorenim izražavanjem gađenja koje je osećao, ali bio je isuviše svestan prisustva još j ednog čoveka u Hajnsovoj kancelariji - nekoga ko je ćutke sedeo u uglu sobe. Nekoga pred kim nije želeo da pokaže bezobrazluk.

„Dvadeset šest“, odgovorio je najzad.

„Dvadeset šest“, ponovio je Hajns. Uzdahnuo je kad je ćuo obeshrabrujuće mali broj. Da li je i on bio toliko svojeglav kad je imao toliko godina? Otada je prošlo još toliko. I sam je odvajkada bio ambiciozan, alinije mogao da veruje da je ikada bio toliko nepromišljen kao ovaj mladić koji je stajao pred njim.

„Nisam siguran da shvatam zbog ćega je to bitno...“

„I nije, i nije“, upade mu u reć Hajns, odmahnuvši rukom da bi prekinuo razgovor na tu temu. Napravio je kratku pauzu. „Još nešto?“

„Zasad ništa“, odgovorio mu je sažeto Forester. „Ćim budemo nešto primili, obavestiću vas. Gospodine.“ Pustio je da kratka pauza pre njegove poslednje reći naglasi nezadovoljstvo naćinom na koji ga tretiraju. Ipak, sa svim egoizmom mladosti, i dalje je stajao u mestu, oćekujući priznanje. Hajns se, mećutim, jednostavno zapiljio u televizor, mimo njega. Konaćno shvativši da neće dobiti više ništa, pomoćnik se okrenuo i izašao iz sobe.

Hajns je saćekao punih trideset sekundi u tićini, a potom se okrenuo ćoveku u udaljenom uglu kancelarije. Premda se poodavno pomirio sa važnošću slućbe koju su ti ljudi vrćili za organizaciju, još je osećao traćak nerveze kad god bi ostao nasamo s nekim od njih. Njegova uloga u organizaciji oduvek je bila diplomatska, profesionalna. Nikad nije bio jedan *od prljavih* ljudi - od onih koji se bave prljavim poslovima. To je bila grozomorna dimenzija njihovog cilja, ali i od sućinskog znaćaja. Mada bi ga mnogi u svetu smatrali ćovekom velikog uticaja, Džeferson Hajns je znao da ćovek u fotelji nekoliko koraka dalje od radnog stola poseduje moć kudikamo veću od ijedne koju će on ikada imati.

„Mislić li da je povezano?“, upitao ga je naposletku, pokazujući na fasciklu na stolu, a potom i na televizor. „Povezano s našom misijom?“ „Naravno.“ Obojica su dobro znala da ne treba da govore o planu ikako drugaćije nego kao o *misiji*. U gradu, a i u ovoj kancelariji, zidovi su i te kako imali ući. „Ali ne dozvoli da te to pokoleba. Ostajemo na trenutnom kursu.“ Hajns nije bio zadovoljan.

„O ovome se nikada nije diskutovalo. Marlejk, Giford... ostali - to je bio plan. Šta se, kog đavola, dešava u Engleskoj?“

Kad je Hajns progovorio, drugi ćovek se uspravio. Uputio mu je besni pogled koji nije ostavljao nimalo mesta sumnji u pogledu znaćenja: *umukni*. Imena se ne smeju pominjati!

Hajns je primio k znanju ćovekov gnevni pogled i poruku, a onda zadobovao prstima po stolu, napola iznervirano, a napola nervozno.

„Reci mi da smo očekivali ovakve odgovore“, rekao je. „Reci mi da ovo ne predstavlja iznenađenje.“

Ukoliko je drugi čovek osetio ikakvo snebivanje pre odgovora, to ničim nije pokazao. Odavao je utisak čoveka koji želi da odiše samopouzdanjem i koji želi da njegov sabesednik ostane snažan i postojan.

„Naši planovi su bezbedni. Dakle, pusti nas da obavimo svoj deo posla, a ti se postaraj za svoj. Na taj način svi dobijamo.“ Pustio je da reči nekoliko trenutaka više u teškom vazduhu između njih. „Ne gubi iz vida kuda ideš.“

Uprkos urođenom strahu od ovog čoveka, Hajnsa je ohrabrila njegova očevidna sigurnost. Uzdahnuvši od olakšanja, uspravio se i pribrao. Državnicima treba da budu jaki, a on će uspeti u svom zadatku.

„Dobro. U tom slučaju, pretpostavljam da ću razgovarati s tobom sutra.“

Drugi čovek klimnuo je glavom, a zatim ustao iz fotelje.

„Uistinu hoćete, gospodine potpredsedniče.“

9.

Minesota - 9.45 (GMT-6)

Emili je piljila u pismo. Hartija se tresla i ona je postala svesna da joj ruke drhte. Pročitala ga je po drugi, pa treći, i četvrti put. A zatim još jedanput. Svega nekoliko minuta ranije saznala je da je Amo Holmstrand ubijen, a sad je u rukama držala pismo koje je napisao pre smrti. Znajući da će umreti.

I više od toga, pomislila je, znajući da će biti ubijen! Ta činjenica činila je veliku razliku.

S tim znanjem, Arno Holmstrand napisao je pismo Emili Ves. Džin koji piše pionu u poslednjim trenucima života. Nije mogla da pojmi zašto. Šta god da je Holmstrand otkrio, zašto je nju umešao u priču? To pitanje činila je još bitnijim direktna veza između pisma i smrti njegovog autora. Izgledalo je sasvim moguće da je znanje o kome je pismo govorilo dovelo do Holmstrandovog ubistva. Štaviše, on je to svojeručno nagovestio. U tom slučaju, uopšte nije izgledalo neverovatno da je, našavši se u posedu ovog pisma, i njen život iznenada doveden u opasnost. Stomak joj se okrenuo na tu pomisao i na stvarnost onoga što drži u rukama.

Okrenula je pismo i pogledom brzo preletela preko telefonskog broja čitko napisanog na sredini stranice. U pismu je pisalo da treba da pozove taj broj, premda ništa nije nagoveštavalo ko će joj se javiti. Ipak, dok je pogledom prelazila preko broja, telo joj se ukočilo. Šokirano i zbunjeno, zablujala se u deset cifara ispisanih braonkastim mastilom na mrtvačevom kancelarijskom materijalu.

Bio je to broj koji je isuviše dobro poznavala.

Madaje, pod uobičajenim okolnostima, broj bio memorisan u njenom telefonu, ipak je prepoznala pojedinačne cifre. Nije bilo šanse da ih ne prepozna.

Podignuvši slušalicu kancelarijskog telefona, na brojčaniku je polako pritisnula svaku cifru zapisanu na hartiji. *Moždagrešim*, pomislila je, znajući da nije tako. *Samo sam uzrujana. Misli su mi zbrkane od šoka.* No, znala je da to nije istina.

Dah joj je zastao u grlu kad je telefon na drugom kraju veze zazvonio. Znala je da će, čim se veza uspostavi, jutarnji događaji poprimiti sasvim novu dimenziju.

Sekund kasnije taj trenutak se i realizovao. Poziv je prihvaćen i poznato uvlačenje vazduha na drugom kraju veze, poznati uvod u pozdrav, praćeno je glasom čoveka koji je već znao ko ga zove.

»Em!«

Britanski naglasak u glasu Majkla Toransa bio je nepogrešiv. S radošću

jednakoj njenoj zbunjenosti, vereni Emilii Vespozdraviojeljubavsvogživota.

10.

9.52 (GMT-6)

„Majk?“, upita Emili, dok joj je srce u grudima tuklo kao ludo. Njihova veza preko telefona, sa izvorištem u tajanstvenom pismu Arna Holmstranda, gomilala je zbunjenost na zbunjenost.

„Gde si?“ Majklov glas bio je ispunjen energijom.

„I dalje sam u kancelariji“, odgovorila mu je. „Još nisam krenula na aerodrom.“ Nije bila sigurna kako da nastavi s razgovor. Neposrednost, zaključila je, uvek predstavlja najbolji pristup. „Nešto se dogodilo ovde na univerzitetu.“

Majkl se najednom uozbiljio, a promena je bila trenutna.

„Kako to misliš? Da li je nešto ozbiljno? Jesi li dobro?“ Ton njegovog glasa odavao je zaštitničku uspaničenost, a Emili je shvatila da je loše započela.

„Ne, ne, nije ništa ščno. Dobro sam.“ Začula je Majklov uzdah olakšanja. Iako su oboje bili snažne ličnosti, Majklov zaštitnički impuls bio je veoma izražen. „Ali ovde se događa nešto veoma čudno. Ne bi mi verovao kada bih ti ispričala.“

„Iskušaj me“, rekao je.

„Neko je umro sinoć“, nastavila je Emili. „Sećaš li se čuvenog profesora s našeg univerziteta? Arna Holmstranda?“

„Čoveka o kom godinu dana nisi mogla da prestaneš da pričaš? Da, Emili, sećam ga se.“ Sledeći njihovu naviku da komuniciraju mahom putem zadirkivanja, napravio je sport od podbadanja od onoga što je nazivao *klinačkom zaljubljenošću*, koju je Emili razvila kad je legendarna figura došla na njen univerzitet. Kasnije joj je priznao da bi, da mu njena opčinjenost akademskom zvezdom nije bila toliko ljupka, možda je pomislio kako se zagledala u drugog muškarca.

„To je taj.“ Progutala je pljuvačku. „Juče je ubijen.“

„Ubijen?“

„U svojoj kancelariji. Upucan s tri metka.“ Zaćutala je, nesvesno povećavajući melodramatičnost svojih reči.

„Bože blagi, EmUi, toliko mi je žao.“ Majklove utešne reči bile su saosećajne, ali se u njima pojavilo i nešto oklevajuće. Pažnju mu je zaokupljalo nešto više od muževne zaštitničke zabrinutosti.

„Pa, nije baš da sam ga dobro poznavala“, odgovorila je. U njenom odgovoru osetio se tračak neiskrenosti. Nije poznavala Arna lično, ali znala je sve o

njemu, divila mu se, podržavala ga. A jeste osećala žalost koliko god se trudila da se to ne oseti preko telefona.

„Ipak, svejedno mi je žao.“ Majklov um radio je grozničavo. „Ko ga je ubio?“

„Niko ne zna. Istraga je u toku. Univerzitet vrvi od pohcije. Kažu da ubistvo liči na delo profesionalca. To mi zvuči maltene kao atentat.“ Duboko je udahнула vazduh i progutala knedlu. „Ah čitava priča postaje još čudnija.“ Sačekala je trenutak dva da joj Majkl postavi pitanje, ah on je oćutao pa je nastavila: „Jutros sam pronašlapismo u svojoj kancelariji. Pisano rukom, bez markice. Od Arna Holmstranda Umirila je glas. „Pismo, Majk... govori o njegovoj smrti. Napisao ga je pre nego što je ubijen, znajući da će ga ubiti.“

S drugog kraja veze i dalje je dopirala samo tišina.

„A evo dela u koji zbilja nećeš moći da poveruješ. U pismu mi je ostavio uputstvo da pozovem telefonski broj koji je napisao na poledini, bez propratnog imena. Pozvala sam ga. I evo gde razgovaram s tobom.“

Majkl je najzad progovorio.

„Zapravo, Em, sve što si upravo isprićala deluje mi u potpunosti uverljivo.“

Iznenadila se. „Stvarno?“

„Stvarno. Zato što sam se pre dvadeset minuta vratio s jutarnjeg trćanja i u stanu me je čekala koverta. Źute boje, a na njoj je braonkastim mastilom napisano moje ime.“

Emili se ukoćila; nije bila sigurna kako da shvati to što je ćula.

„To je nemoguće.“

„Moguće je“, Majkl joj se ubaci u reć. „A pismo u koverti je od Arna Holmstranda.“

Emihna neverica sad je postala skoro nekontrohsana.

„Šta piše?“

„Ne mnogo toga“, odgovorio joj je. Mogla je da ćuje kako razvija hst papira dok se sprema da joj proćita pismo. „*Dragi Majkle, Emili će te ujutru pozvati. Ćekaj pored telefona. Otvori drugu kovertu i proćitaj joj njen sadržaj kada tepozove.*“

„Drugu kovertu?“ Konfuzija jutarnjih događaja rasla je iz sekunde u sekund.

„U prvoj, zajedno s ovim sažetim pismom, nalazi se i druga koverta. S tvojim imenom“, potvrdio je Majkl. „Zašto ti Holmstrand piše, i to preko mene? Kakve veze nas dvoje imamo s njim?“

„Nemam pojma, Majk. To upravo pokušavam da razlućim.“ Zastala je. „Druga koverta... Jesi li je otvorio?“ Sedela je za radnim stolom kao na iglama.

„Naravno da sam je otvorio!“, odgovorio je. „Zar si mislila da ću samo da sedim i vrtim palčevima?“ Uprkos napetosti trenutka, Emili nije mogla da suzbije osmeh. Čudnovati događaji nisu izbrisali Majklov uobičajen entuzijazam.

„I?“

„I, možda ipak ne dolaziš u Čikago.“ Zaćutao je, a dramatična tišina ovog puta bila je u potpunosti hotimična. „Unutra se nalazi odštampana elektronska rezervacija avionske karte. Hohnstrand ti je rezervisao mesto na letu za London. Večeras.“

Emili se zaprepastila. „London?“

Majklov um sad je radio punom parom. Prešao je preko njene zbunjenosti.

„Koji ti je broj faksa u kancelariji, Em?“

Zatreptala je da bi se sabrala, a zatim izrecitovala broj faksmašine na katedri.

„Zašto ti treba?“, upitala je naposletku.

„Zato što se u drugoj koverti, osim karte, nalaze i dva lista papira. Moj skener je pokvaren, tako da ne mogu da ti pošaljem skeniranu kopiju. Ali definitivno ćeš želeti da svojim očima vidiš šta je na njima.“

11.

10.02 (GMT-6)

Deset minuta kasnije, Emili je nervozno stajala pored faksmašine u kancelariji Katedre za religiju, nekoliko vrata dalje od njene kancelarije. Namenska fakslinija nije imala zvučni signal pa je zato stajala blizu mašine, čekajući da proradi i isporuči digitalne kopije dve stranice koje je Majkl obećao da će joj poslati u sledećih nekoliko minuta.

S druge strane radnog stola sedela su dvojica kolega, profesori religije. Predvidljivo, razgovarali su o Holmstrandu.

„Ne, već tri“, ispravio je Bil Preshn, jedan od stručnjaka za hebraistiku, sagovornika. „Zaboravio si Saudijsku Arabiju.“

„Zbilja? Nisam imao pojma.“ Drugi muškarac bio je Dejvid Velš, stručnjak za istoriju južnoameričkih religija. Emili je prišla stolu i sela. Odatle je mogla da posmatra faks.

„Imate li nešto protiv da vam se pridružim?“, upitala ih je. „Pretpostavljam da pričate o Arnu. Još ne mogu da verujem.“

„Ni mi“, odgovorio je Preslin uz srdačni klimoglav. „No, dramatični događaji teško da su strani Arnu Holmstrandu. On je jedini naučnik kog poznajem a da je stavljen na listu za praćenje terorista, što je zasnovano na količini vremena koje je proveo na Bliskom istoku. Amerika, Velika Britanija i Saudijska Arabija smatraju ga *interesantnom osobom!*“

„A dekanova kancelarija primila je zanimljiv telefonski poziv od Sekretarijata unutrašnje bezbednosti kad je došao ovamo; želeli su da znaju jesmo li upoznati s njegovom *zanimljivomprošlošću*“, dodao je Velš.

„Odgovorili smo im da jesmo“, nastavio je Preslin, koji je odslužio dva semestra u birokratskom krilu koledža pre nego što se vratio pretežno pedagoškoj ulozi. „Ali dodali smo da je čovek dobio počasno državljanstvo pet država, Orden Britanske imperije od engleske kraljice i počasne diplome sedam različitih univerziteta.“

Emili se prisetila imena poznatih joj univerziteta zahvaljujući ogromnom publicitetu koji je pratio Holmstrandovo naimenovanje. Diplome koje su ukrašavale zidove njegove kancelarije poticale su sa Stanforda, Notr Dama, Kembridža, Oksforda, Edinburga, Sorbone i Egipatskog univerziteta. A to su bile samo one koje je pominjao kada bi ga upitali. Postojala je, najverovatnije, čitava bulumenta drugih priznanja.

„Međutim, činilo mi se kao da vlasti smatraju da to nije bitno“, nastavio je PresUn. „A bez obzira na to koliko smo im puta ponovili da je njegov rad na Bhskom istoku bio arheološki, a ne politički, neprestano su se vraćali na isto pitanje. Čovek bi pomislio da je u državnom rečniku termin *arheološka iskopina* u stvari šifra za kamp za obuku terorista.“

„Hej, možda i jeste“, dodade Velš. Smrknuto se zakikotaše.

„Kako smo ga uopšte nagovorili da dođe ovamo?“, upita Emili, prekidajući privremenu neozbiljnost. Još je bila poprihčno uzdrmana novostima da bi bila bezbrižna, pa čak i u prijateljskom odavanju počasti.

„I nismo“, odgovorio joj je Velš. „Mi možda jesmo najbolja institucija u našem kraju, ali smo niko i ništa na Holmstrandovoj karti. Došao je ovamo samo zato što je sam želeo da dođe. Štaviše, on je to predložio upravi. Kazao je da priželjkuje malo mira i spokoja nakon svih svojih pustolovina, i da želi da se vrati malograđanskim korenima. Karlton mu se svideo pa nam je poslao pismo. Čak je ponudio da prihvati najnižu moguću platu, budući da ovamo očigledno nije dolazio zbog novca.“

„Ne, nisam ni mislila da je tako“, reče Emih. Pustila je da prođe trenutak tišine. Mogla je da misli samo na sadržaj Arnovog pisma.

„Znate li da li je Holmstrand ikada istraživao Aleksandrijsku biblioteku?“, napokon je upitala, nemoćna da suzbije radoznalost.

Pogledi dvojice kolega bili su zbunjeni. Nijedan nije očekivao da će razgovor skrenuti u tom pravcu.

„Iščezlu aleksandrijsku bibhoteku? Kako to misliš?“

„Nisam sigurna. Znam da je Hohnstrand bio umešan maltene u sva istraživanja u Egiptu. Ali da li je osobito istraživao Aleksandrijsku biblioteku? Da li je i nju proučavao? Ih pisao o njoj?“

Preslin je protrljao bradu. „Ne, barem koliko je meni poznato“, odgovorio je. „No, čovek je objavio gotovo trideset knjiga. Ko zna? Možda i jeste.“ Dok je govorio, faks je iznenada oživeo uz zujanje i škljocanje. Emili je ustala i prišla malom stolu na kojem je stajao uređaj.

„Jedno znam“, reče Velš. „Otkrivao je stvari kuda god da bi otišao. A kao što kažeš, proveo je mnogo vremena u Egiptu. Zato možda i postoji nekakva veza ako te zanima da to istražiš. Međutim, kakva god da su bila njegova interesovanja, sada ga je prošla volja.“ To nije bio baš vrhunski crni humor, ali njegova opaska bila je tačna.

Trenutak kasnije iz faksa počeo da izlazi hst hartije. Kad se drugi list uvukao u aparat, Emili je izvukla prvi iz valjka koji se polako vrteo.

Iako je kvahtet otiska bilo loš, a pozadina sivkasta zbog crnobelog kopiranja žućkaste boje originalnog pisma, sadržaj je bio čitljiv. Dok je čitala pismo,

čitavo telo joj se napelo.

Draga Emili,

Stigla si ovoliko daleko, ali sad moraš da odešjoš dalje. Ono što sam ti napisao ranije, ono što sam ti otkrio, napisao sam mrtav ozbiljan. Biblioteka zaista postoji, zajedno s Društvom, kojeje održava i čuva, ali mojom smrću njeno postojanje je ugroženo. Neka ti moja smrt bude upozorenje: ono što samja imao, ono što ti moraš dapronadeš, predstavlja nešto što drugi ljudi žele, a za šta su spremni dagazepreko leševa.

Nema mnogo vremena. Moja smrt označava početak putovanja na koje sada moraš da kreneš. Dobila si kartu. Smesta moraš da odeš u Oksford, i to sama. Ono što moraš da nađeš ne smem ovde da imenujem. Uprkos svim mojim naporima, ne mogu da budem siguran da ćeš dobiti ovu informaciju pre njih. Upotrebi taj svoj istorijski mozak, Emili. Siguran sam da ćeš sastaviti komadiće slagalice.

Moraš. Ovde je na kocki više nego što možeš i da zamisliš. Moraš da pronadeš našu biblioteku.

Gospod neka te čuva, Emili.

S poštovanjem,

Arno

12.

Napetost kojom je Emili stezala hartiju bila je bezmalo dovoljna da je pocepa.

Uzela je drugi list papira kada je izašao iz faksa. Zbunjeno je pogledala u čudnu kolekciju simbola na hartiji. Jednu liniju teksta sledio je čudan i nepoznat grb. Ispod njega su stajale tri rečenice, bez ikakve očigledne uzajamne veze.

Dva za Oksford, i jedan posle toga

*Univerzitetska crkva, najstarija od svih pomoliti se, između dve
kraljice petnaest, ako dojutra*

Zurila je u zagonetni list hartije, potpuno zbunjena. Sve ovo delovalo je kao niz... tragova.

Njena nema zbunjenost povodom neobične stranice prekinula se tek kada je začula kako joj se Velš približava. Zapazio je Emilin usredsređen pogled dok su papiri izlazili iz faksa i odlučio da vidi šta joj je to u tolikoj meri zaokupilo pažnju. Kad je začula njegovo približavanje, privila je hartije na grudi.

„Hajde, šta je to sa iznenadnom promenom pažnje?“, upitao ju je. „Šta to imaš? Da li je sve u redu?“

„Ništa“, reče Emili. „Ne znam.“ Poslednji komentar barem je u potpunosti bio istinit. Osetivši kako joj se puls ubrzava, iznenada se osetila nelagodno u društvu kolega. Treba li njihove oči da vide ovo? Ne znajući sasvim zašto, žudela je za samoćom.

„Izvinite, ali moram da idem.“ Ne uspostavljajući kontakt očima niti čekajući na odgovor, presavila je hartije i izašla iz kancelarije, zalupivši vrata za sobom.

13.

Periferija Kaira, Egipat

Zavežljaj je bio umotan, kao i uvek, u običan papir bez ikakvih oznaka. Bibliotekar ga je, dok je silazio niz stepenice, držao ispod plašta s kapuljačom. Hodnik ispod bio je u mraku, ali onje dobro poznavao put. Ova razmena se već godinama odigravala na isti način. Uvek u tišini, uvek u tami.

Tiho je koračao po starim kamenim podnim pločama, prekrivenim raštrkanim slojem pustinjskog peska i prašine. Hodnik je oštro skretao ulevo, spuštajući se. Oslonio se na zid i povratio ravnotežu. Noge mu više nisu bile ojačane hitrinom mladosti kao nekad, kadje prvi put silazio niz ovo stepenište. Sad je s uvežbanom pažnjom stigao do kraja hodnika, zazidanog stolicima ranije.

Pipajući u tmini po gruboj površini zida, očešao je prstima poznato mesto. Dva bloka krečnjaka spajala su se pod neobičnim uglom, stvarajući neveliku pukotinu. Izvadivši smotuljak iz nabora ogrtača, pažljivo ga je ubacio u prazninu, a potom gurnuo najdalje što muje prostor dozvoljavao.

Kroz tišinu prostora odjeknuo je struganje papira po kamenu.

Ostavivši paket, okrenuo se i vratio natragputem kojimje došao. Sakupljanje i sastavljanje za tekući mesec dobro je prošlo, a za sledećije već počelo, sve u istom prastarom ciklusu, koji se odvijao već hiljadama godina, premda sa najpostojanijim belegom istorije - promenorti - čvrsto utisnutim u sebe.

Ova rutina predstavljala je neprestani izvor zapanjenosti - čak i nakon svih ovih godina. Tako jednostavan i miran čin, a ipak, iza njega, podupirućiga, nalazila se nevidljiva struktura koju nije mogao da pojmi i nikad u potpunosti neće spoznati.

Skrenuvši za poslednji ugao i u čučnju seprovukavši ispod niskogkamenog ulaza, dok su mu starapitanja i dalje jednakim intenzitetom gorela u mislima, bibliotekar je stupio na bleštavu svetlost egipatskog sunca.

14.

Vašington, Okrug Kolumbija -11.30 (GMT -5)

Džejson je gledao kako čovek izlazi iz Ajzenhaurove izvršne zgrade, noseći skupocenu aktentašnu i hodajući samopouzdanim korakom. Savršeno je odgovarao fotografiji koju je Džejson držao u šaci, sve do komičnog odela s uskim prugama i preterano nalickane frizure. *Ovaj*, pomish Džejson, *ima previsoko mišljenje o sebi*. A to je značilo da će uživati u onome što sledi, sasvim nezavisno od pravednosti cilja ili potrebe za delanjem. Doleteo je sa Srednjeg zapada pre samo pola sata. Krenuo je za Njujork, ali skretanje s puta nije mu smetalo. Arogantni skorojevići nalik ovom zaslužuju sve što ih snađe.

Dok je čovek skretao na Vest egzekutiv aveniju, Džejson je ustao s klupe u parku, ubacio fotografiju u džep i stavio presavijene novine ispod levog pazuha. Ležernim korakom šetao je dva bloka iza svoje mete, prateći mladića koji je išao niz Ulicu H, a zatim skrenuo levo u Ulicu I, baš kao što je Džejson znao da će učiniti.

Prismotra Miča Foreстера trajala je već mesecima. Kol, drugi prijatelj, bio je dodeljen potpredsedniku i s lakoćom se ubacio u radno okruženje oba čoveka. Kolovi obaveštajni podaci bili su temeljni. Foresterove navike na kraju svakog radnog dana ponavljale su se tačno kao sat: nije posedovao automobil, a umesto da se vozi autobusom ih podzemnom železnicom, više je voleo da prepešači četrnaest stambenih blokova od kancelarije do stana. Džejson je pretpostavljao kako je i to, takođe, taština, usmerena na to da ostane u kondiciji i omogući da ga vidi što veći broj ljudi.

Forester je danas, kao i svakog dana, prolazio istovetnom maršrutom kroz Vašington, postepeno krivudajući od Kapitol hila ka pomodnom komšiluku severno od Kružnog parka, gde je iznajmljivao stan u raskošnoj stambenoj zgradi u Njuport plejsu, koji je očigledno koštao više nego što je pohtički pomoćnik zarađivao. Dakle, imao je, takođe, i porodičnog novca.

Džejson je postepeno smanjivao rastojanje do Foreстера dok su se udaljavali od srca Vašingtona, s rutinskim patrolama tajnih agenata i mnoštvom kamera za nadzor. Šanse da bude uhvaćen kako prati metu u stambenim četvrtima bile su znatno manje, a dok su se približavali Foresterovoj stambenoj zgradi, dozvolio je sebi luksuz da se političkom laktašu približi na svega nekoliko koraka. Onda je, kad je Forester zastao ispred vrata da bi očitao ključkarticu, u potpunosti smanjio rastojanje.

„Izvinite“, rekao je, uživljavajući se s lakoćom u ulogu stanara zaključanog van zgrade. „Ne mogu da verujem, ostavio sam ključ unutra. Ima li ikakve

šanse da me pustite da uđem? Žena mi je na poslu, a telefon mi je ostao u stanu - malo sam zaglavio ovde!“ Džejson je bio slika i prilika iznerviranog, ali i prijateljski nastrojenog komšije.

Mič Forester se okrenuo i začkiljio u neznanca. Džejson je zapazio njegovo kratkotrajno oklevanje - predvidljiv odgovor na činjenicu da ga ranije nije viđao u zgradi - ali smatrao je da se može osloniti na činjenicu da mnoge komšije Forester nikad nije upoznao. Takođe se pouzdao u svoju sposobnost da uverljivo odglumi ulogu uzrujanog stanara.

„Nema problema“, napokon odgovori Forester.

„Hvala vam do neba.“ Džejson je sijao od zahvalnosti. Dopustio je Miču da otvori staklena vrata, a zatim je pošao ka liftu. Forester je živio na četvrtom spratu, tako da je znao da će krenuti u istom pravcu. „Ja sam gore na šestom“, rekao je kad je pritisnuo dugme za pozivanje lifta; vrata su se istog časa otvorila. „Posle vas.“

Mič je ušao u lift, pritisnuo dugme broj 4 na ploči s desne strane, a zatim i 6, kao dodatnu ljubaznost prema novostečenom poznaniku komšiji.

Kad su se vrata lifta zatvorila, Mič Forester osetio je kako mu oštrica noža ulazi u leđa. Osećaj da mu deset centimetara dugo sečivo probija kožu i klizi između rebara bio je toliko čudan da isprva nije znao šta se dešava, tako da je zbunjeno pokušao da se okrene prema drugom čoveku. Džejson ga je slobodnom rukom zgrabio za rame, kako bi ga sprečio da se pomera.

„Slušaj me veoma pažljivo“, kazao je tihim, ledeno čvrstim i kontrolisanim glasom. „Ovaj nož je trenutno u tvom bubregu. Sve dok sečivo bude unutra, ostaćeš u životu. Čim ga izvadim, imaš otprilike tridesetak sekundi života pre nego što nasmrtno iskrvariš.“

Mičov užas bio je trenutno i pojavio se pomešan sa zbunjenošću.

„Šta? Ne razumem...“

„Ne postavljaš pitanja“, prekinu ga Džejson. „Samo radi ono što ti kažem, a ja ću možda odšetati i ostaviti nož u tvojim leđima, tako da ćeš moći da odeš u neku bolnicu da te zakrpe. Razumeš?“

Mič nikada ranije nije osetio užas poput ovog, a kad mu je bol izazvan sečivom u unutrašnjim organima sevnio kroz telo, mogao je samo potvrdno da zastene.

„Odlično“, reče smireno Džejson i pritisnu prekidač na ploči zaustavljajući lift. „Želim da mi ispričaš sve što znaš o potpredsednikovoj maloj uroti.“

15.

Minesota 10.40 (GMT -6)

Emili je ušla u svoju kancelariju, zatvorila vrata i spustila roletne na prozoru ka zajedničkoj prostoriji s druge strane. Mada nije bila u potpunosti sigurna zašto, osećala je da joj je potrebna privatnost i zaklonjenost od pogleda kolega i studenata.

Druga stranica Majklovog faksa i dalje ju je zbunjivala. Izgledala je kao skup tragova, ali tragova koji vode - ka čemu? I kako je to tačno od jutros postala deo krimića u kojem primanje pisma s tragovima predstavlja nešto što treba očekivati?

Pošto je sadržaj koverta koju je primio bio u njenim rukama, morala je ponovo da razgovara s Majklom. Uznemirena, uzela je *blekberi* i pozvala njegov broj iz liste kontakata.

„Vratila si se“, javio se Majkl. Potom je dodao uz samozadovoljan smešak: „Rekoh ti da nećeš verovati.“

„To sam i više nego voljna da ti priznam, ljubavi.“ Dok je razvijala dva lista papira, dodajući ih originalnoj stranici koju je primila od Arna, Emili je pokušala da zvuči veselo poput Majkla.

Iako bi se pod uobičajenim okolnostima rado upustio u zadirkivanje, Majkl je u ovoj prilici bio spreman da se prikloni ozbiljnoj prirodi trenutka.

„Emili“, upitao je, „o čemu je ovde reč?“

„To je, od sveg srca priznajem, u potpunosti van moje moći poimanja.“ Mogla bi razmisliti o razlozima zašto bi Holmstrand izabrao da nju umeša u svoje posliće. Povezivala ih je jedino širina oblasti njihovih akademskih radova: antika, istorija i religija. Da li je to dovoljno? Da li ih je taj zajednički domen interesovanja spajao na neki način, koji još nije mogla da sagleda?

Njene misli izazvaše prekid u razgovoru. Majklova reakcija nagovestila je da on i dalje smatra da situacija zahteva šaljiviji ton.

„Pa, mnogo ti hvala na tom pronicljivom objašnjenju, profesorko.“

Emili se zakikotala na njegovu iskrenost. Od njihovog prvog razgovora četiri godine ranije, u kafeteriji koledža u Oksfordu, stalno su se šegačili u sličnom tonu. On, bivši student istorije koji je postao ponosni postdiplomac arhitekture, pokušao je da sumira svoje divljenje prema modernom dizajnu tako što se pohvalno izrazio o *Krastavcu*, londonskom neboderu, gradskom obeležju, sličnom staklenom krastavcu koji se sprema da svakog trena poleti u nebo. „To je trn u oku - neoprostivo!“ bilo je Emilino potcenjivačko i objektivno mišljenje, slobodno i

energetično ponuđeno u odgovor. „I nikad neću poverovati, ni na sekund, da ti se zaista dopada. To što kažeš da ti se sviđa samo je tvoja obaveza kao arhitekta, baš kao što student muzičke akademije oseća da mora priznati da se divi Bahu, iako bi radije čuo škripanje noktiju po školskoj tabli negoli pet minuta slušao *Brandenburške koncerte*.“

Da li zbog njenih tamnoplavih očiju i jednostavne lepote, ili iskrenog tona i snage volje, tek, Majklu se Emili smesta dopala, a opušteno interesovanje brzo je postalo prava romansa, uskoro procvetavši u iskrenu ljubav. Zaprošio ju je prošle godine, tikpred njihovu treću zajedničku večeru na Dan zahvalnosti, a premda je u njihovoj vezi Emili bila strana s više samopouzdanja, uživala je u staromodnoj prosidbi, sa sve dijamantskim prstenom i savijenim kolenom.

„Možda možeš da počneš od onoga što znaš“, podstakao ju je. „U oba pismapominje se Aleksandrijska biblioteka - tačnije, daju je Holmstrand pronašao.“

„Ne baš“, ubacila mu se u reč. Setila se šta je Arno tačno napisao. „Nigde otvoreno ne kaže da ju je pronašao, već samo da ona postoji. Rekao je da: 'a moram da je pronađem.' Nešto u vezi s tim izrazom izgledalo je dovoljno čudno da bude značajno.“

„U redu“, složio se Majkl, „ali poenta je da se ipak pominje nalaženje. Mrzim što ovo pitam, ali... jesu li biblioteka i to društvo izgubljeni?“

„Sva sreća što si zgodan“, podsmehnula mu se, „jer tvoje poznavanje istorije je užasno i tera me da se zapitam jesi li ikada pazio na predavanjima.“ Još otkako je odustao od studiranja istorije u korist isplativije karijere arhitekta, žudela je za prilikama da ga začikava zbog toga. Sačekala je njegov smeh, a on se začuo kao što je i očekivala. „Ali, da“, nastavila je, „izgubljena je. Odnosno, tačnije, uništena je - a ne znam uopšte kakvo je to društvo. Možda je to naprosto organizacija biblioteke.“

„Kada je uništena?“

„Nisam sigurna“, odgovorila je.

„A optužuješ *mene* za nepoznavanje istorije? Kod mog neznanja makar imenu ne prethodi zvanje doktora nauka!“

Emili se nasmešila.

„Ne znam odgovor, Majk, zato što ga niko živ ne zna. To je misterija. Jedna od velikih misterija antičkog sveta. Aleksandrijska biblioteka sagrađena je za vreme vladavine Ptolomeja II, kralja Egipta, početkom III veka pre nove ere, i postala je najveća biblioteka u ljudskoj istoriji. A zatim je, nekoliko stoleća kasnije, nestala.“

„Nestala?“

„Zaista ne postoji bolja reč za to“, odgovorila je. „Većina ljudi smatra da je uništena u neredima, ali nemamo nikakve konkretne dokaze za to. Jednostavno je iščezla. Prava pravcata misterija.“

„Pa, ako je zaista u pitanju misterija“, odgovorio je Majkl, „imaš stranicu

prepunu tragova." Njegova dosetka nije ih zasmejala.

Pogledala je u Arnovu treću stranicu.

„Da li je moguće da je on zbilja pronašao tu biblioteku?" konačno upita Majkl.

Prisetila se čudnovatih reči Arna Holmstranda. *Biblioteka zaista postoji... zajedno s Društvom...* Dugo je razmišljala o Majklovom pitanju pre nego što mu je odgovorila.

„Da bilo ko drugi tvrdi da zna gde je ta biblioteka, za tih čas bih to odbacila kao besmislicu. Isuviše senzacionalno, prosto neverovatno. Ali ovo je Arno Holmstrand. Njegova reputacija je bez premca.“

„Da, sećam se tvoje opčinjenosti njime“, rekao je Majkl. Znao je da Emili poštuje profesorovu intelektualnu srčanost, a i sam je gajio određenu naklonost prema Holmstrandu. Upoznao ga je jednom prilikom, na nekom od prijema na Emilinom univerzitetu. Nakon večere priznao joj je da ga profesor neverovatno podseća na dedu - čoveka s blagim očima i poštovanja vrednim čelom, koji je video sveta, ah nije dozvolio da ga taj svet umori. Međutim, Majklov ton je sada podsećao na to da je Holmstrandova smrt umešala Emili u nešto što njih dvoje ne umeju da objasne. „Zar slavni ljudi nikad ne lažu?“, upitao je naposletku.

„On nije bio samo slavan, Majki“, odgovorila mu je. „Bio je svetski priznat autoritet.“ Arno Holmstrand počeo je da se ističe na akademskoj sceni još kao običan student. Studije na Jejlu nastavio je master studijama na Harvardu, a Emili je čula da je zvanje mastera stekao za manje od godinu dana. U istom vremenskom okviru uspeo je da objavi prvu knjigu - *Dinamika ukrštenih kultura: Protokol znanja između Afrike i Bliskog istoka u periodu pozne antike*. Naslov dela možda nije glatko klizio s jezika, ali knjiga je smesta postala klasični udžbenik na tom polju. Iako je knjiga bila izdata pre više od decenije, Emili je i dalje na svojim časovima predavala iz nje.

Ništa od toga, znala je, ne bi impresioniralo Majkla. S obzirom na okolnosti i njegov generalno odvažni karakter, veći utisak na njenog verenika ostavila bi avanturistička strana Arnovog posla. A i toga je bilo poprilično.

„On je čovek koji je stekao slavu još na svojoj prvoj arheološkoj ekspediciji sa Kembričkim univerzitetom“, kazala je s velikim entuzijazmom. „U to vreme je još bio na doktorskim studijama, a njegova ekipa izviđala je teren pomoću mapa koje je svojeručno nacrtao nakon istraživačkog rada u Britanskoj biblioteci. Pronašli su ne jedno, već dva vojna utvrđenja u severnoj Africi, oba iz perioda Ptolomeja II, odavno zatrpana peskom.“ Emili je to smatrala strašno uzbudljivim.

„Istog Ptolomeja koji se povezuje s bibliotekom?“

„Upravo tako. A ukoliko to nije dovoljno, za tim otkrićem usledila je

čitava serija pustolovina u holivudskom stilu. Kako su mi pričali, milicija u selima oko arheološke iskopine sumnjičavo je gledala na njegov rad i dvaput izvršila raciju - pri čemu su ga drugi put vezali i tukli sve dok se nije onesvestio, a zatim su ga odneli i ostavili trideset pet kilometara duboko u pustinji."

Majkl je dozvolio da razgovor upliva u smirenije vode.

„Dalde“, rekao je konačno, „profesor Arno Holmstrand Veliki je takav čovek da je možda zaista mogao pronaći tu tvoju davno izgubljenu biblioteku."

Emih je prinela slušalicu bliže uhu. Nelagodnost jutra polako je čilela, otkrivajući malopomalo rastući nivo iščekivanja. „Da, mogao je. Ah upamti, to ne piše u njegovom pismu. Ono što piše još je neverovatnije: da biblioteka nikada nije ni bila izgubljena. I da on zna za njeno postojanje. Nemam pojma kako je to moguće, ali to je ono što tvrdi.“

„A sada, u smrti, žeh da je ti pronađeš?“

„Izgleda. Da.“

„A to ti... ne smeta?“

Emili je oklevala. Šaljivi ton u Majklovom glasu sad se u potpunosti izgubio.

„Ne“, priznala je ljubopitljivo. „Zašto bi mi smetalo?“

„Zato što Holmstrandova prošlost, onako kako si mi je upravo opisala, nije baš lišena opasnosti."

Zaustila je da mu odgovori, ali pre nego što je uspela, Majkl je nastavio:

„Da se jasnije izrazim, Em, čovek je mrtav. A njegova pisma, ti tragovi - čini mi se da te navode na isti put na kojem je on zaradio tri metka u grudi."

16.

Vašington, Okrug Kolumbija -11.45 (GMT -5)

Mič Forester borio se da dođe do daha, a svaki pokret grudima pojačavao je bol izazvan sečivom koje mu je probadalo trbušnu duplju.

„Kako to mishš? Kakva urota?“ Bio je iskreno zbunjen, baš kao i nasmrtno preplašen.

„Znamo za potpredsednikovu urotu“, odgovorio mu je Džejson, glasom staloženim i postojanim baš kakva je bila i pesnica koja je držala nož u Foresterovim leđima. „I njegove ambicije.“ Mič nije mogao da se okrene i pogleda ga pa je umesto toga zurio u Džejsonov poluodraz na metalnoj ploči kontrolne kutije lifta.

„Ne znam ništa o uroti!“

„Nemoj me lagati“, odgovorio je Džejson, blago gurnuvši nož.

„Nepristojno je.“

Mičove oči zasuziše usled naleta novog bola. Disao je sve teže.

„Ne... ne lažem.“

„Takođe znamo da je spisak ljudi umešanih u potpredsednikovu urotu procurio“, nastavio je Džejson, neuznemiren protestom čoveka u agoniji. „A procurio je do određene grupe ljudi koji možda zaista poseduju moć da tu urotu osujete.“

„Zašto... zašto bih želeo da radim protiv potpredsednika?“, zašištao je Mič. „On mi je šef!“

„Ah, ali nije, zar ne? Ne stvarno. Znamo gde leže tvoje prave političke sklonosti, gospodine Forestere.“ Mič je razrogačio oči kad je čuo optužbu. Džejson se nagnuo napred i izgovorio mu u uho: „Znamo da ne radiš zaista za potpredsednikovu kancelariju, šta god pisalo na tvojoj identifikacionoj znački. Tvoja je ambicija je da pređeš u sasvim drugu kancelariju. Onu ovalnu.“

Mič nije mogao da odgovori. Otkrili su ga! Možda je njegov prezir prema potpredsedniku postao isuviše očigledan, a ljudi počeli da sumnjaju: da već tri meseca radi na tome da obezbedi sebi postavljenje u predsednikovoj službi.

„Nekako si shvatio potpredsednikove namere“, nastavio je Džejson, „pa si doturio detalje njegovim protivnicima.“

Mičov mozak radio je grozničavo dok mu je bol plamteo kroz telo. Uvežbavao je poricanje i izgovore za slučaj da posumnjaju, ah ovaj već zna istinu. I držao mu je nož zabijen u bubreg!

„Saznao sam samo imena“, istrtiljao je najzad. „Ne znam konkretne detalje njegovih planova, već samo imena ljudi koji su umešani.“

Džejson je upitno izvio obrvu.

„Koja imena?“

„Giford, Dejls, Marlejk..." S mukom je udahnuo vazduh. „I još nekoliko. Ah nikad ih nikome nisam rekao. Sastavio sam spisak na svom računaru. Miso sam da će jednog dana predstavljati zgodan motivacioni dokument. Niko ga nije video.“

Džejson je znao da je potonja izjava laž, iako je Forester možda bio iskren kad je rekao da dokument nikom nije pokazao. Bar ne svojevolejno. Nažalost, kao što je to Džejson vrlo dobro znao, njihovi protivnici imali su načina da dođu do informacija.

Ponovo je obratio pažnju na čoveka ispred sebe.

„Šta se još nalazi u tom dokumentu? Koliki deo plana ti je poznat?"

„Kakvog plana?!“, povika Mič, koliko usled iskrene zbunjenosti, toliko i zbog bola. „Tek sam počeo da uviđam obrazac: da predsednikove pristalice umiru, a da se potpredsednikove penju na lestvici. Ali nikakav... nikakav plan.“

Džejson je na zidu lifta gledao u mutni odraz Mičovih očiju. Razmišljao je nekoliko dugih trenutaka, a onda je progovorio.

„Znaš šta, gospodine Forestere, verujem ti da govoriš istinu. Zaista verujem da ne znaš ništa više.“

Mič je uzdahnio od olakšanja.

„Hvala bogu. Nikad..." Štrečno se od bola, ali nastavio je da govori: „Nikad nisam radio ništa drugo osim što sam služio svojoj zemlji.“

Džejson se blago nasmešio.

„Ne više.“ Glatkim pokretom izvukao je nož iz leđa Miča Forestera. Istog trena iz rane je šiknuo gust mlaz skoro crne krvi. Okrenuo je čoveka ka sebi, a zatim obrisao krv sa sečiva o žrtvin sako i pritisnuo prekidač da lift nastavi uspon.

Užasnut, Forester je savio ruke iza leđa i opipao ranu, a lice mu je prebledelo kad ih je primeo očima, oblivene krvlju. „Mislilo sam da si rekao da ćeš me ostaviti u životu ako... budem... Tsaradivao." Naslonio se leđima na zid lifta i skliznuo na pod, dok mu se u glavi vrtelo usled munjevitog gubitka krvi.

Vrativši nož u korice na boku kad je zvonce lifta zazvonilo a vrata se otvorila u prazan hodnik na četvrtom spratu, Džejson je pogledao s visine u žalosnog bednika ispred sebe.

„Od svih ljudi, ti bi trebalo da znaš“, kazao je sa samozadovoljnim osmehom na licu. „Nikad ne veruj ljudima u Vašingtonu." Izašao je iz lifta, a vrata su, lagano khzeći, prikleštila čoveka koji je već udahnuo vazduh poslednji put.

17.

Kratkotrajno ispitivanje Miča Forestera potvrdilo je ono što je Džejson već pretpostavio. Društvo je pribavilo spisak imena iz Foresterovog računara, koji je Marlejk sigurno stavio pod prismotru. To curenje informacija značilo je da se čuvar i njegov pomoćnik moraju eliminisati - zadatak za koji se lično postarao. A sad, i s Foresterom van igre, pukotina je zaista zatvorena. Opsednutost Društva tajnovitošću i zatvorenim krugom odgovornosti osiguraće da niko drugi ne sazna. Misija je mogla da se nastavi neometano.

Sad je preostao samo neočekivani materijal iz Minesote. Dok je umirao, čuvar je pokazao da je upravo on odgovoran za moguće, iako začepljeno, curenje. Knjiga, stranice... nešto drugo se ovde dešava. Nešto veće i od same misije.

Džejsona su podišli žmarci dok je izlazio iz stambene zgrade. Situacija se menjala. Horizont je počinjao da dobija drugačije obličje.

18.

11.10 (GMT-6)

Njihov razgovor potrajao je još nekoliko minuta pre nego što je razmena pošalica dostigla vrhunac.

„Slušaj“, najzad reče Emili, „prošlo je jedanaest. Moj avion za Čikago treba da poleti u dva i deset. S obzirom na saobraćaj na Dan zahvalnosti, to znači da ubrzo moram da pođem ako želim da stignem na let.“

Oboje su znali da je njena opaska više pitanje negoli izjava.

„Ako“, ponovio je Majkl. Okrenuo je odštampanu kartu za let koji je Holmstrand rezervisao njegovoj verenici. Izbor je bio ili Čikago ili Engleska. Nekako je znao da to uistinu nije nikakav izbor. Emili je oduvek bila ovisna od avanturizma - tom *odsutnom sastojku*, kako ga je često nazivala, u njenom inače ispunjenom naučničkom životu. Ipak, ono što se nametalo predstavljalo je nešto više od obične avantiirističke znatiželje.

„Emili, trebalo bi da dođeš kući. Ne moraš da ideš u Englesku samo zato što je kolega to zatražio od tebe, ma koliko bilo izazovno. A naročito s obzirom na činjenicu da je ubijen ubrzo pošto ti je uputio pozivnicu.“ F.mili je razmišljala o mogućnostima pred njom i pomislila na tajanstvenu prepisku koju joj je Arno ostavio - sve je to bilo mnogo više od onoga na šta je navikla. Predavala je na Karlton koledžu otkako je doktorirala, pre nešto više od godinu dana, vrativši se na izvor svoje inspiracije. Premda je posle redovnih studija napustila Karlton i nastavila postdiplomske studije na nekoliko najvećih i najboljih univerziteta na svetu, rado se vratila na početno odredište. Sad je imala mesto redovnog profesora i verovatno će ga zadržati sve do penzije. Kao tridesetdvogodišnjem univerzitetskom profesoru, posao joj je garantovao izvanrednu sigurnost, iako joj nije nudio onu vrstu uzbuđenja za koju se nekadaadala da će obeležiti njenu budućnost Svoj avanturistički duh pokušavala je da ukroti ostajući strastan džoger, a odnedavno i uzimajući časove krav mage, izraelske borilačke veštine. Povremeno je čak uzimala i časove padobranstva na obližnjem aerodromu, ali ipak je morala da se uhvati u koštac s činjenicom da akademski svet naprosto ne sadrži uzbuđenja za kojima je prirodno žudela.

Sadašnji trenutak, međutim, jeste: misterija, koliko god bila neodređeno definisana. Čudna pisma i još čudniji tragovi. Avionska karta za let preko Atlantskog okeana. Međutim, tu su takođe i njen verenik, Dan zahvalnosti i retka i vrlo dragocena prilika da budu zajedno. Čikago je delovao znatno bliže Mineapolisu kada su odlučili da bi im Majklov tamošnji pripravnički staž arhitekta mogao pružiti izvodljivo

redovno putovanje između dva grada.

„O ovome moramo zajedno da odlučimo“, reče najzad Emili. „Čini mi se da danas imam rezervacije za dva leta. Kuda da idem?“ Shvatila je da zadržava dah u grudima dok je čekala Majklov odgovor.

„U Englesku“, reče joj konačno Majkl, shvativši da je njegovo ranije protivljenje prošlo nezapaženo. „To je mnogo dalje od Minesote.“

Emili se sva zategla od žudnje.

„Ne samo u Englesku“, dodala je. „Nazad na Oksford. Naše staro boravište.“

„Tako izgleda“, odgovorio je Majkl i ponovo pogledao u Amovo pismo. „Ali šta tačno da učiniš, Emili?“ Govorio je s energijom netipičnom za njegovu uobičajenu englesku staloženost. „Naprosto ćeš sleteti u Englesku s tragovima na hartiji u rukama i nekako pronaći nešto što je za istoriju već stolicima izgubljeno?“

Emili je pozelela da su bliže jedno drugom, da može da ga uhvati za ruku. Osetila je njegovu zebnju, a strah je bio prisutan i u njenom uzbuđenju. No, dok je Majkl opisivao neobičnu sliku, delovala joj je još primamljivije.

„Razmisli o tome, Majk. Arno je uspeo da sazna za moje planove, moj život - tebe - da mi prosledi ovu informaciju, danas, uprkos svojoj smrti. Hajde.“ Nestrpljivo je udahнула vazduh. „To *mora* da ti golica znatiželju.“

S druge strane veze nisu se čule nikakve reči protivljenja.

„A sad mi je ostavio kartu za let do Ujedinjenog Kraljevstva“, nastavila je. „Mislim da je Arno nekako planirao unapred. Sigurna sam da neću dugo besciljno tamarati po Engleskoj. Osim toga, ukoliko od svega toga ne bude ništa, to neće biti kraj sveta. Samo besplatno putovanje u tvoju domovinu.“

U Majklov glas napokon je počeo da se vraća nežan ton ludo zaljubljenog verenika.

„Ali bez mene.“

Emilin glas takođe se raznežio. „Uvek možeš da pođeš sa mnom, znaš. Mala avantura udvoje? Na mestu gde smo se prvi put sreli?“

Iako to nije mogla da vidi, uglovi Majklovih očiju zasvetlucaše. No, znao je da ne može da prihvati njen poziv. „Vi univerzitetski profesori možda možete da imate produženi praznik, ali ja imam zakazanu prezentaciju u subotu, bio Dan zahvalnosti ih ne. U pitanju je moj prvi vehki posao za komercijalnog khjenta, sećaš se?“

„Naravno. Znam.“ Majkl se već mesecima pripremao za taj trenutak, za jednu od poslednjih velikih prepona u trci od pripravničkog staža do potpuno kvalifikovanog arhitekta.

„Osim toga, on kaže da bi trebalo da ideš sama. Bog sveti zna šta ćeš raditi tamo.“

Emiline uši naćuliše se na njegove reći. Ona se već odlučila i zvućalo je kao da je upravo dobila saglasnost kojoj se nadala.

„Šta ću raditi?"

„Ma daj!“, odgovorio je Majkl. „Hajde da se ne pretvaramo da nećeš otići, sa mnom ili bez mene.“.

I to je bilo to: željena potvrda da je avantura prevelika da bi se propustila. Majkl ju je dovoljno dobro poznavao i nije nameravao da joj uskrati takvu prihku. Osmeh joj je prekrio lice kad je slušalicu prinela bliže uhu.

„Ne brini, Majki. Doneću ti nešto lepo.“

19.

11.15 (GMT-6)

Kad je Emili trenutak kasnije spustila slušalicu, srce joj je bubnjalo u grudima. Iako nesigurna u ono što će uslediti, napravila je neposredne planove. Otići će na Međunarodni aerodrom u Mineapolisu, a odatle odleteti za Englesku. Imala je taman toliko vremena da pre leta pozove svog starog mentora na master studijama u Oksfordu, profesora Pitera Vekslera, i dogovori se s njim da je neko sačeka na aerodromu i doveze u grad. A odatle, počinje avantura.

Izašlo to na dobro ili zlo, trebalo bi da izvrši poslednju volju i zaveštanje Arna Holmstranda.

20.

Njujork - 14.30 (GMT -5)

Videolink snebivao se nekoliko trenutaka, a zatim zatreptao i oživeo. Lik sekretara spojio se s likovima šestorice ostalih članova Saveta. Okupljanje izvršnog tela sazvano je vanredno. Okolnosti su to i više nego zahtevale.

Nagnuo se ka maloj kameri na vrhu monitora s ravnim ekranom.

„Gospodo, došlo je do određenog obrta u događajima.”

Začulo se potmulo mrmljanje iz šest prozorčića na ekranu.

„Zar tvoji saradnici nisu uspeh da obave zadatak?“, upitao ga je jedan član, a reči su mu bile grube, protkane grlenim arapskim naglaskom.

„Zadatak je obavljen, kao što je i planirano”, odgovorio mu je sekretar.

„Dakle, i čuvar je mrtav?“, Pitanje je došlo iz drugog prozorčića, prožeto drugačijim naglaskom.

„Doživeo je istu sudbinu kao i njegov pomoćnik prošle nedelje. A pre svega nekohko sati začepljen je i izvor curenja informacija.”

Šestorica starijih članova Saveta primili su njegovo saopštenje nemo klimnuvši u znak odobravanja. Usledila je duga tišina; Sekretar je smireno držao ruke na stolu pre nego što je jedan od članova ponovo progovorio.

„Čini mi se, dakle, da je naš posao okončan. Znamo kako funkcioniše struktura njihove organizacije. Jedino su oni imali pristup podacima. Curenje je efikasno začepljeno.“ Čovekov glas bio je zadovoljan, ah njegove tvrdnje o uspehu kvarilo je izrazito razočaranje. Misija je sad mogla nesmetano da se nastavi, a kratkoročni ciljevi mogu su da se ostvare. No, smrću čuvara i njegovog pomoćnika, duga potraga, koja traje već stolicima, sad im se našla van domašaja. Nešto je učareno, ali mnogo toga je, maltene nezamislivo mnogo, izgubljeno.

„Da“, odgovorio je sekretar, „curenje je začepljeno. Naša misija će se nesmetano nastaviti. Međutim...” Začutao je da bi naglasio svoje sledeće reči: „Pojavilo se nešto novo.”

Na njegovu nepredviđenu primedbu, u svakom prozorčiću se upitno podigoše obrve i sekretar oseti kako mu kroz telo struji talas moći. Sposobnost da kolege novostima drži u stanju neizvesnosti slagala se s njegovom urođenom željom za dominacijom. Znao je nešto što oni nisu. A saznaće samo zato što je on odlučio da to podeli s njima.

„Ne razumem”, reče drugi član. „Ako su obojica mrtvi, onda je naš zadatak završen. Opasnost od obelodanjivanja je eliminisana, čak i kad to znači da su

nam vrataka... drugim stvarima... zatvorena." Njegovo snobljivo pominjanje *drugih stvari* ublažilo je aluziju na ono za šta su sva lica na monitoru znala da je odavno jedini i isključivi cilj, zbog kojeg njihova prastara institucija i postoji.

Sekretar je saslušao čoveka, a zatim nastavio da govori:

„Gospodo, najviši cilj nam je možda i dalje dostižan.“ Ponovo je zastao, uživajući u zbunjenom muku kolega. Nikada ranije nije iskusio jači osećaj autoriteta. „Čuvar je poslednje trenutke života proveo u pokušaju da skloni nešto od mene. Od nas. Reč je o nečemu mnogo većem od puke sposobnosti da raskrinka glumce u našoj trenutnoj drami. Njegovi poslednji trenuci predstavljaju poslednji čin obmane, poslednji pokušaj da nas zadrži podalje od našeg krajnjeg cilja.“ Prstima je dotakao veliku knjigu u tvrdom povezu, koju mu je isporučio jedan prijatelj. Beznačajni primerak lakog štiva za čekaonice, koji je iznenada postao visoko cenjeno štivo: Prestova *Ilustrovana istorija Oksfordskog univerziteta*.

Nova, s netaknutim stranicama.

„Gospodo, čak i u smrti, naši najdostojniji protivnici prave greške. Čuvareva zadnja obmana se izjalovila.“ Pomno se zagledao u digitalizovana lica članova Saveta.

„Ova država nije dovoljna. Biblioteka će ipak biti naša. Trka, gospodo, nije završena.“

Udarcem po tastaturi prekinuo je videolink, a potom se okrenuo ka čoveku u sivom odelu, koji je sedeo u senci levo od njega.

„Vreme je da ideš u Oksford.“

Minesota - 15.00 (GMT -6)

„Ne mogu da opišem koliko sam ti zahvalna na ovome“, reče Emili, gledajući preko unutrašnjosti prostrane mazde ka vozačevom sedištu. Nekoliko sati ranije bojažljivo je prišla Ajlin Merin u njenoj kancelariji i upitala koleginicu može li da je odveze na aerodrom. Prvobitno je nameravala da automobil parkira na aerodromu i tu ga ostavi za vreme svoje kratke posete Majklu u Čikagu, ali je usled nedavne promene planova morala da preinači aranžman. Nije imala pojma koliko dugo može da potraje boravak u Engleskoj.

„Ne brini“, odgovorila joj je Ajlin. „Završila sam s predavanjima za danas, a da budem iskrena, nakon svega što se desilo, drago mi je što imam priliku da se malo udaljim s univerziteta.“ Nasmešila se, ali njene kestenjaste oči, oivičene gracioznim borama, bile su pune emocija.

„Jesi li ga dobro poznavala?“, upita je Emili, znajući da je Ajlin teže od ostalih kolega primila vesti o Holmstrandovom ubistvu.

„Ništa više nego što se da očekivati, zaista“, odgovorila je Ajlin. „Već godinama znam za njegovu reputaciju, dabome. Međutim, počela sam da ga upoznajem tek kad je došao ovamo. Bio je...“, potražila je pravu reč u svom vokabularu, »senzacionalan čovek.“ Zamislila se, ali kad je pogledala u Emili, izraz na licu bio joj je zabrinut i tužan. „Znaš, vas dvoje niste toliko različiti.“

Emili nije mogla da zamisli nepodobnije poređenje.

„Na koji način? On i ja smo dva različita sveta. Veliki i mali.“ Mada je bila i više nego kompetentna u akademskim krugovima, znala je svoje mesto u tom poretku.

„Pa, ti si još mlada“, odgovorila joj je Ajlin, „a Arno nije. Odnosno, nije bio. Najbolji deo njegove karijere bio je iza njega. Makar na tome možemo da budemo zahvalni.“

Emili je oćutala, dozvoljavajući Ajlin emotivni trenutak.

„Ali vas dvoje imate tohko mnogo zajedničkih interesovanja i pristupa“, nastavila je da govori, uspravivši se na vozačkom sedištu i pokušavši da povрати pribranost. „Sećam se da sam čitala tvoju radnu biografiju. Buva profesure ugrizla te je prihćno rano, baš kao i njega. Koliko si imala godina kad ti je prvi put palo na pamet da budeš profesor? Deset? Petnaest?“

„Da“, potvrdila je Emih. „Vrlo dugo sam na ovom putu.“ Nije znala da je Holmstrand imao shćnu prošlost. Što se nje lićno tiće, želela je da predaje otkako zna

za sebe. Dok je bila učenica osnovne škole u ruralnom Ohaju, učitelji su tu ideju usadili u njen adolescentski um. Obožavala je nauku zato što je njen učitelj u trećem razredu voleo nauku, a volela je umetnost jer joj je učiteljica u petom razredu pokazala da može da uživa u tome. Nikad nije bila sasvim sigurna, prisećajući se detinjstva, da li je te predmete volela same po sebi ili zato što je entuzijazam njenih nastavnika bio toliko zarazan - ali upravo to je u nju usadilo ljubav prema podučavanju.

„Arnova interesovanja poticala su iz detinjstva, takođe", primetila je Ajlin. „A baš kao i ti, sledio ih je strastveno. Naravno, tada je svet bio potpuno drugačiji. Ah oboje ste pošli za onim što vas zanima, mada svako na svoj način. I oboje ste voleli svađe.“

„Svađe?“

Ajlin se nasmešila.

„Borbe, sukobe. Velike trenutke. Istoriju u akciji.“

Bio je to dobar opis Emilinih interesovanja. Kad je počela da pohađa univerzitet, bila je izložena istoriji starih Grka i Rimljana, Egipćana i Arapa, Asiraca i Hetita. Kad su joj ti stranci postali prijatelji, otkrila je ono što će postati njena prava ljubav: njihove borbe; sukobe; zemljotres kada se razhčite kulture sudare. Grci su se *borili* protiv Rimljana, Arapi su *pokorili* Egipćane, Asirci su *tlačili* Izraelce. Prijatelji su postajali dušmani, neprijatelji su ratovali* a zatim ponovo postajali prijatelji. Bilo je nečeg u vezi s borbom i prkosom, kad sve govori protiv, što se dobro slagalo s njenim karakterom. Pomoću tog borbenog duha, kao šiparica je briljirala u sportovima, a kao odrasla osoba uspela se uz akademske lestvice sveta kojim su dominirali muškarci.

„I nemoj da se pretvaraš da tvoja karijera nema određenu uzlaznu putanju, takođe", nastavi Ajlin, „uprkos tvojoj mladosti. Rodsova stipendija na Oksfordu, doktorat na Prinstonu.“

„Sećaš se svega toga?“, upita je Emili. „Još od mog razgovora za posao pre skoro dve godine?“

„Neki ljudi ostave snažan utisak“, reče Ajlin uz osmeh. Mish su joj se onda vratile na Holmstranda. „Arno je jedini profesor na univerzitetu na čija su predavanja u jednakom broju kao i studenti redovno dolazile i njegove kolege.“

Emili klimnu glavom. Tokom Holmstrandove prve godine na univerzitetu, i ona je s pobožnim žarom išla na njegova predavanja kad god bi joj se ukazala prilika. Arno je bio tip koji nije mogao da se uzdrži od prisećanja prošlosti, i svako njegovo predavanje bilo je šetnja alejom istorije - putovanje kojem je malo ko mogao da parira.

Međutim, nije ga dobro upoznala privatno i sad je shvatila da je ljubomora na stepen prisnosti koji je Ajlin pokazivala prema njemu. Emili je

Holmstranda znala pretežno po reputaciji i sklonosti ka ekscentričnim dosetkama, koje su mu opraštali; a priznala je u potaji, i divili mu se - tom starom uglednom profesoru. Amo je bio čuven po ljubavi prema aforizmima. Zrnca mudrosti, umetnuta u njegova predavanja baš kao i u svakodnevni govor, na momente su prenosila duboke misli ili naprosto izražavala ozlojeđenost ili simpatije. „Znanje nije kružno. Neznanje je kružno. Znanje stoji u onome što je staro, ali ipak ukazuje na ono što je vazda novo.“ To je bila uvodna rečenica Arnovog prvog predavanja, a njegovi jezgroviti govori protiv cirkularnosti bili su postojan refren na svim predavanjima kojima je prisustvovala.

Holmstrand je imao i naviku, koja je postala nešto poput njegovog zaštitnog znaka, da tri puta ponavlja ključne tačke svojih seminara. „U Rimu nije postojalo zlatno doba. Nije bilo zlatnog doba. *Zlatnogdoba nije bilo.*“ Takve trijade naglašavale su svaki njegov diskurs. Kada su ga upitali za tu naviku na seminaru o papirusima iz Oksirinha, na kojem je Emili naročito uživala, Holmstrand je kategorički odgovorio: „Kažite nešto trired i ljudi će znati da to ozbiljno mishte. Ako kažete samo jedared, mogu to shvatiti i kao omašku. Dvared može da bude slučajnost. Ah kad se nešto kaže trired, onda se to izvesno i misli.“

Trired. Emili se nasmešila kad je Arno prvi put upotrebio tu arhaičnu reč, a nasmešila se i sada, dok se toga prisećala.

„Prošlost je uvek živa“, glasio je još jedan od njegovih dragulja, „ako je se neko seća. Znanje poseduje život i moć sve dok je sigurno od zaborava.“ Taj biser je u tolikoj meri uticao na njen početnički akademski idealizam da ga je zapisala u sažetak nastavnog plana i programa za sledeću godinu. Veliki um trebalo je ne samo ceniti već i koristiti.

Njena sećanja na Holmstranda kulminirala su prepirkom na temu tehnologije - poseban događaj koji joj se urezao u pamćenje. Dogodio se nekoliko meseci ranije, kada je sedela u bibhoteci Karlton koledža, gde su i ona i Arno slučajno istovremeno pretraživali elektronski katalog zbirke. Sedokosi profesor u odelu od tvida i s naočarima na nosu ispred monitora predstavljao bi neobičan prizor u bilo kom slučaju, ah Arno za računarom bio je nešto sasvim izuzetno. Vremešni starčić jeste delovao mrzovoljno u dodiru s tehnologijom, kao da ga svaki pritisak tipke na tastaturi zbunjuje, ah se sa iznenađujućom brzinom snalazio u sistemu. Čak i ovde je postojao donekle čudnovat paradoks u vezi s njim.

Holmstrand se okrenuo ka Emili - jedan od njihovih retkih susreta oči u oči - i glasno izjavio: „Znate, ovi katalozi su neverovatni!“

Suviše iznenađena njegovim spontanom obraćanjem da bi mu u istom tonu odgovorila, Emili mu je samo ćutke klimnula glavom.

„Jeste li ikada zapazili“ nastavio je Arno, „kako toliko mnogo

univerziteta širom čitavog sveta koristi ovaj isti arhaični softver? Jedna verzija ovde, druga verzija onde, ali u suštini je svuda potpuno isti. Koristio sam ovo sokočalo na Oksfordu, u Egiptu, u Minesoti... Ni jedan jedini put nije htelo da sarađuje. Isti ovaj sistem, Emili! Svuda!“

Prisetila se kako se bojažljivo nasmešila i dopustila sebi jedan stidljivi gest. I pored minijaturne tirade protiv tehnologije, stari profesor nekako je znao njeno ime. Bio je to dodir slave, ma kohko majušan.

To je bio njihov jedini razgovor oči u oči, što je njegova pisama činilo još zagonetnijim. Zašto je, predviđajući svoju smrt, Holmstrand od svih ljudi na svetu odabrao baš nju? Zašto je, ako je zaista otkrio lokaciju Aleksandrijske bibUoteke, jedno od najvećih izgubljenih blaga antičkog sveta, odlučio da to podeli s mladom koleginicom? I zašto je o tome govorio toliko neodređeno?

Njeno sanjarenje prekinula je serija tupih udaraca kada je automobil prešao preko železnih spojnica na mostu. Ne može da joj kaže za pisma, zaključila je. Da je Arno bio toliko blizak s Ajlin i da je želeo da ona zna, rekao bi joj. Emih se nije prijatno osećala pri pomisU da izneveri to prećutno poveresnje.

Naposletku, Ajlin se takođe prenula iz zamišljenosti i bacila pogled ka Emili. „Ideš U kući?“

„Molim?“

„Tvoj večerašnji let. Ideš li kući? Da provedeš praznik s porodicom?“

„Ne baš“, odgovorila je Emili. Nije bila sigurna šta drugo da kaže. „Znači, i ti žehš da budeš neko vreme sama, u miru i tišini?“

Emih je osetila kako joj se stomak steže kad je prstima na jakni očešala džep sa Arnovim presavijenim pismima. Možda će putovati sama, ali je iz nekog razloga poprilično sumnjala da će na odredištu pronaći mir.

22.

Luka Šipu, izvan Ningboa, Kina

Običan braonkasti papir okruživao je zavežljaj uvezan tankom crnom uzicom. Uobičajeni metod. umotavanja paketa u regionu činio je da zamotuljak izgleda isto kao i svaki drugi, izuzev činjenice da na sebi nije imao nikakva obeležja. Ni adresu, ni ime, ni pošiljaoca.

Bibliotekar je izvadio paketić iz platnene vreće i stavio ga u zardali metalni ormarić. Vratašca na šarkama zatvorila su se uz glasno škripanje, a on ih je i snažno lupio, da bi sigurno nalegla. Na mesto je vratio neugledni i podjednako zardali katanac, kojije skinuo nekoliko trenutaka ranije, a zatim ga zatvorio stisnutom pesnicom.

Ovo je bio njegov dvanaesti depozit otkako je naimenovan za bibliotekara, i radio je to s velikom posvećenošću. Do tančina je sledio obrazac koji mu je godinu dana ranije preneo mentor. Uverivši se daje sam i daga niko ne prati, prešao je krivudavi put od svog doma do mesta za predaju paketa. Paketiće je bio napravljen potpuno u skladu s uputstvima, tačno određenog formata. Nikome nije pričao o svom zadatku i zadržao je službu.

Doslovce slušajući mentorova uputstva, nikad se nije dugo zadržavao na mestu isporuke. Stara ribolovačka skladišta bila su udaljena, ušuškana među drvećem na obodu luke, a pošto se uverio da je ormarić sigurno zakatančen, pošao je prema šumarku i poznatom putiću, vraćajući se u grad.

Njegov plemeniti cilj bio je ispunjen zajošjedan mesec. Bibliotekarevo srce nadulo se od ponosa zbog toga što je dao svoj doprinos prastarom projektu, čije potpune detalje nikad neće saznati.

23.

*21.45 (GMT -6) - Na letu iznad Međunarodnog aerodroma Mineapolis
- Sent Pol*

„Upotrebi taj svoj istorijski mozak, Emili.“ Savet koji je zatvarao Holmstrandovu konačnu prepisku, bacio je projekat sortiranja njegovih tajanstvenih uputstava pravo u Emilino krilo. Čak i u smrti, stari profesor nastavio je da bude učitelj, zahtevajući od studenta da sopstvenim naporima dođe do odgovora, umesto da mu udeli, kao nezasluženi depozit, intelektualnu socijalnu pomoć.

Što je proketo iritirajuće, pomisli Emili. Uprkos njenom divljenju prema onom što je najbolje u učiteljskim instinktima, bilo bi joj drago da je neko kašičicom nahrani preko potrebnim informacijama. Njeno uzbuđenje je raslo, a nedostatak konkretnih detalja teško je podnosila.

Let od Mineapolisa do londonskog aerodroma Hitrou potrajaće otprilike sedam sati i četrdeset minuta, pod uslovom da ne bude vremenskih nepogoda. Skoro osam sati zaglavljena sama sa sobom, prepuštena iščekivanju onoga što je pred njom i razmišljanju o onome što se desilo i dovelo je do ove tačke. Kad su se točkovi za sletanje uvukli u trup aviona, zaključavši se u mestu sa mehaničkim cviljenjem, privila je Arnova pisma na grudi. Njihovo prisustvo preobražavalo je trenutno putovanje u nešto jedinstveno. Nešto puno uzbuđenja. Njihov sadržaj imao je epske razmere. Ipak, skupa s uzbuđenjem dolazila je i strepnja; držala je reči mrtvog čoveka, pisma žrtve ubistva starog manje od dvadeset četiri sata. Strah koji je osećala u toku dana počeo je da se vraća.

Smiri se, profesorko. Korila je sebe još od čekiranja, ali srce je nastavilo da joj bubnja u grudima. Nikada nije imala nikakve veze s ubistvom, čak ni iz druge ruke. Niti je ikada bila umešana u bilo šta misteriozno, poput ovog putovanja. Razvivši pisma, pročitala ih je po dvadeseti put. Budući da se njihov sadržaj urezao u njeno skoro fotografsko pamćenje, ponovo je presavila stranice i gledala kako se ivice papira tresu dok joj prsti drhte.

„Popećemo se na deset hiljada metara...“ Začuo se iz zvučnika monotoni muški glas. Emih je bila suviše rastrojena da bi dotad primetila da je započelo kapetanovo obraćanje putnicima. „Tada će naša posada proći sa osveženjem i grickahcama.“

Nedovoljno uskoro. Bila je spremna da popije piće kako bi umirila rastrojene živce. Polako je isključila iz svesti ostatak kapetanovog govora i ponovo se prepustila mislima o neobičnom pravcu u kom je krenuo njen dan.

Arno je tvrdio - a Emili je morala da se podseti, bez obzira na konkretnu stvarnost oko sebe u letilici, da se to zasad može nazvati samo tvrdnjom - da Aleksandrijska biblioteka nije izgubljena. S nelagodom je shvatila da joj profesor nije pružio skoro nikakve dodatne informacije. Svi dopunski detalji, pod pretpostavkom da će njegovi potonji doprinosi biti jednako zagonetni kao i oni koje joj je ostavio u pismima, čekali su na nju.

Njeno znanje o Aleksandrijskoj biblioteci bilo je na marginama dosadašnjeg istraživačkog rada. Ono malo istorijskih podataka, koji su se mogli utvrditi s kakvomtakvom sigurnošću, bilo je obuhvaćeno njenim zanimanjem za grčkoegipatsku istoriju, tako da se upoznala s osnovnim okvirom. Ali čak i za najzainteresovanije naučnike, konture Aleksandrijske biblioteke bile su nejasne i mišteriozne. Granica između stvarnosti i legende bila je zamagljena u skoro svakom detalju i bilo ju je nemoguće odrediti s ikakvom konačnošću. Šaćica akademika bavila se grčkoegipatskom istorijom samo letimično baš zato što se toliki deo te oblasti oslanjao na hipoteze i nagađanja, a u te domene su svi naučnici nerado zalazili. Istorijsko istraživanje trebalo bi da bude zasnovano na činjenica, a konkretnih činjenica o Aleksandrijskoj biblioteci bilo je veoma malo.

Za biblioteku, koja se u stvari zvala Kraljevska biblioteka Aleksandrije, mislilo se da je osnovana za vreme vladavine Ptolomeja Filadelfa, takođe poznatog i kao Ptolomej II, čiji je otac za verno služenje Aleksandru Vehkom kao nagradu dobio mnogobrojne počasti, a 305. godine pre nove ere i titulu kralja. Kao deo glorifikacije svog novog carstva, Ptolomej je muzama posvetio čuveni hram *Musaion*, od kojeg su Rimljani, kao i potonja istorija, izveli reč *muzej*. *Musaion* nije bio biblioteka u savremenom smislu, već rehgiozni hram posvećen boginjama poezije, umetnosti, inspiracije i učenja, i sadržao je predmete vredne njihovog obožavanja. Na pažljivo organizovanim policama nalazih su se tekstovi posvećeni svakoj temi ponaosob.

Njegov sin, Ptolomej III, proširio je *Musaion* u zbirku ne samo svetog već vaskolikog ljudskog znanja. Carstvo se menjalo i raslo i kralju se činilo ispravnim da treba da vlada i pomoću moći znanja. Zato je osnovao, finansirao i razvio ono što će uskoro postati prva velika biblioteka na svetu: sveti dom celokupnog pisanog znanja i zabeleženih činjenica.

Projekat je bio najveći i najskuplji u dotadašnjoj istoriji. Ptolomej je kao početni cilj zacrtao prikupljanje pola mihona svitaka za svoje police i ustanovio vanredne poslove da bi to postigao. Njegovi podanici tražih su i kupovali knjige gde god su se one mogle pronaći, a čak je izdao kraljevski proglas da svi posetiooci pri ulasku u Aleksandriju moraju da predaju svoje knjige, svitke i sav pisani materijal, kako bi bibhotečki pisari mogli da ih prepisu i pohrane u kolekciju. Aleksandrijski bibliotekari potom su razaslati u stare centre mudrosti, da tamo kupe kopije važnih knjiga ih da ih pozajme kako bi mogle da se prepisu u luksuznom skriptorijumu u

samoj biblioteci. Tekstove na jezicima nepoznatim učenjacima i misliocima carstva, koji su uglavnom mislili i čitah na grčkom, prevodih su saveti organizovani u sve široj infrastrukturi biblioteke. Najpoznatiji poduhvat bilo je prevođenje hebrejske Biblije na grčki jezik, projekat koji je uključivao rad ništa manje nego sedamdeset jevrejskih pisara - a prevod je pod tim brojem, *Septuaginta* na grčkom, ostao poznat i do dana današnjeg.

„Kikiriki, slano pecivo ili kolačići?“ Cvrkutavi glas iznenada joj je prekinuo misli, u oštroj suprotnosti s temom njenog razmišljanja.

„Mohm?“

„Šta želite?“, upitala je stjuardesa. „Kikiriki, slano pecivo ih kolačiće?“ Na licu je imala osmeh koji je izgledao kao da je zalepljen pre poletanja aviona: nepomičan i čvrsto fiksiran.

„Ovaj, kikiriki, redmo“, odgovorila je Emili. „I viskiL Akikiriki je neobavezan.“

Na njen pokušaj da bude duhovita, stjuardesa je reagovala s istim plastičnim osmehom. „Imate li neku omiljenu marku viskija? Imamo *Bušmils, Fejmous gra...*“

„Koji god; najvećf, prekinula ju je Emili, odbacivši neznatnim pokretom ruke ostatak spiska. Stjuardesa je iznenađeno izvila obrve i uputila joj pogled koji je dovodio u pitanje Emilino damsko ponašanje, ah onarje reagovala sa izrazom koji je jednako jasno stavljao do znanja da stjuardesino mišljenje nije važno. Pruživši Emili flašicu *Fejmous grausa* i plastičnu čašu s kockicama leda, žena je otišla da usluži sledeći red prepun putnika. „Kikiriki, slano pecivo ih kolačići?“, zacvrkutala je kao da je progutala pokvarenu ploču.

Emih je odvrnula plastični čep na bočici i sipala njen sadržaj preko leda. Veliki gudjaj vatrene tečnosti umirio joj je rastrojene nerve, a onda je zažmurila, naslonila glavu na sedište i utonula u misli.

Aleksandrijski bibliotekari postah su slavni uzduž i popreko antičkog sveta po znanju i učenosti. S najvećom zbirkom dokumentovanih resursa na svetu u rukama - kolekcijom koja je uključivala znanja svakojake vrste: iz umetnosti, istorije, biologije, geografije, poezije, politike itd. - ti bibliotekari privlačili su druge učenjake, a bibhoteka je postala centar istraživanja i obrazovanja. Među glavnim bibliotekarima, čuvarima ogromne kolekdje, bila su imena poznata bilo kom istoričaru tog perioda: Apolonije s Rodosa, Eratosten, Aristofan iz Vizanta i čitav niz drugih.

Niko nije znao tačno koliko je biblioteka postala velika. Prvobitni cilj - pola miliona svitaka - svakako je brzo premašen i biblioteka je postala toliko ogromna, a njen uticaj toliko veliki da su drugi politički centri počeh da osnivaju suparničke institucije širom carstva. Bibhoteka u Pergamu bila je najjači

rival i sigurno bi ugrozila dominaciju Aleksandrijske da je sredinom I veka pre nove ere nije poharao Marko Antonije, koji je iz nje poharao više od 200.000 svitaka i podario ih kao svadbeni poklon Kleopatri, potomku Ptolomeja. Hohvud je, setila se Emili, bio više zaluđen njihovom ozloglašenom ljubavnom vezom nego čitavom bibhotekom koja je predstavljala njegov romantični poklon.

Aleksandrijska zbirka je rasla i zahtevala više zgrada, specijalne ostave i trezore. Njen istraživački nastrojen karakter podstakao je i izgradnju nekoliko desetina dvorana za čitanje, odaja za predavanja, skriptorijuma i administrativnih kancelarija. Glasine, koje su vrlo lako mogle biti i istinite, tvrdile su da u kolekciji postoji više od mihon svitaka i kodeksa. Bilo je to skladište znanja i kulture kakav svet nikad pre nije video, a i mnogo vekova posle.

A onda je, negde u VI veku nove ere, Aleksandrijska bibhoteka nestala.

U misteriji koju nijedan istoričar ih naučnik nije uspeo da razreši najveća biblioteka u istoriji čovečanstva jednostavno je iščezla. Postoji mnogo teorija, znala je, o tome šta se dogodilo s njom. Međutim, sve su to samo teorije. Puka nagađanja. Jedino što se pouzdano zna jeste da je najveće spremište ljudske mudrosti na svetu prestalo da postoji. Sve znanje, i moć koju je to znanje pružalo, izgubljeno je zauvek. Biblioteka je nestala.

Ali da li je? Pitanje o kojem nikada nije preterano ozbiljno razmišljala pre ovog jutra iznenada je postalo jedino bitno pitanje, zbogkog joj je srce zakucalo brže od uzbuđenja. Ukoliko je ono u Holmstrandovoj poruci istina, mogućnosti onoga što je čekalo da bude pronađeno bile su nezamislive. Istorija bi se mogla zauvek izmeniti.

Četvrtak

Aerodrom Hitrou, London -11.15 (GMT)

Petnaest minuta pre nego što je avion Amerikan erlajnsa na letu 98 sleteo na pistu Terminala 3 aerodroma Hitrou, točkovi mnogo manjeg aviona dodirnuli su asfalt. Galfstrim 550, napravljen po narudžbini vlasnika, bio je kompletno ofarban u belo, bez ikakvih oznaka izuzev registarskog broja ispisanog crnim slovima na vertikalnom repnom stabilizatoru.

Džejson je smireno provirio kroz jedan od nevelikih prozora. Unutrašnjost mlaznjaka bila je u oštrom kontrastu s prostom spoljašnjošću. Debeli tepisi i kožna sedišta u putničkoj kabini bili su profesionalne bež boje, a nameštaj od čvornovate orahovine. Na stočiću od istovetnog, savršeno * uglačanog orahovog drveta stajala je kristalna čaša sa ostatkom pića, kao i fascikla u kojoj su se nalazile zabeleške i uputstva.

I visokokvalitetne fotokopije tri lista knjige koje su ga poslale ovamo. Te stranice je prvi put video kao listiće pepela i ugljenisane ostatke u čuvarevoj kancelariji. Kasnije ih je našao u punom obliku, u novom primerku knjige iz koje su bile iscepane. Sad mu se njihov sadržaj urezao u um, budući da je proveo dugačak let pohranjujući svaki detalj u sećanje.

Nije bilo nimalo neobično da ga posao odvede preko Atlantskog okeana, niti da taj posao bude prikriven i tajan. Džejson je pre sedam godina dobio zvanje *prijatelj*, i od tada mu je svaki dan bio pun spletki. U međuvremenu se od običnog prašinaru uzdigao do visokog položaja zahvaljujući efikasnosti i smirenosti. Bilo je poslića koje je trebalo odraditi, a niko ih nije mogao obaviti bolje od njega. Nije bio čovek koji žudi za donošenjem velikih odluka, za posedovanjem moći i autoriteta u tradicionalnom smislu. Njegova moć bila je na prizemnom nivou, u disciplini s kojom je bespogovorno prihvatao naređenja i nemilosrdno ih sprovodio u delo.

Gledao je kako bleštava aerodromska svetla promiču kraj prozora dok je mlaznjak ponirao prema maloj pisti rezervisanoj za privatne dolaske. Bio je ovde zato što je zaslužio poverenje najvišeg člana Saveta i stekao položaj njegovog glavnog asistenta. Odgovornost koju mu je sekretar danas stavio na pleća bila je ogromna. Njihov konačni cilj, razlog njihovogostojanja, zapravo im nije ostao van domašaja - a možda se nalazio bliže nego što je ikada pre bio.

Džejson nije nameravao da dozvoli da mu taj cilj izmakne iz ruku.

25.

Aerodrom Hitrou, London - 11.34 (GMT)

Nekoliko trenutaka kasnije, tupi udarac, kad se sto pedeset tona težine boinga 777 susrelo s pistom, probudio je Emili Ves iz sna koji joj je odavno bio preko potreban. Lokalno vreme, sudeći prema dobro uvežbanom glasu koji se razlegao po putničkom odeljku, bilo je 11.34, vremenske prilike delimično oblačne, a temperatura 13 stepeni Celzijusa.

Sneno je protrljala oči kad se saopštenje okončalo cvrkutom: „Svim američkim putnicima želimo srećan Dan zahvalnosti u Britaniji.”

26.

London -12.25 (GMT)

Profesor Piter Veksler izabrao je jaguar S klase iz mnogo zasebnih razloga. Ljubitelju klasičnog britanskog dizajna automobila, i pored zlosrećne istorije kompanije kad ju je 1989. godine kupio američki Ford, a nedavno i indijski Tata motors, jaguar se činio kao pravi automobil da prikaže njegov status: gracioznih linija, uglađene unutrašnjosti i s pravim odnosom raskoši i praktičnosti. Vozilo je odisalo stilom, ali ne i pompom. Bila su to kola u kojima se Veksler osećao jednako lagodno i kad bi ga vozio sam i kad bi ga u njemu vozio šofer, a klasičan izgled automobila odražavao je i klasični ugled obrazovne institucije u kojoj je radio.

Boju trule višnje, međutim, izabrala je njegova žena. Nijedan univerzitetski profesor, čak ni oksfordski don, nije posedovao toliki autoritet da bi imao poslednju reč u raspravi s Elizabet Veksler, a njen pristanak na kupovinu automobila po suprugovom ukusu bio je uslovljen i izborom stila.

Vozilo se spolja caklilo u metalik boji trule višnje, nijanse finog somota, a iznutra je sijala koža boje krema, s tračkom svetlog pepela.

Piter Veksler čekao je, uškopljen, u onome što je sada zvao *ženinim autom*, da Emili ude na zadnja vrata s leve strane. Sa svojim novim putnikom sa aerodroma, Jaguarov sedan je popunio maksimum kapaciteta: vozač je sedeo za upravljačem, Veksler levo od njega, a Emili na stražnjem sedištu, pored niskog, njoj nepoznatog muškarca.

„Dobro došli opet u Englesku, gospođice Ves!“, reče joj njen nekadašnji mentor. Bilo mu je zaista drago što ponovo vidi svoju studentkinju. Emili Ves bila je jedna od njegovih najbistrijih učenica, s pronicljivim umom i borbenim duhom. Divio se njenoj upornosti koliko i intelektu.

Pokazavši na mladića pored nje, nastavio je da govori: „Upoznajte Kajla Emorija, mog novog studenta. Izgleda da pokušava da zauzme vaše mesto.“ Mladić se nasmešio i pružio ruku Emili.

„Milo mi je što smo se upoznali.“ Stisak ruke bio mu je čvrst i energičan. Doteran, mlad i učtiv, ostavio je dobar prvi utisak. Vrhunski materijal za postdiplomca, po njenoj brznoj proceni.

„Kajl je takođe kolonista“, produžio je profesor, nesvestan razmene uljudnosti koja mu se odigravala iza leđa, „ali njegovi sunarodnici imali su barem dovoljno pristojnosti da zadrže krunu na svojoj valuti.“ „Kanađanin“, reče Kajl, pojašnjavajući. „Iz Vankuvera.“

„Tamo gore nije bilo te vaše besmislene buntovničke neposlušnosti“, reče Veksler, naglašavajući to svojoj američkoj studentkinji. Emili je uvek bila prijemčiva za njegovu sklonost ka britanskoj kulturnoj superiornosti, a Veksler je, shodno tome, uvek s tim preterivao kada je ona u blizini. „Kanađani, e to ti je narod koji zna šta je dobro za njih!“

„Kazali biste isto to za svaku naciju koja na svojim novčanicama ima kraljicu, a konje još smatra odgovarajućim prevoznim sredstvom za policiju“, uzvratila mu je peckanje.

„Tačno, sasvim tačno. Policajci na konjima - to je plemenita drevna tradicija, draga moja gospođice. Ništa od tih budalaština u koje ste se upleh vi i vaših pedeset plemena. Zapazite kako Kanađane ne jedu žive u današnjim vestima“ - neodređeno je mahnuo rukom ka radioaparatu, s kog se još uvek mogao čuti kratak pregled podnevnih vesti BBC-ja - „zbog skandaloznog načina na koji se njihov predsednik bavi pohtičkom situacijom na Bhskom istoku.“

Kajl se ugrizao za jezik, osećajući da je ukazivanje na to da Kanada ima samo premijera, a ne i predsednika, verovatno tek ovlaš povezano s profesorovom sarkastičnom poentom.

„Pa, vi i vaši kanadski prijatelji dobrodošli ste da svratite kod nas kad god poželite“ odgovorila mu je Emili. „Našim pobunjeničkim kolonijama biće drago da vas upoznaju s dvadeset prvim vekom. Ili bi možda trebalo da počnemo s dvadesetim, ili čak devetnaestim? Nikako ne mogu da upamtim u kojem ste se ono veku zaglavili.“

Emili i Veksler razvukli su široke osmehe.

Kajl je slušao njihovu razmenu dosetki, osećajući se pomalo kao tinejdžer uhvaćen u dobrodušno zadirkivanje starih prijatelja, ali ipak je nekako podnosio teret njihovih šala.

Veksler se oslonio na kožni naslon sedišta i okrenuo prema svojoj gošći. „Pa, pošto smo nadoknadili propušteno, dozvoli da pređem na stvar. Poveo sam Kajla sa sobom zato što dobri Kanađanin gaji popriličnu strast prema tvojoj temi, gospođice Ves.“

Emili je bilo na vrh jezika da mu kaže: *Doktor Ves, profesore!* Nije bila potpuno sigurna da li je Vekslerov propust bio svestan nastavak dobronamernog zadirkivanja, ili je stari don zaista zaboravio da je doktorirala na kraju njihove saradnje.

„Aleksandrijska bibhoteka mi je već godinama hobi“, ubacio se Kajl u razgovor.

Suzbila je zapanjenost, baš kao i neznatnu primesu instinktivne zabrinutosti. Treba li ovaj neznanac da zna razlog njenog dolaska ovamo? Boravila je na tlu Engleske manje od četrdeset pet minuta, a profesorov asistent je već sedeo

pored nje i bez okohšanja prelazio na stvar. Pogledala je u Vekslera.

„Kakva efikasnost", kazala je.

„Pozvao sam ga odmah pošto smo razgovarali telefonom", odgovorio je Veksler. „Nakon što si mi ispričala za to tvoje pismo, znao sam da moram da ga povedem sa sobom. Nadam se da mi ne zameraš. Znam da si želela da stvari ostanu pspst.“ Potapšao se prstom po nosu sa strane, što je bio univerzalni znak filmskih agenata koji skrivaju državne tajne.

„Ne, naravno da ne.“ Zapravo, nije bila sigurna da li mu zamera ili ne. Instinktivno je želela da zadrži te informacije za sebe, ah neko s aktuelnijim znanjem o biblioteci svakako bi bio od velike pomoći.

„Mogu li... mogu li da vidim ta pisma?“ Kajl je ispružio ruku, dlanom nagore, očekujući. Emili je prilično dugo razmatrala njegov zahtev, ne baš sposobna da prevaziđe rezervisanost. Pogledala je u Vekslera, tražeći savet. Don joj je uputio prvi ozbiljan pogled od početka susreta.

„Emili, Kajl je jedan od mojih najboljih studenata. Niko neće moći da ti pomogne više nego on.“

Oklevajući još koji trenutak, napokon je zavukla ruku u džep i izvadila svežanj pisama. Kajl ih je energično uzeo, a potom se izgubio u sopstvenom svetu dok je čitao. Emili se opet okrenula ka profesoru, koji je zainteresovano nastavio da posmatra scenu.

„Kao što sam vam kazala preko telefona, profesore, Holmstrand je ubijen juče -tačnije, prekjuče, s obzirom na dužinu trajanja leta. U utorak uveče.“

„Jadni profesor Holmstrand“, odgovorio je Veksler. „Dobar čovek. Napisao je recenziju jedne od mojih knjiga pre nekoliko godina.“ Recenzija • je bila bitko, cinično i nemilosrdno seciranje jednog od njegovih naučnih radova, a Veksler je voleo svaku reč u njoj. U višim krugovima akademskog sveta argumentovane kritike bile su čak i poželjnije od pohvala.

„U tom slučaju, poznata vam je njegova reputacija.“

„On je čovek kog treba shvatiti ozbiljno.“ *Bioje*. Veksler je smesta primetio svoj propust da se prilagodi aktuelnim okolnostima. Nije lako preći iz sadašnjeg u prošlo vreme kada je reč o ljudskom životu.

„Upravo zato sam ovde, a ne kod kuće sa verenikom, da uživam u prazničnoj čurki i sa smehom gledam na Arnovu belešku kao igru senilnog starca.“ Popustila je pojas koji ju je nelagodno stiskao u kožnom sedištu.

„Ah da, tvoj dobri ser MajkT, reče Veksler. „Kako je naš bivši zemljak?“

„Odlično, kao i uvek. Šalje vam pozdrave. Želi da znate koliko mu je njegova engleska prošlost postala mrska posle nekoliko godina provedenih na svetom

tlu Sjedinjenih Država.“

„Taj momak nikada nije znao šta je dobro za njega“, uzvratilo je Veksler s podmučnim klimanjem glavom.

Emih se nasmešila, ali misli su joj bile previše zaokupljene Arnovim beleškama da bi nastavila s prijateljskim šegačenjem.

„Holmstrand u pismima tvrdi da zna gde se nalazi biblioteka“, rekla je pokazujući glavom prema hartijama u Kajlovim rukama, „baš kao i nekakvo društvo, i da je ubijen zbog te informacije.“

„Gospođice Ves“, Veksler je skliznuo u poznati ton profesora koji se obraća studentu, „istoričari su vekovima tražili biblioteku...”

„Znam“, sasekla je Emili predstojeće predavanje u začetku, podigavši ruku u vazduh. „Verujte mi, znam. Ali ta njegova tvrdnja koštala ga je života. Mislim da to vredi istražiti.“ Udahnula je duboko nekoliko puta, pokušavajući da sastavi dosad poznate komadiće slagalice. „Ono što me najviše zbunjuje, profesore, jeste način na koji je ubijen. To nije obično ubistvo. Očigledno ga je ubio profesionalac. A on je unapred znao da će umreti. Ova pisma poslao mi je dan pre svoje smrti. Zašto bi neko ubio starca?”

Arnovo ubistvo, koje je motivisalo pisma i tragove koje je zaštitio po cenu života, predstavljalo je centralni događaj koji je Emili doveo u Englesku, ali ona i pored toga nije mogla da shvati smisao. „To naprosto nije logično. Mora se priznati, blago te biblioteke bilo bi ogromno, ah ubiti čoveka zbog knjiga? Čega bi to u njoj danas moglo biti što bi zavrđivalo takvu smrt?”

„Ima tu mnogo više od toga.“

Emih je potpuno zaboravila na Kajlovo prisustvo, pa je njegova upadica došla kao iznenađenje.

„Molim?”

Kajl je podigao pogled sa stranica razbacanih u njegovom krilu.

„Izvinite, doktori, ali ovde nije reč samo o biblioteci.“

S obzirom na ozbiljnost trenutka, osetila je tračak srama što je još ispunjava ponos kad god neko upotrebi - konačno - njenu akademsku titulu.

„Pogledajte ovo“, nastavio je Kajl, pružajući Veksleru jedan od listova.

„Pročitajte rečenicu u donjem delu stranice. Jedna jedina rečenica, izdvojena od ostalih.”

Profesor je preleteo pogledom preko pisma i pronašao rečenicu.

„*Ona postoji, baš kao i prateće Društvo. Nijedno nije izgubljeno*

„Nisam siguran da razumem, mladiću.” Veksler je dodao pismo Emili.

„On ne kaže samo da zna gde je izgubljena biblioteka“, objasnio je Kajl.

„Napisao je: *Ona postoji, baš kao i prateće Društvo.*” Zaćutao je dok je Emih ponovo gledala u ono što je bilo sad već poznati Arnov švrakopis.

„A to... pa, to predstavlja ogromnu razliku." -

13.00 (GMT)

„Koliko znate o teorijama šta se dogodilo nakon što je biblioteka uništena?“ Kajl Emori sad je bio centar Emiline i Vekslerove pažnje. „Hoću reći, konkretno o teorijama o njenom produženom postojanju?“

Emili je bila neodlučna.

„Spekulisanje o nestanku biblioteke je jedno. Teoretisanje o njenom trajnom postojanju je nešto sasvim drugo.“

Kajl joj je uputio ispitivački pogled. „Slažem se. Međutim, vi ste ovde zahvaljujući spekulaciji da biblioteka i dalje postoji, te hajde zato da makar ostanemo otvoreni za tu mogućnost.“ Zastao je, čekajući da Emili klimne glavom u znak saglasnosti, a kada je ona to i učinila, produžio je: „Hajde da se vratimo korak nazad, i da počnemo s teorijama o njenom nestanku.“

„Naučnici se, u suštini, slažu da je uništena“, uslišila mu je Emili želju, „ali ne postoji konsenzus ni ko ju je uništio, ni kada, ni zašto.“

„Tako je. Opšteprihvaćena tvrdnja, već godinama omiljena među salonskim akademikima, glasi da je biblioteka spaljena do temelja, bilo namerno ili slučajno, kada je Cezar osvojio grad 48. godine pre nove ere.“ „Svega nekoliko godina nakon što je Marko Antonije doneo svoj veliki depozit da zadivi Kleopatru“, ubacio se Veksler u razgovor. „Vraški dobar svadbeni poklon, ako smem da primetim. Meni je žena za venčanje poklonila samo prvo izdanje Tolkina i izgravirani humidor. Škrta ženska.“ Emili i Kajl zakikotaše se na Vekslerov jedinstveni pogled na romansu. „Dobro“, reče Kajl, ponovo se usredsređujući na temu. „No, ma koliko da je romantična slika Cezara koji spaljuje grad i biblioteku pretvara u prah i pepeo iz besa zbog Kleopatrine ljubavne veze, danas je ta teorija uglavnom diskreditovana.“

„Imamo dnevnike i putopise antičkih pisaca“, potvrdila je Emih, „u kojima pišu o tome da su biblioteku upotrebljavali decenijama, čak i stolicima posle tog navodnog spaljivanja.“

„Tačno tako. To je lepa pričica, ah nije potkrepljena dokazima. Međutim, postoje dve teorije u kojima se činjenice i datumi znatno bolje slažu.“

„Muslimani i hrišćani“, reče Emili.

„Upravo tako!“ Kajl se uspravio na kožnom sedištu automobila, uzbuđen što je Emili upoznata s osnovnim teorijama. „Čak i da to nije učinio Cezar, većina se i dalje slaže da je biblioteka najverovatnije uništena kad je Aleksandrija poharana. A to se dogodilo čak nekoliko puta. Kada su nove muslimanske vojske sa istoka krenule na

zajedno s njima uništavao i spomenike paganske mudrosti."

„Postoji li ijedan direktan dokaz da je Aleksandrijska biblioteka i dalje postojala u vreme njegovog osvajanja?“, upitao je Veksler. „Ih da su je uništih njegovi vojnici?“

„Ništa direktno. Znamo samo da je Amr ibn el As poharao grad i da bi i uništenje bibhoteke odgovaralo njegovom profilu vojskovođe.“

„Hipoteza da su je uništili hrišćani je manjeviše ista“, reče Emili, „premda bi trebalo da se to desi ranije.“

„Tačno. Ta teorija stavlja uništenje biblioteke u vreme Teodosija I.“ Kajl je khmnuo glavom i Emili je nastavila s objašnjavanjem.

„Teodosije je bio aleksandrijski patrijarh u periodu približno između Cezara i Asa, na kraju IV veka. On je, naravno, bio hrišćanski nastrojeni vladar i jedan od prvih koji je hrišćanstvo ne samo jačao, kao dozvoljenu religiju, već ga i nametao kao jedinu prihvatljivu. Izdao je proglas kojim je naredio uništenje svih paganskih hramova u carstvu, a aleksandrijski patrijarh Teofil spremno se povinovao njegovoj zapovesti.“

„Biblioteka je možda bila pošteđena razaranja“, ubacio joj se Kajl u reč, „ali njene istorijske veze s paganskim bogoslužjenjem ostale su i dalje snažne. Život je započela kao hram posvećen muzama, a nedugo potom proširena je da uključi *Serapaeum*, hram posvećen bogu Serapisu.“

„Što se tiče te teorije“, Emili je dovršila priču, „neodvojiva povezanost paganske učenosti i paganske rehgije zapečatila je sudbinubiblioteke, uništene u napadu Teofilove rulje približno 391. godine nove ere.“

„Dakle, imamo naznake ljubavi i tolerancije svud unaokolo“, dodao je sarkastično Veksler.

„Istorijska dimenzija koju svi mi predobro poznajemo.“ Emili je mislila da može da govori u ime sve troje. Takve priče ne mogu da iznenade nijednog istoričara.

„Međutim, ono što je zaista zanimljivo“, nastavio je Kajl, „jesu legende tome da je biblioteka uništena samo delimično i da su pojedini delovi nastavili da postoje.“

Emilina urođena sumnjičavost počela je da se vraća.

„Neki ljudi ništa ne vole više od dobre teorije zavere.“

„Pošteno“, reče Kajl. „Ali ta mogućnost ne može se tek tako odbaciti. Mnogim ljudima, a tu uključujem i sebe, deluje potpimo neverovatno da toliko velika

biblioteka može naprosto da iščezne sa lica zemlje. Nijedan car ne bi dozvolio da takvo blago bude spaljeno. Nijedan vladar, ma koliko snažno bio motivisan verskim žarom, bio on musliman ili hrišćanin, ne bi tek tako odbacio taj nezamenljivi resurs."

„U svetskoj istoriji postoje neki prilično dramatični momenti, koji se baš i ne slažu s tobom“, cinično je prokomentarisao Veksler.

„I više od toga“, reče Emili, „takve teorije počivaju na čistoj spekulaciji. Možda je spaljivanje biblioteke bila varka za gradske osvajače, nakon što je zbirka najpre odnesena na neko bezbedno mesto. Možda je kolekcija premeštena na neku drugu, bolje čuvanu lokaciju, a u gradu ostavljen samo prazan kompleks građevina i hramova, koji je pretrpeo rušilačko nasilje aleksandrijske rulje. I tako dalje, i tako dalje. Sve je to puko nagađanje.“

„Bez kraja i konca“, dodao je Veksler. „Teorije zavere, po prirodi, same sebe hrane beskrajnim sumnjama.“

„To je možda zbilja tako“, odgovorio je Kajl, „ali od svih teorija koje kruže unaokolo, ona koja nikad u potpunosti nije izbledela govori o grupi koja je upravljala bibliotekom u neprekinutom lancu još od njenog osnivanja, a i nakon njenog uništenja, kroz celu istoriju. Imajte na umu da se u oba pisma profesora Holmstranda pominje društvo koje prati biblioteku. On takođe kaže da i ono postoji.“

Emili je pokušala da zamisli kako se to Arno upecao na takvu teoriju - teško je to prodati posvećenom akademiku. Ipak, u pismima je zaista pominjao postojanje neke vrste grupe, koju je jednostavno nazvao *Društvom*.

„Dakle, o čemu tačno govorimo?“, upitala je ispitujući ideju. „O nekoj tajnoj organizaciji, skrivenoj u senci, koja čuva više od milion drevnih svitaka?“

„Ne baš.“ Kajl je govorio strastveno, a čitavo njegovo telo emitovalo je energiju. „Legenda kaže da je tu grupu sačinjavalo osoblje biblioteke, čiji je zadatak odvajkada bio da skuplja nove knjige i uvrštava ih u zbirku. Traženje, sakupljanje, čuvanje. Traženje, sakupljanje, čuvanje. Kad se biblioteka našla u opasnosti, premeštanje kolekcije predstavljalo je samo mali deo projekta. Ono što ih je uistinu zanimalo bilo je nastavljajanje misije biblioteke: sakupljanje informacija i znanja.“

Nakon što je Aleksandrija poharana, kada je čitav svet poverovao da je biblioteka izgubljena, postalo je jasno da najbolji način da se osigura njeno trajno postojanje jeste da se ono zadrži u tajnosti. Poznajete istoriju bolje od mene, doktorko Ves“, Kajl je napeto pogledao u Emili, „pa znate da je spaljivanje knjiga nešto što se i previše često dešava. Rizik je bio prevelik. Zato je najveća biblioteka na svetu preseljena pod zemlju.“

Emili je uvidela suštinski problem u Kajlovoj logici.

„U čemu je smisao podzemne biblioteke? Ako se najvećem skladištu znanja na svetu ne može pristupiti, kakva je onda vajda od nje?“

„Tu legenda dobija donekle neočekivani obrt“, odgovorio je Kajl. „Znanje kom se ne može pristupiti je, kao što kažete, besmisleno. Ali prevelika količina znanja, odveć dostupnog, postaje opasna. Postoji praktičan rizik da se nekome neće svideti ono što pročita, i da će to uništiti, ali takođe postoji i intelektualna opasnost da će ljudi želeti da znaju previše iz pogrešnih razloga. Morate imati na umu da Aleksandrijska biblioteka nije bila ispunjena samo poezijom i knjigama o umetnosti, već da je bila skladište celokupnog znanja carstva. Istorijski dokumenti, geografski i kartografski resursi, izveštaji o naučnim otkrićima, vojni letopisi, arhitektonski planovi. Kada bi neka nova tehnologija bila otkrivena u stranoj zemlji, detalji o njoj bili bi zabeleženi i na kraju bi pronašli put do bibhoteke. Kada bi neko usavršio nove ratne tehnike, koje su jednoj armiji davale prevagu nad drugom, vojskovođe bi to zabeležile u dnevnicima, koji bi na kraju bih prepisani i pohranjeni u biblioteku. Kada bi izviđače poslali na neprijateljsku teritoriju, oni bi crtah mape utvrđenja, koje bi na kraju bile kopirane i...“

„I završile u biblioteci.“ Emili je dovršila rečenicu umesto Kajla, uviđajući poentu.

„Tako je. Potencijal za konstruktivno učenje koji je biblioteka nudila morao je biti prigušen zbog pratećeg potencijala za zloupotrebu. Niko nije imao želju da vidi šta bi sve pogrešne ruke mogle da urade s takvom vrstom znanja. Zato je, kaže legenda, da bi se biblioteka zaštitila od pogrešnih ljudi i zlih namera, donesena krajnja odluka. Zadatak sakupljanja novih informacija se nastavio, ali se sve radilo u tajnosti. Bibliotekari su se raštrkali širom carstva, kako bi mogli da budu u položaju da sakupljaju nove informacije čim se pojave, i pohranjivali ih u kolekciju kad ih prikupe. I tako se kolekcija uvećavala i nastavljala da raste kroz istoriju.“

Emili je ćutala dozvoljavajući Kajlovoj priči da se kotrlja u njenom uzburkanom umu. To nije bilo nemoguće. Nije svako tajno društvo bilo mit. Ono što je Kajl opisao u suštini je predstavljalo prastari oblik tajnog sakupljanja podataka - nešto što sve državne čine i dandanas, i to u strogoj tajnosti. No, jedan detalj i dalje je išao u pogrešnom pravcu.

„S tim bibliotekarima razasutim svud unaokolo, koji prikupljaju novi materijal, zar ništa nikad nije izašlo iz biblioteke? Dali je naprosto postala ogromna vrtača znanja bez dna?“

„Ko zna?“, odgovorio je Kajl, slegnuvši ramenima. „Sakupio sam ra znovrsne niti tradicije koje kažu da su bibliotekari s vremena na vreme širili neka znanja, kada bi smatrali da je to korisno za opšte dobro. Ali tu se zajedničko vlakno tradicije raspada na mnoštvo različitih niti i teško je razlučiti šta su pouzdane činjenice, a šta čiste izmišljotine. Pojedine teorije zvuče zaista sumanuto pošto tvrde da su bibliotekari u potaji podmetali stare rukopise da ih arheolozi *pronađu*, odavali vojne podatke o ugnjetavačkim nacijama i tako dalje. Ako možete da zamislite način

na koji bi to funkcionisalo, možete da se kladite da je to neko već uradio.“

Emili je upitno podigla obrve.

„Hoćeš da kažeš da su neki materijali zaista izašli iz biblioteke, uprkos tome što je sakrivena? A da mi samo ne zriamo kako?“

„Tako je. Grupa bibliotekara i njihovih naslednika odlučivala je, na ovaj ili onaj način, o tome koje informacije treba pustiti u javnost, onda kad bi im se to činilo prikladnim. Pod pretpostavkom da legende u sebi sadrže neko zrnce istine, to je mnogo moći i uticaja u malom broju ruku.“ Emih je pogledala u Arnovo prvo pismo. Bez obzira na to koliko je strastveno Kajl govorio, makoliko da je jedan deo nje želeo da veruje kako toliko čudnovata legenda ima kakvogtakvog smisla, sve to je delovalo isuviše nadrealno da bi bilo moguće. Toliko je spekulacija povezanih s njenim trenutnim putovanjem, i to još poduprtih nejasnim komentarima napisanim Holmstrandovom rukom. ’

„*Ona postoji, baš kao i prateće Društvo. Nijedno nije izgubljeno.*“ Pogledala je u drugo pismo. „*Biblioteka zaista postoji, zajedno s Društvom, koje je održava i čuva.*“

Kajlove naredne reči odagnale su svaku njenu sumnju.

„Postoji još nešto, razlog zbog čega sam uopšte pomenuo sve ovo.“ Kajl se nagnuo napred dok je pričao, usredsredivši pogled na stranicu u Emilininim rukama. „Ta grupa bibliotekara, koja je sačuvala biblioteku kroz istoriju, postala je poznata jednostavno kao *Društvo*.“

Džeferson Hajns prišao je poznatoj klupi u Foldžer parku s jednako poznatim osećajem nesigurnosti. Znao je da svuda u Vašingtonu najmanje pola tuceta kamera snima svaki njegov korak, ali znao je takođe da je skrivanje naočigled svih često najbolji način da se izbegne preterano savesno nadziranje. Svaki sastanak koji bi utanačio, naročito *iza zatvorenih vrata*, bio bi brižno proučen. Slučajni susret u parku, međutim, mogao bi možda da bude protumačen baš kao to, i ništa više. Nadziraće ga i prisluškivati, razume se, Tajna služba koja je imala sposobnost da izvuče reči ni iz čega pomoću tehnologija koje su prevazilazile njegovu moć razumevanja. Nije postojao nijedan način da se to izbegne, ali ovde je makar mogao da sedi i priča, sve dok on i Kol vode računa o tome šta govore i drže se šifrovanih fraza koje su odavno utvrdili. Osim toga, ponekad je čitav smisao upravo u tome da neko čuje ono što se govori.

Kol se približio nekoliko trenutaka kasnije i seo na klupu pored njega. Obojica su nosili duge zimske kapute, tipične za višu klasu političara, kožne rukavice i vunene šalove koji su ih čuvah od prohladnog vremena. Njihov prvi susret na nekom javnom mestu unervozio je potpredsednika, ali Kolova razuveravanja pokazala su se kao tačna. Nakon što se integrisao u potpredsednikovo kancelarijsko okruženje nizom redovnih poseta, naoko kao još jedan lobista ili ideološki simpatizer, prizor njega i Hajnsa zajedno više nije pobuđivao sumnju. Uvek je postojalo pokriće u savršeno legitimnim temama o kojima treba razgovarati, a Kol je kao političkianevrista činio čuda. Njegova obećanja nikad nisu ostajala neispunjena, a donosio je kako podršku, tako i novčana sredstva, kao što svaki dobri aktivista i treba da radi. Kao čovek koji je bio daleko od toga da pobuđuje sumnju, Kol je postao osoba koju Hajnsovo osoblje željno iščekuje da vidi.

Sad je seo pored potpredsednika Sjedinjenih Američkih Država, a politički aktivizam i profesionalno pokriće biii su mu poslednje na pameti. Pripadnici Tajne službe, koji su štitili potpredsednika, držali su se na propisnom odstojanju i pomno osmatrah okohnu.

„Način na koji se situacija razvija nije u potpunosti neočekivan“, reče mu Kol, ne osećajući potrebu za ljubaznošću ili odlaganjem prelaska na stvar. Pazio je da koristi uopštene izraze. Rečenica *sve teče baš kao što smo planirali* obojicu bi izložila riziku. Međutim, s obzirom na vesti koje su se iz minuta u minut širile svetom, agenti koji su, sasvim sigurno, prisluškivali svaku njihovu reč čuće isključivo

zabrinutog simpatizera koji govori najnovijem političkom skandalu. „Nema poznatih curenja informacija, ali istina je ipak počela da izlazi na videlo.“

Istina je bila ironična šifra koju je Kol odabrao da predstavlja laž u srži čitave njihove misije. Njihova laž trebalo je da postane istina u očima nacije. A pomoću te istine, Savet će se uzdići na novi oltar moći, kako bi poboljšao resurse koje već odranije ima u svom ogromnom i prastarom arsenalu.

„Da, moje osoblje me je jutros izvestilo o tome“, odgovorio je Hajns. „Sve velike TV mreže već počinju da izveštavaju o novim otkrovenjima koja isplivavaju na površinu u predsednikovom rešavanju situacije u Avganistanu. CNN i ABC izričito su pomenuh njegove veze sa Saudijsima. Nešto o protivzakonitim ugovorima na poslovima u obnavljanju zemlje, što je prouzrokovalo gnev među pobunjenicima. Čak postoje i izveštaji videosnimku neke terorističke ćelije u pustinji, koja preti džihadom i odmazdom zbog njegovog verolomstva.“

„Daj im nekoliko sati“, odgovorio je Kol, „i ta veza biće na usnama svake osobe u državi.“ Bio je to spekulativni komentar koji je svaki tumač političkih dešavanja mogao da iznese, ali obojica su znala da Kolove reči nisu spekulacija.

Izvesno vreme niko nije progovarao. Najzad, Hajns je pretočio u reči misao koja mu se vrzmala u pozadini uma.

„Moj pomoćnik Forester danas nije došao u kancelariju.“ Ostavio je reči da vise u hladnom vazduhu.

„Kad zagusti, tad se vidi ko vredi“, odgovorio je Kol naposletku. „Najbolje je zaboraviti na one čija podrška nije... bezuslovna.“ Nije rekao ništa drugo, a Hajns je shvatio da je ta knjiga zatvorena. Nisu diskutovali o pogubljenju Mića Forestera, za šta je potpredsednik bio poprilično siguran da predstavlja razlog njegovog odsustva, a s druge strane, ljudi koje je Kol zastupao jasno su Hajnsu stavili do znanja da neće biti informisan o mnogim potezima misije. Niti će njegova razmišljanja o tome biti naročito tražena ili dobrodošla. Sedeo je ćutke na klupi u parku.

„Čini mi se da savetnici predsednika Tratama takođe imaju lošu nedelju“, nastavio je Kol, menjajući temu razgovora. „Da li vam je vaše osoblje pokazalo Rojtersov izveštaj o Bartonu Gifordu od pre nekohko sati?“

„Još ne.“ Hajns je, međutim, tačno znao šta će izveštaj sadržati. To ubistvo je od samog početka bilo deo plana.

„Možda ćete želeti da pogledate“, nastavio je Kol. „Prava šteta, čovek ubijen u naponu snage - a Dejls ubijen nepunih pet dana ranije. Izgleda da neko eliminiše predsednikove glavne savetnike jednog za drugim.“ Punim plućima udahnuo je sveži novembarski vazduh i izvio obrve u lažnom ogorčenju zbog bednog stanja u kojem se nalazi ovaj svet. „Pitam se da li je išta od toga povezano sa svim tim vestima o njegovim sumnjivim poslicima na Bhskom istoku.“

A s tim komentaram, misija je ušla u sledeću fazu. Za svega nekih minuta, njegove reči, koje su presreli pripadnici Tajne službe u potpredsednikovoj pratnji, biće prosleđene Federalnom istražnom birou, a odatle čitavoj mreži ogromne dezorganizovane infrastrukture Sekretarijata unutrašnje bezbednosti. Odatle će tačkice ozbiljno početi da se spajaju -tačkice koje su Kol i Savet već ranije poređali u odgovarajućem poretku. Slika koju će one sačiniti promeniće kurs nacije.

Dvojica muškaraca posedeše još koji trenutak. Hajns kao da je duboko razmišljao o sugestivnom tumačenju dnevnih novosti svog političkog simpatizera.

„Ne bih znao“, reče naposljetku, ustajući i pružajući Kolu ruku, „ali siguran sam da će svaka mogućnost biti istražena.“ *Možeš se kladiti u to*, nije dodao. Rukovao se s Kolom. „Samo, nemoj dozvoliti da ova mala džomba na putu pokoleba tvoju podršku, ili podršku tvojih kolega u fondaciji Vesterberg. Ti si dragoceni pristalica naše partije.“

„Naravno da neću, gospodine potpredsedniče. Imate, i uvek ćete imati, moju punu podršku.“

29.

13.50 (GMT)

Sat nakon što su napustili Hitrou, jaguar Pitera Vekslera prešao je preko kaldrmisano g trga i ušao na parkiralište nadomak centra Oksforda, rezervisano za Orijel koledž. Ostatak njihovog putovanja protekao je u tišini, budući da su Veksler i Emili varili informacije koje im je Kajl s entuzijazmom poslužio. U suštini, legenda o Društvu bila je otprilike od iste vrste kao i svaka druga teorija zavere, ali u povezanosti imena i titula s tajanstvenim referencama u Holmstrandovim pismima postojalo je nešto jezivo

- nešto što je Kajlovim spekulacijama davalo srž koju nijedan naučnik nije mogao u potpunosti da ignoriše. To je bilo dovoljno da im pobudi odranije zagolicanu radoznalost.

Teški vazduh Oksforda, bremenit vlagom s Čarvela i Temze, reka koje se spajaju u gradu, ispunio je Emiline nozdrve i ohladio joj kožu kad je izašla iz automobila. Uprkos svemu što se desilo i dovelo je ovamo, i uprkos čudnovatom razgovoru u toku proteklih šezdeset minuta, bilo je dobro vratiti se. Nema na svetu mesta kao što je 'Oksford.

Okrenula se ka Veksleru dok su oboje protezali ukočene udove.

„Moram da pozovem Majkla. Kod kuće je još rano jutro, ali sigurno želi da zna da sam stigla živa i zdrava.”

„Možeš koristiti moj telefon gore“, odgovorio je Veksler i mahnuo rukom prema prozoru svoje kancelarije. Emili je, međutim, iz tašnice izvadila svoj blekberi i potapšala ga u znak odgovora.

„Zapravo, mislim da bi ovo trebalo i ovde da radi. Čula sam iz pouzdanih izvora da je ovaj novi pomodarski izum po imenu mobilni telefon najzad stigao i u Britaniju.” Palcem je pritisnula malo dugme kako bi uključila uređaj, uživajući u prilici da Veksleru vrati milo za drago, ma koliko neznatno, za njegovo ranije peckanje. Stari profesor samo je progundao, a lice mu je prekrilo usiljeni osmeh kad je prošao kroz stara vrata građevine.

„Kad završite, dođite gore i pridružite nam se“, reče Kajl dok je Emili čekala da telefon pronađe mrežu i konektuje se. „Moram da razgovaram s vama o toj trećoj stranici.” Podigao je kopiju Arnovog spiska, stranicu koja je izgledala kao niz tragova.

„Dobro. Vidimo se za koji minut.”

Dok je čekala da se telefon poveže na mrežu, Kajl Emori strpao je

stranice u džep, a zatim uzeo njenu putnu torbu i pošao za Piterom Vekslerom u kitnjastu građevinu. Pritisla je dugme za brzo pozivanje i nekoliko trenutaka kasnije začula poznati glas. Majkl ju je radosno pozdravio, nakon čega su razmenili uobičajene komentare o letu i dolasku.

„Majkle“, kazala je konačno. „Ako čitava ova situacija ranije nije bila dovoljno čudna, nećeš verovati kakva je sada postala.“

30.

13.55 (GMT)

Tri ulice dalje, dva čoveka obukla su elegantna odela i pričvrstila falsifikovane identifikacione kartice za revere. Lažne policijske značke na njihovim kaiševima bile su identične kopije originala, pa ako bi iko proverio brojeve na njima, uvideo bi da su propisno registrovani u svim bazama podataka Interpola i Nacionalne policije. Tehnička ekipa, koja je radila iz bezmalo futurističke banke kompjuterskih terminala u neobeleženom magacinu u Londonu, bila je u stanju pripravnosti, nadzirući telefonsku i radiokomunikaciju. Ako bi iko doveo u pitanje identitet te dvojice muškaraca, pokušao da pozove policiju i raspita se za njihov legitimitet, poziv bi bio neprimetno presretnut i preusmeren ka glasu koji bi potvrdio njihov status, mesto i pravo da budu tamo.

No, do toga skoro sigurno neće doći. Džejson i njegov partner bili su stručnjaci u ovoj igri, a mesto zločina koje su želeli da istraže vrvelo je od organa reda i zakona. S obzirom na njihov zvaničan izgled, bilo je vrlo verovatno da ih niko neće ni primetiti.

Ispravivši kapute i podsetivši se da odsad nadalje govore isključivo s britanskim naglaskom, dva muškarca skrenuše za ugao. Krš pred njima bio je impresivan, a stepen uništenja ogroman. Međutim, cilj je bio zacrtan i izazov ih neće pokolebati.

Čuvareva tajna bila je ovde. Oni neće otići pre nego što je budu imali urukama.

31.

Njujork - 9.00 (GMT -5)

Sekretar je smireno prineo čašu usnama, uživajući u ukusu dvadeset godina starog viskija - najboljeg koje je Škotsko goiye imalo da ponudi. Premda nije bio dobar poznavalac ni u jednom zvaničnom smislu, znao je šta moćnici treba da piju, a 6vo je bilo piće koje su samo moćni ljudi mogli sebi da priušte. Svaka boca koštala ga je više od četiri stotine dolara, prvenstveno zato što mu je viski stizao avionom direktno iz destilerije u Škotskoj, gde ga je ručno flaširao čovek koji to, uverili su ga, radi samo za njega. Pio je piće u kojem, bukvalno, niko drugi na svetu nije mogao da uživa.

Na stolu ispred njega ležala je knjiga, otvorena na kritičnim stranicama. Prelistao ih je po stoti put. Bilo je toliko jasno, toliko očigledno. Nije bilo nikakve sumnje na šta su ukazivale.

Apsolutno nikakve sumnje. Ali čuvar gotovo da je želeo da otkriju njihov sadržaj.

Džejson je otišao pre skoro devet sati. Dosad se najpouzdaniji prijatelj Saveta već nalazio u Oksfordu. Crkva opisana u knjizi i propraćena crnobelom fotografijom predstavlja središnju tačku grada - Ui je bar to bila. Vesti na BBC-ju, primljene preko satelitske veze u njegovoj kancelariji, saopštavale su da je više od pola građevine uništeno u eksploziji koja je zatresla staro zdanje pre skoro dva dana. Sekretar je posebnu pažnju obratio na detalje. Eksplozija se desila u sredu, u pola šest ujutro po engleskom vremenu. To vreme se, maltene u minut, poklapalo s likvidacijom čuvara šest i po hiljada kilometara zapadno. Telefonski izveštaji, lako pribavljeni, potvrdili su da je starac ranije u toku tog dana zvao Oksford.

Sekretar je mogao da prozre Čuvarev detinjasti plan za odmazdu. Starac je očigledno znao da dolaze po njega. Dobio je spisak imena koji je nehotice procurio Hajnsovom nesposobnom pomoćniku i znao je da ga neće ostaviti u životu; znao je šta planiraju. Takođe je znao da će njegovo pogubljenje okončati skoro trinaest vekova dugu potragu Saveta, a malo kopile odabralo je da umre trljajući im na nos tu žaljenja vrednu činjenicu. Želeo je da nađu njegove male stranice, da lociraju mesto, a zatim gledaju kako im uskraćuje ono što se nalazi unutra - zadnja nada za ostvarivanje *najvišeg cilja* iščupana je iz njihovog stiska. Rugao im se, čak i u smrti, želeći da vide šta je sve uradio u poslednjim trenucima života kako bi ih zadržao podalje.

Budala.

Sekretar je žalio samo zbog toga što njegov dugogodišnji protivnik

nikada nije imao priliku da vidi punu moć koju su uperili protiv njega. Sada, kad su prozreli njegovo lukavstvo, Savet će delovati s punom snagom nagomilanih stoleća i privesti potragu kraju. Dovršiće misiju u Americi, nju sad više ništa nije moglo da zaustavi; međutim, kudikamo značajniji cilj, sama bibhoteka, takođe će biti dosegnut. Sekretar je to osećao u krvi.

Oksford - 14.00 (GMT)

Emili Ves popela se uz drvene stepenice do odaja profesora Vekslera. Stepenište je sagrađeno nekoliko vekova posle same zgrade, ah je i samo bilo starinsko. Sećala se jalovih pokušaja, dok je bila postdiplomac, da se popne uz njih a da je pritom ne opazi mentor. Škripanje starog drveta odalo bi je svaki put.

Profesorova kancelarija, povezana s toaletom, kuhinjom, dnevnim boravkom i malom spavaćom sobom - kolektivno zvanim *dinove odaje*, po starom oksfordskom običaju - nalazila se na drugom spratu jedne od zgrada Orijele, istočno od Megpaj lejna. Ovde je, među ulegnutim policama za knjige i pohabanim nameštajem, Emih sedela i primala uputstva za izradu magistarskog rada, učeći od jednog od velikana. Njihovi razgovori zauvek će joj ostati urezani u sećanje. Veksler je umeo da razdvoji bitne podatke od nebitnih i natera studente da brane svoje stavove sa žestinom koju nisu ni znali da poseduju. Prvenstveno nastavnik, postepeno im je postao i blizak prijatelj.

Vrata njegovih odaja bila su odškrinuta i Emili je ušla ovlaš pokucavši.

„Uđi, uđi“, reče Veksler. „Dao sam sebi slobodu da...“ Nije dovršio rečenicu, već joj je jednostavno pružio poznatu čašu sa poznatom tečnošću. „U tvoje zdravlje i za tvoj zbunjujući povratak u naše hodnike!“

Emili je prihvatila čašu sa šerijem i podigla je u vazduh, a Kajl im se priključio u zdravici.

„Majklje dobro, pretpostavljam?“ Profesor jepokazao naprazno mesto na kauču pored Kajla i Emili je sela.

„Vrlo. Pozdravio vas je.“

Njen telefonski razgovor s Majklom bio je kratak, ali dovoljno dug da ga uveri kako je stigla živa i zdrava. Bio je radostan što je čuje na njihov poseban dan, iako su pričah svega nekoliko sati ranije, ali glas mu je postao mnogo ozbiljniji kad mu je rekla ono što je saznala od dolaska u Oksford. Vesti o legendi koja je, ako je bila istinita, umetala njene trenutne aktivnosti u priču kudikamo veću nego što je ijedno od njih dvoje moglo i da zamisli.

Kajl se promeškoltio na svom delu kauča, već ispraznivši i sklonivši u stranu čašu sa šerijem.

„Slušajte, što se tiče ove treće hartije“, rekao je, uzimajući poslednju stranu Arnovog drugog pisma.

„De, de“, presekao ga je Veksler. „Previše brzopleto prelaziš na stvar. Ja

nisam sklon praznom čavrljanju, gospodine Emori, ali sasvim sam sklon uživanju u civilizovanom pićencetu.“ Pokazao je Kajlu da spusti papire.

Kajl je s vidljivim oklevanjem poslušao. Njegov um navikao je da se sa svom energijom usredsredi na problem. Znao je da se to uklapa u stereotype o studentima na doktorskim studijama, širom čitavog sveta poznatih po razvijanju jednostrano usmerenih umova koji su mogli da razmišljaju malo čemu drugom osim o temi svojih doktorata - čak i kad su u te *druge stvari* spadali hrana, lična higijena ili vođenje normalnih ljudskih razgovora. Ali on je bio to što jeste. *A ovo, ovo...* bacio je pogled na papire. *Ovo je zanimljivo.*

Troje akademika još trenutak dva sedelo je u tišini. Kajl je nastavio da se vrpolji na kauču.

„Pa, vidim da smo iscrpli sve teme neobaveznog razgovora“, reče napokon Veksler, prekidajući tišinu i spuštajući čašu. „Dobro, gospodine Emori, možete da nastavite.“

Izraz olakšanja na Kajlovom licu bio je nepogrešiv.

„Ova treća stranica“, kazao je, „u potpunosti je drugačija od druge dve. Budući da profesor Holmstrand u drugom pismu kaže kako ne može da bude siguran u to da ćete videti njegove beleške pre *njih* - ko god *oni* bili - izgleda prilično jasno da ova treća stranica sadrži smernice osmišljene tako da se sakriju ispod spoljašnjeg oblika zagonetke.“

„Smernice osmišljene tako da se sakriju ispod spoljašnjeg oblika zagonetke?“, upitno je izvila obrvu Emili. „Ti si pravi postdiplomac! Slušaj, ne moraš da namičeš broj reči za doktorsku tezu. Ako misliš na trag, slobodno tako i reci.“ Ponudila mu je smešak, ali je, sudeći po izrazu na njegovom licu, bilo očigledno da Kajl ne zna da li ga ona zadirkuje ili kori. Emili je dobacila zamišljen pogled Veksleru, a zatim razuverila studenta: „Da. Slažem se da ova treća stranica izgleda kao niz tragova. Ka nečemu.“

„Tačno.“ Kajl je upio Emilin sarkazam, ali njegov entuzijazam ostao je nepoljuljan. „Tragovi, tačno tako. A što se tiče njihovog konteksta, beleška na vrhu stranice daje nam kakavtakav nagoveštaj. *Dva za Oksford, i jedan posle toga*. Na ovoj stranici postoje tri iskaza. Sasvim je logično pretpostaviti da se dva odnose na mesta ovde na univerzitetu, a jedan na neko drugo mesto.“

Emili je bacila pogled na stranicu. Kajlovo čitanje bilo je logično i imalo je prednost imošenja reda u nasumične fraze. Umesto četiri traga, postojala su tri, kojima je prethodila beleška koja im određuje položaj. Dva za Oksford, treći za... negde drugde. Prvi put joj je palo na pamet da je ono što je čeka u budućnosti može odvesti još dalje od njenog trenutnog okruženja.

„Dakle“, nastavio je Kajl, „to nam ostavlja da odgonetnemo šta znače ta tri traga.“

„Baš kao i značenja grba“, ubacio mu se u reč Veksler, „slova na vrhu stranice i simbola u okviru. Jamačno i to, takođe, poseduje neko značenje.“

Nakon što se toliko intenzivno usredsredila na ručno ispisane fraze oko njega, Emili je skoro sasvim zapostavila jednostavan grb na vrhu stranice. Dva grčka slova uokvirena ramom. To će biti teže dešifrovati od zagonetnih rečenica, šta god da znače.

Međutim, to neće biti jedina pretpostavka koja će se u toku tog dana pokazati pogrešnom.

„Ah, to“, odgovorio je Kajl. „Mislim da sam to odgonetnuo.“

Emiline obrve se i protiv njene volje iznenađeno podigoše, a Veksler je sledio njen primer.

„Već?“ Uzela je papir i zapiljila se u slova. „Kako? Na stranici nema nikakvih nagoveštaja o tome šta bi to moglo da znači, pa čak ni kako treba da se protumači.“

„Ne na toj stranici, ne“, složio se Kajl. „Ključ se nalazi na prethodnoj strani.“ Podigao je Arново drugo pismo i pružio ga Emili. „Pogledaj ovde, pri kraju. Dve podvučene reči.“

„*Našu biblioteku*“, pročitala je naglas. Pogledala je u Vekslera, ali stari profesor prikovao je pogled za Kajla, očekujući objašnjenje. Usredsredio je pogled i aktivirao mozak preko mogućnosti, pokušavajući da i sam dokuči otkriće svog studenta.

„Profesor Holmstrand je“, nastavio je Kajl, „očigledno želeo da privuče pažnju na te dve reči - to je jedina fraza koju je podvukao u sve tri beleške.“

Veksler je najedanput oživeo.

„Ti pametno momče!“ Bezmalo je skočio iz fotelje, prepoznavši ono što je Kajl već uvideo. „To je oznaka, putokaz! Ivičine i Maričine mrvice hleba ostavljene u šumi.“ Lice mu je sijalo od zadovoljstva što je shvatio, a Kajl je vatreno zaklimao glavom.

„Žao mi je“, prekinula je Emili njihov razgovor. „Moram priznati da nerazumem.“

Kajl je ponovo uzeo treću stranicu. ,

„Ovde, na vrhu stranice, amblem se sastoji od dva grčka slova: beta i eta. Mala oznaka iznad njih liči na neki dijakritički simbol, ali nije.“

„Ne“, složila se Emili. „To je titla, stari znak za skraćenje.“ Sklonost starih Grka ka skraćenicama nastala je u doba kad reči nisu zapisivali olovkom ili mastilom, već su ih urezivali u kamen. Pisanje dva slova umesto deset iziskivalo je kudikamo manje snage u mišićima, baš kao i troškova.

„Tačno tako. Ova vrsta oznake obično stoji za skraćeni termin, a

stavljena iznad prvog i poslednjeg slova pune reči označava da je reč skraćena. Međutim, verujem da je ovde postavljena da skraćuje dve reči. To jest frazu.“

Emili je napokon sinulo. Ponovo je pogledala dve podvučene reči u Arnovom drugom pismu. *Naša biblioteka*.

„Tako je!“, uzviknuo je profesor, spazivši shvatanje na njenom licu. „Na jeziku same Aleksandrijske biblioteke, betaeta je skraćenica za *biblioteke emon - naša biblioteka*.“

„Iste reči koje je Holmstrand podvukao u drugom pismu“, promrmlja Emili. Delići slagalice su se uklapali. Arno se potrudio da ga razumeju.

„Pretpostavljam da je Holmstrand nacrtao simbol koji predstavlja samu biblioteku“, nastavio je Kajl, „i dao vam tragove kako da je pronađete. Da se kladimo u petaka i turu pića da se ovaj simbol nalazi na mestu prema kojem vode ovi tragovi.“ Podigao je papir ispred Emilinih i Vekslerovih očiju.

„Ako se ovaj simbol zbilja nalazi, kao što kažeš, tamo negde napolju i čeka da ga nađem“, reče Emih, smatrajući Kajlovo objašnjenje uverljivim, „moramo da prokljuvimo i ova tri komentara.“

Ovoga puta Veksler je preuzeo glavnu reč u razgovoru.

„Pod pretpostavkom da se prve dve rečenice odnose na Oksford, onda je njihovo značenje prihćeno jasno.“ Ildahnio je duboko, pripremajući se za objašnjenje. „Prvi trag - *Univerziteta crkva, najstarija od svih* - teško da je uopšte šifrovan. Odmah iza ugla, u samom srcu grada, nalazi se univerzitetska Bogorodičina crkva, koja je, osim što predstavlja središte oksfordskog verskog života, takođe i najstarija građevina Univerziteta.“

Univerzitetska crkva nije najstarija građevina u Oksfordu, niti je prva koja je služila visokom obrazovanju. Međutim, to je prva građevina koju su zajedno koristili razni koledži osnovani u XII i XIII veku, i iz nje se kasnije razvio Oksfordski univerzitet u svom trajnom obliku. U tom smislu, crkva je svakako polagala pravo da se nazove *najstarijom crkvom*.

Kad je podigla pogled, Emih je zapazila Kajlov i Vekslerov zbunjeni izraz lica. Pogledali su jedan u drugog, zastali, a zatim se Kajl okrenuo prema njoj.

„Rekao bih da niste gledali vesti?“

„Ne u skorije vreme“, odgovorila mu je. „Bila sam... zauzeta drugim stvarima.“ Dan je dosad provela uglavnom u putovanju.

„Pa“, reče Kajl khmajuci glavom, „vesti koje niste čuh su vrlo bitne, naročito u ovom trenutku i naročito za vas. Ne računajući izveštaje o skandalima koji su trenutno u toku u Vašingtonu, današnja glavna priča u

Engleskoj fokusirana je malo bliže kući.“ Naglasio je naredne reči: MUniverzitetska crkva je uništena.“

„Šta?“ Emili nije mogla da suzbije šok. „Kako?“

„U eksploziji bombe, juče.“ Kajl je držao pogled prikovan za Emiline oči.

„Ali ne smemo da dozvolimo da nas to obeshrabri“, ubacio se Veksler. „Ukoliko se ova rečenica zbilja odnosi na Univerzitetsku crkvu, onda nam to pomaže da dokučimo smisao drugog traga. Juče uništena crkva bila je posvećena Bogorodici, ženi s mnogo naziva. Majka Isusa Hrista, Sveta Marija, Blažena Devica...“

„I Nebeska Kraljica.“ Emili je u korak pratila svog mentora.

„Tačno tako“, potvrdio je Veksler. „Već izvesno vreme nisam bio u crkvi, ali mogu da je se prisetim. Zidovi su bili ukrašeni s mnogo predstava Device Marije. Holmstrandove reči *pomoliti se između dve kraljice*, drugi od njegovih tragova... kladim se da se ovaj simbol“, pokazao je na amblem u vrhu strane, „nalazi negde na pola puta između dve Bogorodičine statue u Univerzitetskoj crkvi.“ Zastao je. „Odnosno, nalazio se, pre eksplozije.“ Grupica je ćutala nekoliko trenutaka, razmišljajući o Vekslerovom lakom rešenju Arnove zagonetke.

„Šta je s poslednjom frazom: *petnaest, ako do jutra*“, upita konačno Emili.

„Što se nje tiče, plašim se da nemam ni najblažu predstavu.“ Veksler je podigao ruke u vazduh, signalizirajući makar dehmični poraz. „Čak ni Englezi ne mogu sve da reše posle samo jednog pića.“

„AU dajte im drugo...“ Emili se nasmešila dok je dovršavala njegovu pošalicu.

„Setite se, doduše“, primetio je Kajl, „u pismu piše da samo prva dva traga ukazuju na Oksford, a treći na neko drugo mesto. Pronalaženje prve lokacije može da baci izvesno svetlo na drugu.“

Emili se zavalila nazad i utonula u ofucani naslon starog kauča. Um joj je bio kovitlac emocija. Osetila je napetost kad je čula vesti o uništenju Univerzitetske crkve, ah i izvesno razočaranje, takođe, što ju je iznenadilo. Očekivala je da će tajnost Arnovih smernica biti mnogo teže otključati. A kako stvari stoje, velika misterija, za koju je mislila da će oblikovati neku vrstu glamurozne potrage, fešena je nakon samo jedne čašice šerija i za pola sata boravka u gradu.

Pola sata.

Upravo je ta pomisao, ta prolazna referenca na vreme, nagnala njen mozak na akciju. *Vreme*, pomislila je. *Vreme je bitno. Vreme menja sve.*

Nagnula se napred na kauču i zagledala pravo u Vekslerove oči.

„Profesore, imam pitanje na koje će mi biti potreban veoma precizan odgovor.“

Veksler je pogledao u Emili, zbunjen njenom iznenadnom eksplozijom energije.

„Kako god želiš. Daću sve od sebe.“

Kad je ponovo progovorila, bila je usredsređena na jednu jedinu stvar, a srce joj je kao ludo bubnjalo u grudima.

„U koliko je tačno sati eksplodirala Univerzitetska crkva?“

33.

Oksford - 14.00 (GMT)

Ruševine oko dvojice prijatelja bile su impresivne u svom anarhičnom neredu. Prizor je još haotičnijim činilo bauljanje policajaca koji su želeli da ih ispituju; forenzičari, fotografi, pa čak i inženjeri već su bili prisutni. Uniformisani policajci ogradili su jarkožutom trakom opasna područja dok su drugi zapisivali detalje u beležnice, a maltene beskrajna reka istražitelja govorila je u radiouređaje i mobilne telefone, prenoseći izveštaje nadređenim oficirima.

Bila je to upravo ona vrsta tradicionalnog meteža u istrazi zločina velikih razmera na koju su Džejson i njegov partner računali. U moru različitih kriminalističkih službi, od kojih svaka ima svoje uniforme ili pravila oblačenja, oblasti zanimanja i metode istraživanja, dva čoveka su, u suštini, bila nevidljiva, što im je omogućavalo da obave posao bez ikakvog ometanja.

A prijatelji su bili ovde da ostvare upravo to: više studiju nego istragu. Znali su uzrok eksplozije; znali su i motiv i cilj. Specifični detalji koje će ispitivati policajci - vrstu eksploziva, vrstu detonatora - nisu ih preterano zanimali. Bili su usredsređeni na ono što je ostalo, da bi pomoću toga odredili šta je uništeno. Da vide šta je tačno skriveno uništenjem. Jer, prijatelji su znali da je ovo igra. Ovo su žmurke, premda je čuvar nameravao da oni ne budu u mogućnosti da traže, već samo da oplakuju ono što je skriveno. Ipak, neće biti po volji mrtvog čuvara.

„Drži je što je moguće mirnije“, naredio je Džejson svom partneru. Malena naprava na čovekovom dlanu, jedva veća od videokamere, polako je prelazila preko jednog od dugačkih zidova crkve. Snimak je odmah beležen u laptopu na Džejsonovom kolenu.

„Nemoj da je treseš“, dodao je. „Potrebne su nam konture za sastavljanje modela.“

Drugi muškarac držao je kameru što je postojanije mogao, dovršavajući glatki pokret rukom.

„I četvrti je gotov“, rekao je i isključio napravu.

Džejson je spustio pogled na računar dok se četvrto skeniranje spoljašnjosti zgrade učitalo na ekranu. Softver je već radio svoj posao, digitalno ga spajajući s prethodna tri. Postepeno, počeo je da se sastavlja trodimenzionalni model strukture.

„Počni od krova“, zapovedio je Džejson. Drugi muškarac pritisnuo je malo crveno dugme na kameri i započeo peto skeniranje, ovog puta uperivši napravu

ka nebu i polako prelazeći s jednog kraja crkvenog krova na naredni.

Džejson je otvorio mobilni telefon. Nakon što je nekoliko puta pritisnuo dugmiće, spojio se s londonskim timom.

„Primate li ovo?“

„Da“, začuo se hladan glas. „Poveži dvosmerni link i pokazaćemo ti naš model.“ Džejson je otvorio nekoliko menija na računaru, a jednosmerna veza sa serverima u Londonu postala je dvosmerna. Istoga časa na monitoru su počeli da se pojavljuju snimci iz laboratorije.

„Primam“, potvrdio je. Na ekranu računara počeo je da se pojavljuje trodimenzionalni model sličan unutrašnjosti crkve. Uglavnom je bio identičan modelu koji su on i njegov partner rekonstruisali, ali s jednom vrlo приметnom razlikom. Model iz Londona predstavljao je crkvu bez deformacija prouzrokovanih nedavnim uništenjem. Bila je to crkva u netaknutom stanju.

„Prikupili smo slike iz različitih izvora“, rekao je vođa londonskog tima. „Ono što vidite jeste izgled unutrašnjosti pre manje od sedamdeset osam sati, iako je većina delova starijeg datuma.“ Elektronski resursi Saveta bili su ogromni, a njihovi operatori bili su pravi stručnjaci. Mada se odavno navikao na to, Džejsona je i dalje iznenađivalo koliki je deo Zemljine površine detaljno fotografisan i dostupan na internetu putem kombinacije zvaničnih fotografija, satelitskih snimaka pa čak i turističkih blogova i ličnih fotoalbuma. Uz dovoljno truda mogle su se rekonstruisati spoljašnjost i unutrašnjost bezmalo svake znamenite građevine na planeti.

Međutim, znao je da ovde nije potreban toliko veliki trud. Savet je već decenijama držao Oksford na oku. Resursi biblioteke bili su mobilni, a gradske veze istorijske. Iako nikad nije ustanovljena nijedna primarna veza s njim, Oksford je bio mesto zanimljivo Savetu i zato je zauzimao važno mesto u njegovim bazama podataka. Izviđački timovi prijatelja rutinski su ažurirali izveštaje novim fotografijama, videosnimcima i podacima prikupljenim nadziranjem. U skorije vreme, u prethodnih šest meseci, čuvarove interakcije s engleskim gradom upozorile su na potencijalne nevolje i privukle pažnju Saveta. Iako je čuvar uvek šifrovao mejlove i telefonske pozive, Savet je mogao da uvidi makar to da još od maja redovno održava veze s izvesnim grupama u Oksfordu. Shodno tome, ljudi na terenu podigli su stepen prisustva.

„Imamo skoro sasvim dovoljno da započnemo uporedno skeniranje“, nastavio je čovek na drugom kraju veze. Njegov terminal u Londonu je, poput Džejsonovog u Oksfordu, pokazivao oba modela, jedan pored drugog: prvi, crkvu u prvobitnom stanju; drugi, u sadašnjem ruiniranom stanju. Spremna su da budu upoređena. Da budu ispitana.

„Pomoću modela pre eksplozije katalogizirajte svaki predmet koji je bio prisutan u sada uništenim delovima crkve“, zapovedio je Džejson. „Svaku sliku,

skulpturu, prozor. Sve što predstavlja mogućnost. Pošaljite to sekretaru.“

Svi povezani s projektom znali su da je Društvo, po svoj prilici, uništilo crkvu da bi nešto sakrilo. Ali za razliku od pohcije svuda oko njih, prijateljima neće biti potrebno nikakvo kopanje, nikakve pretpostavke. Rekonstruisanjem onoga ostataka u sada uništenim područjima, mogli su unakrsno da uporede i povežu sve što nedostaje i upotrebe to kao polaznu tačku za dalje istraživanje.

„Gotovo!“, ubacio se drugi prijatelj spuštajući kameru. „To je sve.“ Džejson potvrdno khmnu glavom. U roku od svega nekoliko trenutaka drugi trodimenzionalni model na ekranu bio je gotov. Digitalno unakrsno upoređivanje obaviće jači računari u londonskoj kancelariji. Džejson samo treba da sačeka da rezultati budu ponaosob navedeni i označeni, što će potrajati nekoliko minuta.

Podigao je pogled i ponovo osmotrio prizor ispred sebe. Prethodnog dana stajao je u čuvarevoj kancelariji. Osetio je nalet moći kad je okidač njegovog pištolja potonuo u ležište, a hici izleteh. Gledao je kako se svetlost gasi u starčevim očima. Svega nekoliko minuta kasnije, ova građevina je uništena. Shvativši da mu je došao kraj, čuvar je u poslednji čas izveo i taj manevar, očajnički pokušavajući da sakrije nešto od njega.

Džejson je suzbio osmeh zadovoljstva. Čuvar je trebalo da zna da se od Saveta ništa ne može sakriti.

„Dolazimo po tvoje tajne, starče“, prošaputao je sebi u bradu. Saznanje da čuvar više ne može da odgovori na njegovu pretnju pričinjavalo mu je ogromno zadovoljstvo.

34.

14.30 (GMT)

Emili je jedva obuzdavala nestrpljenje dok je Veksler na preskok čitao jutarnje novine, tražeći detalje o tačnom vremenu kada je uništena Bogorodičinacrkva. Imalajepredosećaj dajetaj detalj značajan, predosećaj zakoji je instinktivno osećala da je ispravan, ali koji je bio nategnut taman toliko da u njega nije mogla da poveruje sve dok se ne potvrdi vreme eksplozije.

„Eksplozija se desila juče, rano izjutra“, reče Veksler dok je prelistavao novine. „Bomba je postavljena u podnožju crkvenog tornja, sudeći prema prvim izveštajima. Hvala bogu da je bilo rano...“ Glas mu je utihnuo kad je nastavio da čita. Onda mu se leđa ispraviše kad je našao traženi detalj. „Evo ga. Eksplozija se desila tačno u pola šest ujutru. U crkvi nije bilo nikoga i niko nije povređen. Međutim, toranj je uništen, baš kao i najveći deo građevine. Bili su u mogućnosti da precizno odrede vreme eksplozije zbog toga što su se kazaljke sata zaustavile kada je uništen.“

„Lokalni i nacionalni mediji zalepih su se za priču otkako se dogodila“, dodao je Kajl. „Sudeći prema jutarnjim vestima na BBC-ju, toranj je prilikom rušenja za sobom povukao najveći deo crkve, uključujući i staru biblioteku. Dva kraja glavne zgrade i dalje stoje, ali još nisam čuo jesu li dovoljno čvrsti da izbegnu naknadno rušenje.“

„Ogromna tragedija“, dodao je Veksler. „Crkva je bila prava lepota.“

„Čitava oblast je ograđena“, nastavio je Kajl. „Najveći deo jučerašnjeg dana prošao je u izviđanju ruševine i proveravanju da li je dovoljno bezbedna za istražitelje. Policija Doline Temze stigla je jutros.“

„I ne samo policija. S obzirom na to da je nadziranje terorizma takvo kakvo je, možeš biti sigurna da će eksploziju istražiti i državne vlasti.“ Veksler je s nemalim gađenjem govorio o vlastima. Čvrsto je verovao da je bogomdano pravo obrazovanih intelektualaca da znaju kudikamo više o upravljanju zemljom nego što će to bilo koja pohtička partija ikada umeti. Dabome, takvi ljudi se nikad ne bi ponizili da upravljaju državom - to je bilo daleko ispod dostojanstva svakog akademika. Međutim, bilo je presudno znati da bi *mogli*, i to bez ikakve sumnje mnogo uspešnije od ikog drugog.

Emili se nije uključila u predstavu tradicionalnog snobizma, budući da joj je šokantna informacija potpuno zaokupila misli.

Pola šest ujutro. Odbrojala je unazad na prstima, dok joj je srce bubnjalo. I pre nego što je počela, znala je kuda činjenice vode, ah morala je da bude

sigurna.

„Pola šest u sredu ujutro, minus šest sati vremenske razlike...“, prošaputala je za sebe. „To znači da je crkva uništena u pola dvanaest u utorak uveče, po lokalnom vremenu u Minesoti.“

Kajl i Veksler nisu skidali pogled s nje, ne shvatajući kakva joj je veza pala na pamet.

„Arno Holmstrand ubijen je upravo u tom trenutku, sudeći po glasinama koje su kružile mojom kancelarijom. Negde između jedanaest i dvanaest u utorak uveče.“ Saopštila je zaključak u šaku, a prsti su joj i dalje bili podignuti nakon brojanja. Potom je izgovorila reči za koje nikad nije očekivala da će preći preko njenih skeptičnih usana. „Ta dva događaja moraju biti povezana.“ Crkva je stolicima stajala samo da bi bila uništena u istom času kad je Holmstrand poslao Emili da je pronade? Mada se oduvek gnušala teorija zavere, to nije mogla biti puka podudarnost.

Kajl i Veksler i dalje su je posmatrali, čekajući još.

„Holmstrand i ta crkva povezani su odranije“, nastavila je, pretačući mish u reči. „Arnovi tragovi vode direktno ka njoj. Ono što je ovde napisao očigledno me upućuje tamo.“ Mahnula je rukom od Arnovih pisama prema fotografiji crkve na naslovnoj strani oksfordskih novina, i dalje raširenih na Vekslerovom krilu.

„A onda, u istom trenutku kada me on upućuje da nađem nešto skriveno u crkvi, ona biva uništena u eksploziji bombe.“ Napravila je kratku pauzu. „Imphkacija toga jasna je kao dan.“

„Prosveth nas“, podstakao ju je Veksler.

„Bez obzira na to da li oni znaju ih ne da je Holmstrand prosledio ove tragove trećem licu, to jest meni, neko očevidno nije želeo da bilo ko drugi pronade ono što je kazao da ja moram. I pobogu, bili su spremni na drastične mere, samo da se postaraju da to niko ne nađe.“ Dopustila je sebi trenutak prisećanja. Činjenica da neko nije želeo da informacija u vezi s bibhotekom bude pronađena za nju je potvrđivala validnost Arnovih otkrovenja, pa čak i Kajlovih teorija o tome šta bi Društvo moglo da bude. Neka grupa je očigledno želela da tajne Aleksandrijske biblioteke ostanu tajne.

A ta činjenica je samo učinila da Emili još više poželi da ih pronade.

Podigla je čašu ka Veksleru.

„Profesore, bila uništena ili ne, moramo da bacimo pogled na tu crkvu.“

35.

14.45 (GMT)

Ispostaviće se da će to bacanje pogleda na crkvu biti lakše reći nego učiniti.

„Crkvena porta je zatvorena“, usprotivio se Kajl posle Emilinih reči, „i vrvi od policajaca. Ne vidim kako bismo mogh da uđemo.“

Usred zbunjenosti i oklevanja, Veksler je ustao iz fotelje. „Mladiću, kad se hoće, sve se može!“ Kod Pitera Vekslera takva izjava značila je da je stvar već rešena. Nikakva dodatna diskusija nije bila potrebna. Znao je šta žeh da uradi, i nameravao je da to učini, kakve god prepreke stajale pred njim. Lice mu je zračilo samopouzdanjem, koje je sugerisalo da bi dvoje mlađih kolega mogh štošta naučiti na njegovom primeru.

Emili i Kajl povelili su se za njegovim primerom i takođe ustali kad je Veksler zgrabio kišobran i šešir. Jarkoplavo nebo, bez ijednog oblačka, nimalo nije uticalo na njegovu uobičajenu garderobu za šetnju.

Pošto je profesorov entuzijazam bio zarazan, Emili se nasmešila. Stavivši Arrove beleške u tašnicu, izašla je za Kajlom kroz vrata, sišla niz stepenice i zakoračila u srce *grada usnulih tornjeva*.

Vašington, Okrug Kolumbija - 9.30 (GMT -5)

„Ovo ne izgleda dobro, kako god se okrene." General Haskins zavrљаčio je fotografiju natrag ka ostalima na dugački sto, prateći njen let s očiglednim gađenjem. „Svi njegovi najbliži pomoćnici, njegovi najuticajniji savetnici!"

Ostali su za stolom sedeli ćutke, s pomešanim osećanjem besa i budne mentalne aktivnosti. Sastanak je sazvao Ešton Dejvis, ministar odbrane, kao odgovor na eskalaciju krize koja je preplavljivala svaki izvor vesti, počev od *Njujork tajmsa* pa sve do nedovršenih trabunjanja u blogosferi na svakom jeziku koji CIA prati, što predstavlja većinu svetskih jezika. U normalnim okolnostima, taktički sastanci starešina odbrambenih, obaveštajnih i bezbednosnih službi SAD održavali su se u Sobi za krizne situacije Bele kuće, ali sad, s obzirom na trenutne okolnosti, to nije bilo moguće. Dejvis je dao uputstva maloj grupi zvaničnika da se okupe u zvučno izolovanoj Gluvoj sobi u Trećem krugu Pentagona, gde su mogli otvoreno da govore a da ih niko ne vidi i ne čuje.

„Preteruješ“, reagovao je ministar odbrane. „Samo trojica predsednikovih savetnika su ubijena. To nije ni blizu svih.“

„Četvorica“, brecnu se general, „ako računaš i potpredsednikovog čoveka Forestera. Taj mali laktaš provodio je više vremena s predsednikovim osobljem nego sa svojim. Osim toga, to su četvorica *za koje znamo*. Ko zna ko je sve još ucmečan."

Haskins je ljutito pogledao preko stola u svog partnera iz Tajne službe, direktora Breda Vitlija, koji je klimnuo glavom u znak slaganja. „U svakom slučaju, četiri nije mali broj“, dodao je Vitli. „Pogotovo ne za samo jednu jedinu nedelju.“ \

„Kako si, dovraga, dozvolio da se ovo desi, Vitli?!“ Lupivši pesnicom sto, ministar odbrane je gnevno ispalio optužbu. Direktor Tajne službe, koji je zadržao položaj tokom mandata tri vlade, smireno mu je odgovorio, usredsredivši se isključivo na činjenice pred sobom.

„Naš posao je da štitimo predsednika, potpredsednika, njihove porodice i čelnike stranih država u poseti“, odgovorio je. „Zadatak Tajne službe nije da štiti predsednikove pomoćnike i savetnike."

Dejvis je udahnuo vazduh i pustio da se bes u njemu stiša. Vitli je bio u pravu, razume se. Ovo nije predstavljalo institucijski neuspeh. Ovo je bila, sudeći po svemu što su oni - i svi mediji na svetu - imali na raspolaganju, direktna krivica vrhovnog zapovednika. Predsednik je, čini se, ovo sam sebi svalio na glavu, baš kao i

na glavu nacije o kojoj treba da se stara.

„Hajde da se vratimo na podatke o ubistvima“, reče ministar odbrane, ne obazirući se na prethodnu rečenicu. „To je deo koji određuje da li je sve ovo samo jedan veliki poraz u ratu protiv terorizma ili interno izdajstvo vrhovnog zapovednika, koje zavređuje oštru kaznu.“ Dejvisove reči predstavljale su prvu prihku da se glasno i jasno čuje realna težina događaja koji su se zbili. Usledila je mučna tišina.

„Dodavola, kažite nešto!“, zahtevao je ministar odbrane, još jednom udarivši pesnicom o sto. Prenut ozbiljnošću trenutka, general Mark Haskins nagnuo se napred i ispričao šta su njegovi vojni istražitelji otkrili na mestima zločina.

„U svakom pojedinačnom slučaju, osim potpredsednikovog pomoćnika, ljudi su ubijeni višestrukim blisko grupisanim hicima iz pištolja. To su rutinska pogubljenja. Profesionalna ubistva.“

„Dakle, to može biti bilo ko, bilo koja grupa“, glasno je razmišljao Dejvis, a glas mu je bio pun nade.

„Ne“, protivrećio mu je general. „Balističari su utvrdili da su svi meci iz pištolja istog kalibra, a tri prazne čahure još su na sebi imale bujne šare koje omogućuju da se uđe u trag njihovom izvoru.“

„Kakvo ulaženje u trag?“

„Pod pretpostavkom da se hici pri udaru ne deformišu previše, možemo da uđemo u trag proizvođaču municije pomoću oblika, hemijskih sastojaka, legura i drugih ključnih obeležja metaka. To nam pomaže da vodimo evidenciju o trgovcima oružjem širom sveta. To rutinski radimo na svim mestima koja su meta terorističkih napada, na taktičkim borbenim područjima - gde god nam se ukaže mogućnost da nabavimo municiju od oružanih snaga koje nisu naše.“ Zaćutao je i zavahao se u naslon fotelje, zatim sumirao svoje izlaganje za ministra odbrane: „Meci povezuju zle ljude, gospodine ministre.“

To je bila veza zbog koje su svi oni bili ovde, da pokušaju da nešto ustanove.

„I?“, upitao je Dejvis. „Šta je pokazao taj trag?“

General je shvatao punu ozbiljnost onoga što će njegov odgovor značiti, ali posao mu nikad nije bio da ublažava činjenice. Kad je progovorio, učinio je to sa sigurnošću. „Svi meci ispaljeni prilikom ubistava predsednikovih savetnika potiču iz serije municije s identičnim fizičkim i hemijskim karakteristikama za municiju koja se koristi isključivo na jednom mestu. U severoistočnom Avganistanu.“

Dakle, to je to. Mentalna reakcija svakog čoveka u prostoriji oblikovala se u nemom jednoglasju. Sumnje, koje su ovu grupu okupile, potkrepio je čvrst forenzički podatak.

„Svetog mu sveca!“, odgovorio je Vitli. S obzirom na ovu činjenicu, njegov posao šefa Tajne službe najedanput je počeo da dobija druge dimenzije.

Dejvis je pokušao da unese novosti u širi kontekst današnjeg dana.

„Izveštaji koji preplavljaju medije pokazuju jasan obrazac korumpiranih delatnosti predsednika Tratama. Ko god da je pustio da ti dokumenti procure u javnost, možda će morati da trune u najdubljoj utrobi nekog od naših najfinijih zatvora zbog narušavanja tajnosti, ali ostaje činjenica da oni ostavljaju malo prostora za sumnju. Predsednik je šurovao sa svojim saudijskim prijateljima."

„A to je, očigledno, razljutilo Avganistance", reče Vitli.

„A veza s mrtvim savetnicima?" Sekretar Dejvis želeo je kristalnu jasnoću. Nesumnjivost. Ovog puta je direktor Tajne službe bio taj koji je mogao pruži činjenice.

„Svi - Giford, Dejls, Marlejk - bili su savetnici za spoljnu politiku. Svi su bili deo njegovog užeg kruga u pregovorima o posleratnoj obnovi."

„Šta je s Foresterom?"

„On je bio deo potpredsednikovog osoblja, ali je pucao na znatno viši položaj. Zanimljivo je da je i on bio aktivan u spoljnoj politici."

„Potpredsednik takođe! Da li je čitava prokleta vlada u potpunosti sišla s uma?" Lice ministra odbrane bilo je modro od besa. '

„Stani malo“, ubacio mu se u reč general Haskins. „Ne znamo zasigurno da li je potpredsednik takođe umešan. Dokumenta koja imamo ukazuju na veze s predsednikovom kancelarijom, a čini mi se da tvoje prisluškivanje Hajnsa", pogledao je u Vitlija, „pokazuje da je i on ovim jednako iznenađen kao i svi ostali."

Dejvis se okrenuo ka Bredu Vitliju.

„Želim da ti i tvoji ljudi u Tajnoj službi utvrdite to, i to zasigurno.

Predsednik je očigledno umešan u nezakonite poslove u Saudijskoj Arabiji, koji su isprovocirali pobunjenike da pobiju vladine savetnike, i to ovde, na američkom du, usred Vašingtona. Ukoliko je potpredsednik imao ikakvog udela u ovom prezrenja vrednom izdajstvu, hoću to da znam. Makar mi to bilo poslednje, razapeću ih obojicu!"

Prizor na obodu Radklifovog trga bio je upravo onakav kakvim ga je Piter Veksler opisao. Naspram monumentalne Radklifove kamere arhitekta Džeјmsa Gibsa, prve britanske biblioteke s kružnom osnovom - koja je sad služila kao čitaonica bibhoteke Bodlijane - Univerzitetaska crkva Svete Marije ležala je u ruševinama. Ogromni dvanaestovekovni toranj, od davnina centralna tačka grada i jedna od glavnih turističkih atrakcija, potpuno je uništen u eksploziji i sad je bio samo neprepoznatljiva hrpa srušenog i pocrnelog kamenja. Sama crkva urušila se u sredirti; istočni i zapadni kraj stajah su tvrdoglavo, ah središnji deo se potpuno srušio kad su popustile noseće grede tornja. Čuvena obla kaldrma na trgu, nepraktična ali prelepa, bila je prekrivena slojem kamenčića i prašine iz centra eksplozije.

Kao što je Kajl predvideo, čitavo područje bilo je ograđeno policijskom žutom trakom, a na različitim tačkama duž linije stražarile su uniformisane patrole lokalne policije. Iza trake je vrvelo od istražitelja. Policija Doline Temze bila je lako prepoznatljiva po žutim jaknama, ukrašenim oksfordskim volom i pohcijskim grbom. S njima su bili pripadnici vatrogasnih brigada i mnogi inspektori koji su došli iz Londona da utvrde štetu. Ljudi u crnim odehima predstavljali su vladine agencije za koje je Emili pretpostavljala da žele da ostanu anonimne, iako je svima - a naročito novinarima lokalnih medija, zbijenim u džepovima oko poprišta tragedije - bilo jasno kao dan da je MI6, Tajna obaveštajna služba Velike Britanije, i te kako zainteresovan za istragu. Bomba označava teroriste, terorizam znači pretnju, a kao što su i engleski političari, poput svojih američkih kolega, uvek bili spremni da podsete narod, uveliko je u toku globalni rat protiv terorizma.

Kajl je bio u pravu i kad je rekao da im neće tako lako poći za rukom da uđu u crkvu. Nije postojao nijedan očigledan način na koji bi civili mogli da odu pedalj dalje od žute policijske trake kojom su bile oblepljene razvaline crkve. Emili je pogledala Kajla, tražeći bilo kakav znak neke ideje, ali on se udaljio od objekta i seo kraj kamenog zida koji je okruživao Koledž Svih duša i graničio se jednom stranom sa trgom. Zapazila je kako student ne gleda ka srušenoj crkvi, već negde u daljinu.

Piter Veksler je, s druge strane, nonšalantno vukao kišobran za sobom i bez oklevanja se zaputio pravo ka traci. Stari profesor očigledno je nameravao da ode kuda je želeo i sva upozorenja mogla su da idu dodavola. Emili je brzo pošla za njim.

Zaustavio ih je policajac na straži izvan razvučene žute trake. „Ne mogu

vas pustiti da prođete. Ovo područje je zatvoreno za civile.“

S tim rečima, počela je njihova mala igra.

„To vidimo i sami“, odgovorio je Veksler, pompezno skidajući šešir.

„Ja, međutim, nisam običan civil. Ja sam član Univerzitetskog saveta, i dugogodišnji upravnik na ovom univerzitetu.“

Pozornik je delovao samo napola ubeđeno i nije se pomerio da ih propusti.

„Ova mlada žena je“, Veksler je mahnuo rukom prema Emili, „moja pomoćnica, što znači da je, u stvari, potrčko koji radi šta mu kažem.“ Emili se ugrizla za jezik i prisilila da potvrdno klimne glavom. Kasnije će s Vekslerom razmeniti misao dve o detaljima njegovog opisa.

„A oni ljudi su“, Veksler je pokazao na tri muškarca u sivim odelima, koji su razgovarali među ruševinama u ograđenom području, „moje kolege i već izgledaju blago iznervirano što sam ovde, a ne tamo s njima.“ Napravio je pauzu i pustio pozornika da upije puno značenje njegovih reči. „A sad, bio bih ti zahvalan da nas propustiš da uđemo jer je ova zbrka unela prilično posla u moj dnevni raspored.“¹

Policajac je i dalje oklevao, ali Piter Veksler bio je impozantni stari profesor u gradu kojim su vladali profesori, a njegov zapovednički pogled odlučno je počivao na mladičevom licu, kao da kori malo dete.

„Vrlo dobro, gospodine“, popustio je policajac naposljetku, slaniajući se pod pritiskom pogleda. Oksford je bio prepun uobraženih donova, ali svi do jednog su imali ogroman uticaj. Mogao je pustiti ovog starca da prođe odmah, ili malo kasnije, nakon što bi mu pretpostavljeni oficiri temeljno očitali bukvicu zato što je narušava krhke odnose gradskih vlasti i univerzitetske zajednice. „Samo, budite pažljivi. Građevina je relativno stabilna, ali pazite gde gazite.“

„Zahvaljujemo“, reče efikasno Veksler, hvatajući Emili za rame i gurajući je napred. Dvojac se sagnuo i provukao ispod trake, a zatim sračunatim korakom zaputio prema malopre pokazanim muškarcima.

„Vaša pomoćnica?“, u neverici promrmlja Emili krajičkom usana.

„Ne budi osetljiva. Takođe sam te nazvao i svojim potrčkom“, dodao je Veksler. „Dao sam ti pun tretman. Dvostruko poniženje. Delovalo mi je prikladno u svetlu okolnosti.“

„A sigurna sam da vam je vrlo teško palo da se pretvarate da ste otmeni matori klovn.“ Zakolotala je očima dok su hodali. „Pretpostavljam da ništa od onoga što ste mu kazali nije istina?“

„To umnogome zavisi od toga koliko želiš da tvoja istina bude precizna.“ Veksler nije gledao prema njoj dok je govorio, ali Emili je mogla da oseti kako mu lice blista od samozadovoljstva. Usredsredila je pažnju na to kuda staje, obazrivo

zaobilazeći rasuto kamenje i cigle. Usred silnog krša, njena sklonost ka praktičnoj obući s ravnim donom predstavljala je pravu blagodet.

„Idem da se javim kolegama na brzaka“, reče Veksler. „Mali zajednički susret i grupno oplakivanje - znaš već, džentlmenški način suočavanja s uništenjem crkve. Ti razgledaj unaokolo. Ali nemoj da dangubiš. Pretpostavljam da će nas pre ili kasnije oboje izbaciti odavde.“

Skrenuo je desno ka grupi muškaraca, a Emili je nastavila pravo ka crkvi. Impresivna i izdaleka, šteta je izbliza izgledala još upečatljivije. Kamenje visine stajalo je do ramena izvrnuto pod neprirodnim uglovima, a ispod su ležali zdrobljeni gargojli i kamene figure. Zastala je pored jedne statue, očigledno anđela, koja je stolećima s visina gledala na univerzitetski grad, a sad je, razbijena napola, zurila u njene noge. Prizor je biorceparajući. Stajala je usred istorije, kao da su udžbenici i stari dokumenti iznenada oživel. Izgradnja ove crkve označavala je istorijsku promenu u zapadnom obrazovanju, prekretnicu svetske intelektualne istorije. Ovde su održavana predavanja o velikim naprecima u nauci. Reformacija je ovde ostavila dubok trag, baš kao i Inkvizicija.

A sad je stajala tu, jedna od prvih osoba koje vide njeno uništenje.

Uspela je da se odupre nostalgiji. Bila je ovde s razlogom, a taj razlog zahtevao je punu pažnju. Trudeći se da izgleda kao da ima cilj i pravo da bude tu, obišla je oko zapadnog dela građevine i prišla dugom zidu, koji je gledao prema Haj stritu. Ta strana pretrpela je najmanju štetu i Emili je prišla vratima i prošla kroz njih, ne obrativši pažnju na uniformisanog stražara koji je bio tu da udaljava turiste i slučajne prolaznike. Kontakt očima samo bi podstakao pitanja, a ona nije bila sigurna da ume da improvizuje podjednako uverljivo kao Piter Veksler.

Unutra je bilo istražitelja skoro isto koliko ih je videla i van crkve. Pokušavajući da imitira njihovo ponašanje, ispitala je teren. Zapadni deo crkve, u kom se nalazio čuveni vitraž Čarlsa Kempa, s prikazom rodoslova Isusa Hrista, nekim čudom ostao je neoštećen; štaviše, čitavo područje bilo je u relativno dobrom stanju. Bacivši pogled kroz crkveni brod na suprotnom kraju, činilo se da je i tamo slična situacija. Oltarski prostor, iznova sagrađen sredinom XV veka i ukrašen minuciozno izrezbarenim drvenim retablom iz istog perioda, bio je u potpuno istom stanju kao što ga se sećala.

Dugački brod crkve, međutim, pretrpeo je najveću silinu eksplozije. Svod iznad centralnog oltara i propovedaonice se srušio, a severni zid, koji je podupirao toranj, postao je samo ogromna hrpa krša. Bočna kapela, nazvana po Adamu de Bromu, crkvenom parohu iz XIV veka i osnivaču Orijel koledža, u potpunosti je razrušena. Svetlost je sijala kroz prostor pod neprirodnim uglovima, prvi put za sve ove vekove ne ulazeći kroz vitražne prozore - radove majstora poput Pjudžina i Kempa - već kroz zjapeće rupe u tavanici i zidovima.

Uprkos trudu da se obuzda, istoričar u Emili Ves reagovao je emotivno na prizor uništenja. Ovo je bila bogomolja u kojoj je kardinal Njuman propovedao pre nego što je napustio Anglikansku crkvu i prigrlio katolicizam; u kojoj je Džon Vesli, otac metodizma, držao vatrene besede pre nego što su ga anatemisali zbog provokativnih komentara o lenjosti i verskoj ravnodušnosti univerzitetskih predavača; u kojoj se protestantska reforma suočila s prvim engleskim preispitivanjem, kada je crkva upotrebljena kao sudnica u procesima protiv Latimera, Ridlija i Kranmera - dvojice reformatorskih biskupa i nadbiskupa, koji su na kraju spaljeni na lomači nedaleko od crkve jer su odbili da se pokore prokatoličkom pokretu nove engleske kraljice. Emili nije sebe ubrajala ni u katolike, ni u metodiste, čak ni u protestante, ali ova građevina, sada u razvalinama, predstavljala je mesto koje je oblikovalo savremenu istoriju.

A možda će to ponovo postati, ako je zaista imala ikakve veze s odavno izgubljenom Aleksandrijskom bibliotekom. Ta pomisao, koja bi joj svega sat ranije izgledala potpuno fantastično, u trenutnim okolnostima delovala je kudikamo manje besmisleno. Ovo je promišljeno razaranje, očigledno povezano s ubistvom Arnoa Holmstranda.

Emili je krenula duž južnog bočnog broda crkve, prema gomili krša u središtu, mrmljajući sebi u bradu Arнове zagonetne smernice: *pomoliti se, između dve kraljice*. U crkvi posvećenoj Devici Mariji - *Nebeskoj Kra-Ijici*, morale su postojati statue, slike, nekakve likovne predstave nebeskog zaštitnika građevine.

Pogledala je u gomilu krša u središtu crkve. *Ako su bile tamo, izgubljene su*. Čak i statue koje su preživele strahovitu težinu tornja ostaće nedeljama zakopane pre nego što ih izvuku. Okolnosti u poslednja dva dana, međutim, bile su dovoljne da je ubede u to da nema ni celu nedelju na raspolaganju.

Osvrnula se i preko ramena i pogledala pravac odakle je došla. Duž puta nije bilo nijedne skulpture i ništa joj nije upadalo u oči s bočnih prozora. Iskrivila je glavu malo više i, ne prvi put u životu, zastala i s čuđenjem pogledala u ogromnu zapadnu rozetu. Čak ni uništenje svuda unaokolo nije moglo da umani njenu lepotu. Okrugli prozor predstavljao je veliku viziju proroka Isaije, u kojoj je predskazao da Hrist potiče iz loze Jesejeve, kao potomak kralja Davida. Rozeta je doslovce tumačila Isaijinu viziju zadivljujućom slikom golemog drveta s krivudavim granama, koje su nosile slike kraljeva, proroka, praočeva izrailjskih plemena i predaka. U njihovom središtu, kao ispunjenje vizije, nalazila se likovna predstava Hrista.

U majčinom naručju.

Emili se usredsredila na centralnu ploču prozora. Dete Hrist sedelo je u majčinom krilu kao na tronu. Bogorodica je nosila kraljevsku odeždu -slika i prilika nebeske kraljice.

Pomoliti se, između dve kraljice.

Emili je zastao dah u grudima. Bacivši pogled na obližnje okvire ogromnog prozora, pogledom je pretražila okolinu u potrazi za još jednom likovnom predstavom Bogorodice. Da li je još Kemp svojeručno napravio predstavu u prozoru, i drugi portret Device Marije? Da li je put na koji ju je Arno usmeravao toliko star?

Nekoliko puta prešla je pogledom preko vitražnog prozora, ali nigde nije videla drugu predstavu Bogorodice. *Mora da je na nekom drugom mestu u crkvi*, pomislila je. Ideja je, dokju je razmatrala, imala više smisla nego da se druga predstava nalazi na istom prozoru.

Pronađi drugu likovnu predstavu Bogorodice, a zatim prostor između njih. Emili je proširila polje pretraživanja. Na okolnim zidovima nije videla ništa, a oko srca joj se steglo kad je još jednom pogledala ka šutom ispunjenom središnjem delu crkve. S druge strane, pogled joj je prošao ispod svoda oltarskog prostora. Slika Frančeska Basana *Klanjanje pastira* i dalje je stajala na istočnom zidu iznad oltara, prkoseći eksploziji.

Iznad slike, na onome za šta je Majkl nekoliko puta insistirao da ga Emili zove *reredos*, ali o čemu je ona uvek mislila jednostavno kao o retablu, stajalo je sedam kipova. Jedan je vrlo brzo postao isključivi predmet njene pažnje.

Neposredno iznad oltara stajala je statua novorođenog Hrista u naručju svoje kraljevske mati.

Pomoliti se, između dve kraljice. Oba kraja dugačke crkve imala su kao središnji motiv istu predstavu Device Marije, jednu izrađenu u staklu, drugu u kamenu. U Emilinom umu najedanput se iskristalisao fokus Arnovog traga. Mali simbol biblioteke, kakva god druga informacija ili uvid da su ga pratili, morao se nalaziti negde na pola puta između te dve predstave. *Između dve kraljice.* Tačno u središtu crkve.

Direktno ispod hiljadu tona srušenog kamenja.

Oksford - 15.50 (GMT)

Kad je Emih nekoliko trenutaka kasnije izašla iz crkve, hce joj je bilo smrknuto. Dok je prolazila uzanim Ket stritom pored istočnog dela građevine, nije mnogo brinula hoće U je pohcija zaustaviti i udaljiti s mesta. Njeno otkriće unutra uništilo je svaku nadu da se može pronaći trag na koji ju je uputio Arno Holmstrand i za koji je sada bila sigurna da se tamo zaista nalazi. Arno je napisao da i drugi tragaju za bibliotekom. Bilo je jasno da su oni stigli prvi i na drastičan način prikrili svoje tragove. Šta god da se ranije nalazilo u crkvi, sad je bilo potpuno nedostupno. Nije imala pojma hoće li za uldanjanje gomile krša iz središnjeg dela crkve biti potrebne nedelje ili meseci, a čak i kada to bude završeno, hoće li trag koji je tražila i dalje biti tamo.

Osvrnuvši se oko sebe, ukrstila je pogled s Vekslerom, koji je delovao kao da mu je laknulo što je vidi van građevine. Promrmljavši nekoliko brzih pozdrava ljudima oko sebe, klimnuo joj je glavom, nakon čega su oboje otišli do ivice ograđenog prostora i, sagnuvši se, prošli ispod trake u slobodno područje s druge strane. Odšetali su do Kajla, koji je i dalje sedeo na kamenoj klupi udubljen u misli.

„Počeo sam da se pitam koliko dugo još mogu da održavam tu malu smicalicu“, reče Veksler. Pogledao je u Emili pun nade. „Pretpostavljaifi da si korisno utrošila to vreme.“

„Na neki način“, odgovorila je. „Pronašla sam dve kraljice: likovnu predstavu Bogorodice na zapadnom prozoru, i još jednu u obliku statue iznad oltara. Međutim, trenutno nije moguće pomoliti se između njih.“

Profesor je upitno izvio obrvu.

„Središnja tačka između te dve predstave“, reče Emili, „trenutno je ogromna gomila kamenja i krša.“

Stari profesor pogledao je u pravcu crkve, a kad je pogledom obuhvatio razvaline tornja, shvatio je njenu opasku. Činilo se kao da mu novosti nanose fizički bol.

„Nisam sigurna da vidim način da nastavimo“, priznala je Emili, nastojeći da ne zvuči obeshrabreno. „Šta god da tamo leži, zakopano je ispod ruševina i nema šanse da dođem do toga. Barem ne trenutno.“

Kajl je iznenada ustao. Nem do tog trenutka, sad je jedini od njih troje na licu imao izraz nade.

„Zapravo, doktorko Ves, ne verujem da je to toliko veliki problem kao

što mislite."

Emili je, potpuno obeshrabrena, bila zatečena njegovim optimističnim stavom.

„To nije toliko veliki problem kao što mislim? Profesore", okrenula se ka Veksleru, „stvarno znate kako da odaberete optimiste!" Ponovo je pogledala u Kajla. „Slušaj, znam da nada umire poslednja, ali određena doza realizma dobra je za čovekovu dušu.“ No, još dok je govorila, mladić je nastavio da se smeška i izraz nade prerastao je u odlučno zadovoljstvo. Umesto da se sruži zbog njenog prekora, usne su mu se razvukle u širok osmeh.

Emili nije razumela.

„Ti misliš da čitav srušeni okvir kamene crkve ne predstavlja problem?“

„Ne“, odgovorio je odrešito Kajl. „Bar ne za vas. Zato što sam apsolutno siguran da se ispod te gomile krša ne nalazi ama baš ništa."

39.

Njujork - 10.30 (GMT-5)

U sekretarovom stomaku bućkalo se osećanje rastuće nelagode.

Džejson i njegovi ljudi bih su na licu mesta u Oksfordu, usaglašavajući aktivnosti s lokalnim uhćnim timom i londonskim ogrankom. Svi njegovi ljudi u Engleskoj pokazah su se kao iskusni i vešti agenti; ekipa koju je Džejson angažovao kao pomoć na ovom zadatku imala je podršku gradskih biznismena, velikih poznavalaca teritorije i pouzdanih o veštih operativaca. I oni su, poput Džejsona, bili savršen odraz odanosti, tajnosti i efikasnosti: idealni sekretarovi pratioci. Kao što je voleo isključivo najfinija pića, najbolju hranu i najlepša odela, isto tako je u svojoj službi držao samo najbolje ljude. Ljude koji su znali njegovu moć i svoje mesto u poretku stvari, ljude koji su se plašili prethodnog i prihvatili potonje. Ne ulizice koje sve aminuju, već ljude koji čute i rade, koji jednostavno rade šta im se kaže i do tančina ispunjavaju sva njegova naređenja.

Neveliki tim sad je bio ušančen u procesu upoređivanja dva digitalna modela crkve, čije su kopije stajale na monitoru računara ispred njega. Prozorčić levo od modela neprestano se ažurirao spiskom predmeta za koje je tim unakrsnim povezivanjem utvrđivao da su uništeni prilikom eksplozije, uključujući i detalje o njihovom poreklu, dizajnu, baštini i istorijatu. Izveštaji su bih izuzetno detaljni. Svaka sitnica mogla je biti bitna i zato je tim pravio opširne listinge. Misija se dobro napredovala.

A ipak, u stomaku mu je i dalje nešto bućkalo.

Sekretar je primao telefonske izveštaje u desetominutnim intervalima, ali vreme između poziva postajalo je nepodnošljivo. Činilo mu se kao da svaka sekunda sa sobom donosi nove sumnje i brige. U mislima je neprestano prevrtao uznemirujuću kolekciju detalja koji su pratili Holmstrandovu likvidaciju.

Čuvarev poslednji čin. Telefonski poziv ranije u toku dana. Stranice iscepane iz knjige. Crkva. Eksplozija.

Prstima leve ruke vrteo je spajalicu, nervozni tik koji je vukao iz detinjstva. *Nešto nije u redu.* Ponovo je pogledao u knjigu, u stranice koje je Arno Holmstrand pokušao da zadrži podalje od njegovih očiju, ali je, što je očigledno, time u isto vreme takođe želeo da ih sekretar potraži i pronade.

Crkva. Eksplozija. Otvorena knjiga. Jasno vidljiva, otvorena knjiga.

Stomak mu se dodatno zgrčio. Znao je da je čuvar bio čovek sklon obmanama. Lukavštinama. Nije bio mudar, verovao je sekretar, bar ne u nekom

plemenitom smislu. No, bio je pametan i majstor obmane. Znao jć šta Savet planira da uradi u Vašingtonu, ah ga čak ni prizor moći, koju su nameravali da upotrebe iz unutrašnjeg svetilišta američke političke mašine, nije sprečio da uloži poslednju energiju u ovo, u ovaj... drugi zadatak. U prezrenja vredno, sramno ruganje čitavom *raison detre* Saveta.

Upravo u tom trenutku usledila je sekretarova epifanija. S jasnoćom koja mu se javljala samo kad su okolnosti podsticale njegovu najistinitiju i najdublju mudrost, iznenada je shvatio da čuvarev finalni čin nije bio samo misija s ciljem odmazde i poruge. Ne, bio je mnogo više od toga. Mnogo više. Takođe je u istom trenu shvatio da je, sve do tog trenutka, svemu prilazio na pogrešan način. *Lažovi uvek lažu*, ukorio je sam sebe. Pridavao je isuviše poverenja spoljašnjem izgledu Holmstrandovog poslednjeg čina.

Mašio se za telefon, na velikoj digitalnoj ploči izabrao opciju za brzo pozivanje i zatim pritisnuo slušalicu na uho.

„Ja sam“, obznanio je, uveren da čoveku na drugom kraju veze nije potrebno nikakvo dodatno pojašnjenje. „Želim da odete na čuvarev koledž. Smesta. Nabavite mi informacije o svakoj osobi s kojom je Arno Holmstrand sarađivao i svim ljudima s kojima je razgovarao u poslednjih pet dana.“

Spustio je slušalicu, a ruka mu je ostavila trag znoja na površini stola.

Stari kućkin sin svoj poslednji plotun uopšte nije uperio ka meni, pomisho je, ispunjen energijom usled novog shvatanja. *Mrvice hleba ostavio je nekom drugom. I prokleta sam siguran da ću saznati kome.*

40.

Oksford -16.10 (GMT)

„O čemu to govoriš?" Pitanje je postavio Piter Veksler, čiji je zbunjeni izraz govorio i u njegovo i u Emilino ime.

Kajl je prošao šakom kroz kratku kosu, kao da uldanja svu preostalu perut sumnje.

„Dok ste vas dvoje bili unutra i istraživali, ja sam lupao glavu u pokušaju da shvatim čitavu ovu situaciju", odgovorio je, „i sve vreme nisam mogao da odbacim misao koliko je sve ovo bleštavo očigledno." Mahnuo je rukom prema prizoru oko njih.

„Očigledno?" Reč je bila u sukobu s nadmoćnom slutnjom intrige koju je Emili osetila na mestu zbivanja. Jedino što joj je trenutno bilo očigledno bila je vlastita zbunjenost. I osećanje osujećenosti. I možda njena sve veća razdraženost zbog mladićevog optimizma.

„Razmislite o tome“, nastavio je Kajl. „Arno je ubijen, a crkva u trenutku njegove smrti biva uništena u eksploziji. Prilično očigledna veza, s obzirom na to da vas je usmerio direktno u Oksford i kupio vam avionsku kartu pre nego što je umro. Nije potrebno biti vrhunski detektiv da bi se tačkice povezale."

Emili je čekala objašnjenje. Još nije hila sigurna kuda ih Kajl vodi, ali njegove reči bile su u skladu s njenom ranijom nelagodom zbog očevidne jednostavnosti Arnovih poruka.

„Zatim, tu je trag koji nas je doveo ovamo", nastavio je Kajl. „*Univerziteta crkva, najstarija od svih*. Mislim, stvarno.“ Prelazio je pogledom s Vekslera na Emili, iznerviran što se činilo da njih dvoje ne shvataju poentu. Neko drugi bi se možda veselio što je našao tešenje zagonetke pre dva naučnika, ali Kajl Emori bio je isuviše obuzet ovom intrigom. Želeo je da sami uvide ono što je njemu toliko očigledno.

„Mislim da je razlog zašto smo uspeli tako lako da rešimo ovaj trag“, reče konačno, „zato što je jednostavan. *Previše* jednostavan. Mi Kanađani kažemo da je to bez po muke. Svako ko je ikada bio u turističkom obilasku Oksforda zna da je ova crkva najstarije zdanje na Univerzitetu, a ukoliko to nije dovoljno, i njeno ime sadržano je u samom nazivu. Ako je vaš profesor zaista uspeo da pronade biblioteku koju niko drugi ne može da nađe već hiljadu i po godina, zar zaista mislite da bi svoje otkriće sakrio iza tragova koje bi mogao da reši svaki turistički vodič koji zarađuje pet funti.na sat?“ Emili mu nije odgovorila. Klinac je bio dobar, na razdražujući, ali

vredan i ispravan način. Izabrao je da se usredsredi na ono što je njoj i Veksleru delovalo sporedno, pri čemu ih je oboje ponelo uzbuđenje amaterskog detektivskog posla. Njegov trud se isplatio.

„U pravu si. Njegove poruke su odveć... odveć...”

„Očigledne." Kajl je dopustio da mu na licu zatitra jedva primetan izraz zadovoljstva kad je ponovio raniju izjavu.

Emih je preko volje, mada s divljenjem, klimnula glavom u znak slaganja. „A zatim, tu je i ovo s dve kraljice", nastavio je Kajl. „Doktorko Ves, bili ste unutra nepunih deset minuta, i uprkos tome što pola crkve leži u ruševinama, ipak ste pronašli dve kraljice. Našli ste tačku u središtu. Našli ste je, istina, prekrivenu kamenjem; ah ipak ste je pronašli. Kako već tragovi idu, ovi su bili prilično pravolinijski, zar ne?" Kajlove reči bile su zagrejane, a njegov pogon neobično energičan. „Ukoliko je sve ovo povezano s Aleksandrijskom bibliotekom", nastavio je, „a tragovi koje je Arno Holmstrand ostavio za cilj imaju da njeno otkriće zadrži podalje od pogrešnih ruku, u tom slučaju oni pate od jednog ključnog problema.“

„A to je?”

„Neće to učiniti. Besmisleno su prosti, potpuno nepodesni cilju. Dajte im dvatri dana, pa će i osnovci uspeti da ih odgonetnu."

„Arno Holmstrand nije bio budala, Kajle“, ubacio se Veksler u razgovor. „Teško mi je da poverujem u to da nije mogao da smisli iole delotvornija sredstva za skrivanje svoje prave namere.“

„Profesore, apsolutno ste u pravu“, odgovorio mu je Kajl, sada potpuno ponesen trenutkom. Ramena su mu se podigla od uzbuđenja i počeo je da maše rukama ispred sebe, naglašavajući svoje reči kao da pravo rešenje popodnevnih zagonetaka visi negde u vazduhu između njih.

„Uprkos činjenici što su ovi tragovi toliko prosti, tako jednostavni, ne mislim da su loši. Zapravo, mislim da su... briljantni." Pogledao je pravo u Emih, čija je radoznalost sad bila na vrhuncu. „Mislim da je vaš profesor ove smernice svesno osmisho tako da onog ko ih pročita navedu na pogrešan put. I to dvaput. Prvi put bio je taman toliko tajanstven da vas zagolica, da vas natera da pomislite da zagonetka zaista postoji, da podstakne vaš entuzijazam kada komadići slagalice počnu da padaju svaki na svoje mesto, a vi pomislite da ste je rešili. Drugim rečima, želeo je da se, ako neko drugi pronađe te tragove i posumnja da skrivaju nekakvu tajnu, te osobe oseću kao da su na tragu. Da pojača njihova očekivanja, a zatim da ih odvede na stranputicu. Ali tragovi imaju dvostruku funkciju. skrivaju nešto dvaput. Prvo očitavanje je samo varka, i tek ono skriva prave tragove. Ako tragovi padnu u pogrešne ruke, njihovi vlasnici će se upustiti u lov na maglu, koji ih neće odvesti nikuda.“

Dvostruka smicalica. Dok je Emili slušala Kajlove reči, prevrtala je mogućnosti po umu i postajala sve više ubeđena. No, jedna ključna činjenica stavljala

je njegovu teoriju na staklene noge. Činjenicakoja je, sasvim doslovno, ležala svuda oko njih. „Ah šta je sa svim ovim?“ Mahnula je rukom, pokazujući na prizor uništenja na trgu. „Čini mi se da razaranje crkve potvrđuje jednostavno čitanje Arnovih tragova. Ako trag ne vodi ovamo, zašto bi onda neko postavio bombu u toranj? Neko drugi je očevidno ili znao ili čvrsto verovao da se unutra nalazi važna informacija.“

Kajl je napravio stanku, ali samo trenutnu. Ma koliko da će to malo verovatno zvučati, bio je ubeđen da je u pravu.

„Varka“, odgovorio je. „S ciljem da se pruži verodostojnost lažnom čitanju tragova.“ Emili je zgranuto otvorila usta kad je Kajl potvrdio smisao svojih reči. „Uopšte ne verujem da je ovu crkvu neko drugi digao u vazduh. Mislim da je to učinio lično Holmstrand.“

„Gospode bože!“ Veksler je otvorenih usta i razrogačenih očiju još jednom prešao pogledom preko ruševina. Snaga Kajlove sugestije bila je van pameti. Sve ovo uništenje zarad obične varke. Ako je mladić u pravu, ako je Holmstrand ili neko drugi umešan u priču bio voljan da izazove ovoliko razaranje - i fizičko i istorijsko - samo zato da bi moguće progonitelje naveo na pogrešan trag, onda je, u šta god da se Emili umešala, bilo kudikamo veće od svega što je Veksler očekivao. Veće od svega što je video u svojoj dugoj akademskoj karijeri. Dovoljno veliko da se uradi ono što bi svakom istoričaru delovalo beskrupulozno: da se uništi komad istorije samo da bi se zaštitila tajna.

Troje naučnika dugo je zurilo u razrušenu prastaru crkvu.

Kad je Kajl ponovo progovorio, glas mu je bio smireniji i odlučniji. Dok je govorio, nije skidao oči s uništenog gradskog obeležja.

„Svejedno da li je ovde reč o staroj Aleksandrijskoj biblioteci ili ne, šta god da je Arno Holmstrand želeo da nađete verovatno nema cenu.“

Emili je napokon skrenula pogled s prizora, okrenuvši se ka ostalima i prenuvši se iz napetosti.

„Dakle, Kanada osvaja bod u kulturnim ratovima, uvidevši ono što Piter i ja nismo mogli.“ Veksler je, u znak slaganja, dodirnuo obod šešira, odajući priznanje Kajlovoj promućurnosti.

„Pretpostavimo, dakle, da si u pravu, Kajle“, nastavila je. „Ako grešiš, ionako ne postoji bogzna šta drugo što možemo da učinimo. Ali ako si u pravu, ako su tragovi smišljeni tako da čitača zavedu na stranputicu, kako ćemo da otkrijemo njihovo pravo značenje?“

Kajlov odgovor je na sve ponovo navukao veo zagonetke.

„Čini mi se, doktorko Ves, da i dalje treba da otkrijete kako da se pomolite između dve kraljice.“

41.

Njujork - 11.15 (GMT -5)

„Ovo ti se neće dopasti“, rekao je Trent svečanim glasom u mali mobilni telefon. Trent je bio dugogodišnji prijatelj i sekretar mu je dozvoljavao izvestan stepen neformalnosti, koji nikad ne bi dopustio ostalima.

„Pređi na stvar“, odgovorio je. Mada njegov glas nije ništa odavao, Trentov komentar privukao mu je pažnju, pa se uspravio u stolici.

„Proverih smo sve osobe na čuvarevom odeljenju na Karltonu. Poznato nam je trenutno boravište svih - ih su otišli kući za praznik, ih žive u kampusu. Svih, osim jedne osobe.“

Sekretar je jače stisnuo slušalicu.

„Ko je to?“

„Mlada profesorka, doktorka Emili Ves, nije tamo gde bi trebalo da bude.“

Sekretar je nemo usnama oblikovao ženino ime. Bilo mu je poznato samo zbog toga što je video spisak čuvarevih kolega nakon što je Savet saznao njegov identitet. No, njeno ime se ni po čemu nije isticalo. Proverili su svaku osobu na tom spisku, ali nijedna nije privlačila pažnju - uključujući i Emih Ves.

„Mesecima ranije proverili smo sve zaposlene“, razmišljao je naglas. „Vesova se ni po čemu nije isticala.“

„Nije“, odgovorio je prijatelj. „Ona je novajlija, sudeći po njenom dosijeju. Mlada, zelena. No...“, prineo je slušalicu bliže usnama, „tema njene doktorske disertacije je... veoma zanimljiva.“

Sekretar je već tražio informacije o Emili Ves na svom računaru. Svaka provera koju je Savet ikada izvršio čuvana je zauvek, upravo zbog trenutaka kao što je ovaj. Kad se materijal pojavio na ekranu, čvor u njegovom stomaku postao je tvrd kao kamen.

„Na postdiplomskim studijama“, nastavio je Trent, „doktorka Ves pisala je Ptolomeju. O Egiptu.“ Njegove reči potvrđivale su ono što je sekretar. čitao.

„To piše u njenom dosijeju“, ponovio je, iako mu je glas postao neuobičajeno napet. „Proverili smo je. Žena se zanima za istoriju Egipta, ali nismo mogli da ustanovimo nikakvu vezu ni sa Društvom ni sa čuvarem. S obzirom na to da rade u istoj obrazovnoj instituciji, držali smo je na oku, ali ništa što smo primetili nije nam dalo razlog da posumnjamo u neku vezu.“

„Znam“, odgovorio je prijatelj. „Tušta i tma ljudi studira istoriju, pa i

istoriju drevnog Egipta. Međutim, dosije doktorke Ves postaje kudikamo zanimljiviji nakon što saznate gde je odlučila da provede slobodan vikend za Dan zahvalnosti."

„Gde?“, pitao je sekretar.

„U Engleskoj. Emili Ves je jutros sletela na Hitrou."

Oksford -16.35 (GMT)

Emili se rastala s Kajlom i Vekslerom nekoliko minuta posle razgovora ispred Univerzitetske crkve. Bila je sredina' poslepodneva i dvojica meštana imali su obaveze. Što se nje lično tiče, osećala je da bi joj prijalo da provede malo vremena sama sa sobom i razmisli o zbunjujućim otkrovenjima današnjeg dana. Da li zbog umora, koji j^ bio posledica nagle promene vremenske zone, kontuzije izazvane veličinom događaja ili prosto ogromnom količinom informacija koje je morala da upije za svega nekoliko sati koliko je provela na britanskom tlu, tek, glava ju je bolela i želela je da provede nekoliko sati nasamo. Dogovorili su se da se ponovo okupe na večeri u Vekslerovoj kući, a profesor joj je velikodušno ponudio da odsedne kod njega dok bude boravila u gradu. Dao joj je adresu i uverio je da će se postarati za to da njena putna torba dospe do njegove gostinske sobe, oslobodivši je tako potrebe da je vucara sa sobom po gradu.

Napustivši trg i crkvu, Emili je skrenula levo, na blago zaobljenu kaldrmu Haj strita. Tradicionalno, to je bio naziv za ulice u većini engleskih gradova u kojima su se nalazile skupe prodavnice i ekskluzivni butici, ali Oksford je bio drugačiji. Namesto glamura butika s preskupom odećom i prodavnica elektronskih uređaja, Haj strit bio je dom nizu koledža, kafića i nekoliko lokalnih bakalnica. Trgovačka četvrt se preselila, ko zna pre koliko, u obhžnju ulicu Kornmarket, ostavivši Haj strit relativno nekomercijalan, premda u potpunosti preplavljen autobuskim i taksi saobraćajem.

Krenula je niz ulicu ka poznatom sastajahštu iz postdiplomskih dana. Mali kafić stajao je na uglu bočne uličice i Haj strita, tik preko puta zgrade u kojoj se održavao najveći deo univerzitetskih predavanja. Kafić je bio skromna ustanova koja je na svaki način zasluživala Emilino priznanje: kafa je bila jaka, okruženje prikladno, atmosfera prijatna. Šela je, naručila dupli espresso i zagledala se kroz prozor u neprestanu reku prolaznika.

Nakon što je Kajl ispričao šta je imao, ubrzo je postala ubeđena u to da je u pravu. Tragovi su, onako kako su ih oni čitah, bili suviše očigledni. Arnov strah da će neko drugi naći pisma pre nje očevidno je bio dovoljno vehki da opravda šifrovanje čak i samih šifara. Univerzitetska crkva, gradski simbol Oksforda, srce drevnog univerziteta, bila je miištena kao deo trika da se mogući progonitelji navedu na pogrešan trag. Pokušala je da shvati nuždu koju je Holmstrand osećao prilikom donošenja odluke da razori toliko bitan deo istorije.

Ko je, dovraga, bio taj čovek? - zapitala se. Kakve veze i kakva moć je čoveku potrebna da smisli uništenje takve građevine iz svoje kancelarije u ruralnom predelu Minesote?

A kakve veze, za ime sveta, išta od ovoga ima sa mnom? To pitanje nije mogla da odagna iz mish. A na njega nije imala ni o od odgovora.

Međutim, pravo pitanje bilo je kako će dešifrovati značenje tragova za koje se Arno Hohnstrand toliko potrudio da sakrije. Znala je da će morati da razmišlja drugačije ukoliko želi da pronikne u njegov um. U mislima je iznova prevrtala njegove reči. *Univerziteta crkva, najstarija od svih.* Ako je ime hrama bilo očigledno, takođe je bilo i definitivno. U Oksfordu nije postojala nijedna druga crkva koja je pripadala Univerzitetu. Ako je Arno smerao da trag ukazuje na neku drugu crkvu, treba h onda da gleda još dalje u istoriju Oksforda? Da li je, osim ove, postojala još neka crkva nazvana po Univerzitetu, makar i nakratko? Istorija se razvija, stvari prolaze; možda je postojao period kada središte gradskog verskog života nije bila ta crkva. Da h je fraza *najstarija od svih* trik?

Grupa turista prošla je ispred kafića, držeći fotoaparate kako bi snimili obližnji koledž. Emili je belo gledala dok su zauzimali položaje i ovekovečavali trenutak na memorijskim karticama digitalnog doba. Otpila je gutljaj guste crne kafe.

Ili je možda trik ufrazi „Univerziteta crkva“? Ako je prvi deo traga bio osmišljen tako da navede na stranputicu, onda je trebalo da umesto toga traži najstariju crkvu u Oksfordu, nezavisno od Univerziteta. To bi bio projekat i po. Da li bi to bila najstarija dovršena crkva, koja i dalje postoji? Najstarija osnovana? Najstariji toranj? Mogla je da se seti najmanje pola tuceta građevina u kilometar i po prečnika, za koje se tvrdilo da predstavljaju ostatke *najstarijeg* zdanja u Oksfordu - najstarijih tornjeva, najstarijih temelja, najstarijih podova. U gradu koji vri od starine svi su pokušavali da sebi povećaju cenu tako što bi se proglašavali drevnijim od ostalih.

Pokušala je da se ponovo usredsredi. *Pomoliti se, između dve kraljice.* Izvan konteksta Univerzitetske crkve nije znala odakle da počne s dešifrovanjem Arnovog drugog traga. Ostavljajući po strani sve Nebeske Kraljice koje su postojale u gradu dupke punom crkava i likovnih predstava Device Marije, Oksford je, takođe, bio i kraljevski grad s dugom istorijom čvrste veze s monarhijom. Građevine, ulice, putokazi, trgovi, statue, crkve - postojalo je barem jedan objekat posvećen ovoj ih onoj kraljici. Bio je to nemogući spektar.

Otpila je još jedan gutljaj kafe i ispraznila šoljicu. Ma koliko da je uživala u piću, pretpostavljala je da bi šetnja mnogo bolje umanjila osećaj razočaranosti koji je rastao u njoj sa svakom novbna mišlju. Spustivši nekoliko novčića na sto da plati račun, izašla je iz kafića i prešla na drugu stranu ulice. Našavši se iza grupe turista u razgledanju, usporila je korak i slušala monotoni glas vodiča koji je opisivao prizore okp sebe. Emili je pre mnogo godina učestvovala u sličnom

turističkom obilasku, kada je prvi put posetila Oksford kao postdiplomac na studijama u inostranstvu. Na trenutak joj se raspoloženje popravilo kada se setila strahopoštovanja s kojim je upijala bajkovito okruženje oko sebe, ogromne kamene fasade, pokrivene pijace, utvrđene enklave koledža i spiralne tornjeve. Još kao student sumnjala je da bedno plaćeni vodiči izmišljaju i ulepšavaju bar polovirtu *istorijskih činjenica* kojima oduševljavaju čopore turista, ali joj to iz nekog neobičnog razloga uopšte nije smetalo. Oksford je bio mit koliko i istorijska činjenica, u podjednako meri i romantičan san i konkretna stvarnost.ao direktni izazov tvrdnjama Merton koledža, koji se nalazi pozadi.“ Emili se vratila u stvarnost kada je monotoni govor vodiča postao glasniji nakon zatišja u saobraćaju. „Uprkos tome, Univerzitetski koledž, koji vidite s vaše leve strane, i dalje tvrdi da je najstariji koledž na Univerzitetu i da je osnovan sredinom XIII stoleća.“ Desetak fotoaparata okrenulo se nalevo i počelo da fotografiše pomenuto kameno zdanje.

Šta? Emili je osetila kako joj srce preskače. Pre nego što je uopšte shvatila da govori, usta su joj se otvorila i pitanje je izletelo.

„Izvinite, da li biste ponovili to?“

Vodič se okrenuo ka njoj s uvežbanom ljubaznošću i pristao. „Naravno. Univerzitetski koledž je jedan od tri koledža koji tvrde da su najstariji na Univerzitetu. Druga dva su Merton i Bejhol, a njih ćemo videti za koji trenutak.“ Vodič joj je uputio široki osmeh, ali oči su mu svetlucale određenom sumnjičavošću i jasno nagoveštavale da mu, koliko on zna, iako privlačna i s neobično živim i tamnoplavim očima, nije platila deset funti za obilazak.

Emili je, međutim, stala kao ukopana,ostavivši grupu turista da nastave obilazak dok je kopala po tašni u potrazi za Arnovim pismom. Izvadivši treću stranicu, glasno je pročitala reči koje su odjednom dobile sasvim novo značenje.

„Univerziteta crkva, najstarija od svih.“ Ukazala se jednostavnagenijalnost varke, kao da su reči iznova napisane s novom jasnoćom.

Emili je, poput Vekslera i Emorija, od samog početka čitala to kao *Univerzitetska crkva* - poznato ime poznatog gradskog obeležja, za koje je Arno očevdno želeo da čitaču prvo padne na pamet. No, reči su imale drugo značenje. Ne Univerzitetska crkva, već *crkva Univerziteta*: kapela na Univerzitetskom koledžu! - najstarija od svih na najstarijem koledžu!

Zapiljila se u stameni zid Univerzitetskog koledža, koji se dizao nad ulicom ispod. S novim ubeđenjem, bila je uverena da je to predmet Arnovih uputstava.

Stala je ispred istočne kapije koledža, koja više nije bila u upotrebi. Da bi ušla u ograđeni kompleks, moraće da prepešači kratku razdaljinu niz ulicu do glavne kapije, ali trenutno je želela da sabere misli. Popela se uz šačicu stepenika koji su vodili do zazidanog nadsvođenog prolaza, a potom se okrenula i sela na najviši

basamak. Na tren je zažmurila, uživajući u nedostatku vizuelnog odvrćanja pažnje, oduševljena brzinom kojom je Arnova misterija počinjala da dobija smisao. *Ovo ipak neće biti jalov poduhvat, na kraju krajeva.*

Otvorila je oči i ponovo pogledala u ručno ispisane reči. *Pomoliti se, između dve kraljice.* Osetila je kako je ispunjava nova rešenost. Naći će odgonetku i za ovo.

Rešenje je iskrslalo ranije nego što je očekivala. Kad je podigla pogled, shvatila je da gleda u golemi kameni portret. Na suprotnoj strani uhce, okružena s osam belih kamenih stubova koji su nosili baldahin iznad njene glave, stajala je plemenita figura kraljice. Statua je stajala u privatnoj kupoli, naherena iznad ukrašenog zida nagnutog pod uglom duž puta. Sad joj se nalazila u visini očiju samo zato što se popela uz stepenice pored nekorišćene kapije Univerzitetskog koledža.

Kraljičin koledž. Puls joj se ubrzao dok se užurbano prisećala svega što zna o tom mestu. Osnovan 1341. godine, nazvan po kraljici Fihpi, supruzi kralja Edvarda III; čuven po dobrim orguljašima i istoričarima. Emili je tamo pohađala seminar na drugoj godini master studija, a još tada je zapazila veliki kip iznad ulazne kapije. Malo je kraljica zaslužilo takav akademski spomenik.

Ona je prva. Potrebna mi je druga.

Sa znalačkom sigurnošću, prešla je pogledom sleva nadesno. Čak i pre tog pokreta znala je šta će ugledati. Tamo je, na skoro istovetnoj udaljenosti u drugom pravcu, stajala srušena ljuštura Univerzitetske crkve posvećene Devici Mariji.

Sad je shvatila da stoji između dve kraljice. S njene leve strane nalazila se Nebeska Kraljica u vidu crkve posvećene Bogorodici, a s desne, engleska kraljica Filipa, u vidu koledža posvećenog vladarki iz XIV stoleća.

A iza nje, skrivena od pogleda debelim zidom koledža, bila je *crkva Univerziteta, najstarija od svih.*

Emih je strpala Arново pismo u tašnu i poletela ka vratima.

Niz događaja koji su pratili Emilino otkrovenje usledio je brzo. Stigavši na Univerzitetski koledž, platila je malu nadoknadu da bi joj ukazali čast da razgleda posed i ušla u prastaro, zidovima ograđeno imanje koledža. Unutar krečnjačkih zidina, pošla je prečicom kroz fino održavane vrtove i zaputila se pravo prema kapeli. Vehka građevina stajala je pored dvorane koledža, a dve impresivne strukture od pogleda s ulice skrivalo je zidovima zatvoreno zdanje samog koledža.

Zakoračila je u kapelu s jednom jedinom namerom. Svaki detalj prelepe unutrašnjosti - kipovi nekadašnjih upravnika u predvorju, rezbareni drveni paravan, Van Lingeov vitražni prozor iz vremena pre Građanskog rata

- privlačio je njenu pažnju samo kao potencijalna lokacija simbola biblioteke nacrtanog u Arnovom pismu. Svakog drugog dana zastala bi pored svakog detalja tog svetog prostora, uživala u istorijskom i verskom značaju onih koje je prepoznavala, i tražila bi da nauči ponešto o onima koji joj nisu bili poznati. Sate i sate provela je u kapelama i crkvama čineći upravo to, nadahnuta urođenim verovanjem da postoji nešto maltene bogohulno u nezainteresovanom stajanju pored nečega prastarog. Ali ne i danas.

Nije imala pojma u kojoj formi bi grb iz Arnovog pisma mogao biti: da li će se sijati u vitražu, hoće li biti uklesan u kamenu, izrezbaren u drvetu ili izvezen u tkanini. Samo je osećala, čitavim bićem, da će biti tu negde. Svaka crta, svaka površina bila je mogućnost. Još jednom je bacila pogled na treću stranicu koju joj je poslao Arno, s malim znakom nacrtanim u vrhu i grčkim slovima *beta* i *eta* okruženim nevehkim dekorativnim okvirom.

Prošla je pored drvenog paravana i stupila u glavnu kapelu. Unutra se nalazilo nekoliko drugih posetilaca, pri čemu su pojedini stajah i otvorenih usta zijali u okruženje, dok su drugi sedeli na starim klupicama u razhčitim pozama molitve. Prošla je pored njih, ka oltaru, usput proučavajući pogledom svaku površinu. Ništa nije imalo nikakvu sličnost s Arnovim simbolom. Okrenula se ka desnoj strani crkve i prešla pogledom preko zidova, klupa, prozora i podova dok je hodala niz središnji prolaz između klupa. *Ništa*. Vratila se do oltara i ponovo ga pregledala, a zatim ponovila čitav postupak sa zidom i klupama na drugoj strani crkve. *Opet ništa*.

Razočarana, zabacila je glavu unazad i pogledala nagore u lažni gotski svod kapele, s prelomljenim lukovima i impozantnim krivinama. Svod joj je nemo uzvratio pogled, ne otkrivajući ništa.

Spustila je glavu i ponovo pogledala oltar, centralnu tačku kapele. Od naosa ga je odvajao tradicionalni retabl, izrezbaren u tamnom drvetu. Vešti rezbari iz nekog prethodnog pokolenja stvorili su u čvrstom drvetu mrežu prefinjenih ukrasa, koji su delovali prozračno skoro kao sam vazduh, uprljani samo slojem sive prašine u delovima koje je bilo teže dohvatiti i pokojom ogrebotinom tu i tamo nastalom usled vekova upotrebe u prostoru aktivnog bogoslužjenja.

Dok je pogledom pretraživala retabl, pažnju joj je privukao jedan od malih izgrebanih delova u uglu. Vidljiv samo iz podnožja oltara, gde je sad stajala, donekle grublji deo bio je inače skriven od pogleda posetilaca i vernika. A s mesta na kom je stajala mogla je videti da je taj deo ne samo naružen više nego ostali već i da su ogrebotine na tamnom drvetu svetlije, kao da su nastale nedavno. Primakla se oltaru nekoliko koraka i ogrebotine su počele da poprimaju koherentan oblik. Ono što joj je isprva izgledalo kao nejasna mrlja postalo je grubo urezan kvadrat, a otkrile su se i iskrzane linije.

. Slova i reči, okružene grubo urezanim linijama, i nevehki znak. *Grb*.
Pronašla ga je.

Simbol grubo urezan u drveni okvir bio je identičan onome na vrhu Arnovog pisma: grčka slova beta i eta ispod title, okružena dekorativnom bordurom. Nenametljivi, jednostavni simbol *naše biblioteke*. Ispod grba, urezan u drvetu u nevelikom kvadratu, nalazio se i niz nepovezanih reči.

44.

17.30 (GMT)

Emili je dugo zurila u zagonetni tekst i osećaj za prošlost i avanturu postao je iznenada veoma opipljiv i stvaran. Uprkos njenim najboljim namerama, ponovo se setila holivudskih filmova s kartonskim hramovima i statuama od lažnog zlata. Budući da odrastanje u ruralnom delu Ohaja nije baš obilovalo uzbuđenjima, Emili je od malih nogu gajila bezmalo dečaćku ljubav prema avanturističkim filmovima. *Indijana Džouns* bio joj je omiljeni.

Ovoje prava stvar, Indijana. Njeno zadovoljstvo bilo je ogromno.

Ovo je predstavljalo prvo pravo otkriće Emili Ves. Samo po sebi, možda nije vredelo bogzna šta: nekoliko ogrebotina na retablu crkve. Međutim, značaj tog otkrića bio je kudikamo veći. Sad je bila potpuno ubeđena u to da je Arnova priča o Aleksandrijskoj biblioteci istinita, a da je ovo delić slagalice koji će dovesti do otkrića nalik nijednom drugom koje je mogla da zamisli.

A ako je uspela da stigne dovde, može da ode još dalje.

Ponovo je pogledala u improvizovane ureze na drvenom retablu ispred sebe. Eno ga, Arnov grb, jasan kao dan. A ispod njega, ispisan grubim slovima, niz reči:

Ptolomejevo zaveštanje STAKLO

PESAK

SVETLOST

Pored poznatog imena egipatskog kralja, ostale reči nisu joj značile ništa konkretno. Bez obzira na njeno ushićenje zbog otkrića, sadržaj poruke bio je još zagonetniji od prethodnih.

No, postojao je jasan put napred.

Stigla je ovoliko daleko pomoću pronidljivosti drugih, i shvatila da će morati ponovo da im se obrati kako bi otkrila naredne korake. Potrebna joj je pomoć.

Izvadivši blekberi iz džepa omiljene *salvatore* referagamo jakne, pritisnula je srebrno dugme kako bi uključila kameru. Uz prateće zvuke škljocanja oji su potvrđivali akciju, tri puta je fotografisala reči urezane u drvetu, u želji da se postara da budu jasno vidljive bar na jednom snimku. Bila je odlučna. Iako se Veksler i ona nisu dogovorili da se ponovo sretnu pre večere, znala je da je njeno otkriće previše značajno da bi čekalo. Vrativši mobilni telefon u džep, izašla je iz kapele i krenula

prema profesorovom domu.

45.

Njujork - 12.30 (GMT -5)

Osećaj jasnoće i otkrovenja, koji je sekretar imao dva sata ranije, primirio se u kontrolisanu i usredsređenu odlučnost Snagom volje naterao je mišiće ramena da se opuste dok je telefonska linija škljocala kroz raznorazne međunarodne veze, čekajući da kulminira osobenim dvostrukim zvonjenjem britanske mreže.

Pre nešto više od jednog sata njegovi ljudi u Minesoti potvrdili su njegovo novo tumačenje čuvarevog tajanstvenog kraja. Savet je bio obmanut, što je Društvu pružilo pokriće da u priču uvuče novog igrača. Sekretarovi ljudi poslali su da čeprkaju po ruševinama, a čuvar je u stvari regrutovao novog pomoćnika. Posao na koji su njegovi najpoverljiviji ljudi poslali u Englesku bio je, sekretar je postajao sve uvereniji u to, lov na maglu. Varka. Arno Holmstrand mu se podsmevao, čak i u smrti.

No, sad je znao ko je novi igrač. Činjenica da je doktorka Emili Ves otputovala u Englesku i da se nalazi tamo u isto vreme kad i njegovi ljudi potvrđivala je sekretarovu viziju. Situacija se promenila. Činjenice su bile drugačije, bar u svom značenju. Više nije imao ni zrnice sumnje da je eksplozija u Oksfordu bila čuvareva lukavština s ciljem da nešto sakrije od Saveta. Samo što to uopšte nije bilo skriveno u umštenoj crkvi.

Čuvarev plan bio je lukav, ali nesavršen. Iscepavši nekoliko listova iz knjige koju je lako nabaviti, znao je da Savet, i ne trepnuvši, može lako da nabavi nedostajuće stranice. Kako su stvari stajale, nisu čak morali ni da prolaze kroz skupi i spori, ali u načelu pouzdani ptoces hemijskog tretiranja ugljenisanih ostataka, ponovnog sastavljanja i uviđanja onoga što je želeo da sakrije od njih. Džejson je prosto otišao u lokalnu knjižaru i kupio drugi primerak knjige. Holmstrand je bio dovoljno promišljen da ubmani ne upotrebi neko izuzetno retko izdanje, postaravši se da Savet s lakoćom dođe do novog primerka. Stranice koje je iscepao iz knjige nađene su u drugom primerku, a njihovo značenje bilo je jasno kao dan. Odnosile su se na Univerzitetsku crkvu Device Marije u Oksfordu. Gradski simbol.

I čim je sekretar otkrio objekat, za koji je njegov neprijatelj znao da će ga pronaći, saznao je za njegovo uništenje. Eksplozija, svega nekoliko minuta nakon što je čuvar likvidiran. Veza je bila očigledna. Premda ga je iznenadio intenzitet čuvareve odlučnosti, bila je kao dan jasna i njegova želja da im napakosti tako što će ih uputiti do blaga, ali samo da bi im ga istrgnuo ispred nosa i naterao ih da nemoćno posmatraju uništenje. Holmstrand se i ranije upuštao u takvo osvetoljubivo ruganje.

Naredni koraci bili su automatski i logični, ali sekretar je sada shvatao

da je to bila njegova greška. Očigledna meta, očigledno skrivanje tajne -bez trunke oklevanja poslao je prijatelje na očigledan zadatak. Uskratiti čuvaru korist uništenja. Pronaći šta leži zatrpano ispod ruševina.

Na nekom dubokom nivou, madato nikad ne bi priznao, pa čak ni samom sebi, znao je da je trebalo da bude pametniji. Trebalo je da zastane. Trebalo je da prozre očigledno i odmah shvati da čuvar njime manipuhše. Nakon svih ovih godina, trebalo je da poznaje čuvarevu igru.

Ipak, lako je biti general posle bitke. Tomožda zvuči kao kliše, ah svejedno je istinito. Sad je sedeo za radnim stolom, uveren da je izvan svake sumnje prozreo lukavštinu svog protivnika. Naveden je na pogrešan trag, ali vratio se na pravi putvNjegovi ljudi u Minesoti dobro su odradili posao.

Veza se uspostavila, a u slušalici se začulo dvostruko zvonjenje. Trenutak kasnije javio mu se muški glas.

„Ovde sam.“

„Gde tačno?“, upitao je sekretar.

„Pored crkve“, odgovorio je Džejson. „Pala je noć pa nam je lokalna policija rekla da stanemo u stranu dok ne postave reflektore na ruševinama. Zastoj neće još dugo trajati. Za nekoliko minuta ući ćemo ponovo u crkvu. Spisak iz Londona je kompletiran i treba da pretražimo nekoliko tamnih zona na skenovima - nekoliko područja za koje nemaju potpun izveštaj. Tamo možda nečega ima.“

„Nema“, reče odrešito sekretar. Njegova izjava, baš kao što je očekivao, na drugom kraju veze nije izazvala nikakvo pitanje ili čuđenje. Samo tišinu čekanje objašnjenja i daljih uputstava. Njegov najbliži pomoćnik, jedan od prijatelja koji je uprkos mladosti uživao njegovo potpuno poverenje, bio je dobro obučan i pouzdan.

„Okolnosti su se promenile“, nastavio je. „U crkvi nema ničega. Posredi je diverzija.“

Na drugoj strani Atlantskog okeana Džejson se sav napeo. Iako ništa nije rekao, osetio je kako u njemu raste bes. Nije uživao kad ga obmanu. Sekretar je naslutio taj narastajući gnev.

„Ne brini, prijatelju moj. Na kraju, prozreli smo varku. Kao i uvek.“

„Koji je naš sledeći korak?“, upita Džejson. Jedini efikasan način borbe protiv frustracije bilo je postavljanje novog cilja.

„Bićemo lovci, a ne rudari.“ Sekretar se uspravio u fotelji. „Šaljem ti dokument s fotografijom. Ova žena, doktorka Emili Ves, nalazi se baš u Oksfordu. Ona ti je novi prioritet. Ima blekberi s registrovanim brojem. Tvoj tim bi trebalo da može da ga iskoristi da joj uđe u trag.“

Džejson je osetio kako mu telefon vibrira pored uha dok je sekretar govorio, što je ukazivalo na to da je primio novi SMS. ¹

„Sačekajte malo“, rekao je, spuštajući telefon u visinu očiju. Na nevelikom ekranu stajala je poruka s informacijama o Emili Ves. Brzo ju je pročitao i ponovo prineo telefon uhu. „Primio sam je.“

„Ta žena ti je sada prioritet broj jedan.“

„Kako je ona umešana?“, upitao je Džejson. „Koliko toga zna?“

„To još ne znam - znam samo da jeste i da se nalazi u centru ov diverzije.“ Sekretar je napravio kratku pauzu. Nikom drugom ne bi otkrio tako očevidnu slabost, ali Džejsonu je poveravao svaku misao. „Njeno ime je odranije u našim dokumentima, ali nam nikad nije privuklo pažnju. Ona je, koliko nam je poznato, čuvareva koleginica. Međutim, odletela je u Englesku neposredno posle njegove likvidacije, a avionsku kartu joj je rezervisao on lično.“ Detektivski posao, kojeg su se latili sekretarovi ljudi u Njujorku, već je počeo da otkriva veze s jučerašnjim događajima. „Umešana je. Siguran sam u to.“ Zastao je. „Naši ljudi trenutno su u njenoj kući tragaju za bilo čime što je možda negde sakrila. Nađi je i drži je na oku. Ne želim da bude likvidirana sve dok ne budemo tačno znali kako je umešana. Obaveštavaj me o svemu što primetiš.“

Sekretar je prekinuo vezu, a Džejson se okrenuo prema svom partneru. „Imamo nova uputstva. Uzmi ovo.“ Pružio mu je mobilni; podaci o Emili Ves i dalje su bili na displeju. „Pronađi je.“

„Daj mi neku zonu“, reče drugi muškarac. „Gde da započnemo traganje?“

„Emili Ves je ovde. U Oksfordu.“

46.

Oksford -18.00 (GMT)

Kad je napustila Univerzitetski koledž, Emili je pozvala profesora Vekslera nastavila što je brže mogla kroz grad. Nakon što mu je ispričala o svom otkriću, njegov glas zvučao je jednako uzbuđeno kao i njen. Kad je stigla, Veksler joj je s entuzijazmom otvorio vrata.

„Uđi, uđi.“

Uletela je u viktorijansku kuću i zagrlila domaćina. Dekor je njenu novu energiju ubacio u drugu brzinu.

„Izuj se“, reče profesor. „Gospođi Veksler neće se dopasti da joj prljaš pod.“ Uprkos neizmernosti dnevnih otkrića, određena pravila lepog ponašanja morala su se poštovati.

Emili ga je poslušala i izula mokasine, a zatim u čarapama pošla za njim prema elegantno uređenom dnevnom boravku.

Veksler je izgledao uzbuđeno kao školarac kad se naklonio ženi koja je sedela na kauču dostojanstveno poput kraljice.

„Emili Ves, ovo je moja dražesna supruga, gospođa profesora Vekslera.“ Vekslerova žena je ustala i toplo je zagrlila.

„Ignoriši ga“, rekla je i nasmešila se. „Zovem se Elizabet, i pravo mi je zadovoljstvo što te upoznajem nakon svih ovih godina.“

Emili joj je uzvratila osmeh, a Elizabet Veksler nastavila je da govori.

„Piter mi je često pričao o tebi, a nikad više nego danas.“ Elizabet Veksler govorila je kao žena koja dobro poznaje životnu energiju svog supruga. „Molim te, Emili, osećaj se kao kod kuće. Otići ću u kuhinju da proverim rernu dok se vas dvoje raskomotite.“ Pošla je prema vratima kad je Veksler prišao da zauzme njeno mesto, već noseći dva pića.

„Pićence, gospođice Ves. Izvolite sesti.“

Emili je prihvatila čašu i sela. Zapazila je da je nameštaj u Vekslerovom domu kudikamo prefinjenijeg stila i u znatno boljem stanju nego uancelariji. Njegov smisao za privlačenje pažnje akademske javnosti podrazumevao je hotimičan izgled nemarnog, neurednog i rasejanog profesora. Međutim, kod kuće se javni nastup odlagao u stranu.

„Nisam mogao ništa da radim otkako si mi telefonirala“, rekao je, još uvek na nogama, šetkajući se tamoamo po sobi. Prišao je stočiću za kafu podigao knjigu pohabanih korica. „Dok sam čekao, pokušavao sam da zabavim um

obnavljajući gradivo o Aleksandriji i bibhoteci, ali stari um je teško usredsrediti." Spustio je knjigu na stočić i seo preko puta Emili. S iščekivanjem se zagledao u nju.

Emili je bez reči iz džepa jakne izvadila telefon, uključila ga i pružila profesoru. Veksler se netremice zapiljio u fotografiju na ekranu.

„Zapanjujuće! Čudesno!“

Emih je čvršće stegla čašu.

„Slušajte, ako mi kažete da ste već shvatili...“, rekla je napola u šali, napola izazovno. Razmišljala je o sadržaju urezane poruke otkako ju je otkrila. Veksler ju je gledao manje od dvadeset sekundi.

„Ne, ne, naravno da nisam“, žustro ju je razuverio profesor. „Nemam blage veze šta to znači. Još uvek. Ali prosto je čudesno što se nalazilo tamo, zar ne? Da si ga pronašla! Da uistinu ima nečega u čitavoj ovoj neobičnoj zapetljanciji!" Pogledao je u Emili, dramatično podigao čašu u vazduh i otpio dugačak slavljenički gutljaj. Glasno usisavši vazduh kroz zube kad mu je viski oprljio grlo, zavaho se u naslon fotelje i pustio da se uzbuđenje trenutka smiri u usredsređenost.

„Imaš li - imaš li ikakvog pojma o tome šta znače ove reči?“, upitao je.

„U ovom trenutku, samo nekoliko zapažanja.“ Uspravila se na sedištu, telom zauzevši analitičan stav. „Prvo što mi pada u oči jeste to što je poruka u drvetu, a ne u kamenu ih boji. I to što je urezana, a ne izrezbarena.

I to nedavno.“

Oboje su razumeh značenje njene poslednje reči. Simbol ostavljen nedavno bio je u zanimljivoj suprotnosti s idejom skrivanja nečega veoma starog.

„Što znači da je posredi poruka novijeg datuma, a ne nekakvo istorijsko delo drvodelje“, reče Veksler, ne skidajući pogled s malog ekrana blekberija.

„Tako izgleda. Drvo deluje nedavno oštećeno. Poruka nije izbledela, nije se čak ni stopila s uglačanom površinom kao na drugim rezbarijama.

A čini mi se da su reči u drvo urezane - ne znam - ključem, nekakvom grubom metalnom ivicom. Kao da su urezane brzo, pomoću oruđa koje se našlo pri ruci.“ Nakratko je začutala, čekajući da njena zapažanja ostave utisak. Tu, međutim, nije bio kraj neobičnosti.

„Drugo što upada u oči jeste“, nastavila je, „jezik. Poruka je napisana na engleskom, dok je maltene svaki drugi natpis u kapeli na latinskom.“

„To mi je, takođe, zapalo za oko“, složio se Veksler, nastavljajući da zuri u fotografije.

„Obe činjenice sugerišu da je poruka novijeg datuma, a rekla bih veoma skorašnjeg. Ove reči mogle su biti urezane juče, ili prošle sedmice. Definitivno nisu deo prastarog niža tragova.“

„Što znači da poruku nije mogao da ureže lično Holmstrand“, primetio je Veksler, „bar ne fizički - osim ako nije mogao da nestane s tvog univerziteta i tumara

po Zemljinoj kugli u tohko kratkom vremenskom periodu, što mi ne izgleda verovatno. Mora da je imao nečiju pomoć."

Emili je razmotrila implikacije Vekslerove opaske. Tragovi su ostavljeni tako da ih ona otkrije, a Arno je stajao iza toga. Međutim, nije radio sam.

„Dakle, Holmstrandu je, pre nego što su ga ubili, neko pomogao u ostavljanju ove poruke. Nešto novo, ostavljeno s razlogom."

Veksler je dugo razmišljao o njenom komentaru. Kada je konačno progovorio, njegove reči bile su nastavak njenih mish.

„Ostavljeno s razlogom i ostavljeno za nekoga.“

Emili ga nije istog časa razumela. Veksler je podigao pogled s telefona prikovao ga za lice svoje nekadašnje studentkinje.

„Ostavljeno za tebe, gospođice Ves.“ Vratio joj je mobilni telefon. „Ovaj trag je bio skriven, a njegova lokacija nagoveštena u nizu pisama upućenih tebi. Napisana je na engleskom, koji je, iako poznaješ i druge, tvoj maternji jezik - odnosno, da budemo iskreni, odvratna iskvarena američka verzija istog.“ Propuštanje prilike za malo prijateljskog podbadanja nije dolazilo u obzir. No, Vekslerova poenta bila je ozbiljna te je nastavio: „A počinje komentarom o Ptolomeju, koji je, siguran sam da ne treba na to da te podsećam, bio tema tvoje doktorske teze.“ Vekslerov glas je zatim poprimio visokoparan ton. „Ne znam koliko pisama neko treba da poreda u niz pre nego što abeceda počne da ima smisao, ali ovde imamo a, b i c, a sva slova pokazuju u istom pravcu. Ovo nije generički znak. Ovo je poruka ostavljena s jednom jedinom svrhom: da je otkrije doktorka Emih Ves.“

Sad je bio red na Emili da se zagleda u displej telefona, ćutke ga proučavajući dok je profesor govorio. Prstom je pritisnula klizač u grupi tastera, vrteći tri fotografije.

„Ovo baca potpuno novo svetlo na slučaj“, nastavio je Veksler. „Kajl je bio u pravu: ovi tragovi osmišljeni su tako da imaju jedno značenje, skriveno ispod nečeg očiglednijeg. Ali to značenje upućeno je tebi, Emili. Očigledno je osmišljeno tako da bude smisleno tebi, a tako da ne bude očigledno drugima."

Emili se prenula iz neme introspekcije i pogledala u Vekslera.

„Ako si u pravu, onda bi trebalo da mi i ovaj novi trag, takođe, nešto znači. Dakle, šta mi znamo o ovome?"

Veksler je delovao zadovoljno što se Emili slaže s njegovom procenom situacije, i što je upotrebila množinu, *mi*, uprkos iznenadnoj personalizaciji dnevnih događaja.

Usledila je duga tišina, dok je dvoje naučnika razmišljalo o mogućim odgovorima.

„Ptolomejevo zaveštanje je“, reče najzad Emili prekidajući tišinu,

„upravo ono za čime tragamo. Aleksandrijska biblioteka. Osnovao ju je rodonačelnik dinastije Ptolomeja, a proširili su je njegovi sinovi.“

„Tačno tako“, odgovorio je profesor. Otpio je gutljaj viskija, pogleda prikovanog za svoje knjige. „Ali, razume se, to ni u kom slučaju ne može da bude značenje ovog traga.“

Emili je ispitivački pogledala u Vekslera, shvatajući da stari profesor ima nekakvu ideju.

Veksler se okrenuo k njoj, najedanput slika i prilika nastavnika pred učenicom.

„Postoje dva dobra razloga zašto Ptolomejevo zaveštanje ne može da se odnosi na drevnu Aleksandrijsku biblioteku. Prvi je to što mi već znamo da tražimo izgublenu biblioteku, te zato trag s šifrovanom porukom *tragajte za prastarom bibliotekom* teško da može biti od ikakve pomoći. Čak i da je Arno mislio da si toliko tupava da i posle svega ovoga budeš zbunjena događajima, uputstvo da ideš i da je pronađeš ne govori ti baš mnogo o tome kako to da učiniš.“ \

Emili se nasmejala na profesorovu opasku, kao i na podsmešljivo snishodljivi ton kojim ju je izgovorio. Mogućnost da bude izgrđena kao učenica očito nije izbledela, bez obzira na to koliko je diploma imala.

„Drugi razlog je“, produžio je Veksler, „reč *zaveštanje*. Zaveštanje nije nešto što je izgubljeno; to je nešto ostavljeno u amanet, preneto mlađim pokolenjima. Nešto čemu se još može pristupiti.“

Emili je shvatila šta njen bivši mentor želi da kaže.

„Naravno. Kad govorimo o zaveštanju nekog političara, pričamo o onome što je ostalo iza njega. O onome što danas imamo blagodareći njegovim delima. Njegovom životu.“

„Tačno tako. Što znači da te Ptolomejevo zaveštanje ne bi usmeravalo ka nečemu što je izgubljeno, već ka nečemu što i dandanas postoji, a potiče iz vremena drevnog kralja.“ Veksler je ustao iz fotelje i otišao do police za knjige na suprotnoj strani prostorije, ne prekidajući govor. „Što me dovodi do zanimljive ideje, draga moja.“ Preleteo je pogledom preko redova knjiga, tražeći određeni naslov. Našavši ono što je tražio, uzeo je knjigu s police i počeo da prelistava stranice, nastavivši da govori. „Ptolomejevo delo bila je njegova biblioteka, a Ptolomejevo zaveštanje jeste njegova biblioteka. Na izvestan način.“

Emili ga je pomno slušala, trudeći se da unapred shvati kuda vode njegovi zaključci.

„Možda tragaš za nečim starim, nečim skrivenim, aU da bi te odveo tamo, profesor Holmstrand te usmerava ka nečemu novom. Nečemu očiglednom.“ Veksler joj je prisao, okrenuo otvorenu knjigu prema njoj i ispružio ruku.

Emili je uzela knjigu. Bila je otvorena na stranici s fotografijom ogromne

moderne građevine kružne osnove, s dramatično strmim krovom koji se na obodu bučne egipatske metropole spuštao ka moru.

„Mogu li da ti predstavim, doktorko Ves“, obznanio je, „Ptolomejevo zaveštanje: Aleksandrijsku biblioteku! *Novu* aleksandrijsku biblioteku, koju je egipatska vlada otvorila 2002. godine. Kladim se da je ovo predmet tvoje najskorije poruke.“

Veličanstvena građevina zurila je u Emili sa stranice knjige, a moderne linije i impozantne konture odražavale su joj se u očima. Nova biblioteka nije imala nikakvu direktnu vezu sa svojom pretečom, ali nastavljala je tradiciju prvobitnog projekta. Predstavlja grandiozni spomenik egipatske kraljevske prošlosti i obeležava obalu Aleksandrije zdanjem drugačijim od bilo čega drugog na kugli zemaljskoj.

Dok je gledala u fotografiju, osetila je da je to građevina koju mora videti sopstvenim očima.

47.

Čikago - 14.00 (GMT -5)

Kada mu je telefon zazvonio u džepu, Majkl Torans sedeo je na klupi u zelenom četvorougaoom dvorištu ispred stana, u debeloj kožnoj jakni koja ga je čuvala od prohladnog vazduha plavetnog jesenjeg dana. Na ekranu je blesnulo Emilino ime, pored male fotografije snimljene na kampovanju pre dve godine, nekoliko trenutaka pošto se probudila razbarušene, neuredne kose, što samo verenik može da voli. Njegov trenutni pripravnički staž u Čikagu značio je da njih dvoje provode prihćno mnogo vremena razdvojeni, a blesak njenog hca na ekranu mobilnog telefona ćinio je da ta razdvojenost bude malo podnošljivija.

Premda se eksponencijalno uvećala u protekla dvadeset ćetiri ćasa. „Emih“, rekao je srećno kad je telefon prineo uhu. „Nisam očekivao tvoj poziv još nekoliko sati.“

„Ćao, ljubavi. Ometam li te?“

„Taman posla. Prosto uživam u rućku sam sa sobom.“ Majkl je napravio kratku pauzu, znajući da će je njegove naredne reći udariti u grižu savesti. „Srećan ti Dan zahvalnosti, draga.“

„I dalje je“, uzvratila je zadirkivanje, „baš kao i kad sam te pozvala pre nekohko sati.“ U glasu joj se osećala toplina.

„Zar ćovek ne sme dvaput da pozdravi svoju gospu? Boravak u staroj zemlji napravio je od tebe minimahstu, Em. Ubrzo ćeš mi reći da će *volim te*, koje i te kako očekujem da jasno i glasno ćujem, biti dovoljno i jedno, na dan našeg venćanja, za ćitav brak.“

„Mislila sam da se to podrazumeva“, odgovorila je. „Hoću reći, oboje smo veoma zaposleni ljudi. Nemamo vremena za nepotrebna ponavljanja.“ Nasmejala se u telefon i odjednom postala svesna daljine izmeću njih, današnjeg dana i njegovog znaćaja, i s obnovljenom energijom poželela da se nisu dogovorili da on ostane u Ameriei „I tebi srećan Dan zahvalnosti, Majki. Žao mi je što nisam tu s tobom. Ali nadoknaćiću ti to.“

„Nego šta, naravno da hoćeš.“ U Majklovom glasu ćulo se zadirkivanje. „Ali trenutno“, nastavila je, „postoji nešto što možeš da ućiniš za mene.“

„Oćekuješ da ću ti dozvoliti da mi zapovedaš s drugog kraja Zemljine kugle?“

„Ne zapovedam ti“, usprotivila se glumeći nevinašće. „Već samo snažno predlažem.“

Nasmejao se. „Šta ti treba?“

Sledećih desetak minuta prepričavala mu je događaje od svog dolaska u Oksford. Majkl je zaparijeno slušao opisivanje uništenih građevina, prastarih crkava, tragova u drvetu i, naposljetku, novog remekdela egipatskih vlasti.

„Nova aleksandrijska biblioteka? Emili, to je jedna od najneverovatnijih građevina podignutih u poslednjih trideset godina! To je san svakog arhitekta!“

„Vi arhitekta stvarno imate jednosmerne mozgove!“, reče mu šaljivo Emili. Pored eksplozije, ruševina, neovlašćenog ulaska na mesto zločina i drugih dramatičnih detalja koji su podstakli njen entuzijazam, Majkl uje najveću pažnju privukla zgrada.

„Ne brini, Em“, odgovorio je. „I dalje sam umesno impresioniran tvojim detektivskim umećem i domišljatošću. Ah ta građevina... govorimo o arhitektonskom savršenstvu!“

„Da li bi voleo da ti podnesem izveštaj o njoj iz prve ruke?“, upitala gaje.

„Ideš tamo?“ Majkl je iznenada shvatio da Emili nije tek tako pomenula zdanje, već da planira drugu fazu svog nepripremljenog putovanja. „Ideš u Egipat?“

„Ako možeš da mi pomogneš, idem. Ne mogu tek tako da pronađem putokaz poput ovog i da ga ne sledim, zar ne?“ Bilo je to retoričko pitanje, ali u njenom predlogu postojalo je nešto više od pukog praćenja zanimljivog akademskog traga. Postojala je opasnost koje je već odranije bila svesna. Ukoliko se dodatno približi biblioteci, s obzirom na sve što je od jutros videla, ta opasnost će se najverovatnije uvećati.

Majkl je duboko uzdahnuo, izražavajući nervozu za koju je znala da mora da je oseća u svetlu svega što mu je ispričala. Međutim, njen verenik je znao da je ona odlučna, a ona je njegovu zabrinutost osetila još snažnije zbog tišine s kojom ju je obuzdavao.

„Sve dok mi obećavaš da ćeš biti pažljiva“, reče joj Majkl naposljetku, „pomoći ću ti kako god mogu.“

„Obećavam. Čvrsto sam rešena u nameri da se vratim kući, i tebi. A sad, možeš li da mi rezervišiš avionsku kartu?“ To bi bilo znatno lakše, i brže, od pokušaja rezervisanja preko blekberija.

„Svakako“, odgovorio je. „To će mi, zapravo, fino skrenuti misli. Vebsajtovi za rezervisanje karata verovatno su jedina mesta na internetu koja ne izveštavaju o skandalima. Ne mogu da prestanem da pritiskam dugme za osvežavanje na početnoj stranici CNN-ovog sajta otkako su sve poslovične njuške danas po podne počele da se pojavljuju u javnosti.“

„Ne shvatam.“

„E pa, draga“, reče joj šaljivo Majkl, „zaista si se do guše zaglibila u

svoje avanture ako nisi čula šta se ovde dešava. Učini sebi uslugu: baci pogled na vesti pre nego što se ukrcaš na avion. Čitava država s ove strane Atlantika je u rasulu. Predsednik u centru vehkog skandala, teroristi ubijaju vašingtonske pohtičare - sve liči na apokalipsu." Zatim je sažeto opisao situaciju koja je trenutno drmala Vašington.

„Barem nisam jedina okružena intrigama" reče Emili kad je završio pripovedanje. „Vidiš, danas ipak delimo zajedničko iskustvo, nakrajukrajeva.“

Oxford - 20.25 (GMT)

Izbor trenutka za razgovor, igrom slučaja, bio je pravi. Avion Turskog erlajnsa poletao je za Aleksandriju baš te večeri u 22.55, a ako im Vekslerova žena dozvoli da ustanu od stola i njene domaće večere, mogli su da stignu na Hitrou a da Emih ima taman toliko vremena da se pre odlaska na brzinu istušira i presvuče. Još jedno tiskanje u skućenom putničkom odeljku ispunjenom recikliranim vazduhom delovalo joj je neizdrživo bez prethodnog osveženja.

Profesor je pristao da je odveze na aerodrom čim Majkl potvrdi rezervacije. Stari don bio je uzbuđen kao školarac pri pomisli na podvige koji očekuju njegovu bivšu studentkinju.

„Trebaće ti ovo^K,“ kazao je, tutkajući knjigu s police Emili u šake nakon što je izašla iz gostinske sobe, istuširana i presvučena. To je bila treća knjiga koju joj je nudio otkako se pojavila. „I ovo.“ Dodao je šljašteći turistički vodič na sve veću gomilu. „Ovu knjigu sam kupio kada sam bio tamo na svečanom otvaranju 2002. Velelepna građevina. Knjiga će ti kazati sve što treba da znaš o njoj.“ Emili mu se zahvalno nasmešila. Knjige u njenim rukama bavile su se svim mogućim temama, od istorijata antičke biblioteke do politike savremenog Egipta, koja je stvorila novo remekdelo. Čak i s predstojećim osmočasovnim letom, za njenu koncentraciju biće pravo iskušenje da ih sve pročita. „Hvala vam, profesore“, kazala je iskreno. „Ali ove knjige moraće dabudu dovoljne. Ako smesta nekrenemo...“

„Da, da. Potpuno si u pravu.“ Veksler se na silu odvojio od police za knjige. Pogledi dvoje naučnika susreli su se na tren. „Tako mi nebesa, nije li sve ovo uzbudljivo! Da sam samo znao da će tvoje posete biti toliko zanimljive, češće bih te zvao u goste.“

Nasmejali su se i Veksler je strpao ključeve automobila u džep. „Ljubavi, otišli smo!“, dobacio je ka kuhinji, već hodajući ka ulaznim vratima. „Pre nego što krenemo“, zaustavila ga je Emili, „recite mi može li vaš telefon da prima MMS.“

„Mislim da može“, odgovorio je Veksler. „Nikad nisam pokušao, ali imam jedno od onih novih pomodarskih sokoćala. Siguran sam da može. Zašto pitaš?“

„Želela bih da fotografišem Arnova pisma i pošaljem vam fotografije. Na čuvanje.“ Oklevala je, ali iz nekog razloga smatrala je da bi bilo pametno posedovati rezervne kopije materijala u elektronskom formatu. Današnji dan je već obilovao tolikim nesigurnostima i misterijama. Nije znala šta donosi budućnost.

„Vrlo dobro“, odgovorio je Veksler. „Mudro razmišljaš. Možeš to da

uradiš u kolima. A sad, pođimo."

Emili je podigla malu putnu torbu i s Vekslerovim knjigama u ruci zakoračila prema vratima, automobilu, aerodromu, i još dalje - ka ALeksandriji.

Za razliku od većine ljudi čija su gledišta oblikovali holivudski blokbasteri i jeftine krimidrame, Džejson je znao da u savremenom uči u trag nekome uopšte nije trčanje za ljudima po trotoarima ili praćenja taksijem, već pre svega dovitljive upotrebe računara. Jeste da je s vremena na vreme bilo i praćenja i jurnjave, ali to je obično sledilo tek na kraju, kao konačna faza operacije, kada je lovina spremna da bude uhvaćena - ili eliminisana. Meta se mnogo efikasnije pronalazi pomoću moderne tehnologije i malo spretnosti.

Uči u trag Emih Ves bio je lak slučaj. Telefonski broj njenog blekberija s lakoćom je povezao sa SIM karticom, što mu je omogućilo da digitalno ustanovi njenu lokaciju, s preciznošću do trećine stambenogbloka. Takođe mu je omogućilo i da prisluškuju njene razgovore, što je otkrilo interakciju s oksfordskim profesorom Piterom Vekslerom i verenikom u Čikagu, izvesnim Majklom Toransom. Provera Vekslera potvrdila je dugogodišnje poznanstvo s Vesovom, baš kao i specijalizaciju za istoriju drevnog Egipta. Ako su postojale ikakve sumnje u pogledu njene povezanosti s bibliotekom, sad su bile potpuno otklonjene.

Prisluškujući razgovor s verenikom, Džejson je otkrio da namerava da otputuje, a na osnovu pretraživanja baza podataka aviokompanija, znao je i sve detalje njenog leta do Aleksandrije, uključujući i broj sedišta i omiljeni specijalni obrok. Od tada je pod neprestani nadzor stavio sve njene kreditne kartice i postavio prisluškivače na deset telefonskih brojeva koje je najčešće zvala sa svog mobilnog telefona. Kud god da Emili Ves krene, i šta god da radi, i s kim god da razgovara, prijatelji će to odmah znati.

Zato se u proteklih dvadeset minuta natenane posvetio Aleksandriji. Pre nego što pozove sekretara, voleo je da mu sve informacije budu nadohvat ruke. Baš kao sada.

Uzeo je telefon i pozvao.

„Izvesti“, zahtevao je sekretar nekoliko sekundi kasnije.

„Emili Ves rezervisala je mesto na letu TA-1986 Turkiš erlajnsa, koji sa Hitroua poleće za Aleksandriju večeras u 22.55 po lokalnom vremenu. Karta je rezervisana preko interneta, s računara u stambenoj zgradi u Čikagu, koji pripada njenom vereniku. Naši ljudi ubrzo će stići tamo.“

„Aleksandrija“, reče sekretar, ponavljajući ime lokacije.

„Već sam pripremio naš glavni tim tamo“, nastavio je Džejson, „a i ja ću

odleteti čim završimo posao ovde.“

„Kreni što pre. Prepusti ostalima da počiste u Oksfordu.“

„Razumem." Džejson je napravio kratku pauzu i pogledao u beleške na ekranu. „U Aleksandriji imamo četiri mete koje već mesecima nadziremo. Znamo da u gradu mora postojati bibliotekar, imajući u vidu istoriju Aleksandrije, a naši najbolji obaveštajni podaci kažu da je to sigurno jedan od te četvorice, pri čemu su svi zaposleni u Aleksandriji, Novoj aleksandrijskoj biblioteci, koja predstavlja odredište i Enjili Ves.“ Znao je da sekretar odranije poseduje detaile - nadziranje Aleksandrine bila je dugotrajna operacija - ali svedjedno je dao sažete detalje preko telefona.

„Naložio sam našim ljudima u gradu da neprestano prate svakog od te četvorice tokom sledećih četrdeset osam sati. Verovatno je da će se Vesova susresti s nekim od njih. A ako ju je čuvar usmerio tamo, najverovatnije će uspostaviti kontakt s tim jednim bitnim."

„A vi?“

„Mi ćemo pratiti Vesovu", odgovorio je Džejson, pogledavši iskosa u svog partnera. „Bićemo tamo kada sleti i ostaćemo s njom, čisto ako se slučajno ne zaputi ka nekom od naših poznatih kandidata.“

Sekretar je dozvolio sebi da se zavali u naslon fotelje. Prijatelji su bili u vrhunskoj formi.

„Samo još nešto“, dodao je Džejson. „Vesova je trenutno na putu ka aerodromu i zauzeta je pregledanjem raznoraznih informativnih portala posredstvom 3G veze na svom blekberiju. Svi portali izveštavaju o trenutnoj političkoj situaciji u Vašingtonu.“

Dovraga! - pomisli sekretar, zamalo izgovorivši reč naglas. Iako je bilo jasno da je ta Emili Ves nekako povezana s bibliotekom, izgleda da je dobro upoznata i s njihovom misijom u Vašingtonu. Curenje informacija uopšte nije bilo začepljeno kao što su mislili.

„Dakle, dobila je informacije o našoj trenutnoj misiji. Holmstrand joj ih je prosledio pre nego što smo ga sredili.“

„Tako izgleda", odgovorio je Džejson.

Sekretar je dugo razmišljao o narednim rečima pre nego što ih jezgovorio.

„Odsad ćeš Vesovu morati pomno da pratiš. Ona je možda naša jedina veza s lokacijom biblioteke i zato nam je potrebna živa i što je duže moguće nesvesna našeg prisustva. Ukoliko uradi išta što ugrožava našu trenutnu misiju u Vašingtonu, pobrini se za nju. Ali smatraj to poslednjom merom.“ „Razumem." “

Usledila je još jedna poduža tišina, a potom je sekretar okončao razgovor.

„A sad idi u Egipat i saznaj šta Emili Ves zaista zna.“

London - 22.55 (GMT)

Jedino sedište na noćnom letu za Aleksandriju, koje je Majkl uspeo da pronađe u tako kratkom vremenskom roku, nalazilo se u prvoj klasi, što je bila kategorija luksuza koju Emili nikad ranije nije iskusila. Dok su je vodili ka mekanom i prostranom sedištu, prekrivenim vunenim ćebetom i ukrašenim kesom sa sitnim poklonima za dobrodošlicu, iznenada je bila zahvalna na tome što se Veksler ponudio da plati troškove putovanja. Nakon čitavog dana provedenog u prćkanju po mestu eksplozije na stranom tlu i odgonetanju tragova koje joj je ostavio mrtvi profesor, bila je zahvalna na sitnim znacima ljubaznosti. Flaširani losion za ruke i osvežavajuće vlažne maramice ranije joj nikad nisu izgledali toliko primamljivo.

Let od Londona do Aleksandrije, uključujući i kratko zadržavanje na asfaltnoj pisti aerodroma u Kairu, trajao je tačno osam sati, od trenutka poletanja s jednog od najstarijih aerodroma na svetu do momenta sletanja na jedan od najnovijih u Egiptu. Borg el Arab bio je bhstavo novo čudo od stakla i metala, sagrađeno u obliku - neobjašnjivo, smatrala je - čamca. Majkl je, nimalo iznenađujuće, izrazio ljupku strast dok joj ga je opisivao preko telefona, premda se čak i tada zapitala jesu li detalji aerodroma, ma koliko novi, nešto što može da voli samo student arhitekture. Čak i da je taj pomorsld dizajn trebalo da izražava vezu između savremenog vazdušnog saobraćaja i drevne slave Aleksandrije kao trgovačke luke, povezujući svaki kutak starog sredozemnog sveta, to je i dalje bio samo običan aerodrom, sa svim onim neprijatnostima tipičnim za međunarodne aerodrome svuda u svetu.

Emih se opustila u sedištu. To iskustvo ležalo je osam sati dalje u budućnost, a ona je mirne duše mogla da uživa u mini i tišini, dok ih još ima, i pročita deo materijala koji joj je dao Veksler. To i da pojede najveći obrok koji aviokompanija imala da posluži. Krćanje u stomaku bilo joj je sve nelagodniji podsetnik da, otkako je stigla u Englesku, u sebe nije unela ništa više od šoljice kafe.

Dok je čekala da stjuardese počnu služenje obroka, iskoristila je utičnicu ugrađenu u sedište i uključila mobibii telefon da se puni, a zatim je obratila pažnju na svoje knjige. Borg el Arab, ubrzo je saznala, nije bio jedini primer moderne arhitekture sagrađen u proteklih nekohko godina u Aleksandriji. Turistički vodič, koji joj je dao Veksler u Oksfordu, i koji joj je sad ležao otvoren na krilu, bio je ispunjen mnoštvom drugih primera. Od polovine devedesetih godina XX veka, gradske vlasti trudile su se da ponovo ožive grad i odvoje ga od uobičajene predstave koju većina stranaca ima o Egiptu: stereotipa o siromašnom i neobrazovanom Trećem svetu.

Aleksandrija, u antičko doba jedna od prestonica svetske trgovine i nauke, danas je postajala nova metropola građanske kulture i obrazovanja. Iste luksuzne radnje koje su se nalazile na Petoj aveniji u Njujorku i Oksfordskoj ulici u Londonu sad su krasile Korniš u Aleksandriji, a svaka nova građevina u gradu predstavljala je primer moderne arhitekture - onoliko udaljena od pečene opeke i piramida koliko je mašta mogla da dosegne.

Nova biblioteka bila je tipičan primer, „U želji da povрати deo nekadašnje reputacije kao svetskog centra učenjaštva, gradske vlasti su decenijama ranije odlučile da sagrade novu biblioteku što je moguće bliže mestu na kome je stajala stara. Međutim, lokacija bi mogla biti sve što je nova biblioteka imala zajedničko sa svojom pretečom. Samo zdanje izgledalo je, koliko je mogla da prosudi na osnovu fotografija, futurističko koliko i svaki drugi moderni kompleks. Glavna građevina bila je ogromni granitni disk, koji se strmoglavo spuštao koso prema moru, simbolišući - knjiga je to upadljivo isticala - sunce znanja koje se diže iz vode. Na zidovima su stajali natpisi na preko 120 svetskih jezika i pisama, simbolišući zbirku vaskolike svetske mudrosti po kojoj je prvobitna biblioteka bila poznata.

Nikakvo čudo što ju je Majkl toliko voleo.

Od brojki u vezi s građevinom zavrtelo joj se u glavi. Centralni disk ima 160 metara u prečniku. Glavna čitaonica ima površinu veće od 70.000 kvadratnih metara. Izgradnja je koštala 220.000.000 dolara. Na policama ima mesta za više od osam miliona knjiga.

Kada moderna Aleksandrija gradi, radi to megalomanski. Nimalo drugačije, pomislila je, od antičke Aleksandrije.

Velika razlika između starog i novog bila je u okruženju dve biblioteke. U staroj Aleksandriji biblioteka se nalazila u kraljevoj milosti, a ljudi su sledili volju svoga kralja. Ptolomej je upotrebio biblioteku da učini svoje carstvo velikim, a njegovi su ga podanici sledili. Da li su ga sledili zato što su voleli svog kralja i negovali njegovu biblioteku, ili zato što nisu imali drugog izbora osim da ga slede i umru, nije predstavljalo nikakvu razliku. Na kraju, biblioteka je uživala bezuslovnu podršku čitave nacije.

Međutim, savremeni Egipat nije mnogo ličio na kraljevstvo Ptolomeja I Sotera, a ogromna cena moderne Aleksandrine nije bila jedini detalj koji je njenu izgradnju učinio temom žučnih rasprava, kako u parlamentu, tako i na ulicama. Jednako je važno bilo i pitanje čemu tačno nova biblioteka treba da služi, budući da je većina egipatskog stanovništva nepismena, a Aleksandrija vekovima unazad nije bila slika i prilika univerzitetske prestonice. Tadašnji predsednik Egipta bi je možda u potpunosti podržao, gledajući na njeno postojanje kao na vid obnove stare reputacije, ali današnji predsednik nije kralj - tu činjenicu je potvrdila i pobuna, u kojoj je svrgnuta cela vlada. Dok su Ptolomeji zapovedali, a narod ih bespogovorno slušao,

savremeni egipatski režim morao je da se suoči s demokratskim izborima i podsmešljivim karikaturama međunarodnih medija. To je bio drugačiji svet: prevrdjiv, manipulativan i nepostojan.

Emiline misli vratiše se na vesti koje je čitala za vreme vožnje do Hitroua. Bilo joj je teško da poveruje u ono što je pročitala na majušnom ekranu blekberija: boravila je van zemlje manje od četrdeset osam sati, a prestonica je već bila izrešetana ubistvima, koja su, navodno, izvršili bliskoistočni teroristi zato što je predsednik Tratom svojim nezakonitim mešetarenjem izazvao njihov gnev. *Pitam se hoću li imati zemlju u koju ću moći da se vratim*, pomislila je. Izrazi kao što su *politički* *predsednikovo izdajstvo* nisu se mogli svaki dan pročitati u vestima o Sjedinjenim Državama, ali ta dva termina bila su među onim pitomijim naslovima.

No, nije smela da dozvoli da joj takve stvari odvuku pažnju. Skandal u Vašingtonu trenutno je služio kao dobar primer nestalne i prevrtljive prirode politike - iste političke nestalnosti koja je dovršavanje nove aleksandrijske biblioteke pretvorila u pravi izazov. Uprkos tome, biblioteka je ipak sagrađena, a svet je 2002. godine ponovo postao dom Aleksandrijske biblioteke, s novim licem i likom.

Lamanš je s druge strane prozora ustupio mesto obali. Dok je Emili čitala, avion je već stigao do Francuske. Ne prvi put u toku dana, zapitala se kako se tačno zatekla usred ove... ogromnosti. Bilo joj je teško da poveruje da je svega dve večeri ranije naprezala mišiće i um na uobičajenim časovima krav mage, a koliko juče ujutro držala uobičajena predavanja na ruralnom univerzitetu u Minesoti. A sada, evo je ovde, udobno ušuškana na sedištu prve klase leta turske nacionalne aviokompanije, leti za Egipat prateći savet škrabotine koju je otkrila u crkvi u Engleskoj, dok se činilo da se politički svet kod kuće urušava.

Osećanje mučne nelagode u dnu stomaka se pojačalo, i to ne samo usled gladi. Ako je sve ovo bio običan lov na maglu koji nikuda ne vodi, neka tako bude. Makar će videti Aleksandriju. Ali ako je ipak nešto više, a ona je bila sigurna da jeste, u tom slučaju zaista može da uspe u ovoj maloj potrazi. A kad uspe, onda će posedovati istu informaciju koja je Arnu Holmstrandu donela tri metka u grudi.

Zažmurila je. Od egipatske obale i dalje ju je razdvajalo sedam sati leta. U tom trenutku želela je da let potraje mnogo, mnogo duže.

Vašington, Okrug Kolumbija - 15.45 (GMT -5)

Grupa koju je ministar odbrane sazvao radi suočavanja s rastućom krizom u vladi još jedanput se okupila u Gluvoj sobi u Pentagonu. Ešton Dejvis iznova je sastavio neveliki tim za koji je znao da će se ubrzo latiti jednog od najmonumentalnijih zadataka u američkoj istoriji: nasilnog uklanjanja predsednika Sjedinjenih Država iz Ovalnog kabineta.

„Impiachment nije opcija“, izjavio je kratko i jasno. „Impiachment je zvaničan proces koji traje veoma dugo, a predsednik se tek nakon njegovog završetka može razrešiti dužnosti. Nemamo toliko vremena na raspolaganju. Akcije tog čoveka izazvale su jasnu i neposrednu opasnost po bezbednost nacije. Politički savetnici, pa čak i osoblje zaposleno u samom zapadnom krilu, padaju kao žrtve atentata. Čovek koji izaziva takve aktivnosti mora se ukloniti s položaja na kojem ima moć da radi takve stvari, bio on predsednik Sjedinjenih Država ili ne!“

Premda je njegovo rasuđivanje bilo jasno, ta misao unervozila je direktora Tajne službe.

„Nikad niko u američkoj istoriji nijednog predsednika nije prisilno sklonio s položaja mimo izbora.“

„Ali nikad u američkoj istoriji predsednik nije u Vašington doveo ubice željne osвете zbog njegovih nezakonitih aktivnosti u inostranstvu, direktore Vitli“, uzvratio je general Mark Haskins.

„Što je razlog zbog čega se naš odgovor predstavlja kao vojna reakcija“, dodao je ministar odbrane. „Ne govorimo samo o protivzakonitim poslovanjima ili lošim političkim potezima. Govorimo o čoveku koji ugrožava bezbednost nacije. Čoveku koji je zamalo doveo bhskoistočni sukob ispred vrata naše demokratske prestonice.“

Vitli se nelagodno promeškoltio u stolici. Sve što su druga dvojica kazala bilo je tačno - ali ipak. Reč je o potezu bez presedana.

„Postoji li u Ustavu ikakva odredba koja bi mogla da ozvaniči vojno uldanjanje predsednika?“

„Ne izričito“, odgovorio je Dejvis. „Uprkos činjenici da je predsednik vrhovni zapovednik oružanih snaga, ne može se izvesti pred običan vojni sud. Titula vrhovnog zapovednika zapravo uopšte nije vojni čin.“

„Ali ako ne postoji ustavna odredba, kako da nastavimo? Vojska Sjedinjenih Država ne može da hapsi građane SAD na domaćem tlu osim ako na snazi

nije vanredno stanje.“

General Haskins nalaktio se na sto.

„Možemo ako taj građanin podržava ili podstiče borbene operacije neprijateljskih oružanih snaga u ratno doba.“

Vidijeve oči zabezeknuto se razrogačiše.

„Predlažeš da uhapsimo predsednika Sjedinjenih Država kao neprijatelja u ratu protiv terorizma?“

„Hapsili smo i mnoge američke građane po istom osnovu za mnogo manje prekršaje na osnovu toga. Mili bože, nezakonite aktivnosti predsednika Tratama dovele su ubice u Vašington! Možda su došli radi odmazde umesto na njegov poziv, ali nepobitna je činjenica da su ovde, a da je predsednik slušao zakone, kojih je trebalo da se pridržava, ne bi bili. Taj čovek mora biti zaustavljen!“ General je govorio silovito, s ubeđenjem.

Direktor Vitli je znao da nema mnogo vajde od protivljenja. Haskins je bio u pravu. Predsednika moraju zaustaviti pre nego što situacija potpuno izmakne kontroli.

„Šta je s potpredsednikom?“, upitao je ministar odbrane. „Ima li on neke veze s tim?“

Vith se sa izrazom nade na licu okrenuo prema Dejvisu.

„Moji agenti su od našeg prošlog susreta sarađivali s Federalnim istražnim biroom i proverili svaku mogućnost. Dobra vest je što je, izgleda, Hajns čist. Njegova glavna podrška, bar kad je reč o njegovim vezama s inostranim poslovima, dolazi od Alhauzer, Kreft i Vesterberg fondacije -pri čemu sve tri grupe imaju dugu istoriju transparentnih poslovanja na Bliskom istoku. Poslednje dve grupe zapravo su lobirale u Kongresu za transparentnu odgovornost u poslovima na obnovi Iraka i Avganistana. Čini se da je potpredsednik povezan s pravom vrstom grupa, a ne s onima koje će isprovocirati ratoborne odgovore zbog nezakonitog ponašanja.

„Nastavi da proveravaš“, naredio mu je Dejvis. „Bolje bi mu bilo da je čist ko suza, ili će on i predsednik pasti zajedno.“ Ustao je, okončavši sastanak poslednjom opaskom o ozbiljnosti njihove odgovornosti. „Gospodo, vladu ove države neće srušiti kriminalna dela njenog vođe. Dugujemo svakom američkom građaninu da se postaramo za to. A sad pođite, i pobrinite se da potpredsednik bude spreman za ono što će uslediti. Pre kraja nedelje, njegova uloga u Vladi izgledaće mnogo drugačije nego danas.“

Petak

Aerodrom Borg el Arab, Aleksandrija, Egipat 8.56 (GMT+2)

Točkovi mlaznjaka dodirnuli su pistu svega minut kasnije od procenjenog vremena dolaska. Sunce se uzdizalo na istočnom horizontu, a noćnu hladnoću još nije zamenila postojana vrelina, koju će čak i novembarski dan doneti sa sobom.

U roku od jednog sata Emili se našla u taksiju, na putu ka centru grada. Dok su se vozili, naslonila je glavu na prozor u nadi da će joj se pružiti otvoren pogled na grad u daljini. Videla je vrlo malo za vreme sletanja, a budući da je sada shvatila da je svega nekoliko kilometara deli od grada koji je proučavala jbs od malih nogu, strah prisutan u njenom stomaku nekoliko proteklih sati počeo je da se ublažava i zamenio ga je dobro znani osećaj pustolovstva i avanturizma.

U daljini je ležala Aleksandrija, grad Aleksandra Velikog, jedan od najčuvenijih gradova na svetu još od 330. godine pre nove ere, kada ga je Aleksandar Makedonski osnovao u vlastitu čast, sve do postepenog iščezavanja s međunarodne scene u VII veku nove ere. Svetionik Faros, jedno od sedam svetskih čuda, sijao je iznad zaliva, a grad je po svom ugledu bio skoro podjednako čuven i kao trgovački i industrijski i intelektualni centar. Smešten duž obale zapadnog oboda delte Nila, Biser Sredozemlja - kako su ga zvali puna dva milenijuma - uvek je predstavljao centar trgovačke i vojne moći. Danas je poznatiji po turizmu, kao popularno odredište za odmor i kulturno žarište, ali i kao egipatska glavna luka, Aleksandrija je zadržala i određeni deo nekadašnjeg značaja kao trgovački centar.

Aleksandrija je ležala u srcu tri carstva i bila ključno središte najmanje pet zasebnih kultura. Drevna faraonska dinastija, koja se u poslednjim stolećima bitisanja preobrazila u vladavinu Ptolomeja, milenijumima je proširivala njen značaj. U poslednjih nekoliko vekova stare ere, Aleksandrija je postala središte jevrejske dijaspe i grad s najbrojnijom zajednicom Izraelaca na svetu. Potom je, u godinama nakon preobraćanja carstva u hrišćanstvo, postala prestonica hrišćanskog učenjaštva i uticaja, proizvevšieke od najvećih patrijarha i teologa, ali i neke od najbljutavijih jeresi. Prvi vasseljenski sabor u Nikeji, gde je usvojen simbol vere, reči koje hrišćani izgovaraju i dandanas, sazvan je kao odgovor na jeres koja se rodila baš u Aleksandriji i munjevitom brzinom širila po hrišćanskom svetu.

Hrišćanska slava Aleksandrije bila je predodređena da traje stolećima, ali ne i da bude večna. Nakon niza arapskih osvajanja tokom pete decenije VII veka nove ere, konačno su je pokorile muslimanske vojske. Međutim, brzo je postala srce nove islamske severne Afrike, mada su osvajači osnovali i sopstveni grad, da joj bude

takmac. Ta novoosnovana metropola kasnije je postala Kairo, danas kudikamo poznatiji, iako mnogo mlađi rođak drevne Aleksandrije.

Emili je impresionirao grad koji se pojavio na vidiku. Mnoge stare prestonice kulture i znanja nastale su i iščezle tokom istorije, ali kada bi nestale, najčešće se više nikad ne bi pojavile. Aleksandrija se stalno borila, uzvraćala udarac, zahtevala povraćaj svoje baštine. Videla je veličinu riva horizontu i bila čvrsto rešena u nameri da je prisvoji.

Taj borbeni duh je, doslovce, izmenio gradski krajolik. Stvorio je modernu metropolu - bleštavi doprinos savremenoj kulturi na afričkom kontinentu. I stvorio je novu biblioteku. Pre nego što je Emili imala šansu da dodatno razmisli o tom podvigu, primetila je da taksi usporava i skreće za ugao na omaleni gradski trg. Pred njom je u svom jasnom obliku stajala građevina koju je došla da vidi.

U dubinama biblioteke, jedan čovek strpljivo je sedeo i čekao njen dolazak.

Emih je odlučno izašla iz taksija, pri čemu je uobičajenu krepkost u njenom koraku tek donekle prigušio zamor putovanja, više je pojačao uverenje da je na pravom putu. Ispred nje je stajala granitna fasada biblioteke, delujući kao da isijava belu boju na jutarnjem suncu; moderno zdanje sjedinjavalo se s ulaznim portikom punim statua prastarih egipatskih bogova i kraljeva, zamagljujući granicu između futurističke sadašnjosti i antikvarne prošlosti. Osetila je začuđenost, pa čak i strahopoštovanje dok je zurila u prizor pred sobom.

Niz staklenih vrata označavao je ulaz, i Emili žurno prođe kroz njih. Iskoristila je kratku vožnju od aerodroma da osmisli plan u osnovnim crtama. Poći će u turistički obilazak biblioteke, koji organizovano kreće na svakih petnaest minuta, i iskoristiti to da se upozna s građevinom i njenim sadržajem. Nije imala pojma gde i šta da počne da traži, ali činilo se da je osnovna orijentacija neophodan prvi korak. Kada se upozna sa okruženjem, upustiće se u traganje za sledećim komadićem Arrove zagonetke.

Stolovi su okruživali središni foaje biblioteke, praktično označen natpisima na raznim jezicima, kao olakšica za posetioce poput nje. Pogledom je preletela preko znakova tražeći onaj na kom piše *obilasci*, i čim ga je ugledala, zaputila se pravo k njemu.

„Ulazak i obilazak su deset funti“, obavestila ju je službenica pre nego što je Emili uopšte uspela da izusti pitanje. Dok je Emili otvarala novčanik i vadila zahtevanu lokalnu valutu, koju je kupila uz besmisleno visoku proviziju u menjačnici na aerodromu, činovnica je nastavila dobro uvežbano recitovanje: „Naši vodiči će vas provesti kroz bibhoteku u polučasovnom obilasku, tokom kojeg će vam sva istorija postati jasna.“ Emili se suzdržala od smeha. Tarzanski engleski povremeno je davao kudikamo grandioznija obećanja. No, s druge strane, činilo se da je pojašnjenje *sve istorije* prilično dobra kupovina za deset egipatskih funti.

Službenica joj je pružila malu mapu u boji.

„Prethodni obilazak počeo je pre nepunih pet minuta. Sledeći je u jedanaest. Sačekajte pored kipa i vaš vodič će doći.“ Žena je mahnula rukom prema imponantnoj beloј kamenoj statui u središtu predvorja. Emili je prepoznala figuru Demetrija Falerskog, čuvenog atinskog oratora, koji je svoje zlatne godine proveo u Aleksandriji pod pokroviteljstvom prvog Ptolomeja.

No, bila je suviše nervozna da bi čekala. Bacila je pogled na sat, a zatim

ponovo pogledala u službenicu.

„Pridruživši se obilasku koji je počeo. Kuda su otišh?“

Pogledom je ispratila službeničin pokret rukom, a zatim brzim korakom prešla preko foajea prema stepeništu ka glavnoj čitaonici, gde se nevelika grupa mahom američkih turista tiskala oko mlade žene ozbiljnog lica. Emili je bila u stanju da uoči studenta na kilometar i istog časa bila je sigurna da je vodič studentkinja - sudeći po starosti, najverovatnije postdiplomac. Honorarni rad da bi se pokrila školarina očigledno je tradicija koja ne zna za međunarodne granice.

Emili je prišla bliže grupi, ljubazno se nasmešila kad je vodič primetio njen dolazak, a zatim podigla ulaznicu u vazduh kako bi se znalo da ima pravo da prisustvuje.

„Izvinjavam se što kasnim“, promrmrljala je, uglavnom sebi u bradu. Studentkinja joj se nasmešila i nastavila. Govorila je na čistom engleskom, a naglasak joj je bio ublažen marljivim vežbanjem.

„Biblioteka Aleksandrina, ili *Aktabat al-Iskandar yah*, predstavlja dragulj našeg modernog aleksandrijskog kulturnog nasleđa. Zvanično je otvorena 2002. i ne samo da predstavlja intelektualni centar Egipta već i čitavog Sredozemlja.“ Povala je grupu dalje uz stepenice. „Nekada je naš grad imao najveću biblioteku na svetu. Današnja kolekcija možda nije najveća, ali se vrlo brzo uvećava i nadamo se da će jednog dana opet postati najveća.“

„Koliko je velika?“ Predvidljivo odeveni turista postavio je predvidljivo pitanje.

„U biblioteci ima prostora za osam miliona knjiga, kao i za nekoliko hiljada mapa i specijalnih zbirki. Međutim, dodala je blago utišavši glas, kao da odaje državnu tajnu, „naš trenutni fond je svega oko 600.000 knjiga. Zato je, što ćete ubrzo i sami videti, najveći broj polica poluprazan. Postojeća kolekcija poklon je zemalja čitavog sveta nakon završetka građevinskih radova. Najveće donacije su iz Španije, Francuske i Meksika. Danas sakupljamo knjige sa čitavog Bliskog istoka, iz Azije i Evrope, sa Zapada, i naša kolekcija svakodnevno raste. Jednog dana će sve ove poluprazne police biti pune.“

S pažljivo uvežbanom promišljenošću, njene poslednje reči izgovorene su tačno u trenutku kada se grupa popela navrh stepenica i ugledala srce biblioteke: glavnu čitaonicu. Sa svih strana čuli su se glasni uzdasi i Emili uopšte nije bilo sramota što se jedan i oteo i iz njenog grla.

Pred njima je stajao uistinu spektakularan prizor. Ogromna strma tavanica od stakla i kamena propuštala je svetlost u prostor koji je hčio na mešavinu arhive svemirske letihce i postmodernog salona za odmor izvršnih direktora više klase. Podovi od lakiranog drveta spuštali su se stepenasto u ogromnom ugaonom prostoru, sprat za spratom, povezani umešno izrađenim stepenicama i blago lučno izvijenim

rampama. Police su bile napravljene od svedog jasenovog drveta, oivičenog neobrađenim aluminijumom i ukusno osvetljene ugrađenim sijalicama. Staklene pregrade odvajale su manja područja za čitanje i rad, dok je s pozorišnih balkona pucao pogled na niže nivoe. Oko šume ogromnih srebrnkastih potpornih stubova, koji su nosili upečatljivi krov, stolovi su stajali u redovima i grupama, pojedini s golim radnim površinama koje su čekale da ih prekriju knjige i hartije, a drugi - na stotine drugih - opremljeni računarima, skenerima i štampačima. Sijalice sa plafona bacale su meki sjaj u čoškove čitaonice gde sunčeva svetlost, koja je bleštala kroz krovni prozor iznad, nije mogla da dosegne.

Vodič je svojoj pubhci podario trenutak da upiju veličanstvenu scenu.

„Prizor pred vama delo je norveške arhitektonske firme koju je Unesko izabrao da sagradi našu istaknutu biblioteku.”

„Firma se zove *Snoheta*, zar ne?” Emili se setila detalja iz Vekslerovog turističkog vodiča.

Devojka je delovala impresionirano.

„Da, gospodice.” Uputila je Emili provokativan pogled. „*Snoheta* je dobila ugovor na osnovu svoje vizije susreta starog i novog u jednoj građevini, simbohšući preporod našeg grada u XXI veku. Ali i zato što je njihov dizajn, pored toga što je vizuelno zadivljujući, takođe i praktičan.”

„Naša biblioteka u bilo kom trenutku može da primi na hiljade čitalaca. Knjige su lako pristupačne zahvaljujući elektronskom katalogu, a takođe aktivno održavamo i zbirke časopisa i novirja iz čitavog sveta. Glavna čitaonica, gde trenutno stojimo, obuhvata sedam kosih spratova. Svuda unaokolo po obodu svakog sprata nalaze se računari s neograničenim pristupom internetu svakome ko poželi da ih koristi.” Napravila je kratku pauzu, očigledno naročito ponosna na poslednju rečenicu. „Internet možda još nije stigao u sve delove Afrike, ali ovde, unutar ovih zidova, besplatan je, brz i svakom dostupan.”

Počela je da ih vodi kroz čitaonicu, vijugajući između stolova i impresivno popimjenih polica.

„Osim knjiga, koje svi očekujemo u biblioteci, ovde postoji i mnoštvo drugih resursa. U glavnom prostoru odvojene su sekcije za geografske karte, čitavo krilo namenjeno je isključivo multimedijalnim resursima, a tu je i naučna laboratorija za restauraciju starih knjiga i rukopisa. Ovo je, takođe, jedina bibhoteka u Egiptu koja poseduje svoju zbirku za slepe, s hiljadama knjiga na Brajevom pismu. Na gornjem spratu stremljenje nebesima i praktično potpomaže potpuno digitahzovani planetarijum. Ako imate vremena posle tog iskustva, takođe imamo osam kompletnih muzeja u kojima je izloženo više od trideset specijalnih zbirki, sve to unutar ovih zidova.”

Još uzdaha. Emili je skupa s ostahma, otvorenih usta, zijala oko sebe dok su se spuštali niz stepenice prema podnivou s knjigama za koje se činilo da su posvećene istoriji istočne Evrope.

„Takođe vas može zanimati da saznate“, nastavila je žena vodič, „da se u Aleksandrini nalazi i jedini duplikat Internetovog arhiva, koji je s podacima donirao i više od dve stotine umreženih računara, tada u vrednosti od oko pet mihona američkih dolara - premda se danas njegova vrednost procenjuje na deset puta veću sumu. Svaka stranica objavljena na internetu između 1996. i 2001. nalazi se u prvobitnoj donaciji i ovde je arhivirana na preko stotinu terabajta skladišnog prostora - Arhiv se od tada neprestano proširuje kompletnim snimcima čitavog interneta i stanje se ažurira svaka dva meseca. Ovaj neverovatni resurs upotrebljavaju stotine hiljada korisnika širom sveta.“

Grupa je krenula dalje, upijajući niz za nizom blistavih polica, sjajne fasade, oblasti za odmor i konferencijske sale. Vodič je nastavio iscrpno da komentariše prizore koji su ih okruživali, ali posle nekoliko minuta Emili se zasitila. Mesto je svakako zapanjujuće. Impresivno. Bez pandana. Ali ona nije bila ovde samo zarad razgledanja, a što je mlada žena sipala više činjenica, to je njen zadatak više delovao obeshrabrujuće. Čak i da je znala šta tačno traži, nalaženje toga u građevini ovih dimenzija biće traženje igle u plastu sena. No, nije bila sigurna da ima blage veze šta tačno treba da pronade.

Moram da se odvojim od grupe. Misao joj je iznenada pala na pamet i mahinalno se povela za njom. Trenutak kasnije, kada su vodič i grupa turista skrenuli za ugao, ona nije. Glas vodiča izgubio se u daljini, a EmUi se zatekla kako stoji ispred 600.000 knjiga - sama.

„Glavna čitaonica, gde trenutno stojimo, obuhvata sedam kosih spratova..

Dvojica turista obraćala su taman toliko pažnje na reči mlade studentkinje da jačina njenog glasa ostane postojana, koristeći jednostavnu tehniku održavanja postojane razdaljine od grupe, istovremeno i van vidika. Nisu imali vremena da se presvuku od dolaska, tako da su njihova crnosiva poslovna odela, koja su im pomogla da se umešaju u masu u Oksfordu, sada činila da izgledaju sumnjivo u redovima egipatskog akademskog sveta. Bolje je ostati na distarici i držati se podalje od izlišnog pogleda javnosti.

ZauzeU su položaj iza redova polica za knjige, prateći izdaleka i iskosa kretanje grupe. Svaki prijatelj angažovao se u uvežbanom i uverljivom pregledanju polica, uzimanju i prelistavanju pokoje knjige, usled čega su bilo kom posmatraču sa strane izgledali kao strastveni čitači koji istražuju biblioteku-. No, njihova pažnja bila je usmerena isključivo na jedno: mladu ženu koju su pratili još od Oksforda.

Doktorku Emili Ves, čija je veza s čuvarem i dalje bila misterija, ali čija se povezanost s bibliotekom više nije dovodila u pitanje. Emili Ves, čiji je komercijalni let iz Engleske trajao sat duže od njihovog leta privatnim mlaznjakom, što je dolazak pre nje u Egipat učinilo jednostavnim zadatkom. Emili Ves, na čiji se svaki korak sada budno motrilo, na čiji se čitav život fokusirao Savet. Dok ju je jedan tim prijatelja pratio dovde, drugi se nalazio u njenom domu u Minesoti i tragao za dodatnim informacijama.

Emili Ves, koja je sad stajala sama, izdvojena iz grupe turista.

Drugi čovek je preko otvorene knjige u rukama pogledao u prvog. Njegov sadrug je takođe video da se njihova meta odvojila od grupe i da je sada sama. Pristupačna.

Čekaj, pomisli Džejson, znajući da će pogled u njegovim očima preneti poruku drugom čoveku bez ikakve potrebe za rečima. *Čekaj i prati. Ne čini ništa.*

Njihovi ljudi bili su na položajima po čitavoj biblioteci, držeći se blizu svakog od četvorice zaposlenih koje je Savet pratio proteklih meseci. Svaki od te četvorice smatran je potencijalnim kandidatom za bibliotekara koji u potaji radi u Aleksandriji. Znali su da njihovi neprijatelji, Društvo bibliotekara, imaju operativca u gradu - to je već godinama bilo jasno - i postepeno su sužavali spisak potencijalnih subjekata na tu četvoricu. Sve dosad, međutim, Savet nije bio u stanju da sazna išta presudno što bi razotkrilo koji je od te četvorice bibliotekar. No, taj zadatak će uskoro

za njih izvršiti neko drugi. Emili Ves je samo trebalo da stigne do onog ka kojem ju je čuvar vodio i dobiće svog čoveka. Bibliotekar zaposlen na ovom mestu mora biti neko na visokom položaju u hijerarhiji Društva, neko iz koga će Savet moći da iscedi nove detalje i informacije. Emili Ves će ih odvesti pravo do njega. A onda, ako je to pun opseg njenog znanja, lišiće je i tog znanja, i života.

Najteži deo bio je da se odredi odakle početi. Vehčina biblioteke činila je da svaka odluka koju bi Emili mogla doneti bude proizvoljna, ali znala je da odnekud mora početi. Popela se uz neveliko stepenište niz koje se njena grupa spustila svega nekoliko minuta pre nego što ju je napustila, do table od pleksiglasa na kojoj je bio izložen plan glavne čitaonice. Izvadivši blekberi iz džepa, uključila je ekran i pronašla fotografiju s rečima urezanim u retabl kapele u Oksfordu.

Pronasla sam Ptolomejevo zaveštanje, pomislila je, iznova čitajući prvi red urezanu u drvo. Ispod su stajale tri reči za koje je osećala da je moraju odvesti ka nečemu u Aleksandrini: staklo, pesak, svetlost.

Hajde da počnem od samog početka. Staklo. Nije imala pojma kakve veze može imati staklo s njenom potragom za izgubljenom bibliotekom, ali odeljak koji se bavio istorijom grada ne može biti loše mesto za početak.

Prisetivši se koliko se studentkinja vodič ponosila svim pristupačnim računarskim terminalima raštrkanim po Aleksandrini, prišla je obhžnjem računar i u meniju ispred sebe prizvala verziju elektronskog kataloga na engleskom jeziku. Pojavio se poznati interfejs za pretraživanje, vrlo sličan katalozima u akademskim bibliotekama s kojima se susretala i u drugim institucijama, te je brzo pronašla odgovarajući ekran i unela kriterijume za pretragu. Prelejevši pogledom preko niza dobijenih rezultata, pronašla je unos *istorija: Aleksandrija (stara)*, s nizom brojeva koji su je upućivali prema nivou broj četiri, redovima 25-63. Vrativši se do table od pleksiglasa, na planu biblioteke našla je put do dobijene lokacije i okrenula se da pođe.

Prešavši preko dva nivoa galerija i spustivši se na četvrti stepenasti pod čitaonice, stigla je do reda broj 25, gde je veća kolekcija knjiga o istoriji antičkog Sredozemlja počinjala da se usredsređuje na istoriju Aleksandrije. Knjige su bile složene po grupama, u malo većim skupinama nego u drugim područjima pored kojih je prošla. Uistinu, police su izgledale više u skladu s onim što bi se očekivalo od biblioteke, a kontrast je upadao u oči. Shvatila je da ostatak zdanja, uprkos svoj svojoj raskoši, odiše neodređenom setom. Jedna je od najspektakularnijih biblioteka na svetu, a uglavnom zvrji prazna - kao da se pred svetom šepuri snagom i moći svog potencijala za učenje, ali još uvek nije shvatila šta tačno želi da kaže.

Emili je polako prolazila duž dugih redova, pregledajući hrbate s naslovima na francuskom, engleskom, španskom, ruskom, nemačkom, arapskom. *Bože*

me sačuvaj akoje na arapskom, pomislila je. Mogla se izboriti s većinom romanskih jezika, starogrčkim, latinskim i nekoliko slovenskih pisama. No, arapski se nalazio znatno više na porodičnom stablu svetskih jezika nego što se ikada usudila da se popne.

Kad je stigla do pete i poslednje police u redu broj 63, zadnjem u sekciji, već je predosetila da neće ništa pronaći. Poslednja grupa knjiga bavila se opadanjem grada, ah u njihovim naslovima, baš kao ni u naskmima knjiga koje su im prethodile, nije bilo ničega što je imalo ikakve veze sa staklom. *Kao daje uopšte i postojala šansa da nečega bude*, pomislila je.

Uspravila se i prišla uglačanoj ogradi balkona, koja je razdvajala njen sprat od onog ispod. Možda razmišlja u pogrešnom pravcu. Staklo, bez obzira na to koliko njegovo postojanje seže daleko u prošlost, uvek se smatra prihćno modernim izumom. Možda uopšte ne treba da gleda u prošlost. Moderno staklo? Pravljenje stakla? Tehnologije proizvodnje? Ponovo se uputila prema svuda prisutnim računarskim terminalima, unela nov niz parametara za pretraživanje u standardni interfejs i za svega nekoliko minuta našla put do zbirke s odrednicom *materijali, moderni: staklo*, a zatim pošla prema još jednom stilizovanom delu kompleksa.

Letimično pregledanje polica rezultiralo je suprotnim aspektom problema s kojim se suočila dok je pregledala istorijske knjige: ovde se svaka knjiga bavila temom stakla, ali nijedna nije imala nikakve veze s Aleksandrijom, niti s bibliotekom. Različiti oblici razočaranja, ali istovetan krajnji rezultat.

Razmisli, profesorko! Misao je izrekla bezmalo naglas, kao da bi pukim agresivnim nastojanjem mogla da se natera da dokuči put koji treba da sledi. *Staklo, pesak, svetlost* - šta bi to, za ime sveta, trebalo da znači?

Misli kreativno! Možda odgovor ne leži u nalaženju jednog ili drugog termina, već u kombinaciji. Staklo se, to svi znaju, pravi od peska. Ili je to, barem, sve ono što je ona znala o tehnici njegove proizvodnje. Svetlost... svetlost je takođe među terminima. Svetlost očigledno prolazi kroz staklo.

Da lije Ptolomejevo zaveštanje neka vrsta proizvodnog procesa? Preobražavanje egipatskog peska u staklo? Propuštanje svetlosti? To jeste bilo puko nagađanje, ali ipak je bilo bolje od ničega. Zaputila se natrag prema kolekciji istorijskih knjiga, ovog puta čvrsto rešena u nameri da nađe svaku knjigu o Ptolomeju. *Ali o kom Ptolomeju?* Još dok je hodala, znala je da su mogućnosti isuviše brojne da bi bile korisne. Egiptom je vladalo petnaest kraljeva sa imenom Ptolomej, a od početka do kraja pozne egipatske dinastije postojalo je najmanje dva puta toliko generala, prinčeva, vladara i zapovednika koji su nosih to kraljevsko ime. Svaki od njih imao je prošlost. A bila je sigurna da je o svakom od njih napisana makar mala kolekcija knjiga.

Ovo me nikuda ne vodi.

Zastala je na stepenicama, a onda se ponovo popela na četvrti sprat i prešla preko odmorišta do stolica raštrkanih po biblioteci. Trčkanje unaokolo kao muva bez glave bilo je kontraproduktivno. Mora da sedne, razmisli i odredi šta tačno treba da traži.

Utonula je što je dublje mogla u krutu, plavkastosivu stolicu i pustila da joj sunčeva svetlost odvuče pažnju s okruženja. Još jednom je zažmurila, usredsređujući se.

Tragovi u Oksfordu bili su varljivi, podsetila se. *Njihov jezik bio je precizan, ali osmišljen tako da navede napogrešan trag prilikom prvog čitanja.* Izvadila je mobilni telefon i po stoti put pogledala u fotografiju iz kapele.

Ptolomejevo zaveštanje. Pomislila je na Vekslerove reči o zaveštanju: nešto što postoji i dandanas, a ne nešto što je izgubljeno. Taj putokaz ju je doveo ovamo. Možda je trebalo ponovo da ga poslušaju, da promeni pristup. *Umesto da obilazim biblioteku u potrazi za nečim što sadrži ključni element kraljevog zaveštanja, kazala je sebi, hajde da počnem od premise da ova biblioteka jeste njegovo zaveštanje. Sedim u njemu.* Otvorila je oči i iznova osmotrila prizor oko sebe. *Šta to postoji ovde, u ovom prostoru, što povezuje ta tri termina?*

Žena za obližnjim računarom kuckala je po tastaturi, a iz malih belih slušalica u njenim ušima treštala je muzika. Emili nije mogla da bude sigurna, ah zvučalo je kao da žena pevuši uz pesmu. Muzika, pevušenje, kuckanje po tastaturi - kao da je žena sedela za tim stolom, za tim računarom, u tom trenutku, samo zato da bi joj skretala pažnju.

Emili je sklopila oči i zavalila glavu na naslon krute stolice, puštajući da joj sunčeva svetlost padne na lice i primiri uzavrelu krv.

A onda joj je sinulo.

Sunčeva svetlost. Svetlost koja dopire odozgo. Postoji samo jedan način da se u zgradu pusti dnevno svetlo. Naglo je otvorila oči.

Staklo. Masivna nagnuta tavanica bila je spektakularna mreža staklenih pločakoje su propuštale zrake egipatskog sunca. Svaka ploča stajala je u granitnom udubljenju, što je stvaralo izukrštanu mrežu panela koji su zlatnožutu svetlost preobražavali u difuzno sivkasto svetlo.

Emili se uspravila. *Staklo, pesak, svetlost.* Opet je pogledala u blekberi, a fotografija na ekranu najedanput je izgledala drugačije. Novo. Postojalo je nešto što nije videla ranije: oblik. Ko god da je urezao poruku u drveni retabl kapele u Oksfordu, nije napisao te reči jednu pored druge. Urezao ih je u drvo vertikalno, jednu iznad druge. Reč *staklo* nije stajala *pored* druge dve; stajala je *iznad* njih.

STAKLO

*PESAK
SVETLOST*

Još jedanput pogledala je nagore u nagnutu tavanicu visoko iznad glave. Ovde je, usred Ptolomejevog zaveštanja, staklo stajalo iznad svega ostalog.

Jesu li te reči mogle da budu mapa? Osnovni plan koji je trebalo da sledi?

Krov biblioteke sačinjen je od stakla. Građevina je bila sagrađena na pesku. Ponovo je pogledala u fotografiju. *A ispod peska - svetlost.*

Moram da siđem u podrum.

Dok je Emili silazila niz stepenice, povremeno zalazeći među okolne police kako bi izbegla da njen odlučni korak privuče pažnju šaćici kustosa i službenika na dužnosti, i spuštala se prema najnižem nivdu biblioteke, osećala je kako postaje sve sigurnija. Tri reči na njenim fotografijama bile su plan koji joj je govorio da siđe u deo građevine koji leži ispod peska, ispod prizemlja. Tamo će, bila je sigurna u to, pronaći *svetlost* koja leži ispod druge dve reči Arnovog putokaza. Svetlost, a to zna svaki istoričar, u svakoj kulturi simbolizuje istinu.

A istina je skrivena negde ispod ovih zidova.

Kad se približila prizemlju, ubrzala je korak. Sprat je izgledao umnogome nalik ostalima: zbirka stolova i računara u suncem obasjanom prednjem delu, s uredno poređanim nizovima osvetljenih polica za knjige koji su išli do gornjih spratova.

Sišla je sa stepeništa i prišla redovima polica, a zatim krenula pravo ka zidu iza njih. Ovde je okruženje bilo 'mračnije, budući da je rasveta, ugrađena samo u police, jedva probijala tamu prostora jedanaest spratova ispod modernog dizajna.

Stigla je do stražnjeg zida, okrećenog i devičanski čistog. Povremeni portreti i poster i prekidali su dugu i jedndličnu fasadu, na kojoj su se, primetila je, isticala samo troja drvena vrata: po jedna na svakom kraju zida i jedna u sredini. Impulsivno je pošla ka vratima s leve strane. Pritisnula je kvaku. *Zaključano.*

Trenutak kasnije obrela se ispred vrata u sredini. Izgledala su identično kao i vrata s leve strane, i takođe su bila zaključana. Međutim, nije se pokolebala. I pored dva promašaja, bila je ubeđena da se ipak nalazi na pravom putu.

Dok se približavala trećim vratima, srce joj je kao ludo kucalo u grudima.

Znak koji je tražila je tamo, čeka.

U gornjem uglu vrata, izgredan rudimentarnim potezima na laku i drvetu, stajao je simbol koji je dobro upoznala, dva slova grčkog alfabeta okružena ukrasnim okvirom. Grb Aleksandrijske biblioteke. Dopustila je sebi delić sekunde da se samopouzdanost nasmeši, a zatim je stavila šaku na kvaku trećih vrata.

Ovoga puta vrata su se otvorila.

Istovremeno - Nortfild, Minesota 3.00 (GMT -6)

Tri muškarca prevrnula su svaki predmet u maloj stambenoj kući iznajmljenoj na ime doktorke Emili Ves, tik izvan studentskog grada Karlton koledža. Noževima su isekli jastučice kauča, a dušek rastavili na sastavne delove sve do opruga. S poda su poskidali tepihe, a čak su i tapete pocepali na zidovima u potrazi za bilo kakvim prekrivenim rupama ili tajnim mestima za skrivanje. Sve pretrage prijatelja bile su izuzetno temeljne, te je zato, kad im je sekretar naredio da ova bude *apsolutna*, to značilo da kuću treba razmontirati i ogoliti do poslednjeg ekserčića ukoliko bude bilo potrebno.

Prijatelji su to i učinili, ali njihova potraga ipak nije urodila plodom. U prebivalištu Emili Ves nije bilo ničega, nijednog predmeta koji je imao ikakve očigledne veze s bibliotekom, Društvom ili čuvarem. Samo kućna biblioteka sa zbirkom tipičnom za profesora na koledžu, zanimljiva isključivo zbog čiste ljubavi koju je doktorka Emili Ves gajila prema svojoj postdiplomskoj *časnoj majci* - Oksfordskom univerzitetu. Knjige o istoriji, arhitekturi i kulturi Oksforda zauzimale su čitava tri reda police u dnevnoj sobi.

Kao što su dobili uputstva, izvadili su harddisk iz njenog računara i potrpali u kese sve knjige s njenih polica. Ako je išta bilo skriveno u nečemu od toga, to će se otkriti pod plavim svetlom njihove satelitske stanice u Mineapolisu.

Sva trojica su se zdušno nadala da će njihova pretraga kuće uroditi plodom. Za sekretara je uvek loša vest kad nema nikakvih vesti.

Jedan je otvorio mobilni telefon i pozvao. Veza se uspostavila trenutak kasnije. Nijedna od strana u potonjem razgovoru nije se predstavila.

„Jeste li završili?“ začulo se pitanje s drugog kraja telefonske veze.

„Jesmo. Ništa nismo našh. Kuća deluje čisto. Knjige i računar biće u laboratoriji za sat.“ Bacio je pogled na isprethurane ostatke onoga što je nekad bio dom Emili Ves, uveren da im ništa nije promaklo.

Potom je ponovo obratio pažnju na telefon.

„A vi - jeste li na lokaciji?“, upitao je.

„Upravo smo stigli do njegove zgrade“, začuo se odgovor.

„Odlično“, odgovorio je. „Nakon što uzmete sve što je potrebno od verenika, smesta podnesite izveštaj.“

„Razume se.“ Tim rečima prekinuh su vezu.

Dvojica prijatelja zauzeli su profesionalni stav kad su se vrata lifta

otvorila na četvrtom spratu stambene zgrade u centru Čikaga. Nekoliko koraka kasnije, stali su ispred vrata broj 401. Prijatelj na čelu je pokucao.

„Kako se preziva?“, upita ga tiho partner. Za vreme intervjua koji će uslediti, moraće da održava privid profesionalnog protokola. „Podseti me kako se preziva.“

„Torans“, odgovorio mu je drugi muškarac. „Meta se zove Majkl Torans.“

Emili je gurnula drvena vrata, koja su se lako otvorila na dobro nauljenim šarkama. S druge strane belog zida u zadnjem delu najnižeg nivoa biblioteke pred očima joj se ukazao drugačiji prizor. Dugačka rampa spuštala se u utrobu građevine; zidovi su bili od kamena, tamnosivi, a osvetljenje je najednom postalo treperavo sterilno plavo svetlo fluorescentnih cevi umesto toplog sunčevog sjaja u javnim prostorijama iznad. S druge strane vrata nije bilo ni traga od kremsvetlosivog tepiha, koji se završavao metalnom lajsnom na pragu: pod je bio goli beton, obeležen dugim i krivudavim linijama od točkića teretnih kolica.

Ovo je očito bio ulaz u potpalublje bleštave Aleksandrine. Dok je išla niz prolaz prema kompleksu hodnika i prostorija ka kojima je vodio, nije mogla da se otme utisku da je baš to mesto gde se obavlja pravi posao najistaknutijeg obrazovnog centra na Bliskom istoku.

Kad je stupila u glavni hodnik, na vidiku joj se ukazao ulaz u prvi niz međusobno povezanih soba i kancelarija. Obazrivo je provirila u neveliku prostoriju, želeći da se uveri da je prazna pre nego što prođe pored otvorenih vrata i rizikuje da je neko spazi. Na svu sreću, u sobi nije bilo nikoga, baš kao ni u sledećoj; mogla je da nastavi putešestvije duž hodnika koji se neprestano spuštao. Stilizovane police za knjige u čitaonicama iznad ustupile su mesto starim metalnim rafovima, ofarbanim u univerzalno fabrički zeleno, ulegnutim pod težinom knjiga i hartija koje su bile više nabacane negoli uredno složene.

Povremeni zvuci aktivnosti, rtiedutim, podsećali su je na to da je ovo radno područje i da nije sama, ma koliko joj mnoge kancelarije i radionice izgledale pusto. Čula je prigušene glasove iz sledeće sobe dalje niz hodnik, pa je hodala na vrhovima prstiju dok je prilazila. Mic po mic, primakla je levo oko do prozorčića u vratima i virnula u nešto nalik na običan kancelarijski sastanak - kolege koje pregledaju papirologiju i kucaju na tastaturama ispred računarskih terminala.

Pre nego što je iko mogao da je primeti, sagnula je glavu i prošla pored. Premda bi u drugim okolnostima uživala u profesionalnom susretu s bibhotekarima, sada nije smela da rizikuje da bude opažena. Ovaj deo biblioteke očigledno nije bio otvoren za javnost i bila je nepozvana. Radnikkoji se revnosno pridržava protokola otpratio bi je do vrata, tako da bi izašla jednako brzo kao što je i ušla, a Emili nije smela da dozvoli da je izbace.

Ovi hodnici sadrže odgovor, kazala je sama sebi. Svetlost. Istinu.

Štagod da treba da pronađem.

Hodala je dalje niz hodnik sve dok nije stigla do kraja, pogledom prelazeći preko zidova, vratnica, polica za knjige i svega što je na sebi moglo da nosi bilo kakvu naznaku traga.

Tu su vrata mahom bila označena samo brojevima, ili nisu ni bila obeležena. Nekoliko ih je, doduše, imala pločice s ugraviranim imenima koja su počinjala sa *doktor* ili *profesor*. Emili je pružalo izvesnu utehu što je engleski izabran za međunarodni naučni jezik u Egiptu. Odjednom se prisetila popodneva iz detinjstva, kad je sedela u školskoj klupi srednje škole u Loganu u Ohaju i slušala kako nastavnica ponosno insistira na tome da je francuski univerzalni jezik, pravi i istinski *linguafranca* širom čitavog sveta. Nastavnica je tada uspela da ubedi učenike u to i Emih je i kasnije usavršavala francuski. Međutim, svet se u međuvremenu začas izmenio.

Hodnik se završavao oštrim skretanjem udesno, gde je počinjao sledeći. Emili je nastavila da silazi u sve mračnije podzemlje građevine. Većina kancelarija bila je u novom hodniku, koji se granao u tri kraća s leve strane, zbog čega je mreža razgranatih hodnika podsećala na ogromno obrnuto slovo E. Skrivajući se iza polica za knjige ili ulazeći u prazne prostorije kad god bi čula neki zvuk, išla je napred pedalj po pedalj, napeto osmatrajući kompleks i izbegavajući vidno polje iznenađujuće malog broja sigurnosnih videokamera.

Ispodpeska, svetlost. Kakva god svetlost da postoji ovde dole, neće poticati od sunca, niti je verovala da su treperave fluorescentne sijalice iznad njene glave dovoljno valjane da proizvedu išta nalik prosvetljujućem otkrovenju koje je tražila. *Mora dajeposredi simbol, ili predstava. Znak umesto stvarnosti.*

Šta simbolizuje svetlost?

Što je dalje napredovala, to su joj zidovi oko nje delovali sve starije. Na početku su bili od betona, a sada - jesu li od kamena? Ako nisu, onda su od opeke. Ivice dugačkih pravougaonih blokova delovale su istrošeno, donekle vremešno.

Da li je moguće da su novu biblioteku sagradili na ostacima neke starije građevine?

Setila se da su egipatske vlasti želele da je sagrađe što bliže mestu na kom je nekada bila stara biblioteka. Egipat je zemlja u kojoj svako zarivanje ašova u tle na svetlost dana izbacuje najmanje jedan prastari artefakt. Sasvim je moguće da nije svaki zid ovde dole, u utrobi novog kompleksa, bio savremen poput onih gore.

Skrenula je u srednji od tri bočna hodnika. Police su tu uglavnom bile prazne, otkrivajući veći deo zidova iza sebe. Područje je bilo u skoro mrklom mraku, ali kako su joj se oči prilagođavale, shvatila je da su zidovi sazdanih od cigala prekrivenih škrabotinama i simbolima. Međutim, oznake nisu bile naslikane na površini. Bile su urezane u materijal.

Urezane.

Puls joj se ubrzao. Oba znaka koja je do sada dobila bila su urezana -prvi na drvenom retablu u kapeli Univerzitetskog koledža u Oksfordu, a drugi na vratima čitaonice iznad. Prvi put otkako je ušla u podrum građevine osetila je da ostvaruje kakavtakav napredak.

Proučila je škrabotine na zidovima. Većina je bila na arapskom, premda su neke bile na latinskom, ali ništa nije mogla da pročita. No, uvidela je da su natpisi većinom imena. Imena ljudi.

Podjednako brzo kao što su se pojavile, misli o velikoj starini su nestale i Emih se nasmešila kad je shvatila u šta gleda. U mislima se vratila u Vilis Hol na Karltonu, gde su godinama ranije, kao apsoluti, ona i grupa njenih prijatelja ispoštovav staru i uvaženu školsku tradiciju. U majskoj noći, po mrklom mraku - kako bi izbegli vazda prisutne patrole univerzitetskog obezbeđenja - u potaji su se popeli na toranj od žute cigle i ispisali svoja imena na starim zidovima. Dodali su svoje škrabotine stotinama drugih, koje su nebrojenim godinama sezale unazad u istoriju koledža. To je bio svojevrstan obred sazrevanja: ostavljanje obeležja na kamenu univerziteta pre odlaska. Dok je sad posmatrala desetine imena urezanih u kamen hodnika u ovom podrumu, shvatila je da to mora biti pandan egipatskih građevinskih radnika tradiciji u Vihs Holu: urezivanje imena u istoriju, u građevinu stvorenu njihovim rukama, ah u koju najverovatnije nikad više neće ući.

Zakoračila je dalje u kratki hodnik i došla do vratnica. Na vratima nije bilo nikakve pločice s imenom i bila su zaključana. Dvaput je pritisnula kvaku, ah vrata se nisu otvorila. Osetila je iznenađujuće očajanje. *Šta akoje unutra, šta god da tražim, aja ne mogu da doprem do toga?* Mnoštvo imena urezanih u zid, ma koliko bila nepovezana s njenom potragom, podigla su joj nivo adrenalina u krvi i očekivanja. No, vrata nisu mogla da se otvore.

Krenula je napred, stigla do kraja male niše u zidu i okrenula se da sagleda put kojim je došla s druge strane. Druga vrata stajala su nasuprot prvim. Ni ona nisu imala broj, niti pločicu s imenom.

A onda ju je ugledala. Sveže uklesana u kamen, malim i nevešt看 engleskim slovima, stajala je jedna jedina reč:

SVETLOST

Dakle, ipak neću morati da dešifrujem znak, na kraju krajeva, pomislila je. Svetlost koju je tražila bila je - očigledna! Zagledala se u reč, kao da će joj možda otkriti neku tajnu ako je bude dovoljno pažljivoposmatrala.

Ovoje mesto, znala je, a ovo su vrata. Spustila je pogled na drvena vrata ispred sebe, a kad je to učinila, osetila je kako je podilaze žmarci.

Vrata su bila otvorena. U do vratku je stajao muškarac, tamnog tena, vrane

brade, i crnim očima buljio direktno u nju.

Čovekov pogled zarivao se poput svrdla u Emilino kao krpa blede lice. Bio je odeven u tradicionalno poslovno odelo s kravatom, pri čemu je svaki odevni predmet bio drugačije nijanse svetlobraon boje. Njegovu maslinastu put naglašavala je kratka, uredno potkresana brada, crna kao ugalj. Proređena kosa na vrhu glave imala je istovetnu preteću boju, ali su je ublažavale prosede vlasi oko slepoočnica i ušiju. Oči su mu usredsređeno zurile u Emili.

„Šta želiš?“, naprasno je pitao, a strogost u tonu naglasio je grleni arapski naglasak.

Emili nije imala pojma šta da mu odgovori. Odgovor je u potpunosti zavisio od toga ko je on, i da li je ih nije povezan s njenom istragom i rečju urezanom iznad vrata njegove kancelarije. Da li je povezan, nekako, i s porukama i znakovima koje je Arno ostavio u biblioteci? Ili je, jednostavno, radnik biblioteke koji ju je slučajno zatekao u toj prostoriji? Nije imala blage veze čak ni kako da počne.

„Ja... ja sam...“ Zaustila je, a zatim ućutala.

Dok je zamuckivala, čoveku je polako' odmerio od glave do pete. Konačno ju je ponovo pogledao, direktno u oči. Nije progovarao, samo je čekao. Da li je to bila svesna smicalica, ili naprosto urođena nabusitost njegovog karaktera, tek, nije nameravao da joj iole olakša.

Moram da prođem pored ovog čoveka. Ne smem dozvoliti da me zaustavi. Um joj je grozničavo tragao za pravim rečima, ali uspevala je da smisli samo providne izgovore. Potrudila se iz petnih žila da zvuči nonšalantno.

„Žao mi je, ali čini mi se da sam izgubila svoju grupu i da sam se izgub...“

„Izvinite“, prekinuo ju je čovek „Imam mnogo posla.“ Ipak je nastavio nepomično da stoji u do vratku, ne pomerajući pogled s njenog lica ni za milimetar. Nije podigao ruku, pogledao ka svom stolu, niti napravio ijedan pokret koji bi pod uobičajenim okolnostima pratio pokušaj da se osoba povuče iz neželjenog razgovora. Stajao je apsolutno stoički, ruku nepokretno spušteneh niz bokove.

Razlegla se nelagodna tišina, kao da od nje očekuje nešto više. Potom je, nakon trenutka dugog kao večnost, spustio šaku na kvaku.

„Ako nemate ništa da mi kažete, plašim se da ću morati da vas zamolim da odete.“ Oči mu se još jednom poput svrdla zariše u Emiline, čudnovato, maltene preklinjući. Onda je, bez ceremonije, zakoračio nazad u svoju kancelariju i zatvorio

vrata.

Ernili se po drugi put zatekla kako stoji i zuri u površinu neobebeženih vrata, zatvorenih svega nekoliko centimetara ispred njenog lica. Srce joj je u grudima i dalje tuklo kao ludo, ali ne više isključivo iz straha. Osetila je panično uzbuđenje. *Ovaj čovek nešto zna.* Pokucala je na vrata, u isto vreme svesna da nema pojma šta će kazati kada se opet otvore.

Prilika da nešto kaže nije se ukazala. Vrata su ostala zatvorena.

Misli! Zapovedila je sebi. Nešto je bilo neobično u vezi s čovekovom poslednjom opaskom. „*Ako nemate ništa da mi kažete, moraću da vas zamolim da odete.*“ To je bio čudan komentar i kopkao ju je u zbunjenosti sadašnjeg trenutka. „*Ništa da mi kažete?*“ *Šta očekuje da mu kažem?*

Osvrnula se oko sebe, tražeći bilo kakvu vrsu smernice, a pogled joj se vratio na reč urezanu iznad vrata - *svetlost*. *Da li je ovo lozinka? Treba li da je izgovorim kao Alibaba ispred pećine nakon odlaska četrdeset razbojnika?*

Zabrinuta da prilika za ponovni susret s čovekom brzo odlazi u nepovrat, reagovala je impulsivno. „Svetlost!“, izgovorila je, a reč je odjeknula u malom hodniku.

Ništa. Vrata su i dalje ostala čvrsto zatvorena, a jedini zvuci koje je čula bili su odjeci njenog glasa. Jednostavan odgovor je, činilo se, bio isuviše jednostavan. Obrascu traženja očiglednih rešenja Arnovih tragova je, očigledno, došao kraj. Trebalo je to da pretpostavi.

Pa šta onda treba da kažem, dovraga?

Osim reči na zidu, jedini drugi resurs koji je imala na raspolaganju bila je njena torbica pima hartija iz Oksforda. Izvadila je dva Arnova pisma i papir s tragovima. Prelistavši ih, brzo je preletela pogledom preko rukom pisanog teksta, a zatim prisilila sebe da uspori i potraži šta god se moglo nalaziti tamo da joj pomogne. Pisma, doduše, nisu otkrivala ništa što joj je izgledalo iole relevantno. Tekstovi su je doveli do Oksforda, a odatle do natpisa u maloj kapeli, ali nisu joj govorili ništa o tome šta bi trebalo ovde da uradi.

Odnosno, činilo se da joj ne govore ništa. Ali, shvatila je, to mora da je bilo namerno.

Veza s Oksfordom podstakla je sećanje. pa je prelistala stranice i pronašla prvi list koji je učinio da njeno putovanje deluje kao potraga - stranicu s malim grbom, koji je u oba grada bio njen putokaz, sa tri traga koje je morala da odgonetne. A u vrhu stranice, sažeti natpis: *Dva za Oksford, ijedan posle toga.*

Štaje ono rekao Kajl? - zapitala se, pokušavajući da se priseti komentara Vekslerovog asistenta dok su sedeli zajedno u profesorovim prostorijama na koledžu. „*Na ovoj stranici postoje tri iskaza. Sasvim je logično pretpostaviti da se dva odnose na mesta ovde na univerzitetu, a jedan na neko drugo mesto.*“ Setivši se,

Emili je preplavio talas divljenja prema mladiću kog je upoznala u Okšfordu. Ako je njeno predosećanje bilo tačno, ovo će biti treći put da ju je Kajl pravilno usmerio u trenutku njene osujećenosti.

Spustila je pogled na deo stranice ispod grba, na tri izjave koje je Holmstrand napisao za nju. Prve dve su joj bile poznate, i već su dokazale svoju vrednost. Ispod njih je stajao Arnov treći i poslednji trag. ~

Petnaest, ako dojutra.

To joj nije značilo ništa, ali u ovom trenutku nije ni tražila nikakav smisao. Tragala je samo za nečim što bi rekla.

Ponovo je pogledala u vrata, a zatim postojanim glasom izgovorila besmisleni rečenicu: „Petnaest, ako do jutra.“

Prošao je trenutak naizgled dug kao večnost, tokom kog se činilo da sva njena nadanja nestaju, a sve sumnje izviru iz tame. *Šta ako ovo uopšte nije to?* Ovo je bio poslednji trag koji je imala na raspolaganju.

A onda, škljocaj.

Pogled joj se spustio na kvaku. Gledala je kako se polako uz škripanje okreće ulevo, zaustavlja i ostaje nepomična. Vrata se nečujno otvoriše. Iza njih, muškarac je stajao stojički kao i ranije, očiju još jednom čvrsto prikovanih za njene. Ne skrećući, progovorio je.

„Uđite.“

Džejson i njegov partner sledili su metu na bezbednoj razdaljini, prateći je iz hodnika u hodnik, zastajkujući kada bi ušla u prazne prostorije ili kancelarije. Njena posvećenost misiji bila je izuzetna, ali i iznenađujuća samo zato što se činilo da zapravo uopšte ne zna šta traži. Prijatelji su znali mnogo više o njenom cilju od nje, iako im je tačni identitet čoveka koga traži do pre samo nekoliko trenutaka bio nepoznat.

Identitet bibhotekara kog je Emili' Ves pokušavala da pronade postao im je jasan istog časa kad je ušla u podzemni kompleks. Od četvorice kandidata koje je Savet označio kao potencijalne bibliotekare u Aleksandrini, trojica su radila u kancelarijama na gornjim spratovima. Samo je jedan bio u podzemlju. Dok su tragovi koje je čuvar ostavio uvlačili Emili Ves sve dublje u podzemlje, Džejson je, sužavajući mogućnosti, odmah označio svoju metu.

„To je Antun“, preneo je čitavom timu preko SMS-a. U hodnicima podruma s kamenim zidovima i tvrdim podovima nije smeo da rizikuje da mu Emih Ves čuje glas, čak ni šapat. Prijatelji raštrkani po bibhoteci smesta su razumeš šta znači tekst od tri reči i počeli da menjaju položaje u skladu s tim. Čovek koji je nadzirao Antuna povukao se s položaja: nakon što su saznali njegov identitet, nisu želeh da mu budu preblizu. Uplašeni bibliotekar, a naročito uplašena Emili Ves, nisu im bili od koristi. Džejson i njegov partner nastavili su da je prate.

Njihova jedina briga bila je da ih ne primete, ni Emili Ves ni čovek s kojim će se sresti. Prijatelji nisu delili njenu očiglednu zabrinutost zbog mogućnosti da ih spaze drugi radnici u podzemnim hodnicima. Krivotvorene propusnice i značke čekale su ih kad su sleteli u Egipat, a sada su ih obojica nosih prikačene za rever sakoa. Ako su se njihova siva odela isticala među turistima i studentima iznad, dobro su im pristajala u radnom podrumu. Svaki radoznalac video bi dva stručnjaka za tehnologiju koji obilaze biblioteku i pregledaju stanje skenera i optičkih naprava, kojih nije manjkalo. Prijatelji su odlično igrali uloge i posedovali bogato iskustvo u uverljivoj glumi.

Nakon nekohko minuta traganja meta se zaustavila ispred određenih vrata. Nešto joj je privuklo pažnju. Džejson je dao signal svom partneru pa su obojica zauzeli mesta na uglu, gde se kraći hodnik spajao s dužim. U mraku su imali savršen položaj da gledaju a da ne budu viđeni.

Kad su se vrata otvorila i čovek se pojavio na vidiku, Džejson je brzo

reagovao. Izvadio je mobilni telefon, fotografisao čoveka i posle nekoliko pritiskanja dugmića poslao fotografiju sekretaru.

Antun, pomislio je potvrđujući identitet. Imali su svog bibhotekara.

Međutim, *Emili Ves* ga očigledno nije poznavala. Nakon čudne scene zatvaranja vrata ispred nosa i doktorke *Ves* koja prelistava hartije i mrmlja nešto sebi u bradu, usledio je novi razgovor. Tamnoputi *Antun*, spolja gledano ugledan nameštenik bibhoteke, hladno se zagledao u *Vesovu*. „Uđite.“

Džejson je znao da je kucnuo čas da stupi u akciju. Kad je *Vesova* ušla u kancelariju i *Antun* zatvorio vrata, pošao je napred i iz džepa izvadio malidigitalni uređaj. Nečujno je pričvrstio specijalni mikrofonski uređaj i ubacio bubicu u levo uho. Dodirnuvši prstom niz dugmića na ekranu, podesio je mikrofonski uređaj na optimalne parametre. Naprava je savršeno finkcionisala i on je mogao da ih čuje kao da vrata uopšte ne postoje.

Nekoliko dodatnih pritiskanja dugmića i aparat je počeo da šalje digitalizovani razgovor preko Wi-Fi modema. Drugi prijatelj, koji je već izvadio i otvorio palmtop računar, uhvatio je signal i usmerio ga prema sekretarovo kancelariji.

Dok je dvoje ljudi razgovaralo u kancelariji, njihove reči su savršeno koherentno letele preko ogromnog digitalnog prostora, a zatim se s kristalnom jasnoćom emitovale iz dva nevelika zvučnika u njujorškoj kancelariji svega nekoliko milisekundi nakon što su izgovorene.

Sekretar je sedeo za stolom od hrastovine i pomno slušao svaku reč.

61.

11.45

„Uđite“, polako je izgovorio reč, mešavinu zapovesti i oklevanja. Plan koji je čuvar pokrenuo sad se nalazio u kritičnoj fazi, a posao, koji je već bio odrađen da bi se Emili Ves pripremila za svoju ulogu - u potpunosti bez njenog znanja - bližio se kulminaciji.

Pomerio se u stranu i Emili je stupila u kancelariju od opeke i betona, bez prozora. Čovek je zatvorio vrata za njom, a zatim navukao rezu.

„Sedite, molim vas.“ Pokazao je na drvenu stolicu u uglu - jedinu površinu u sobi koju nisu prekrivale hrpe papira, knjiga, fascikih i računarske opreme. Očigledno je bilo da se kancelarija često koristila.

Emili je sela. Čovek je prišao radriom stolu i seo na škripavu stolicu s točkićima, a zatim se okrenuo prema njoj. Stavio je šake na kolena i ćutke se zagledao u svoju posetiteljku.

Najzad, Emili je prekinula tišinu.

„Ja sam...“

„Znam ko ste, doktorko Ves.“

Emili se lecnula čuvši sopstveno ime. Od početka je znao ko je.

„Ne razumem“, kazala je. „Ako već znate ko sam, zašto me niste pustili da uđem kad sam prvi put pokucala? Čemu bizarno ispitivanje na vratima?“

Izraz lica mu se nije promenio.

„To nije naš način. Mi se oslanjamo na... poverenje. Morao sam da budem sto posto siguran da mogu da vam verujem.“ U njegovim rečima čula se mešavina ubeđenja i olakšanja.

„Ne shvatam“, ponovila je. „Štavas jeubedilo da možete da mi verujete?“

„Činjenica“, odgovorio joj je; „da znate moje ime.“

„Vaše ime?“

„Petnaest, ako do jutra.“ Pokazao je na sebe. „Glavom i bradom.“ Krajevi usana blago mu se izviše nagore, u nagoveštaju osmeha.

I dalje sumnjičava, Emili nije reagovala na njegovo otkrovenje.

„Izvinjavam se, doktorko Ves“, reče joj muškarac, osetivši njenu uzdržanost. Bilo je veoma važno, štaviše od ključnog značaja, da Emili Ves razume šta je na kocki. Moraće da joj pomogne u tome.

„Ne zovem se zaista tako, naravno“, objasnio je. „Zovem se Atanasije, premda me kolege u biblioteci znaju kao doktora Antuna.“

Zvučao je iskreno i ta otvorenost donekle ju je umirila.

„A fraza *petnaest, ako dojutra?*“, upitala je.

„Tako nazivamo našu personu. Mislite o tome kao o identifikacionoj kartici. To je jednostavni način da pomenemo jedni druge a da pritom ne koristimo prava imena.“ Čekao je tražeći znak razumevanja na njenom licu. Emili je, međutim, i dalje bila zbunjena i sumnjičava.

Atanasije je ustao, shvativši da će morati da uradi nešto više kako bi zadobio njeno poverenje. Zakoračio je preko male kancelarije prema ormanu za registratore i izvadio ni po čemu poseban list hartije složen tamo među gomilom drugih.

„Prošle nedelje primio sam ovo“, obznanio je pruživši joj hartiju. Na papiru je stajala sažeta, ručno ispisana poruka: *Doktorka Emili Ves bi trebalo uskoro da stigne. Ako bude znala šta treba da kaže, reci joj ono što treba da zna.*

Emili je osetila kako joj se grlo steže. Rukopis je pripadao Arnu Holmstrandu, identičan onome na pismima u njenoj torbici. Čak je i braonkasto mastilo bilo isto.

Atanasije Antun vratio se do svoje stolice i ponovo seo.

„Dakle, šta je to, doktorko Ves?“

Emili je podigla pogled s papira. „Šta je šta?“

„Šta je to što treba da znate?“

Izenadilo ju je neočekivano prebacivanje na igru pitanja i odgovora.

„Šta treba da znam? Bilo šta. Sve. U protekla dvadeset četiri časa prešla sam bukvalno pola sveta, znajući samo da trđim izgubljenu Aleksandrijsku biblioteku i..preturajući po torbici, izvadila je Arnove papire i pogledala u njegovo prvo pismo, „prateće Društvo.“ Pogledala je u čoveka koji je sedeo naspram nje. „Mogu li da pretpostavim da ste vi član tog društva?“ Prosudila je da komotno može da baci karte na sto i upita ga za ono malo stvari koje su joj bile poznate.

Atanasije joj nije odmah odgovorio. Pod normalnim okolnostima nijedan bibliotekar nikad ne bi otvoreno pričao o svojoj ulozi, Društvu ili biblioteci. Mnogi su tokom istorije radije birali tamnicu, pa čak i smrt, nego da otkriju svoju ulogu u toj plemenitoj praksi. Ali čuvareva uputstva bila su kristalno jasna. Emili Ves je odabrana za ulogu i morala je da zna istinu, čak i kad otkrivanje te istine znači kršenje viševjekovnog protokola.

„Da“, odgovorio je naposljetku, iskreno. „No, moram da vas ispravim, doktorko Ves. Biblioteka za kojom tragate nije izgubljena.“ Napravio je kratku pauzu, pružajući joj trenutak da u potpunosti shvati značenje njegovih reči. „Skrivena je.“

Emili je smesta pojurila za poentom.

„Dakle, Arno ju je našao“, kazala je, „i vi radite zajedno da njeno postojanje ostane tajna?“

„Ne baš.“ Atanasije se promeškoltio na stolici. Doktorka Emili Ves nije baš najbolje shvatala situaciju. „Nije bilo potrebno da biblioteka bude otkrivena, zato što nikad nije ni bila izgubljena. Odvajkada je bila skrivena i zaštićena. Namerno.“

Emih je upila otkrovenje. Kajl je, činilo se, još jednom bio u pravu. „Otkad?“ „*Oduvek*“ naglasio je Atanasije. „Mit o uništenju biblioteke, ih njenom nestanku, oduvek nam je dobro služio. Ali biblioteka nije mrtva, niti je to ikad bila. Ona je umnogome živ i aktivan entitet. Baš kao i biblioteka iznad nas, naša kolekcija vazda raste.“

Emih nije skidala pogled s Atanasija, ah videla je nešto sasvim drugo - gledala je unazad kroz istoriju, legende i mitove, dokumenta i otkrića. Teorije o kojima je diskutovala s Kajlom i Vekslerom sad su dobile konkretnu potvrdu. U svetu kakav je poznavala niko živ nije znao šta se dogodilo s Aleksandrijskom bibhotekom, ali svi su se slkgali u mišljenju da je nestala. Svi su znali da je više nema i da je tako već stolecima.

Svi... izuzev ovog čoveka koji je sedeo ispred nje i grupe kojoj je pripadao. „Naša uloga jeste“, nastavio je Atanasije, „da se postaramo za to da biblioteka nastavi da živi. Društvo postoji da bi se pobrinulo da biblioteka ostane ono što je odvajkada bila: najobimnija zbirka znanja u istoriji čovečanstva, sa svrhom koju treba da ispuni u toku društvenog razvoja.“ Emiline misli vratiše se u sadašnjost, na pitanje koje ju je najviše kopkalo.

„Znači, vi znate gde se biblioteka nalazi?“ Nagnula se napred, željno iščekujući odgovor. Kada je usledio, nije bio ono što je očekivala.

„Ne.“ Atanasije je predvideo izraz razočaranja koji je preleteo preko Emilinog lica. „Niko od nas ne zna gde se biblioteka nalazi. To je od pamtiveka najstrože čuvana tajna našeg društva, čak i od nas koji radimo u njemu. Samo dva čoveka znaju gde je.“ Zatim se ispravio. „Odnosno, znali su. Obojica su ubijena prošle nedelje.“

F.mili je osetila kako je nešto steže u grudima. Setila se Arna Holmstranda, ubijenog u svojoj kancelariji. Da li se dogodilo još ubistava, još smrti? Opseg onoga u šta se uplela naprasno se drastično proširio.

Pa ipak, uprkos neizmernosti te priče, pa čak i činjenice da su dve skorašnje smrti bile umešane u detalje, znatiželja je nadvladala strah. Jedna tačka, ključna tačka, izvijugala je iz Atanasijevih reči i pronašla put do njenog jezika.

„Recite mi kako to funkcioniše“, kazala je, potrudivši se da Atanasije uvidi ozbiljnost njenog zahteva. „Kako održavate skrivenu biblioteku?“

Atanasije se zavalio u naslon kancelarijske stohce. Kad već počinje pripovest, onda je treba ispričati valjano i potanko. Bio je bibliotekar i član Društva više od dvadeset pet godina, posvetivši najproduktivniji deo života njenoj službi i poslu. Emili Ves je za njeno postojanje znala svega nekoliko minuta, a ipak je budućnost biblioteke zavisila od nje. Kako će je obavestiti o njenom funkcionisanju, i uvući u njen zagrljaj, bilo je od ključnog značaja.

„Odgovor na pitanje kako“, započeo je pripovedanje, „može da usledi posle odgovora na pitanja ko i zašto. Naš puni naziv je Društvo aleksandrijskih bibhotekara. Već petnaest stoleća naša uloga je ista: održavanje knjižnog fonda prethodnog znanja i njeno neprestano ažuriranje novim materijalima. Tamo gore“, mahnuo je rukom prema ogromnoj instituciji iznad njihovih glava, „ponosni su što imaju arhivu koja seže unazad do 1996. Naša seže... pa, recimo, nešto dalje u prošlost.“

„Do vremena Ptolomeja II“, reče Emili, razmišljajući o slavnom osnivaču prvobitne biblioteke.

„Ne, doktorko Ves. Mnogo, mnogo dalje. Toje možda vreme kada je biblioteka osnovana, ali i pre se tragalo za informacijama, dokumentima i izveštajima iz prethodnih vekova. U kolekciji imamo arhive koje sežu hiljadama godina u prošlost. Do samih početaka pisane istorije. Kralj Ptolomej imao je viziju da ljudi moraju da žive po istini, i da imaju pristup svim istinama, iz svakog doba. Ali mi smo se od pamtiveka trudili da održavamo njegovu viziju.“

Dok je Atanasije govorio, Emili je u njemu i njegovim rečima osetila plemenitost, što je bio neobičan dodatak atmosferi smrti, koja ju je, kao što su je te iste reči podsetile, dovela ovamo. Originalni projekat Aleksandrijske biblioteke bio je plemeniti cilj. Rad na njenom kontinuitetu delovao je podjednako uzvišeno.

„Mračni srednji vek možda jeste iza nas“, nastavio je Atanasije, „ali najtamniji tek sledi i stići će istog časa kad postanemo slepi za prošlost. U vreme Ptolomeja ljudi su njegov projekat zvali Novo svitanje, uzdižanje mudrosti iz haosa, uređivanje i pristupačnost znanja. Međutim, nova svitanja nisu uvek dobrodošla. Vi ste istoričarka, zar ne, doktorko Ves?“ Emili je potvrdno klimnula glavom. „Onda ste potpuno svesni nepostojanosti istorije. Plemena se bore protiv drugih plemena, nacije ratuju protiv drugih nacija. Ideologije se iz petnih žila upinju da pokore druge ideologije.“

Emili je savršeno dobro poznavala tokove ljudske istorije. To ju je na prvom mestu i privuklo tom polju proučavanja, mada su neprestani sukobi govorihi nešto prilično depresivno o stanju ljudske rase. Imenujte dve kulture u miru, često bi rekla u šali, a zatim dajte istoričaru dvatri veka i on će vam pokazati dve zaraćene kulture. A to bi bile optimistične procene. U prevehkom broju slučajeva, pre će biti decenije nego vekovi.

„Između uspona hrišćanskog antipaganizma u četvrtom i petom veku nove ere“, nastavio je Atanasije, „i pojave islama i njegovih vojski u šestom, duhovna klima u kojoj je egzistirala naša biblioteka postajala je nestabilna. Znanja koja smo posedovali, materijali koje smo sakupili, postali su ili predmet zavisti ili uzrok nesreće prevelikog broja kultura i moćnika. Znali smo da bibhoteka, ako ostane na otvorenim policama na poznatom mestu, nikad neće biti sigurna - a svet teško da bi mogao biti bezbedan od vrste znanja koju ona sadrži. Morate da imate na umu, doktorko Ves, d^ biblioteka nije naprosto ispunjena udžbenicima i beletristikom. Ona sadrži...”

„Vojne informacije“, ubacila mu se Emili u reč. „Političke materijale, informacije o državama i njihovim vladama.“ Pomenula je vrste materijala kakve bi neki kralj želeo da ima na raspolaganju. Izgledalo joj je nemoguće da je ono o čemu razgovaraju zaista stvarno.

„Naučna dostignuća, tehnološka istraživanja“, reče Atanasije, nastavljajući da nabraja. „Informacije koje su... opasne.“

Kad je čula tu reč, Emili se nagnula napred. Nije smatrala da se nalazi u poziciji da ga ispravlja, ali njegov poslednji komentar dotakao je temu koja joj je bila veoma važna.

„Verujem da ste hteli da kažete preteće, a ne opasne“, rekla je. „Informacije same po sebi nisu opasne; opasno je samo ono što radimo s njima.“ U prošlosti su je često optuživali za detinjastu naivnost zbog toga što pravi tu razliku, ali ona je zaista verovala u nju.

„Ne, hteo sam da kažem da su baš opasne, doktorko Ves“, reče Atanasije, a crte lica mu otvrdnuše. „Pretnja je jedno. Prava opasnost je nešto drugo. Informacija nije samo romantična ideja. Sirova informacija može biti smrtonosna.“

Emili se osetila nelagodno, a i izgledala je tako. To je bila tematika o kojoj su intelektualci već stolecima raspravljali, tema koja nikad neće sići s dnevnog reda. Da li je opasno ono što znamo, ili ono što radimo s tim znanjem? Majkl i ona su o tom pitanju raspravljali više puta nego što je mogla da se seti. On je tome pristupao na onaj, kako ga je zvao, *zaštićeniji* način nego ona, ubeđen da informacije sanie po sebi imaju moć, odnosno da kad ljudi nešto čine, čine to zbog zrianja koje poseduju. „Zli ljudi ne mogu da čine veliko zlo bez oruđa“, govorio je u više navrata. Emili je imala drugačije stanovište. Bila je manje ubeđena u svrsishodnost uskraćivanja

informacija nego u opasnosti od ugnjetavanja, okrutnosti i dominacije kojima cenzura najčešće vodi.

Taman se spremala da progovori, da izloži svoje shvatanje o razlikama između znanja i delanja, ali ju je Atanasije pretekao.

„Pomislite na savremenu istoriju. Zamislite da su detalji o izradi, prenosu i detonaciji atomske bombe bili javno dostupni 1944, a da su tri svetske sile bile spremne da poštoto unište jedna drugu. Da li biste takvu informaciju smatrali pukom pretnjom ili stvarnom opasnošću?“

Emili mu nije odgovorila. U mislima joj blesnuše prizori pečurkastih oblaka iznad Nagasakija i Hirošime.

„Carstva su osvajala druga carstva“, nastavio je Atanasije vraćajući se u antiku, „nove kulture su se razvijale, pobeđivale i osvajale drevne civilizacije. Šta bi se desilo da je jedna vojska dobila detaljne informacije o vojnoj moći svih ostalih? Da su tajne neke vlade bile poznate njenim neprijateljima, sve do najsitnijih operativnih detalja? To je vrsta dubine koju je biblioteka dostigla nakon vekova zamagljivanja granice između prikupljanja informacija i aktivne potrage za njima. Bibhotekari nisu bili samo obrađivači i arhivari; oni su svoju ulogu proširili na izviđanje i delanje širom sveta. Materijali koje su sakupili su bez premca. Ne, postalo je jasno da je to znanje mnogo više nego što zaraćeni svet može da podnese. Morali smo da zaštitimo svet od onoga što smo znali.“

Emili ga je pomno slušala, iako se njena pažnja kolebala između strahopoštovanja i strepnje. Unutra, duboko u njenom stomaku, stvarao se novi čvor. Sticanje novih znanja bilo je blisko njenom srcu, ali njihovo skrivanje od sveta - pa, to je bilo drugo ime za cenzuru. Uprkos opasnosti)-stima koje je Atanasije pomenuo, svet je isuviše često viđao do čega na kraju dovodi cenzura.

„Glavni bibliotekar, čuvar bibhoteka, doneo je odluku“, produžio je Atanasije, „da se biblioteka sakrije pod zemlju. Tako je osnovano naše društvo. Premeštanje je izvršeno početkom sedmog veka i mi od tada vodimo računa o njoj otkako je *izgubljena* za svet. Zapravo je premeštena u Konstantinopolj. Carski grad je do tog doba bio star već nekoliko stoleća, ah je u poređenju s Aleksandrijom bio mlad. Ipak joj je preotimao mesto intelektualnog srca carstva.“

„Premeštanje biblioteke mora da je predstavljalo neverovatan zadatak“ Atanasijeve oči bludele su po sobi dok je njegov um pokušavao da oživi taj prizor. „Milion svitaka, rukopisa, knjiga - sve to je u potaji utovareno na brodove koji su otplovili preko Sredozemnog mora do Bosfora i novog podzemnog kompleksa koji je tamo izgrađen da ih udomi.“

Emilina mašta sledila je Atanasijevu. S obzirom na veličinu koju je bibhoteka dostigla nakon toliko mnogo vekova, mora da je flota za njeno premeštanje

bila ogromna. Prebacivanje miliona knjiga u tajnosti, pod velom tame, izgledalo je nemoguće. Ipak, u svim potonjim vekovima pisane istorije, nijedanput se nije susrela ni s jednim jedinim pomenom tog projekta. Ili je Atanasijeva priča o premeštanju biblioteke bila laž, ili je predstavljala otkrovenje monumentalnog drevnog zataškavanja.

„Kolekcija je ostala u Carigradu sve do sredine XVI veka. U potonjim decenijama i stolicima ljudi su neprestano pokušavali da je pronađu, ali je njen položaj ipak ostao tajna - mada, često za dlaku. Društvo se sve više brinulo zbog mogućnosti curenja informacija o njenom položaju. Naše osoblje čine ljudi jednako podložni podmićivanju, pretnjama i manipulaciji kao i svi ostali. Ukoliko bi iko od njih ikad pokleknuo, vekovi tajnovitosti bili bi ugroženi.“

Emili je predosetila u kom pravcu je Atanasije vodi.

„Zato ste morali da je šakrijete, čak i od sopstvenih ljudi.“

„Odlučeno je da se skrivanje biblioteke uzdigne na sledeći nivo: da se opet premesti, ali da ovog puta njen novi položaj ostane poznat samo nekolicini privilegovanih pojedinaca - odnosno svega dvojici, koji će živeti daleko jedan od drugog, u udaljenim delovima carstva. Ako jedan od njih umre, znanje o lokaciji biblioteke počivaće kod drugog, a on će izabrati novog *drugog*. Na taj način lokacija biblioteke nikad ne bi bila poznata samo jednoj osobi, s kojom bi mogla biti izgubljena, ah takođe ne bi bila poznata ni mnoštvu, koje bi moglo da je kompromituje.“

Odnosno, pomisli Atanasije, toje način na koji sistem normalno funkcioniše. Kad čuvar vidi da mu se približava smrt, a da drugi još nije naimenovan, ostaje samo improvizacija. No, ugrizao se za jezik i prećutao taj detalj. Vesova još uvek nije bila spremna za tu dimenziju priče.

„Do kraja XVI veka, lavirint tunela ispod nekadašnje vizantijske carske palate, koji je već vekovima bio dom naše biblioteke, ostao je prazan.“

Vašington, Okrug Kolumbija - 5.15 (12.15 u Aleksandriji)

Direktor Tajne službe, Bred Vitli, stajao je u potpredsednikovoj kancelariji, čija su vrata bila zaključana, a zavese na prozorima navučene. Već je ranije naložio svojim ljudima da isključe uređaje za prisluškivanje i postaraju se da im niko ne ometa sastanak. Određene diskusije zahtevale su usredsređenost, bez ometanja ili prisustva radoznalih ušiju.

„Veoma je teško poverovati u sve to, direktore Vitli“, reče mu potpredsednik Hajns. „To će se zaista dogoditi za dva dana?“

„Da, gospodine potpredsedniče“, odgovorio je Vitli. „Ministar odbrane i najviši vojni zapovednici saglasni su u mišljenju da je ovo problem nacionalne bezbednosti, koji se smesta mora rešiti. Predsednik Tratam biće uklonjen s položaja u skladu s odredbama vojnog zakona, uprkos tvrdnjama o nevinosti koje iznosi u štampi otkako je ovo izašlo na videlo. On je čovek koji je doveo stranog neprijatelja u domovinu. Da nije bilo njegovih ilegalnih aktivnosti, danas ne bismo imali teroriste i ubice koji eliminišu pohtičke figure u prestonici.“

„Sigurni ste u povezanost?“

„Da, gospodine. Dokazi su nepobitni. Vojska je uspela da ubistva poveže direktno s avganistanskim enklavama, i to preko označene municije, čije se poreklo može pratiti, a materijali proizašli iz aktivnosti predsednika Tratama u Saudijskoj Arabiji ne ostavljaju nimalo mesta sumnji. Jamačno ste ih videli.“

„Dabome da jesam“, potvrdio je Hajns. Osoblje ga je redovno obaveštavalo o skoro neprestanom dotoku dokumenata otkako je priča prvi put procurila u javnost. Zbunjeno je pogledao u direktora Tajne službe. „Kakva je procedura za nešto poput ovoga?“, upitao je. „Postoje li zakonske odredbe za vojno hapšenje predsednika?“

„Ne same po sebi“, odgovorio je Vitli, „ali generali su ubeđeni da su standardni vojni zakoni i odredbe Patriotskog zakona i više nego dovoljni za hapšenje, pritvaranje i podizanje optužnice protiv svakog pojedinca, uključujući i aktuelnog predsednika. Nakon što bude uhapšen po tom osnovu, privilegija izvršne vlasti mu se istog trenu završava.“

„A onda?“

„A onda se ustavni lanac nasleđivanja odigrava onako kako je zakonom predviđeno.“

Hajns je shvatao ozbiljnost te neškodljive fraze. Kad bi predsednik bio

onesposobljen ili onemogućen da obavlja svoje dužnosti, lanac nasljeđivanja bi izvršnu kontrolu prebacivao u ruke potpredsednika; a ako bi ta onesposobljenost bila dugotrajna, na njega se prebacuje i samo predsedavanje.

„Trebalo bi da znate, gospodine potpredsedniče“, nastavio je Vith, „da su vas ministar odbrane Dejvis i njegov tim temeljno istražili. Izdaja i neverstvo lebde u vazduhu, i on je - mi smo - odlučni u nameri da ne dozvolimo da zarazi naš sistem vlasti više nego što je predsednik to već izazvao. Morate znati da je svaka dimenzija vašeg pohtičkog života trenutno pod lupom.“

Čuvši njegove reči, Hajns se uspravio.

„Drago mi je što to čujem“, odgovorio je, a glas mu je imao ton ozbiljnog i odgovornog političara. „Nemam šta da krijem.“

„Da, gospodine. Naša istraga je upravo to i pokazala.“

„Moji glavni savetnici i finansijeri u međunarodnim poslovima su Vesterberg, Alhauzer i Kreft. Ako ste ih proverili, onda znate da su čuveni po transparentnosti u inostranim poslovanjima. Fondacija Vesterberg je čak...“

„Znam“, prekinuo ga je Vitli. „Lobirali su za odgovornost na poslovima vezanim za obnovu zemalja na Bliskom istoku. Istražili smo istorijat. Javno su se usprotivili upravo onakvim nezakonitim radnjama koje su predsednika Tratama uvalile u nevolju.“

Potpredsednik Hajns klimnuo je glavom, siguran u neukaljani društveni ugled svojih pristalica. Nimalo nije sumnjao da će svaka istraga pokazati da su čisti.

„Dakle“, nastavio je Vitli, „osim ukoliko u vašoj škrinji ne postoje tajne koje tek treba da ugledaju svetlost dana...“ Ostavio je reči da vise u vazduhu.

„Ne postoje“, odgovorio je odrešito Hajns. *To jest, nema onih koje ćete vi ikada saznati.*

„U tom slučaju najbolje bi bilo da se pripremite, gospodine potpredsedniče“, dodao je direktor Tajne službe, ustajući iz fotelje. „Pre kraja sedmice, sumnjam da će prefiks *pod-* i dalje biti deo vase titule.“

Aleksandrija -12.02

Emili je pokušala da svari priču koja je, u najmanju ruku, pobijala ogroman segment poznate joj istorije. I istorije i trenutne stvarnosti. S Atanasijevom poplavom detalja bile su pomešane konkretne činjenice o ubistvu, možda dva, i eksploziji bombe - više nego što je mogla da pojmi. Njeno uzbuđenje nikada ranije nije bilo toliko izmešano sa strahom, u meri da maltene više nije mogla da razlikuje ta dva osećanja.

„Vaše društvo“, upitala je, „predstavlja nastavak rada starih bibliotekara: traženje novih materijala i njihovo dodavanje u skrivenu zbirku?“

„Delimično“, odgovorio je Egipćanin. „Naša uloga kao bibliotekara je da tražimo i skupljamo informacije - što su bibliotekari u Aleksandriji radih od osnivanja bibhoteke - i tokom godina smo se raširili po čitavom svetu da bismo ostvarili taj zadatak. No, Društvo kao celina ima i taktičku misiju.“

„Taktičku?“ Njegov komentar uhvatio ju je nespremnu. Činilo se da toj reči nije mesto u diskusiji o knjigama, znanju i dokumentima, i dodatno je naglašavala rastuće razumevanje usled kog je Emili sedela na stolici kao na iglama.

„Morate da shvatite“, nastavio je Atanasije, „da je biblioteka odavno prestala da bude obično skladište knjiga i da je postala aktivna sila u svetu. Već od prvog veka imala je ulogu u svetskim događanjima. Ako je neka znanja trebalo sakriti, druga je pak trebalo podeliti s ljudima. Dobrobiti čovečanstva doprinose prave informacije koje utiču na prave ljude u pravo vreme. Cilj našeg društva je da sačuvamo bibhoteku, ah i da je koristimo.“ Emili se zavalila u naslon stohce, zanemevši. To je istoriji Aleksandrijske biblioteke davalo sasvim novu dimenziju. Ona nije samo skupljala podatke o dešavanjima u svetu: štaviše, pomagala je u njihovom usklađivanju.

„U kolikoj meri?“, upitala je. „Koliko je biblioteka bogatstvom svojih resursa uticala na svet?“

„Stepen naše umešanosti varirao je kroz istoriju. U idealnim situacijama ne moramo da igramo isuviše direktnu ulogu. Međutim, istorija je veoma često daleko od idealne.“

„Budite malo konkretniji“, reče Emili, iznenađena vlastitim samopouzdanjem. Osetila je kako joj se puls ubrzava, nesigurna u to šta oseća povodom tog najnovijeg otkrića.

Atanasije je iznenađeno podigao obrve, ali joj je ipak odgovorio.

„Neron.“

„Neron?“

„Jedan od najgorih careva u istoriji. Vi i ostatak sveta znate ga kao umobolnika koji je svirao dok je gledao kako Rim gori, ali u njegovo vreme je njegov uži krug dobro skrivao njegove nepodopštine od očiju javnosti. Carstvo je patilo i ne znajući da se nalazi u rukama ludaka. Mi smo, međutim, znali gnusne detalje njegovih zločina. Prosledili smo ključne informacije pravim ljudima, i upoznali smo ih s njegovom ulogom u opadanju Rimskog carstva, što je na kraju dovelo do promene u javnom mnjenju i nateralo Nerona da oduzme sebi život.“

Emili je slušala sa strahopoštovanjem.

„Ili, ako je savremena istorija uverljivija, mogao bih da pomenem Napoleona“, reče Atanasije. „Posle državnog udara 1799. godine njegova moć se bezmalo s nezaustavljivom silinom proširila Evropom. On je bio osnivač carstva najsamoljubivije sorte, a države su padale kao klasje pred njegovom *Grande Armee*“

„Ali vi ste se nekako umešali?“, upita ga Emih.

„Društvo je pribavilo suštinske izviđačke i obaveštajne podatke koji su omogućili Šestoj koaliciji da ga porazi kod Lajpciga 1813. godine. To je bila bitka koja je u pobedu pretvorila ono što je izgledalo kao siguran poraz, i osujetila dinastiju Bonaparta.“

„Društvo je zaustavilo Napoleona?“ Ideja je delovala neverovatno.

„Društvo je uticalo na događaje iz tog doba“, ispravio ju je Atanasije, „baš kao što je uticalo na događaje iz svih doba, u vreme kad je taktičko deljenje informacija dopuštalo da pobedi opšte dobro.“

Emili se zavalila u naslon stolice, ošamućena.

„Hoćete da kažete da koristite informacije koje imate na raspolaganju da manipuhšete dešavanjima u svetu oko nas.“ Još jednom je vehčanstvenost otkrovenja umirena njenim urođenim moralnim neodobravanjem, koje je postalo još snažnije.

„Ne događajima, već samo znanjem. I ne bih upotrebio reč *manipulacija*.“ Atanasije je potražio prikladniju reč koja bi više odgovarala Emihnom temperamentu. „Bolje je o tome misliti kao o... deljenju. Pažljivom i hotimičnom deljenju znanja onda kada ono može da pomogne, a ne da naškodi. Biblioteka je oduvek bila institucija posvećena dobru. Nastojimo da donosimo moralne odluke za dobrobit ljudske rase.“

Čvor u Emilinom stomaku se opet pojavio, stegnut više nego ranije. Društvo se, istina, odlikovalo plemenitošću i moralnim ubeđenjem, ali cenzura je već davno bila prevaziđena. Biblioteka je bila aktivna sila za umešanost i promene, s resursima koji se nisu mogli ni zamisliti. Ko bi mogao da upravlja tolikom moći?

Pokušala je da primiri rastuće osećanje nelagode, vrativši se na praktična pitanja.

„Kako su bibliotekari obavljali posao kad je biblioteka bila skrivena čak i od njih? Uticanje na svetske događaje izgleda mi nemoguće ako nemate pristup sopstvenim resursima."

„Poznavanje fizičke lokacije biblioteke nikad nije bilo presudno u bibliotekarskom poslu“, odgovorio je Atanasije. „Fizička veza s kolekcijom je s vremenom postala nevažna, a danas uopšte nije potrebna. Bibliotekari pojedinačno sakupljaju i unose informacije, a samo nadležni imaju pristup samoj kolekciji. Čitava naša struktura podeljena je na odeljke. Na čelu Društva su čuvar i njegov pomoćnik. Samo ta dva čoveka znaju gde se zbirka nalazi, i samo njih dvojica imaju pristup. Čuvar nadgleda organizaciju i distribuciju informacija u javnu sferu, onako kako nađe za shodno. Postoji veliki broj pomoćnog osoblja, raštrkanog po svetu, koje pomaže u nabavci i obradi novih materijala. Preostali deo posla obavljamo mi bibliotekari. U svako doba nas ima stotinu, pozicioniranih širom sveta s jednostavnim zadatkom: da sakupljamo informacije u okvirima svoje nadležnosti. Te informacije mogu biti sirov materijal ili obaveštajni podaci koji vode ka dodatnoj umešanosti Društva u lokalne ili međunarodne događaje. Pojedini bibliotekari, poput mene, zapravo zaista rade u bibliotekama.“ Atanasije je pokazao oko sebe. „Čitav život radim u bibhoteci, a moja uloga je tradicionalna. Moj posao je da se postaram da po primerak svake nove odštampane knjige, novina, časopisa, pa čak i pamfleta i postera koji izađu iz štamparskih presa velikih izdavačkih kuća u Egiptu, pronađu put do naše kolekcije. Ono što se ne proizvodi uobičajenim putem takođe pronalazim i pribavljam. Ima nas desetak, manjeviše, s ovakvom ulogom, recimo u Britanskoj i Kongresnoj bibljoteci i sličnim institucijama širom sveta. Najveći deo naših bibliotekara je, međutim, specijalizovan. Njihov posao uključuje skupljanje informacija o aktuelnim pohtičkim i društvenim aktivnostima u njihovim regionima, ali je na prvom mestu traganje za velikim zverkama u društvima u kojima žive. Važnim i moćnim ljudima. Svako iole značajan se traži, prati i detaljno istražuje, podaci o njihovoj prošlosti se skupljaju i sistematizuju, njihove veze s drugim ljudima se detaljno pregledaju i tako dalje.“

Emih je pokušala da pojmi nemoralnost organizacije koju je Atanasije opisao. Ako je Društvo aleksandrijskih bibliotekara uistinu bilo ono što je rekao da jeste, onda ono nije jednostavno činilo mrežu pojedinaca koji sede na trezoru informacija i znanja bez premca u svetu, već takođe i jednu od najvećih i najstarijih špijunskih organizacija u istoriji čovečanstva.

Obim projekta izgledao je nemoguće ogroman. Emihn krvni pritisak nastavio je da raste, i adrenalin da joj kola kroz vene, ali nije mogla da suzbije poriv da sazna svaki detalj.

„Kako se bibliotekari biraju? Kako se obučavate za svoje uloge?“ „Postoji veoma star postupak, kog se verno pridržavamo“, odgovorio je Atanasije, „i

koji nam omogućava da regrutujemo nove bibliotekare i u potpunosti ih obučimo za njihove uloge a da oni pritom nikad ne saznaju identitet čuvara i ostalih osoba na čelu Društva. Potencijalni kandidati se prate i isleđuju najmanje pet godina, da bi im se odredio karakter, podesnost i pouzdanost. Čuvar daje zadatak jednom bibliotekaru da se lično upozna s kandidatom, ah bez otkrivanja razloga ili veza. U idealnom slučaju njih dvoje postaju kolege, pa čak i prijatelji, tako da smo u mogućnosti da upoznamo karakter kandidata preko njegovog mentora. Kada kucne čas da kandidat postane svestan postojanja Društva i uloge za koju se poziva, uvek mu se obraća neki drugi bibliotekar, iz neke druge zemlje. Na taj način novi regrut nikad ne postaje svestan umešanosti bibhotekara u bhzini, onog koji ga je upoznao i procenio. Ukoliko kandidat svom mentoru otkrije pozivnicu, ili bilo koji aspekt uloge koja mu se nudi, onda znamo da nije vredan poverenja i da mu se ne mogu poveriti informacije koje imamo na raspolaganju. Na kraju, ako sve prođe kako treba, čuvar izdaleka zvanično naimenuje novog kandidata i zaklinje ga u Društvo. Novi član zatim dobija svoja uputstva, zavet i dužnosti, a bibhotekar koji ga je regrutovao onda odlazi. Njih dvoje se više nikad neće sresti.“

„Znači, novi bibliotekar se pridružuje Društvu iako je upoznao samo jednog člana? Iako mu nisu rečena imena drugih pripadnika?“

„Tačno tako“, potvrdio je Atanasije. „Identitet čuvara nikada se ne otkriva. Niko ne bi smeo da bude u mogućnosti da identifikuje ono što vi Amerikanci nazivate čovekom na vrhu.“

Složenost sistema pojačavala je tajanstvenost koju je Emili osećala pred Društvom, ali je takođe dodavalo njegovom zloslutnom karakteru. Osećala je začuđenost, pomešanu s intrigom i iščekivanjem.

„Ne mogu ni da zamislim“, kazala je naposletku, „kakav je to osećaj. Da vam se udvara grupa s takvom istorijom, s takvim resursima. Zarad takvog zadatka.“

„U stvari“, reče Atanasije, „mislim da možete.“ Emiline obrve upitno se izviše na njegovu primedbu. „I to kudikamo direktnije nego što mislite.“

„Kako to mislite?“

„Poznata vam je barem jedna osoba koja je prošla kroz upravo onakvu vrstu tajnog pripremanja koje sam vam maločas opisao.“

Emili je oklevala. „Ko?“

Atanasijeve oči još jednom se poput svrdla zariše u njene. „Vi.“

„Ja?“ Emilino srce, koje je dotad bubnjalo kao ludo, zamalo je stalo na Atanasijevo poslednje otkrovenje. „O čemu to govorite? Niko me ni za šta nije pripremao!“

„A kako biste to znali?“, uzvratio joj je Atanasije pitanjem. „Smisao pripreme kandidata leži u tome da oni toga nisu svesni. Sve do samog kraja, sve dok ne dokažu da su vredni poverenja. U toku normalnog petogodišnjeg regrutovanja, kandidat postaje svestan postojanja biblioteke i Društva tek u poslednjih šest meseci.“

„Ali ja...“

„Još uvek niste u toj fazi“, prekinuo ju je Atanasije. „Vaša kandidatura traje tek nešto duže od godinu dana.“

„Godinu dana!“ Emili nije mogla da veruje ni da je grupa uopšte posmatra, a kamoli da to traje toliko dugo\ „Ali ko je moj mentor?“

Atanasijevo lice se uozbiljilo.

„Pod normalnim okolnostima, to nikad ne biste saznali. Međutim, doktorko Ves, današnje okolnosti nisu normalne. Mislim da savršeno dobro znate ko vas je posmatrao i ko vas je pripremao. To je bio čovek na vrhu. Čuvar, glavom i bradom.“ Začutao je i pustio je da sama dođe do zaključka.

Emih je znala da bi to mogla biti samo jedna osoba.

„Arno Holmstrand.“ Oči su joj bile širom otvorene. Još na početku Atanasijevog opisivanja Društva pokušavala je da pogodi identitet čuvara. Sad je bila sigurna. „Čuvar je bio profesor Arno Holmstrand.“

Kad je Atanasije čuo ime, izraz na licu mu je smekšao.

„Da, doktorko Ves. Arno je bio naš čuvar, i vaš mentor. I dobar čovek.“ Očevidne emocije prožele su njegove poslednje reči.

Emili bi se pridružila Atanasiju u očiglednijem izražavanju zajedničke žalosti - jer i ona je, takođe, osećala tugu zbog Arnove smrti, tugu koja se iznova javljala pri svakom pomenu njegovog imena. Ta tuga je sad poprimila potpuno novu dimenziju u svetlu saznanja da je Holmstrand lično toliko dugo bio umešan u njen život, i to bez njenog znanja. No, njeno glavno osećanje u ovom trenutku bilo je zbunjeno i bojažljivo, ali očekivano uzbuđenje. Njena umešanost u događaje iz protekla dva dana nije bila ni slučajna ni sporedna. Već duže od godinu dana nalazi se pod lupom Društva. Holmstrand, čuvar, posmatrao ju je duže od godinu dana. Pripremao ju je.

Za šta? Šta ona treba da uradi? Jedan deo nje osećao je strah, koji joj je govorio da podvije rep i pobegne što dalje od svih ovih novina; međutim, drugi i snažniji deo osetio se ohrabren novim saznanjem, nadahnut da pogleda još dalje u dubine. Ako će uistinu postati bibliotekar, moraće da zna šta ta uloga zahteva.

Okrenula se ka Atanasiju.

„Dakle, šta je sledeće na redu, pod normalnim okolnostima? Posle tog komplikovanog programa regrutovanja, kako bibliotekari u stvari obavljaju posao? Ništa od onoga što ste mi dosad kazali nije logično jer je sakupljanje i čuvanje informacija nemoguće ako ne znate gde je biblioteka.“

„Plodovi našeg sakupljanja se svakog meseca prosleđuju čuvaru u paketićima.“

„Paketićima?“

„Znate već: paketići, uvezani kanapom.“

Emili je otvorila usta, ali Atanasije je nastavio da govori pre nego što je nevernička opaska uspela da joj siđe s usana.

„Ne šalju mu se poštom, razume se. Rizik od otkrivanja je prevelik. Umesto toga se sakupljaju. Svakog meseca od novih informacija napravimo paket, i ostavimo da ga neko pokupi.“

„Gde?“

„Mesto ostavljanja je različito za svakog bibliotekara. U toku našeg regrutovanja kaže nam se gde, kako i kada da ostavimo svoj doprinos. Potom iz meseca u mesec ostavljamo sakupljene informacije kao što nam je propisano. Čuvar svakom bibliotekaru dodeljuje tim od troje pomoćnika - ljude koje oni ne poznaju, niti ih ikada vide, ali čija je dužnost da svakog meseca sakupljaju ostavljene zamotuljke. Aranžmani su lični, napravljeni ponaosob za svakog regruta. Baš kao što su bili napravljeni za vas.“

Emih nije susrela njegov pogled na poslednju opasku, pokušavajući da zaobiđe osećanje nelagode koje je usledilo zajedno s novim sjajem znoja na njenoj koži i trnaca jeze na njenim rukama kad je saznala za detalje koji su se odnosili specifično na nju. Širi detalji bili su više nego zapanjujući, a preterivanje Društva u tajnovitosti i odgovornosti ukazivalo je na strukturu organizovanu po izuzetno strogom obrascu. Ne samo što bibliotekari nisu znali položaj biblioteke i identitete svojih kolega, već niko od njih ne bi bio u stanju da spozna širi okvir u koji su pohranjivane njihove informacije. Svaki pripadnik Društva naprosto je skupljao posebne podatke, a zatim ih prosleđivao dalje. Šta je to značilo da je van njihovog razumevanja kako se to uklapalo s ostalim materijalom.

Stvar koja ju je najviše impresionirala, međutim, takođe je tražila da postavi pitanje koje je stajalo iza njenog dobujućeg srca i jeze. Napokon, nije mogla da nastavi dalje a da ga ne postavi.

„Zašto silu dobra okružuje tolika tajnovitost?" Nagnula se napred na stolici, otvoreno zatraživši odgovor. „Sva ta kontrola, to okolišanje, tragovi koji se ne mogu pratiti. Sve mi to izgleda, pa, malo preterano."

Atanasije je s ljubaznim izrazom na licu dočekaio njeno pitanje, ali mu se veđe umorno nabraše.

„Zato što, doktorko Ves, svaka potraga za istinom ima i svoje protivnike, a posedovanje velikih istina povlaci za sobom još veće neprijatelje." Posmatrao ju je tražeći znak njenog razumevanja.

„Tajanstveni smo zato što imamo neprijatelja."

Istog trena kad su te reči sišle s njegovih usana, jezivu tišinu podzemnog okruženja narušio je snažan tup udarac s druge strane vrata. Emih se učinilo da joj se srce zabolo u grlo i iznenađeno skoči sa stolice. Pre nego što je mogla da progovori, Atanasije joj je stavio šaku preko usta.

„Da niste ni pisnuli."

„Dole!“ Džejson je prosiktao naređenje svom partneru sa svom žestinom koju je imao na raspolaganju. Dvojici muškaraca trebalo je manje od sekunde da se povuku iza ugla u glavni hodnik i sklone iza dve police za knjige, dobrobrano sakriveni od pogleda iz kancelarije doktora Atanasija Antuna.

Svaki poriv u telu nagonio ga je da se okrene ka partneru i zaurla od nezadovoljstva. *Šta se desilo, dovraga?! Šta si to uradio?!* No, okolnosti to nisu dozvoljavale. Udahnio je vazduh punim plućima, obuzdavajući bes. Polako je provirio iza ugla i bacio pogled ka vratima kancelarije. Na podu, preko puta nevehkog hodnika, ležala je knjiga koja se srušila s nestabilne gomile na metalnoj polici. Iznenađna buka nije bila partnerova greška, već jednostavno maler. *Slučajnost*, da upotrebi termin za koji je sekretar insistirao da ne postoji.

Žustro je povukao glavu iza ugla kad su drvena vrata počela da se otvaraju mic po mic. Bacivši pogled prema partneru, stavio je prst preko usana. Oba čoveka zaustavila su dah, plašeći se da bi čak i zvuk njihovog disanja u rezonantnim hodnicima mogao odati njihovo prisustvo.

Egipatski učenjak oprezno je provirio kroz odškrinuta vrata, puštajući da mu pogled sporo odluta najpre levo, zatim desno. U mračnom hodniku nije bilo nikakvih uljeza niti su se videli znaci prisustva nezvanih posetilaca.

Atanasije je spustio pogled. Na podu je ležala knjiga, naopačke, otvorenih korica. Podignuvši pogled, spazio je naherenu hrpu knjiga i hartija na kojoj je donedavno ležala, na pola puta duž niza skladišnih polica. Kad je to video, lupanje njegovog srca se usporilo, a uzdah olakšanja, koji mu se oteo iz grla, čujno je odjeknuo kroz hodnike. Ipak, još jedanput je pomno osmotrio hodnik pre nego što je uvukao glavu u kancelariju i zatvorio vrata.

Kad je reza škljocnula, Džejson i drugi prijatelj su polako i nečujno izdahnuli zadržani vazduh u plućima.

Toje bilo preblizu.

Džejson se uspravio do pune visine i ponovo izvurio iza ugla. U tmini, mali mikrofoni i odašiljači koje je pričvrstio na vrata bili su maltene nevidljivi. Mogao je samo da se nada da ih Antun nije video.

67.

12.32

„Doktorko Ves, sedite, molim vas.“ Atanasije je zaključao vrata za sobom i vratio se do svoje stolice.

Emiline oči bile su širom otvorene, a dah kratak i isprekidan. Nalet adrenalina očividno je uticao i na nju, dok joj se telo upinjalo da se prilagodi nivou stresa na koji nije bila naviknuta.

„Sedite, molim vas“, ponovio je. Stavio joj je šaku na rame i nežno je potisnuo nadole, nazad na stolicu.

„Lažna uzbuna“, dodao je. „Oprostite.“

„Šta to bi, dodavola?“

„Samo knjiga, pala je s prenatrpane police. Ništa više. Žao mi je ako vas je moja reakcija prepala. Ovih dana sam malo na rubu živaca.“

„Meni kažete!“ Emili je nekoliko puta brzo i duboko udahнула vazduh, trudeći se da odagna vrtoglavicu i mučninu koji su došli uz šok. „Šta ste mislili, ko je tamo napolju?“

Atanasije je ponovo seo na stolicu.

„Maločas sam pomenuo razlog naše tajnovitosti. Naš posao ne prolazi bez otpora.“

Emih je stegnula šake u pesnice i pokušala da stiskanjem odagna stres.

„Mislili ste da su napolju ti vaši neprijatelji?“ Pogledala ga je pravo u oči. „Kakvi su tačno ti ljudi?“

„Ne znamo tačno kako je niti kada nastao Savet.“ Atanasijeva ramena blago su se pograbila dok je govorio. „Tako su sami sebe prozvali, doktorko Ves. Znamo da je Savet osnovan negde u veku posle sakrivanja biblioteke pod zemlju. Prvi put se pominje u spisima koje imamo iz 722. godine nove ere. Sudeći prema sažetom dokumentu koji je podneo bibliotekar u Damasku, već tada je to bila organizovana grupa s efikasnim vođama i strukturom. I već tada je bila poznata jednostavno kao Savet.“

Čuvši taj naziv, Emili je iznenađeno izvila obrve i uvrtnjem šaka pokušala da odagna adrenalinsku ukočenost iz zglobova. Uprkos strahu, nije mogla da ne pomisli kako neprikladno deluje da protivnička organizacija s istorijom dugom 1.300 godina poseduje tako bezopasno ime.

„Moć koju je naša kolekcija imala za dominaciju na međunarodnom nivou“, produžio je da priča Atanasije, „za igre moći između kraljeva i frakcija,

predstavljala je razlog zašto smo je, pre svega, uopšte i sakrili. Međutim, tada je došlo do raskola u našim redovima. Savet vodi poreklo iz tog prevrata. Određeni ljudi unutar Društva smatrali su da se moć biblioteke ne koristi na odgovarajući način. Postojala je težnja da budemo... konkretniji u uticaju."

„Moć kviri, kao što se kaže“, reče Emili. Povratak konstruktivnom razgovoru nakon malopredašnje panike predstavljao je izazov, ali podsetila se da posredi nije bilo ništa drugo nego knjiga koja se srušila s police. Napolju nije bilo nikoga.

„Kada Društvo nije dozvolilo da se resursi biblioteke upotrebe za sticanje novčane dobiti, ili podršku amoralnih vladara i sličnih ciljeva“, nastavio je Atanasije, „određeni ljudi pokušali su da prevratom dođu na njegovo čelo. Njihov pokušaj nije uspeo, ali su zaverenici nakon toga osnovali novu organizaciju. Tako se rodio Savet.

Izbacivanje tih ljudi iz Društva je, nažalost, stvorilo novo jedinstvo među našim protivnicima. Vođe različitih frakcija, koje su se pokolenjima međusobno gložile, izmirile su se i ujedinile. Ratnici, disidenti, pa čak i generali i vladari različitih država odjednom su postali saveznici - ali ne zarad većeg dobra. Njihova koalicija imala je samo jedan cilj: da ponovo otkriju ono što je sakriveno. Da se osvoji znanje, za koje je svaki od njih znao da će ga bez ikakvog oklevanja upotrebiti jedni protiv drugih. Da se stekne stvarna i nepobediva moć.

Njihovi ciljevi rasli su i širili se zajedno s brojem njihovih pripadnika. U fokusu im je bio cilj da se pronađu biblioteku i prisvoje njene resurse, ali takve namere dovele su i do novih ambicija. Skriven od očiju javnosti, Savet je proširio svoj domet na svaku grupu ili organizaciju od koje je mogao da dobije još više moći i uticaja. Rekrutovao je članove u vojskama i vladama, u trgovini i biznisu - i sve njih je upotrebio da širi uticaj na globalnom nivou.“

„Kažete da tamo negde postoji još jedna organizacija koja pokušava da upravlja svetskim dešavanjima. Ne samo vaše društvo.“ Emili je videla kako se Atanasije štreca na poređenje dve grupe, ali brzo je povratio pribranost.

„Savet želi jedino moć. Dominaciju. Njihov najviši cilj, pronalaženje biblioteke sa svim njenim potencijalima, nikad se nije promenio. Oni neumorno rade na tome da otkriju položaj te jedine tajne, koju mi želimo da sakrijemo, a oni da pronađu.“

„Dakle, oni su jednako aktivni kao i vi?“

Atanasije se umorno namrštitio.

„Da, doktorko Ves. Aktivni su i izuzetno moćni. Onaj tupi udarac van kancelarije možda je bio samo knjiga, ali moj oprez nije neosnovan.“

Emili je primetila bezmalo fizičko osećanje nelagode koje je preplavilo Atanasija kad je nastavio da govori.

„Znamo da Savetom upravlja komitet kome pripadaju zvaničnici u vladama desetak država. Neki od tih pojedinaca su nam poznati, ah većina ipak nije. Naučili su da budu podjednako tajanstveni kao i mi.“

„Međutim, znamo identitet ključne figure.“ Atanasije je mahinalno utišao glas. „Savet predvodi sekretar, koji poseduje strahovito veliku moć nad operacijama. Organizacijom možda tehnički rukovodi komitet, ali to je komitet čija glava ima viši čin od svih drugih udova i sopstvene redove takozvanih prijatelja, pomoćnika koji zastrašujuće efikasno sprovode u delo njegova naređenja. Već decenijama pokušavamo da otkrijemo njegov identitet - a onda smo, pre šest meseci, konačno uspeali. Sekretar Saveta je američki preduzetnik i biznismen iz Njujorka po imenu Juan Vesterberg, starešina vehke fondacije koja ulaže novac u poslovanja i političke ciljeve širom sveta.“ Atanasije je izvadio fotografiju iz debele koverta na stolu i pružio je Emili. „On je vrlo opasna osoba.“

Ime joj ništa nije značilo, baš kao ni lice čoveka na fotografiji. Svet privatnog preduzetništva i biznisa nalazio se van domena njenog iskustva.

„Nakon što smo otkrili njegov identitet“, nastavio je Atanasije, „cilj nam je bio da iskoristimo to znanje u svoju korist. Znali smo ko kormilari Savetom, ah oni još nisu znali ništa o našem čuvaru i njegovom pomoćniku. Ili smo bar tako mislili.“ Začutao je, razmatrajući stvarnost dok je prstima odsutno čupkao bradu. Napokon je ponovo pogledao u Emili. „Pogreših smo. Savet je nekako saznao njihove identitete, baš kao što smo mi otkrili

Vesterbergov. Pomoćnik našeg čuvara zvao se Kolin Marlejk, visoko rangirani službenik u Patentnom zavodu u Vašingtonu. Bio je član Društva već trideset sedam godina i bližio se penziji, kako sa svog kancelarijskog posla, tako i iz bibliotekarstva. Pre nedelju dana, dva čoveka pojavila su se u njegovoj kancelariji nedugo nakon početka radnog vremena i efikasno ga“ - ispljunuo je naredne reči kao da su otrovne - „dvaput upucali pravo u srce.“

Emili je sedela i ćutke slušala njegov izveštaj.

„Isprva nismo znali zašto je Marlejk iznenada ubijen, ali čuvaru je razlog njegovog ubistva vrlo brzo postao jasan. Jedna od Marlejkovih poslednjih dostava biblioteci sadržala je spisak imena koji je hakerisanjem skinuo s računara jednog pomoćnika u kancelariji američkog potpredsednika.“

„Kancelarija američkog potpredsednika?“, lecnula se Emili. Niz kičmu su joj iznenada ponovo proš ledeni žmarci. „Kakva imena?“

„Imena su bila podeljena u dve neobeležene kategorije, premda smo veoma brzo ustanovili da jednu grupu predstavljaju pojedinci bhski predsedniku Samjuelu Tratamu, dok su u drugoj koloni imena ljudi koji podržavaju Savet, zajedno s pojedincima bliskim potpredsedniku. Sem toga, značenje spiska nam nije bilo odmah

jasno. Sve dok nismo otkrili da pojedinci s prvog spiska ginu jedan za drugim."

„To je neka vrsta liste za odstrel", reče Emili.

„Delimično. Ali taj spisak ima više manipulativnih ciljeva od puke osvete. Završnica je ovde... mnogo drastičnija."

TznpnaHa, Emili se setila vesti o pohtičkim skandalima u Vašingtonu. Teroristi su, po svoj prilici pobunjenici, ubijali predsednikove savetnike. Do toga je došlo zbog akcija predsednika, a njegova izdaja dovela je u opasnost bezbednost Amerike. Setila se glasina o neumitnom kolapsu vlade.

„Stanite malo, govorite o državnom udaru. Zavera?"

Atanasije je sporo i znalački klimnuo glavom, ne skidajući pogled s Emili. „Čini mi se da predsednik Tratam neće preživeti ovaj skandal."

„Ah kažete da je skandal zasnovan na laži" ubacila mu se u reč. i, u vestima koje sam pročitala na internetu pisalo je da strani pobunjenici ubijaju predsednikove savetnike - da je Tratam doveo naciju u opasnost jer se ponašao tako da podstakne pobunjenike da nas napadnu na našem vlastitom tlu. Nagoveštavate da to nije istina - da te ljude uopšte nisu ubili teroristi."

„Pa, svakako ne teroristi na koje svi sumnjaju. Vaše sunarodnike ne napadaju plaćene ubice s Bliskog istoka, doktorko Ves. Dobro došli u vaš prvi prikaz ručnog rada Saveta."

Emilin um posrtao je pod teretom Atanasijevog otkrovenja. Priča započeta ubistvom kolege i izgubljenom bibliotekom otkrila je dva tajna društva, večitu manipulaciju svetskim dešavanjima i državni udar u Vašingtonu. I nekako zlokobno, usred svega toga, postojala je i uloga za nju. Njeno predašnje pomešano osećanje straha i iščekivanja bilo je na vrhuncu.

„Ali kako?“, zahtevala je da zna, bez daha. „Zašto bi se Savet toliko trudio da ukalja ugled predsednika Tratama? Kakvu korist ima od toga?“ „Čuli ste da se priroda gnuša vakuumu, zar ne?“, Atanasije je uzvratio pitanjem. „Pa, s obzirom na sve što se događalo tokom prošle nedelje, čini mi se da će uskoro postojati vakuum na vrhu izvršne grane vlasti u američkoj saveznoj vladi. Ako želite da se domognete moćnog položaja, postoji li bolji način da to ostvarite nego da izazovete politički vakuum koji će dovesti vašeg čoveka na vrh?“

„Ali to nikad neće upaliti“, reče Emili dok joj je um grozničavo radio. „Sjedinjene Države imaju jasno definisan lanac komande. Ukoliko predsednik napusti kancelariju, njegov položaj ne može da nasledi autsajder. U Ovalni kabinet se automatski useljava potpredsednik.“

Atanasijeve oči bile su raširene dok je povezivao poslednje tačkice za Emili, glasom jedva jačim od šapata. „A šta mislite, čije ime se nalazi na vrhu drugog spiska?“ Zaćutao je, pustivši Emili da pojmi pravu razmeru zavere. Znao je da se za mladu profesorku antički i savremeni sveli sukobljavaju u maltene nepojmljivim terminima. „Mi nismo jedini koji znamo kako da upotrebimo informacije koje imamo na raspolaganju“, dodao je naposletku.

„To je... neverovatno“, prošaputala je Emili. Činilo se da težina informacija guši bilo koju smeliju reč.

„Naš čuvar je“, nastavio je tiho Atanasije, „primio spisak i dokučio njegov značaj. Međutim, Savet je dotad već saznao da je spisak u našim rukama. Pre dva dana, čuvar je doživeo istu sudbinu kao i njegov pomoćnik.“ Egipćanin je napravio dugu emotivnu pauzu, a zatim nastavio; oči su mu se caklile, ali glas mu je bio postojan. „Jedina razlika je u tome što je Arno ovog puta znao da dolaze. On je bio praktičan čovek i znao je da će, ako je Savet našao njegovog pomoćnika, pronaći i njega, a da to izvesno znači i smrt. Nisu smeli da ga ostave u životu, budući da je znao za njihovu urotu i da je na raspolaganju imao moć biblioteke. Zato su se, iako su ubijali jedinog preostalog čoveka na svetu koji bi mogao da ih odvede do biblioteke,

ipak odlučili na taj drastični korak. A Arno je, umesto da pokuša da se sakrije, poslednje dane života radije proveo pokrećući novi plan.“ Atanasijeve naredne reči potvrdile su Emilinu slutnju da se priča vraća na nju. „Odlučio je da ubrza vašu regrutaciju, doktorko Ves. Na raspolaganju više nije imao četiri dodatne godine da sledi uobičajeni obrazac. Imao je samo nekoliko dana da pokrene vaše stupanje u Društvo.”

„Zašto prosto nije došao i rekao mi sve to?“, upitala je Emili. „Tih poslednjih dana mogao je da razgovara sa mnom. Da mi sve ovo lično ispriča. Da mi pomogne u rešavanju zagonetke.“ Osećaj tuge ponovo se javio, pošto je sad znala da je Holmstrand poslednje dane života proveo fokusiran na nju. Ali to nije bio samo emocionalni gubitak. Najednom je shvatila da je izgubila čoveka koji je, u svetlu onoga što je delovalo kao stvarna opasnost, mogao da joj pomogne.

Atanasije joj se dobroćudno osmehnuo.

„To nije naš način“, podsetio ju je. „Neke stvari ne mogu tek tako da se poklone. Moraju biti otkrivene. Arno je poslednje dane proveo smišljajući plan koji će skrenuti Savet s našeg traga, a istovremeno pomoći vama da pronađete biblioteku, naše društvo i svoju ulogu u njemu.“

Neobična podvojenost u Emilinom umu se vratila. S jedne strane, nije želela da sluša o *svojoj ulozi* - o bilo kakvoj ulozi koju je trebalo da odigra u vekovima staroj drami ogrezloj u obmani, smrti i spletkama. Međutim, uprkos strahu, drugi deo nje je vrištao: deo koji je uživao u potrebi da se zauzme uporište, da se bude snažan i postojan zarad cilja većeg od nje same. Napetost ju je kidala. Ono što joj je ranije izgledalo kao zanimljiva potraga, uzbuđljiva vožnja koja za posledicu može imati akademsko otkriće na kome se može izgraditi reputacija, sad joj je poput nemogućeg jarma počivalo na plećima. Nije bila sigurna da žeh takvo breme, a još manje da je sposobna da ga nosi.

Činilo se da joj Atanasije čita misli jer se nagnuo prema njoj i progovorio ozbiljnim glasom.

„Ovaj zadatak nije stvar izbora“, rekao je. „S obzirom na veličinu onoga što je ovde na kocki, imate moralnu obavezu. Morate da nastavite, da ovo izgurate do samog kraja.“ Pomno je posmatrao izraz njenog lica. „Vi zapravo i nemate izbora. Možete da budete sto posto sigurni da je Savet dosad već saznao za vas. Kad saznaju da ste povezani s bibliotekom, ništa ih neće sprečiti da vas pronađu i izvuku iz vas ono što znate.“

Egipćaninove reči zgusnule su sva njena bezoblična strahovanja.

„Ali ja ne znam ništa!“

„Ali znate. Ovde ste, sa mnom“, odgovorio je Antun. „A čuvar vam je poverio dužnost koju samo vi možete da izvršite. Moraćete da budete na oprezu sve dok je ne obavite.“

Emili je obuzela jeza, ah ju je u isto vreme preplavila znatiželja, dovoljno jaka da joj momentalno skrene misli s potere.

„Ukoliko je sve u Društvu tolika tajna“, upitala je nagnuvši se prema Atanasiju, „ako je sve skriveno od pogleda, čak i od vas bibliotekara, otkud to da vi hćete znati toliko mnogo? Kako to da znate sve te silne detalje koje ste mi upravo ispričali?“

Atanasije je izgledao izmoždeno, pa čak i tužno.

„Zato što sam ja, doktorko Ves, obučavan da postanem novi čuvarov pomoćnik. Marlejk je trebalo da se penzioniše za dva meseca, i mene su pripremah da zauzmem njegovo mesto. To preraspoređivanje je ubrzano posle njegove smrti, ah se sada, s obzirom na trenutne okolnosti, situacija iznova promenila.“ Glas mu je sad bio jedva čujan, tek nešto više od sugestivnog šapata. „Drugi u komandnom lancu ne može da bude drugi bez postojanja prvog.“ Postojano je gledao Emili u oči dok se ona nagnijala ka njemu.

„Nalaženje novog čuvara ima nekakve veze s mojom regrutacijom za bibliotekara?“, upita Emili. „Treba li da vam pomognem da ga pronađete?“

„To ima svaku moguću vezu s vašom regrutacijom“, potvrdio je Atanasije, „ali ne postoji nikakav on.“ Kad je izgovorio naredne reči, oči su mu bile širom otvorene, kao i Emiline. „Ta molim vas, doktorko Ves. Pa valjda ste shvatili. Bar ja nijednom nisam kazao da ste regrutovani za bibliotekara.“

Nešto toliko ogromno, toliko dalekosežno da ni u kom slučaju nije moglo postati iole veće, upravo je postalo još ogromnije.

„Čuvar? Holmstrand me je obučavao da ga zamenim?“

„Vi ste osoba koju je Arno izabrao“, potvrdio je Atanasije. „Naravno, vaše preuzimanje uloge nije trebalo da bude ovoliko... dramatično. Niti toliko munjevito. No, kad je Savet otpočeo napad, čuvar je morao da ubrza svoje planove.“

Emili je nastavila da se bori s Atanasijevim izjavama.

„Ali zašto ne vi?“, upitala je iskreno. „Već ste pripremljeni da postanete pomoćnik čuvara i očigledno znate mnogo više od mene. Zašto Društvo ne postavi vas za novog čuvara pa da onda vi po propisu obučite novog pomoćnika?“

„To je teško razumeti, znam“, odgovorio joj je Atanasije, maltene tešeći je, „ali u načinu na koji funkcionišemo postoji red i logika. Moja iskustva i veštine, sva ta obuka uslovljena je određenom namerom i za određenu ulogu. To je važna uloga, zadužen sam za akciju i logističku podršku. Čuvar je u vama video nešto drugačije - nešto što je smatrao bitnim, štaviše, ključnim, ali ne za ulogu logistike, već vođstva. Video je nešto mnogo veće od vašeg neiskustva. Iskustvo se uvek može steći, a ono što se ne zna može se naučiti. No, čuvar vam je verovao i u vama je našao karakterne osobine za koje je smatrao da su od ključne važnosti za tu ulogu.“

Emili je najveći deo svog akademskog života žudela za priznanjem - priznanjem da je inteligentna, kreativna, autoritativna. Ali slušanje hvalospeva njenoj ličnosti ispunilo ju je užasom. Nije bila sigurna da može da ispuni očekivanja stavljen pred nju, a uviđala je da bi cena neuspeha bila mnogo veća od loše recenzije u nekom naučnom časopisu ili loše ocene studenata.

Istovremeno, intelektualna crta njene ličnosti osećala se nelagodno zbog detalja koje joj je Atanasije ispričao o istoriji biblioteke i operacijama Društva. Očito su imah moćnog neprijatelja, ali nije mogla da se otarasi osećanja da su staratelji bibhoteke ipak zaobilazili cenzuru, zamagljujući granicu između deljenja informacija i otvorene manipulacije svetskim događanjima, i to na isti način kao i njihov protivnik u predsedničkoj zaveri Saveta. Imala je osećaj da se nalazi između crnog moralnog oblaka i jednog koji je svetliji, ali još siv.

Da lije takva akcija ispravna? Kakvaje tačno ta grupa za koju traže od mene dajoj sepridružim, da je predvodim?

Ipak, znala je da ne može tek tako da okrene leđa zadatku koji je Arno

Holmstrand postavio pred nju. Ono što je bilo u opasnosti da zauvek ostane izgubljeno isuviše je dragoceno. To o čemu se Društvo staralo nije imalo pandan u ljudskoj istoriji. Ako su razmere biblioteke toliko velike i detaljne kao što je Atanasije nagovestio, onda je ona, čak i danas, resurs bez premca. Biblioteka nije smela da zaista postane izgubljena. Emili je morala da se pomiri s jezivom mogućnošću da je Savet progoni.

S uobičajenom brzinom, njeno prihvatanje situacije zgusnulo se u čvrstu rešenost. Tražila ona ovo ili ne, posao je morao da se obavi. Odlučila je da uzme hrabrost u svoje ruke.

„Kako da je pronađem?“, upitala je, prekinuvši ustajalu tišinu koja se skrasila nad njima.

Atanasije je podigao pogled. Emilina odlučnost osokolila mu je srce rastuženo prepričavanjem novije istorije biblioteke.

„Tako što ćete nastaviti istim putem kojim ste dosad išh. Prateći putokaze koje vam je ostavio čuvar.“

Emih se nećkala.

„Uspela sam da nađem put dovde zato što mi je Arno u Americi ostavio dva pisma i niz tragova, koji su me odveli do gravura koje je nekako uspeo da ostavi u Engleskoj i ovde u Aleksandriji. Međutim, trag koji me je usmerio ka vama je poslednji koji mi je ostavio. Odavde nemam kuda da idem.“ Atanasije se uspravio. „To nije sasvim tačno.“ Vratio se do ormara za registratore, iz kog je ranije već izvadio Arново pismo s uputstvom da čeka Emilin dolazak. Sad je uzeo koverat i pružio ga Emili.

„Savetujem vam da nastavite da sledite čuvarevo vodstvo.“

Emih je spustila pogled na koverat u rukama.

„Koverat je stigao zajedno s pismom za mene“, pojasnio je Atanasije.

„Čuvar je uvek razmišljao dva koraka unapred.“

Emili je uočila isto ono braonkasto mastilo i prepoznala rukopis, sve isto kao i u Arnovoj pređašnjoj korespondenciji. Obična fraza bila je uredno napisana: *Za Emili Ves - uručiti po dolasku*. Holmstrand je očigledno bio znatno sigurniji od nje u to da će ona uspeti da stigne ovoliko daleko.

Okrenula je koverat i otvorila ga. Unutra je bio presavijen jedan jedini list papira, na kom je bila ispisana usamljena rečenica. Naglas ju je pročitala.

Između dva kontinenta: kraljeva kuća dodiruje vodu.

„Naš čuvar je oduvek bio sklon tome da nagoni ljude na razmišljanje“, reče Atanasije, izvivši uglove usana u provokativni osmeh.

Prvi put u toku njihovog razgovora, Emili mu je uzvratila osmeh s osećanjem znalačke sigurnosti.

„To je možda zaista tako“, kazala je, „ali ovog puta čak ne moram ni da

lupam glavu. Arno je svakako znao da će mi ova rečenica biti očigledna, a još mi je jasnija nakon našeg razgovora." Atanasije je čekao njeno objašnjenje. Emili je ustala i počela uzbuđeno da se šetka tamoamo po maloj kancelariji dok mu je naglas objašnjavala značenje najnovije Holmstrandove zagonetne poruke.

„Postoji samo jedan grad u kom kraljevska palata obuhvata dva kontinenta, a to ie onaj za koji ste maločas rekli da je deo istorijata biblioteke. Carigrad, Konstantinopolj, današnji Istanbul. Leži na malom zemljouzu na Bosforu, odmah između kopnenih masa Evrope i Azije. Zato je tokom istorije bio česta žrtva zemljotresa." Dva puta je kao student posetila Istanbul i veoma ga se dobro sećala.

Iznenada je stala kao ukopana, okrenula se na peti i prodorno pogledala u Atanasija.

„A tačno znam šta znače i reči *kraljeva kuća*.“

Sat kasnije - 13.45. Lokalno vreme, Aleksandrija

Džejson je ležerno sedeo za nevelikim okruglim stolom ispred kafića na aerodromu. Bio je to uobičajen dan i putnici su mileli u svim pravcima.

Drugi prijatelj je neupadljivo sedeo na drugom kraju, dalje od svog kolege.

Međutim, ispod smirene i opuštene spoljašnjosti Džejsonov um vrveo je od sukobljenih osećanja. S jedne strane, postojalo je uzbuđenje izazvano saznanjem da je Emili Ves trebalo da postane novi čuvar u Društvu i da će moći da ih odvede do same biblioteke. S druge, ta mogućnost bila je u domenu teorije, a u međuvremenu su iskrsele nove, potpuno stvarne i neposredne pretnje po uspeh njihove misije u Vašingtonu. Preveliki broj ljudi znao je previše. Društvo je bilo previše umešano da bi sada odustalo. Sve je bilo u opasnosti ako Vesova ih Antun progovore.

Otvorio je mobilni telefon i pozvao prvi broj iz hste kontakata, jednostavno označen imenom *sekretar*. Svega nekoliko sekundi kasnije, telefon u kancelariji Juana Vesterberga je zazvonio.

„Čuli ste razgovor?“ Kao i uvek, Džejson nije traćio vreme i smesta je prešao na stvar. Svega šačica ljudi na svetu imala je sekretarov privatni broj, a obojica su već znala o čemu treba da razgovaraju.

„Svaku reč“, odgovorio je Vesterberg. Glas mu je bio napet, ali profesionalan. Njegova sposobnost da zadrži zapovedničku pribranost bez obzira na okolnosti - bez obzira na to da li pozdravlja kolegu ili naređuje nečije smaknuće - bilo je ono što mu je izgradilo reputaciju. „Bili smo u pravu. Holmstrand je odveo Emili Ves direktno do aleksandrijskog bibliotekara.“

„On nije običan bibhotekar“, reče Džejson. „On je budući čuvar ev pomoćnik. Nismo se mogli nadati boljem ulovu.“

„Znali smo da će se ispostaviti da je Aleksandrija važna“, odgovorio je sekretar, mada je čak i njega iznenadio visoki položaj koji je Atanasije Antun zauzimao u Društvu. „Sad imamo ključne karike.“

To su bile dobre vesti. No, obojica su bili i više nego svesni da je prislušivani razgovor otkrio i druge činjenice, neugodne, i to ne samo u vezi s njihovom misijom u Vašingtonu.

„Njihove informacije o nama su - temeljne.“ Džejsonov glas bio je blago napet.

„Znaju više o našoj strukturi nego što smo mislili“, priznao je sekretar.

Niko u Savetu nije predvideo da je Društvo upoznato s poslovima Saveta do stepena koji je otkrilo Antunovo obrazlaganje. „Ipak, ono što znaju je bledo u poređenju s onim što ne znaju.“

Džejson je i dalje bio nervozan.

„Ali oni znaju ko ste, oče.“ Još dok mu je poslednja reč klizila s jezika, Džejson se sledio. Omaška je bila nesvesna. Pravila kojih je trebalo da se pridržava prilikom razgovora sa sekretarom bila su kruta i nesavitljiva. I nikada ih ranije nije prekršio.

Odgovor Juana Vesterberga bio je hladan kao led. U svojoj iznenadnoj hladnoći bio je još strašniji nego u uobičajenoj uzdržanosti.

„Šta sam ti rekao za takvo obraćanje?“ Njegova izjava nije bila toliko pitanje koliko podsetnik. Preteći podsetnik

Džejson Vesterberg probio se do vrha aktivnog ogranka Saveta, pa čak obezbedio sebi mesto i u odabranoj grupi sekretarovih prijatelja, njegovih najbližih pomoćnika, upravo zato što sebi nikad nije dozvoljavao da o sekretaru misli kao o ocu, već isključivo kao o naredbodavcu. Njihova porodična povezanost je nebitna; važni su jedino rezultati njegovog rada. Njihov odnos bio je u potpunosti profesionalan, a obojici je to - pogotovo Džejsonovom ocu - savršeno odgovaralo. To je bila priroda njihovog odnosa od Džejsonovog detinjstva, i on je znao da će tako ostati sve do njegove smrti.

„Žao mi je, gospodine.“ Džejson je pokušao da povрати pribranost. „Ali poenta ostaje. Društvo zna ko ste, a sad to zna i Emili Ves, žena koju obučavaju da postane novi čuvar.“

„Ne dopusti da te to toliko zabrinjava, Džejstone“, odgovorio mu je sekretar. Upotreba ličnog imena, što je retko kad činio, iznenadila je sina. To je bio obrt u odnosu na njegov ledeni ton od pre samo nekoliko trenutaka. To je bilo najbliže naklonosti što bi Juan Vesterberg pokazao, a sad je to učinio da bi smirio uznemirenog mladića. „Možda su saznali ponešto o nama, ali mi smo saznali nešto mnogo bitnije o njima. Upravo istražujemo svaki detalj Antunovog života. Opšte informacije kojese imali o njemu kao kandidatu za bibliotekara bile su nepotpune, ali s novim materijalom, koji smo pribavili prisluškujući njihov razgovor, uveren sam da ćemo uspeti da saznamo mnogo više.“ Začutao je. „Da li te je taj čovek video?“

»Ne.“

„Neka tako i ostane. Bolje je da ne bude svestan da bilo šta znamo o njemu sve dok ne budemo imali dovoljno vremena da sastavimo precizniji psihološki profil. Onda ga možeš“, napravio je pauzu, naglašavajući dvostruko značenje svojih narednih reči, „pozvati da podeli s tobom i sve ostalo što zna. Njegov razgovor s Vesovom bio je rezervisan. Zna taj mnogo više i verovatno nas može odvesti do ostalih članova Društva. Neka ga timovi u Kairu drže na oku dok mi sakupljamo

informacije o njemu. Vrat ćemo te nazad u Aleksandriju kada kućne čase da ga ubediš da sarađuje s nama.“

„A u međuvremenu?“ Džejson je pogledao preko nevelikog trga, u drugog prijatelja. Znao je da neće prosto sedeti skrštenih ruku dok se bude obavljalo to istraživanje.

„Vas dvojica nastavite da pratite primarnu metu. Doktorka Ves je već odredila svoju sledeću stanicu u čuvarevoj maloj inicijaciji potrage. Ne ispuštajte je iz vida.“

„Njen avion za Istanbul poleće za nešto manje od sat“, primetio je Džejson. „Naš mlaznjak će je preteći za dvadeset minuta. Već sam sredio da nas čekaju. Imaću četvoricu ljudi na raspolaganju tamo, ako postanemo neophodni.“

„Uzmi sve što ti je potrebno“, odgovorio mu je sekretar. „U ovoj maloj igri koju je čuvar pripremio za svoju nazovsledbenicu ne može postojati još mnogo koraka.“

Džejson je prigrlio misao. Što se pre njegova igra približi završetku, to će Emili Ves ranije moći da bude u potpunosti uklonjena iz igre. Umesto nove opasnosti, možda će se žena prikazati kao dvostruki dar za Savet. Odvešće ih do biblioteke, a njena smrt će se postarati da njihov posao u Vašingtonu ne bude otkriven. Savet će na kraju kontrolisati ne samo zbirku biblioteke, već i poslednju svetsku supersilu.

Adrenalin mu je brže zakolao venama pri samoj pomisli na ono što ih očekuje.

S druge strane Atlantskog okeana, sekretar je osetio sinovljevo uzbuđenje.

„Ostani usredsređen, Džejson - budi strpljiv. Emili Ves će nam pokazati vrata do onog što je već trinaest vekova predmet naše potrage. A kada to učini, sine moj, onda uradi ono što moraš da uradiš kako bi se postarao da mi - a ne ona - prođemo kroz njih.“

Istanbul - 16.55 (GMT +2)

Točkovi Emilinog aviona dodirnuli su pistu aerodroma Ataturk u Istanbulu. Kratki let bio je jednohčan, ali joj je um bio isuviše zaokupljen da bi se upustio u onu vrstu sanjarenja koju je iskusila za vreme leta iz Engleske. Misli su joj vrvele od informacija koje je saznala od Atanasija u podrumu Aleksandrine.

Pogodila ju je navala adrenalina kad je saznala da joj je Arno Holmstrand ostavio još jedno pismo, još jedan trag, i to trag koji je lako dešifrovala. Istanbul, savremeno sekularno islamsko lice prastarog hrišćanskog Carigrada, imao je smisla na svakom mogućem nivou. Grad u kojem postoji kraljevska palata, smeštena na parčetu zemlje koje štrči između dva kontinenta. Grad s dugom intelektualnom prošlošću, za koji je Antun potvrdio da je odigrao ulogu u drevnoj istoriji biblioteke. Grad koji je čak sledio primer Aleksandrije, u smislu da je bio carski grad nazvan po osnivaču - egipatska metropola dobila je ime po Aleksandru Velikom, a Konstantinopolj po Konstantinu, takođe zvanom kao Vehki. Analogija je svuda bila prisutna. Znala je da je ovo mesto gde treba da bude.

Atanasije joj je pomogao da organizuje let do Istanbula u minut do dvanaest. Emili je po drugi put u protekla dvadeset četiri časa uspela da za samo nekoliko sati prevah put od prve pomisli na putovanje, preko rezervisanja karte, sve do ukrcavanja i poletanja. Ponekad je internet zaista pokazivao svoju neporecivo korisnu stranu.

Atanasije je uredio i da je na aerodromu sačeka lokalni vozač, da se ne bi borila sa ozloglašanim istanbulskim taksistima, svima u gradu poznatim po sklonosti da turiste oderu do gole kože vozeći ih najdužim mogućim putem. U gradu čije uhčice u komplikovanom lavirintu vijugaju preko brežuljaka, lako im je polazilo za rukom da prevare putnike. Atanasije i Emili složih su se da je vreme od suštinske važnosti i da ga ne treba traćiti na takva nepotrebna krivudanja.

„Vozač mi je prijatelj“, rekao joj je Atanasije. „Čekaće vas pored hmuzine. Potražite moje ime.“

Njihov razgovor se okončao, nakon čega su se rastali bez dodatne diskusije. Osetila je kako nastaje izvesna veza među njima, ali ta veza se izdigla iz pogibeljnih okolnosti. Rastah su se kao poslovni partneri.

Emili je sada, 1.200 kilometara dalje, sišla s rampe i ušla na terminal Međunarodnog aerodroma *Ataturk*. Njen avion sleteo je pri samom kraju poslovnog dana, kad je aerodrom vrveo od aktivnosti.

Prebacivši torbicu preko ramena, pogledom je pretražila signalizaciju u potrazi za znacima na engleskom jeziku, označenim žutom bojom, a onda krenula prema pasoškoj kontroli i izlazu. Kontrola je prošla bezbolnije nego što je očekivala, tako da je u roku od svega dvatri minuta izašla na drugu stranu staklenih hodnika carine, sa štambiljom ulazne vize u pasošu, dizajnirane tako da liči na ukrašeni turski ćilim. Sledeća stanica bila je menjačnica, gde je razmenila dolare za pozamašnu svotu turskih lira, neophodnih za predstojeći dan. Atanasije ju je upozorio da, osim u svega nekoliko velikih prodavnica, u Turskoj ne primaju ništa osim gotovine.

Uskoro je imala zadovoljavajuće debeli svežanj izgužvanih novčanica, i uključila je blekberi da pozove Majkla. Nije bila u mogućnosti da razgovara s njim otkako je napustila Englesku, a s njenog stanovišta, svet se otada prično izmenio. Majkl je i više nego zaslužio da ga obavesti o najskorijem razvoju događaja, a ona je čeznula za utešnim zvukom njegovog glasa.

Telefon je zazvonio nekoliko puta, ali Majkl se nije javio i ona je instinktivno osetila da nešto nije u redu. Uvek se javljao na telefon posle prviji nekoliko signala. Identifikator poziva uvek bi mu pokazivao ko ga zove, a kako je imao običaj da najpre pogleda ko zove, njeno ime uvek je garantovalo da će se javiti. Majkl se ranije retko kad javljao odmah, a to je napravilo problem kad ga je prvi put pozvala da ugovore prvi izlazak. Prekršila je uobičajenu praksu i sama preduzela taj početni korak, a Majkl se tom prilikom javio tek nakon trećegčetvrtog signala. Kasnije mu je priznala da je za to kratko vreme zamalo izgubila hrabrost i prekinula vezu. Treći zvučni signal ih je zamalo koštao njihove veze i Majkl nikad nije zaboravio tu simboliku.

Emili je sad bacila pogled na ručni sat dok je telefon zvonio po četvrti, a zatim i peti put. *Pet po podne...* na prstima je odbrojaia osam sati unazad. *To znači daje sada u Čikagu devet izjutra.* Trebalo bi da je Majkl već budan. Pokušala je da se priseti njegove rutine petkom ujutro. Obično nije polazio u kancelariju još jedan sat. Da h je zaboravila na neku aktivnost koja bi ga držala podalje od telefona?

Pre nego što je stigla dodatno da se začudi, veza se uspostavila.

„Halo?“ javio se Majkl. Glas mu je bio jedva čujan preko međukontinentalne telefonske veze.

„Ja sam“, rekla je glasom punim sreće i olakšanja.

„Em!“ Majklov glas je sad postao sasvim razgovetan. Emiline brige su minule.

„Toliko mi je drago što si tu“, kazala mu je. „Nećeš verovati šta se dogodilo otkako sam razgovarala s tobom iz Oksforda.“

Majkl joj nije odmah odgovorio. „Gde si sada?“, upitao je.

„U Istanbulu.“

„U Turskoj? Mislio sam da ideš u Egipat!“

„I jesam. Bila sam tamo. Veruj mi, Majk, bila sam tamo. Ali to me je odmah dovelo ovamo.“ Prepričala mu je jučerašnja dešavanja - potragu za građevinom u Aleksandriji, otkrivanje grba, razgovor s Atanasijem. Ispričala mu je za biblioteku, Društvo, Savet, promene u poznatoj istoriji koje su te činjenice sugerisale. Rekla mu je za Arnov najnoviji trag, svoju najskoriju kartu i skorašnji let. I rekla mu je za ulogu koju je očigledno trebalo da ispuni. Žmarci su joj ldizili niz kičmu dok je govorila, ali iznela je činjenice jasno i smelo.

Dok je pričala, shvatila je koliko je u proteklih četrdeset osam sati tempo njenog života postao brz. Nekako joj je u toku samo jučerašnjeg dana pošlo za rukom da nogom kroči na tri razhčita kontinenta.

Nastavila je da mu prepričava detalje dok je hodala niz dugačke hodnike aerodroma ka redovima taksija i limuzina. Onda je, na kraju entuzijastičnog izveštaja konačno zastala da bi došla do daha.

Majkl je ćutao - predugo! On nikad nije bio ćutljiva osoba! Njena pređašnja zabrinutost brzo se vratila i sad je shvatila da Majkl nijednom nije prokomentarisao novosti o njenom ćudnovatom regrutovanju, pa ćak ni kad je govorila o Savetu ih neobićnoj ulozi koju je očigledno trebalo da ispuni u Društvu. Nije rekao ni jednu jedinu reć.

„Majkle, šta nije u redu?“, najzad je upitala.

Usledila je još jedna pauza pre nego što joj je odgovorio.

„Emili, tvoja kancelarija u Karltonu... Obijena je. I tvoja kuća, takode. Policija me je pozvala pre petšest sati, u gluvo doba noći, jer pokušavaju da te pronadu. Neko ti je provalio i u kuću i kancelariju i napravio kaos. Pohce za knjige su ispražnjene, fioke ispreturane. Kao da su kompletno poćišćene.“

Emili je usporila korak. Zbog ovog što joj je Majkl otkrio, osetila se kao izduvan balon; njena adrenalinska groznica završila se istog trena, budući da su ove vesti promenile znaćenje svega što je saznala.

Svesna vlastite ćutnje, postavila mu je prvo pitanje koje joj je palo na pamet.

„Znaju li ko je to ućinio?“ Umom su joj se kovitlale misli o Savetu, njegovom nemilosrdnom vođi i ljudima koje ima na raspolaganju.

„Ne. Ali...“ Glas mu je utihnuo.

„Majkle, šta je bilo? Reci mi.“ Oćigledno ga je uznemiravalo i nešto više od toga. Emili je sad bezmalo stajala u mestu.

Zbog njegovih narednih reći ukopala se u mestu.

„Em. Ti ljudi. Došli su po mene.“

Emili se činilo kao da joj se jezik zalepio za nepca. Nikada ranije nije imada priliku da iskusi emotivnu paniku. Dok je slušala Majklove reči, pogodila ju je još jače zbog nepoznavanja tog osećanja. Koža joj je naizgled postala hladna kao led, zvuci su naizgled isparili iz vazduha oko nje, a um joj je postao haotična magla. I po prvi put u životu, doživela je osećanje potpune bespomoćnosti. Bespomoćnosti i očajničke zbunjenosti.

„Kako to misliš došli su po tebe? Ko? Kada? Jesi li dobro?“ Reči su joj izlazile iz usta kao na pokretnoj traci dok se saplitala od jedne do druge misli. Stajala je nepokretno usred aerodromskog hodnika i putnici su je gurkah i ćuškali laktovima dok su prolazili pored nje. Međutim, nije bila svesna ničega oko sebe, osim odgovora svog verenika.

„Pre nekoliko sati dva čoveka došla su da popričaju sa mnom“, odgovorio je Majkl. „Došli su ovde, u gajbu - stan - čim je svanulo. Isprva sam misho da su došli zbog provale u tvoju kuću, premda mi je delovalo čudno što su doputovali čak u Čikago.

„No, sve što ih je zanimalo bila si ti. Želeli su da znaju koliko dugo radiš na koledžu. Gde si studirala. Koja su ti interesovanja. Da li provodiš vreme s ljudima koje ne poznajem, i imaš li običaj da otputuješ bez objašnjenja.“ Na tren je oklevao, pitajući se da li da podeli s njom konačnu procenu, ali opredelio se za potpunu iskrenost. „Ti ljudi su jednostavno izgledali zlokobno. Ne postoji bolja reč da ih opišem.“

Emili je primila novosti najbolje što je mogla, a srce joj je sada dobovalo u istom mahovitom ritmu koji je poslednji put iskusila u Atanasijevoj kancelariji. Majklav tihi ton tokom razgovora sad je dobio smisao.

„Pitali su me za tvoje putne planove“, nastavio je, „i gde si otputovala. Čak su želeli da znaju kako si rezervisala kartu - da li putem interneta, lično ili preko prijatelja. Stvari koje nikako ne mogu biti relevantne za istragu povodom provale u tvoju kuću.“

„Majkle, tako mi je žao. Toliko mi je žao.“

„A zatim su mi postavili čitav niz pitanja o političkim dimenzijama tvog posla.“

„Političkim dimenzijama?“

„Imaš li poslovne partnere u Vašingtonu, koliko toga znaš o članovima

vlade, da li si dobijala novčana sredstva od političkih stranaka ih lobističkih grupa. Način ispitivanja im je bio besmislen, ali uvek agresivan."

„Gospode bože, ovo je neverovatno.“ Dok je njen verenik govorio, osetila je mržnju prema ljudima koji su, sada je to shvatila, posao u vezi s Aleksandrijskom bibliotekom učinili hčnim. Atanasije ju je upozorio da neprijatelji Društva znaju ko je ona i da će je uzeti na nišan. To upozorenje upravo je dobijalo svoje dimenzije.

„Ti ljudi“, nastavio je Majkl, „postojalo je nešto čudno u vezi s njima. Bili su... žestoki. Nosih su ista siva odela, imali su iste frizure, isto su se ponašali. Kao da su klonovi. I neka sam proklet ako ijedan od tih kućkinih sinova radi za lokalnu policiju, ih za vladu. U njihovim telima nije bilo ni jedne jedine legitimne kosti.“

Na zvuk prkosa u njegovom glasu Emili je glasno uzdahnula od olakšanja. Majkl Torans nije bio ničija prestrašena žrtva. Mada su ljudi Emili, zbog njenog samopouzdanog ponašanja i žilavosti, često doživljavali kao dominantnog partnera u njihovoj vezi, istina je da su ona i Majkl bih na ravnoj nozi. On je imao snagu i vedrinu koji su inspirisali njene.

„Ali“, dodao je, „ne bih želeo da ponovo ukrstim put s tim tipovima. Činilo mi se kao da znaju odgovore na sva pitanja pre nego što ih i postave. Osećao sam se kao da me testiraju, a ne ispituju.“ Pauza u njegovom pripovedanju ovog puta je bila приметно duža. „Ne želim da znam šta bi uradili da sam im odgovorio nešto što nisu očekivali.“

Emili je pokušala da umiri uskovitlanu mešavinu osećanja u sebi: gnev, mržnju, strah, zbunjenost. Morala je da sledi Majklov primer i smireno razmisli o tome šta to znači. Sigurno Savet - tako je Atanasije nazvao grupu koja je radila protiv biblioteke - stoji iza toga. Iza provale u njenu kancelariju i kuću, i iza fingiranog policijskog intervjua s Majldom. Očigledno su tražili nju.

Tražili su je i bili su spremni da urade šta god da je potrebno da bi je se dočepali. Pa čaki da iskoriste njenog verenika. Mržnja u njenoj utrobi ponovo se uskomešala, nadjačavši čvrsto klupko straha. Više nije bila bezbedna, ali više nije bila ni objektivni posmatrač. Sve do ovog trenutka, potraga na koju ju je Amo Holmstrand usmerio predstavljala je vrstu romantične misterije, kakvoj se još od malih nogu potajno nadala: potraga koja uzima običnu i beznačajnu osobu i baca je u pune dimenzije istorije. I tako, evo je ovde, žuto-Idjuna profesorka bačena u glavnu ulogu u drami koja se proteže od faraona do savremenih vlasti, preko stoleća i kontinenata. Potraga je bila, sve dosad, u potpunosti savršena romansa. Ali napad na Majkla - a ona je to smatrala napadom, iako su ga samo ispitivali - preokrenuo je situaciju. Više nije bila jednostavno bačena u istoriju; istorija se sručila na nju. Ono što su ranije bili nelični događaji, sad su u potpunosti postali neprihvatljivo lični.

„Majkle“, rekla je vrativši se u sadašnji, trenutak, „ti ljudi, ti ljudi, oni su opasni. Nisam imala pojma da će krenuti na tebe.“

„Znaš ko su?“ Majkl nije bio siguran da li mu ta pomisao pruža utehu ili čini da se još više uplaši za njenu bezbednost.

„Imam predstavu“, odgovorila mu je. „Čovek s kojim sam razgovarala rekao mi je da ta druga grupa, taj Savet, ima ljude koji su nalik agentima. On ih je nazvao prijateljima Saveta.“

„Ali zašto su se raspitivali o Vašingtonu?“ Majkl je bio uporan. „Kakve veze ima biblioteka s onim što se trenutno tamo događa? Da li je nekako povezana sa skandalima?“

Emili zamalo da mu odgovori, želeći da svog verenika uputi u tajnu stoleća, ali ipak se ugrizla za jezik. Instinktivno je osetila da bi ga upoznavanje s detaljima o uroti Saveta s potpredsednikom dovelo u još veću opasnost, i u ovom trenutku potvrdila je sopstvene zaštitničke instinkte. Ta informacija izazvala je smrt Arnoa Holmstranda, ali i, sad je to znala, smrt još najmanje četvoro ljudi.

Umesto toga je naglašeno izustila: „Moram da se vratim kući.“

Ta ideja nije bila nešto o čemu je dobro razmislila; nije predstavljala promišljeni plan. To je naprosto bila očigledna akcija koju je morala da preduzme. Nije mogla da nastavi svoju malu potragu kad su njen i njegov život očigledno bili ugroženi. Možda je obožavala avanturu, ali nije bila toliko sebična. „Još sam na aerodromu. Sigurno mogu da uhvatim neki let natrag za Sjedinjene Države kasnije u toku večeri.“

Usledilo je još jedno zatišje u razgovoru, ali kad je Majkl ponovo progovorio, njegov odgovor nije bio ono što je očekivala.

„Ne. To apsolutno ne dolazi u obzir.“

„Majk, neću nastaviti da izigravam detektiva kada su ulozi ovoliko visoki. Ovo je trebalo da bude samo kratko putovanje da se pronade biblioteka za račun kolege.“

Izenadna čvrstina u Majklovom glasu je, međutim, sugerisala da je on počeo da gleda na trenutnu situaciju kao na izazov, i da nema nameru da je pusti da samo zbog njega tek tako odustane od svega.

„Em, budi razumna. Ti ljudi obavili su svoj mali intervju sa mnom. Neprijatan, da, ali gotov. Sada su otišli. Nemaju razloga da se vrate po mene. Ali ti, ti...“, tražio je pravu reč, „nemoguće je da i dalje misliš kako je sve ovo samo neka mala detektivska igra. Čak i ja mogu ovde da uvidim pravu istoriju na delu, i to ne samo drevnu, ako je na bilo koji način povezana s onim što se trenutno dešava u Vašingtonu.“ Ton njegovog glasa bio je silovit i čvrst, i Emili je u njemu čula odlučnost.

„I dalje mislim da bi trebalo da se vratim“, kazala je. „Odatle mogu da istražim ono što sam saznala. Da obavim dodatno istraživanje. Da dovedem stvari u red. Da budem s tobom.“

„Nema šanse“, odgovorio joj je. „Nećeš me iskoristiti kao izgovor. Doleti ovamo ako želiš, ali moja vrata biće zaključana.“

Emili se konačno propisno nasmešila, a zatimi nasmejala. Udaće se za pravog čoveka. Preduzimljivog, snažnog, ratobornog. Čudesnog. Ipak, još dok se njen smeh stišavao, činilo se kao da Majkl oseća da mu nije predložila da se vrati samo zbog zabrinutosti za njega. Čak i snažna žeria može da oseti strah.

„Ja bih mogao da doletim tamo“, spontano je predložio. „Da ti se pridružim u onome što te čeka u budućnosti.“

Osećanja su je nagonila da mu odgovori *da*, ali se ipak ugrizla za jezik. Nije želela da ih oboje izloži opasnosti ako je opasnost ono što je čeka.

„Ne, ti čuvaj utvrđenje“, najzad mu je odgovorila. „Ali dajem ti još jedan dan. To je sve. I to samo ako te ostave na miru. Ako primiš telefonski poziv koji nisi očekivao, odlazim odavde. Želim da imam supruga kome mogu da se vratim.“

„Zvuči pošteno“, kazao je. On je, takođe, znao kada treba da popusti.

Ono što je sledeće želela da mu kaže delovalo je banalno, ali svejedno je to morala da izgovori.

„Čuvaj se, Majkle. Volim te.“

„Ja? Planiram da budem u kancelariji dvadeset četiri časa dnevno tokom naredna tri dana“, odgovorio je, „da pripremim projekte i, nadajmo se, počnem s radovima čim ugovorim prodaju. Pokušaj da ne brineš. Samo se pobrini da poslušáš vlastiti savet. Ako su ti ljudi došli čakovamo, Emili, to znači da su voljni da odu bilo kuda.“ Sačekao je da njegove reči dopru do nje. „Čuvaj leđa.“

73.

17.25

Posledica razgovora s Majklom bila je napetost koja joj se ugnezdila u grudima.

To je bilo dovoljno da bilo koju zdravorazumsku osobu učini paranoičnom i Emili je primetila novu nervozu u svom koraku. Prepuni aerodrom izgledao je manje bezbedno nego pre telefonskog poziva, pa je sumnjičavo zagledala svakog prolaznika.

Ne paniči, kazala je sebi. *Iracionalno je preterivati*. To je bilo jedno od onih naređenja koje je lako izdati, ah prihćno teško poslušati. Živci su joj bili zategnuti kao strune.

Skrenula je za ugao i stigla do staklenih vrata koja su vodila napolje, do niza limuzina parkiranih uz ivičnjak. Ljudi s nevelikim tablama stajali su pored uglancanih crnih vozila, slika i prilika skupocenog savršenstva i profesionahzma.

Svi izuzev jednog. Na desnoj strani reda automobila jedan šofer je stajao naslonjen na majušni sivi audi, držeći znak s natpisom *dr Antun*. Odelo mu je bilo dronjavo i izgužvano, a kosa izgledala kao da joj češalj nikad nije ni prišao, premda je na hcu imao ogroman osmeh, toliko širok da je delovao skoro kao fabrički. Čovek se cerio i klimao glavom svakom prolazniku, čekajući da mu neko uzvрати Idimoglav i zakorači k njemu.

Atanasije je možda uistinu ugovorio da je na aerodromu sačeka neko od njegovih prijatelja, ah to je očigledno bio prijatelj s vrlo ograničenim sredstvima.

Klimnula je glavom vozaču i prišla malom automobilu.

„Zovem se Emili Ves i ja sam Antunova...” nije znala koju reč da upotrebi, „koleginica.“ Sačekala je da joj niski muškarac s osmehom otvori stražnja putnička vrata, a zatim je ušla i pustila ga da ih zatvori. Smestila se na sedište i vezala pojas.

Kad se automobil odvojio od ivičnjaka, čitavo telo joj se iznenada napelo. Krajičkom oka spazila je mrlju boje, koja joj je privukla pažnju. Tačnije, mrlju lišenu boje: prigušenu, upadljivo sivu. Naglo je okrenula glavu ka pločniku. Bila je sigurna da je videla dva muškarca u sivim odelima, koji su stajali malo po strani, tik izvan vidokruga, ali kad je pomnije pogledala, tamo nije bilo nikog osim ostalih šofera koji su čekali svoje putnike.

Paranoična sam, pomislila je, a potom se ispravila na sedištu i sačekala da joj se puls vrati u nešto nalik normalni.

74.

17.29

Tri ulice iza nje Džejson Vesterberg prilagodio je brzinu crnog sedana, održavajući stalno rastojanje od automobila Emili Ves. Njegov partner smireno je sedeo na zadnjem sedištu i glumio putnika. Prigušivač zašrafljen na cev pištolja u čovekovom krilu bilo je jedino što ga je razlikovalo od bilo kog drugog putnika rutinski pokupljenog na aerodromu.

Bez reči, dva prijatelja pratila su svoju metu.

Vašington, Okrug Kolumbija - 10.30 (17.30 u Istanbulu)

General Mark Haskins pogledao je preko unutrašnjosti limuzine u potpredsednika. S obzirom na trenutne okolnosti, delovao mu je pribrano, samopouzvano i spremno - što su bile osobine poželjne za budućeg političkog lidera nacije.

„Planirano je da se hapšenje predsednika obavi u nedelju ujutro u deset sati“, izjavio je ministar odbrane. Sedeći pored potpredsednika, Ešton Dejvis je najveći deo prvih pet minuta vožnje proveo objašnjavajući proceduru koja ih očekuje. Koja očekuje naciju. „Budući da će se hapšenje obaviti po odredbama vojnog zakona, izvršiće ga pripadnici vojske.“

„Lično ću ga uhapsiti“, dodade general Haskins.

Potpredsednik klimnu glavom i okrenu se prema Bredu Vitliju.

„Verujem da možete obezbediti da se vaši agenti u Beloj kući ne protive i ne ometaju hapšenje.“

„Neće“, odgovorio je direktor Tajne službe. „Danas po podne dobijaju instruktažu o predsedniku i potpredsedniku, a naše vašingtonsko osoblje imaće nova naređenja u roku od nekoliko sekundi nakon početka operacije.“

„Ne želim da neki agent zabrlja glatko i kontrolisano hapšenje tako što će pokušati da se baci pred predsednika“, izjavio je general.

„To neće biti problem“, reče Vitli. „Moji ljudi imaju zadatak da štite predsednika Sjedinjenih Država. Legitimnog predsednika. Neće se opirati zakonitom uklanjanju izdajnika.“

General Haskins i ministar odbrane klimnuše glavom, shvatajući. Dejvis je pogledao kroz zatamnjeni prozor limuzine i video kako mermerna fasada Kapitola svetluca na sunčevoj svetlosti. Iza nje je stajao manji, ali za današnji posao značajniji kompleks, u kom je smešten Vrhovni sud Sjedinjenih Američkih Država.

„Za nekoliko trenutaka stižemo u kancelariju predsednice Vrhovnog suda, Andžele Robins“, kazao je, vraćajući pažnju na ostale ljude u automobilu. „Razjasniće nam ustavne detalje prebacivanja izvršne vlasti i provesti nas kroz čitav proces. Ona odlučuje o tome hoćete li smesta zauzeti predsednikovo mesto ili ćete preuzeti izvršnu vlast kao potpredsednik sve dok Tramat ne bude osuđen za izdaju i samim tim ne bude u mogućnosti da vrši dužnost. Bilo kako bilo, krajnji rezultat je u praksi isti.“

„Upravljaćete predstavom.“ Komentar je izustio general Haskins, savršeno ozbiljan.

Tišina je potrajala još nekoliko trenutaka. Prekinuta je tek kada se automobil približio zadnjem ulazu u zgradu Vrhovnog suda.

„Ovo će biti najveće iskušenje s kojim se naša zemlja suočila od osnivanja“, reče Bred Vitli.

„Hvala bogu što imamo poštene i razumne ljude poput vas, da nam pomognu da ga prebrodimo“, reče potpredsednik.

Istanbul -17.35

Automobil koji je pokupio Emili jurio je priobalnim drumom između aerodroma i srca Istanbula: savremenim autoputem, s neočekivanim imenom Kenedi džadesi. Mali audi, naizgled dvadeset godina stariji i od najstarijeg modela u istanbulskom voznom parku, škripao je i ječao od napora. Njen šofer, koji nije znao ni reč engleskog, sa osmehom koji je delovao kao da mu je zalepljen na hce, očigledno je nameravao da što brže stigne do odredišta.

Emili se upinjala da poveže današnje dokaze. Usredsređivanje na podatke pri ruci pomagalo joj je da ne razmišlja o zabrinutosti za Majkla i nervozi koju oseća. Ako ne nahrani um činjenicama zagonetke pred njom, osećala je da će poludeti - ili od brige za Majklovu bezbednost, ili zbog neprekidnog osećanja griže savesti zbog toga što je nastavila ovamo, dalje od njega, ih zbog pretnje po svoju bezbednost, za koju je znala da je, mada nevidljiva, i te kako stvarna. Zato je snagom volje naterala sebe da se posveti proučavanju materijala prikupljenih u toku jučerašnjeg dana.

Šta god da je bio uzrok preseljenju, prvobitna Aleksandrijska biblioteka očigledno je napustila grad. Naučnici su mislili da je izgubljena, ili uništena. Sad je znala da je bibhoteka bila sakrivena i u tajnosti premeštena. Prebacivanje u Konstantinopolj imalo je smisla. Nova prestonica carstva bila je bezbedna. Grad je postao dominantni centar poznatog sveta nakon opadanja Rima, i nastaviće da to bude sve do turskog osvajanja bezmalo hiljadu godina kasnije, do 1453. Čak i tada, Carigrad je nastavio da bude grad od carskog značaja, postavši srce velike islamske imperije, s moćnim sultanatom i nezaustavljivim vojskama, sve dok se i to carstvo nije srušilo. Rađanje moderne Turske 1923. godine izmenilo je sliku. Prvi put otkako je osveštan 330. godine nove ere, grad nije bio carsko središte.

Ako je bibhoteka zaista nekada bila ovde, onda je imalo izvesnog smisla da je Holmstrand dovede u Istanbul kao deo njenog otkrića. Nije mogla da se otme utisku da ju je Arno namerno navodio da na svom putovanju sledi istoriju biblioteke, kao da će je to na neki način zbližiti s njom... Lično? Emotivno?

Kakva god bila njegova namera, jedna činjenica bila je naročito zanimljiva. Ako je Atanasije bio u pravu da biblioteka nije napustila Konstantinopolj sve do sredine XVI veka, onda se i dalje nalazila u gradu za vreme velikog transfera moći u prošlom veku. Pristigla je u carski grad pod stegom vizantijskog cara, a napustila ga je pod barjakom otomanskih Turaka.

Što je značilo da kraljeva palata opisana u Arnovom posljednjem tragu ne može biti prebivahšte vizantijskog cara, ustoličenog u Aji Sofiji, danas pretvorenoj u muzej. Dok je automobil prolazio pored ogromne bogomolje, EmiH je bila uverena da je to površno značenje Arnovih reči, osmišljenih tako da mogu lako da se odgonetnu, ali koje zapravo vode u pogrešnom pravcu. Kraljevi Konstantinopolja bili su veličanstveni, a njihova palata, premda danas u ruševinama, još u procesu arheološkog iskopavanja, predstavljala je slavnu turističku atrakciju u savremenom gradu. Ako bi neko pomenuo kraljevu kuću nekome u Istanbulu, sabesednik bi ga uputio tamo.

No, ako je biblioteka zaista ovde postojala i nakon pada Vizantije i Konstantinopolja, posle islamskog osvajanja, onda mora da se fraza *kraljeva palata* odnosi na nešto drugo. Mora da se odnosi, bila je ubeđena u to, na prebivalište otomanskog sultana. Isto prebivalište, poznato pod imenom Topkapi palata, ka kojem je mah audi sada jurio najvećom brzinom koju je mogao da postigne.

77.

18.05

Dok je automobil ulazio u oštru krivinu Kabasakal sokaka, iz džepa Emiline jakne začuše se dva kratkotrajna piska, za kojima tren kasnije uslediše još dva. Zavukla je ruku u džep i izvadila blekberi, čiji je mali ekran svetleo i obznanjivao prispeće dva SMS-a. Sekund kasnije pregledala je listu poruka, videvši pored obe državni pozivni broj koji nije prepoznala.

Čim je otvorila prvu poruku, pošiljalac je istog časa postao jasan. Tekst je počinjao sažetom ličnom porukom - OD ATANASIJA: TAKO DAIMAŠ SVE U RUKAMA KADA STIGNEŠ DO CILJA.

Skrolovala je poruku nadole. Ostatak teksta sadržao je spisak imena - imena koja joj nisu bila poznata. Zatim, u drugoj poruci, još jedan spisak imena. Međutim, na tom spisku su se sva imena isticala.

Prvo ime bilo je Džeferson Hajns, potpredsednika Sjedinjenih Američkih Država.

Kad se automobil zaustavio ispred Topkapi palate, shvatila je šta drži u ruci. To je bio spisak koji je Arna Holmstranda poslao dva metra pod zemlju.

Njujork - 11.00 (18.00 u Istanbulu)

Sekretar se nadneo nad ljude koji su sedeli za crnim stolom i škiljio preko njihovih ramena dok su im prsti plesali po tastaturama povezanim s njihovim računarskim terminalima. Oni su, poput svih nameštenika Saveta, bili najbolji u svojoj branši, a materijali koje su već sastavili iz razgovora Atanasija Antuna s Emili Ves bili supozamašni. Još materijala nastavilo je da se nakuplja dok su pratili imena i mesta iz transkripta, hakovali lične izveštaje i telefonske listinge i unakrsnaupoređivali prošlost osoba čije su identitete preuzeli iz softvera za prepoznavanje lica ljudi koji su ulazili i izlazili iz Aleksandrine. *Prevrtanje svakog kamena* bio je metod istraživanja koji je postao kudikamo detaljniji s pojavom kompjutera.

Juan je utvrdio ono što je već odranije znao.

„Znamo da je Antun obučavan da preuzme sekundarnu ulogu u Društvu“, kazao je ne obraćajući se nikome posebno. „Što, po njegovom sopstvenom priznanju, znači da bi postao jedan od dvojice ljudi kojima je poznat položaj bibhoteke.“

„Ah još nije stigao da zvanično preuzme tu ulogu“, primetio je jedan od njegovih savetnika. „Sredili smo Marlejka pre nego što su obavili primopredaju dužnosti.“

„Tako je Antun rekao“, potvrdio je Juan. Pogledao je nadole u prepis razgovora na stolu. „I dalje treba pretpostaviti, međutim, da je njegov rad tokom proteklih nekoliko meseci bio usredsređen na preuzimanje te uloge - saznavanje informacija koje će morati da zna, uspostavljanje kontakata, polaganje temelja i tako dalje.“

„Njegovi telefonski izveštaji su opširni“, ubacio se u razgovor računarski tehničar. „Broj obavljenih i primljenih poziva počeo je drastično da se uvećava u februaru i otada je konstantno izuzetno visok. Metodom slučajnog uzorka proverio sam nasumične snimke koje smo dobili prisluškivanjem telekomunikacionog sistema Aleksandrine, ali nijedan njegov razgovor ne otkriva ništa. To je verovatno razlog zašto nikada ranije nije privukao našu pažnju. Ako je diskutovao o nečemu povezanom s bibliotekom, činio je to u šiframa. Svi njegovi razgovori bave se knjigama, nabavkama i svakodnevnim poslovima.“

„Naravno da Antun neće govoriti otvoreno o biblioteci“, odgovorio je sekretar, „ah i da ne šifruje svoje pozive. Jamačno je svestan da bismo to smesta uočili. To bi ga odalo.“

Izenada, u Juanovom umu počela je da se oblikuje ideja.

„Ričarde“, rekao je gledajući u jednog hakera, „prikaži njegove telefonske razgovore na mapi. Daj mi vizuelnu predstavu svih mesta koja je pozivao.“

„Razumem, gospodine“, odgovorio je čovek i prsti mu zaplesaše po tastaturi. Za svega nekoliko sekundi, na ekranu se pojavila standardna Merkatorova kartografska projekcija sveta, na kojoj su počele da iskaču crvene tačkice od kojih je svaka označavala određeni grad. Kada su crvene tačkice završile, postupak je ponovljen, ali s plavim tačkicama.

„Crvene tačkice označavaju Antunove pozive, a plave su pozivi koje je on primio s raznih lokacija“, reče Ričard. „Obuhvaćeni su telefonski izveštaji u proteklih šest meseci.“

Ljudi su se okupili oko monitora detaljno proučavajući dobijenu mapu. Nakon što je prošlo nekoliko sekundi marljive tišine, sekretar je ponovo progovorio.

„Recite mi šta se, po vašem mišljenju, ističe na ovoj mapi“, naredio je. Ideja mu se zahuktavala u umu, ali želeo je da drugi provere njenu verodostojnost.

„Pa“, odgovorio je jedan od savetnika, ne skidajući izvežbane oči s ekrana, „očigledno je obavio tušta i tma poziva.“

„Da, da“, odgovorio je Juan, iznerviran čovekovim praznim odgovorom o očiglednom. „Ali pogledajte pomnije. Koja lokacija je na ovoj mapi upadljivo odsutna, s obzirom na ono što smo saznali iz njegovog razgovora s Emili Ves?“ Sve oči se s obnovljenom pažnjom zabluljše u ekran.

Najzad je to zapazio i drugi tehničar.

„Istanbul“, kazao je uzbuđeno. „U proteklih šest meseci nema ni jednog jedinog poziva iz Istanbula ili nekog drugog grada u blizini.“

Zapažanje je u potpunosti potvrdilo ono što je sekretar ranije primetio. Istanbul, gde su se trenutno nalazili Emili Ves, Džejson i njegov tim, bio je zjapeća praznina na mapi Antunovih telefonskih poziva. Zaključak se nametao sam od sebe.

„Biblioteka se ne može nalaziti tamo“, reče Juan. „To je možda bilo istorijsko mesto depoa, ali više nije aktivno. To potvrđuju i kontakti novog pomoćnika čuvara.“

„Dakle, tumačenje Emili Ves da čuvarova poruka pokazuje na Istanbul je pogrešno?“

„Ne“, odgovorio je sekretar. „Siguran sam da je Vesova u pravu. No, čuvar radi ono što je uvek radio: obmanjuje, manipuliše... To je samo još jedan korak u njegovoj igri mačke i miša. Pustite Vesovu neka ide, neka vidi kakvu god idiotsku poruku da je čuvar tamo ostavio za nju. Mi moramo biti korak ispred.“ Ponovo je pogledao u mapu, baš kao i njegove kolege.

„Još jedna lokacija se ističe“, reče haker po imenu Ričard. „Engleska tone pod pozivima.“ Juan se pomnije zagledao u region.

„Zumirajte Ujedinjeno Kraljevstvo", zapovedio je. Nekoliko sekundi kasnije mapa Velike Britanije ispunila je čitav ekran, obeležena najgušćom skupinom crvenih i plavih tačkica u Oksfordširu, s većinom tačno na samom Oksfordu.

Oksford. U sekretarovom umu formirala se još jedna misao. „Neka mi neko prikaže inventar knjiga uzetih iz kuće Emili Ves.“ Drugi tehničar učitao je analizu nadziranja i Juan je preleteo pogledom preko spiska knjiga. Knjige o Oksfordu zauzimale su čitavu kolonu. Emili Ves je tamo bila i na postdiplomskim studijama.

„Vesova je bila u Oksfordu", kazao je, razmišljajući naglas, a ritam govora bio mu je sve brži i brži. „Čuvar jetokom svoje karijere nekoliko puta boravio u Oksfordu. Spisak Antunovih telefonskih poziva koncentrisan je na Oksford..."

„Ali juče smo bili u Oksfordu" primetio je savetnik, „u crkvi. Njeno uništenje bilo je varka.“

„Naravno da jeste“, odgovorio je Juan. „Crkva je podvala. Ali Oksford, izgleda, nije.“

Dok je sekretar govorio, Ričard je nastavio da kuca po tastaturi, manevrišući kroz pun izveštaj o elektronskoj korespondenciji Atanasija Antuna. Na trenutak je došlo do zatišja u njegovim pokretima, i on je rtapokon pogledao nagore u sekretara.

„Gospodine, ovde ima nečega što bi trebalo da vidite."

Juan se primakao bliže računaru i pogledao u ekran.

„Ova slika bila je prikazana uz prazan mejl poslat Antunu pre nešto više od tri meseca, s Jahuovog naloga sa IP adresom u Oksfordu. Tad nam nije privukla pažnju, ali u to vreme nismo istraživali toliko detaljno." Kliknuo je mišem i na ekranu se pojavila fotografija Vestminsterske opatije. Sekretar je iznenađeno podigao obrve.

„Vestminster?"

„Tako je“, odgovorio je Ričard. „Ali to nije prava slika. Ispostavlja se da je posredi kodirana JPEG datoteka.“¹

„Prevedi mi to na engleski", naredio je sekretar. Imao je običaj da podučavanje ne dozvoljava i zato nije bio upoznat s njihovom terminologijom.

„To je fotodatoteka dizajnirana tako da, kada se normalno otvori, prikazuje određenu sliku. Međutim, prava fotografija postaje vidljiva tek kada se dekodira."

Sekretar je umirio rastuće osećanje iščekivanja.

„Možeš li da je dešifruješ?"

„Naravno“, odgovorio je Ričard. „Štaviše, već jesam. Nije upotrebljen najjednostavniji algoritam za šifrovanje na svetu, ali svakako ne ni najsloženiji. Šifrovanje JPEG datoteka nije zamišljeno tako da bude sistem enkripcije visokog nivoa. U načelu se upotrebljava za jednostavne obmane. Ne biste imali pojma da je u

jednoj fotografiji skrivena druga osim ako to svesno ne potražite."

„Ne zanima me!“, odbrusi nervozno sekretar. „Pokaži mi pravu fotografiju!“ Nekoliko kliktaja mišem i na ekranu se pojavila drugačija fotografija.

Pred sekretarovim očima ležao je novi simbol, uklesan u kamen i slikan iz žablje perspektive. To je bio glif, simbolična figura uklesana u dekorativnu kamenu tavanicu. A oblik mu je bio izuzetno osoben.

U tom trenutku Juan je tačno znao kuda mora da ode i šta mora da uradi. Položaj biblioteke bio mu je jasan kao i slika pred očima.

„Upravo smo uhvatili aktivnost na mobilnom telefonu Emili Ves u Istanbulu."

„Daj mi detalje", zarežao je Juan. Čovek je učitao nekoliko ekrana na računaru, pričajući dok je kucao po tastaturi.

„Upravo je primila dva SMS-a, oba sa istog izvora. Poslata su s telefona u Egiptu. Imaćemo dotični broj za koji trenutak.“

„Možeš li da saznaš tekst tih poruka?“

„Naravno.“ Pritiskanje dugmića na tastaturi privremeno je prekinulo tok razgovora. Kad je tehničar ponovo pogledao u sekretara, lice mu je bilo smrtno ozbiljno. „Obe poruke sadrže spiskove s imenima."

Juan je prišao računaru i pogledao čoveku preko ramena, u poruke prikazane na ekranu. Dva SMS-a zajedno sadržala su spisak. Procurele informacije. Curenje koje se sve više širilo!

Ne uputivši više nijednu reč ljudima u prostoriji, smireno je izvadio mobilni telefon iz džepa na grudima, pozvao broj, a zatim primeo aparat uhu.

„Vaš cilj se promenio“, kazao je kada se uspostavila veza s Džejsonom u automobilu u Istanbulu. „Kucnuo je čas za eliminaciju Emili Ves. Proverite šta još zna, a onda je otpravite na onaj svet.“

Istanbul, Topkapi palata - 18.15 (po lokalnom vremenu)

Emili je zastala na ulaznoj kapiji Topkapi palate da plati dvadeset turskih lira za ulaznicu, a potom je prešla preko fino uređenog vrta u dvorištu, do glavnog kompleksa.

Palata je, nalik tolikim drugim prizorima koje je videla u toku protekla dva dana, zamišljena da impresionira. Međutim, ova je to činila drugačije od gorde i sofisticirane arhitekture Univerziteta u Oksfordu ili moderne staklene i kamene nove biblioteke u Aleksandriji. Palata, koja je bila dom turskih sultana otkako ju je 1478. godine sagradio Mehmed Osvajač - koji je oduzeo grad hrišćanima i dokrajčio Vizantijsko carstvo - predstavlja tradicionalnu viziju kombinovanog islamskog dizajna. Nijedna zgrada nije nalik drugoj, a jarke boje su - bezmalo potpuno odsutne u Oksfordu i Aleksandriji - bile *modus operandi* otomanskih dekoratera. Plave, crvene i zlatne pločice prekrivaju zgrade i iznutra i spolja; oslikane kolonade nose pozlaćene pravougaone baldahine, a fontane zauzimaju svaki ćošak i trg. Kompleks površine 80.000 kvadratnih metara, smešten na vrhu rta Sarajburnu, više liči na seoce sastavljeno od kraljevskih zgrada i dvorana nego na jedinstvenu strukturu.

Emili je znala malo toga o Topkapi saraju, možda tek malo više od slučajnog turista bez istorijske svesti, ali ne mnogo više od onoga što je bilo opisano u turističkoj brošuri koju je dobila zajedno s ulaznicom.

Otomanski sultani prebivali su u Topkapi palati od vremena Mehmeda Osvajača sve do 1856. godine. To je bio dom mnogobrojne vladarske porodice, uključujući i mnoštvo carskih supruga, milosnica i njihove dece. Čitavo odeljenje kompleksa poznato kao Harem činio je tradicionalni deo svih otomanskih carskih rezidencija, gde je sultan živeo s najbližim članovima porodice. U palati su, međutim, bile i državne kancelarije, uključujući i rezidencije vezira i savetnika koje je sultan i bukvalno držao nadohvat ruke. Unutar njenih zidova nalazih su se i carska riznica, konjušnice, vežbahšta, oružnice, bolnice, kupatila, džamije i dvorane za prijem - sve što bi vlastodršcu moglo zatrebati, zbog čega nije morao da se upušta u rizičan izlazak napolje u gužvu, među razuzdanu gradsku rulju, osim kad je bilo apsolutno neophodno.

Palata je postala muzej u petoj deceniji XIX veka, nakon što su sultani odlučili da se presele na drugo mesto. Kemal Atatürk ju je 1924. i zvanično pretvorio u instituciju Direktorata muzeja nove turske vlade, i to je ostala do dana današnjeg. U ovoj funkciji Topkapi palata ne samo da turistima pruža izuzetan doživljaj otomanskog života na najvišem nivou, već je takođe dom mnogim umetničkim zbirkama islamske i

otomanske kulture, koje nemaju nikakve veze s carskom istorijom. Trenutno je tu bila postavka tradicionalne umetnosti bojenja keramike i gleđosanih pločica, a soba s relikvijama nadomak jedne od mnogobrojnih džamija bila je stalni dom velikom broju važnih artefakata islamske kulturne baštine. Među njima se nalazi i najdragoceniji predmet u posedu muzeja: dlaka iz brade proroka Muhameda, koju su čuvah u staklenoj vitrini, u posvećenoj sobi u kojoj su hodže neprestano čitale stihove iz Kurana.

Dok je hodala kroz kompleks, Emili je upijala okolne prizore, tohko lepe da je morala da im se divi uprkos napetosti današnjih događaja. Dok je nad Sarajem počinjala da se spušta svežina večeri, šetala je po kamenom popločanoj stazi, oivičenoj cvetnim lejama, prema Bagdadskom paviljonu u severoistočnom delu palate. Svuda je bilo aktivnih fontana. Komadić istorije koji je izronio iz dubina njenog sećanja i probio se kroz raštrkane misli bila je njihova namena: nežni zvuk koji su fontane pravile zamišljen je tako da bude mnogo više od lepog i detalja. One su predstavljale efektan izvor bele buke, pomažući u prigušivanju razgovora koje bi sultan mogao da vodi sa svojim savetnicima u prenaseljenoj palate. Fontane su bile strateški raspoređene blizu prozora i ulaza u sve veće odaje za prijeme i skrovite sobe za sastanke, držeći podalje sve potencijalne špijune ili makar njihove pokušaje da čuju carski glas.

Danas su lepota i istorija, međutim, bile smeštene u kontekst nečega kudikamo većeg, a njihove dimenzije ne samo da su izazivale strahopoštovanje, već su bile i zastrašujuće. Emili se neprestano osvrkala preko ramena, tražeći bilo kakve sumnjive figure. Možda su ljudi za koje joj se učinilo da ih je spazila na aerodromu bih plod paranoje, ali nije mogla da ignoriše stvarnost. Atanasijev Savet bio je stvaran, spreman da gazi preko leševa da bi ostvario svoje ciljeve. Ljudi iz Saveta posetili su Majkla, a to je značilo da znaju sve o njoj. Možda čak i činjenicu da ona sada poseduje spisak imena, koja su, kako se čini, bila u srcu njihovih trenutnih akcija. Znala je da ti ljudi nisu više samo neprijatelji Društva bibliotekara. Bili su i njeni dušmani, takođe, i bila je uverena da će progoniti svoju lovinu.

Stupila je u paviljon obložen crvenim i belim mermerom, sagrađen u znak sećanja na vojni pohod na Bagdad u XVII veku, sada okružen brižno održavanim drvećem i cvećem. U udaljenom delu Topkapi palate, u najdubljem svetilištu carskog kompleksa, stajao je kiosk, zatvoreni balkon. Ovde je, s umešno skrivenog vidikovca, videla ono što je, na vrhuncu snage Otomanskog carstva, videlo malo ljudi izuzev pripadnika više klase i plemstva: beskrajni pogled na grad i okolna mora s osmatračnice carske moći i snage. Sultan je bukvalno mogao da stoji u svom vrtu i gleda svoje carstvo.

A taj vidik je uznemiravao Emili.

S uzdignutog dela palate mogla je s jedne strane da gleda ka gradu, a s

druge ka shvu mora. Na špicu središnjeg poluostrva Istanbula spajali su se Mramorno more, Bosfor i Zlatni rog, dajući gradu vrhunski položaj za trgovinu i brodski transport. Emili je pogledala ka vodi, daleko ispod enklave na vrhu brežuljka.

Daleko ispod.

Daljina se, u ovom trenutku, pokazala kao problem. Nije se uklapala. Nastavila je da posmatra vode ispod, ah njena ubeđenost da je ovo prava palata brzo je nestajala. Da li je napravila grešku?

Topkapi saraj stajao je na brdu, nad vodom, ali Arnovo pismo u Aleksandriji govorilo je o kraljevoj kući koja dodiruje vodu. *Dodiruje...* Bila je to neobična fraza, ali ta činjenica davala je dodatnu težinu u njenom umu. Ako je u toku protekla dva dana išta naučila o Holmstrandu, onda je to bila činjenica da su njegove fraze bile isuviše precizne da ne bi imale značenje. Kada bi Arno nešto rekao, to je i mislio; a to je mislio upravo onako kako je i rekao.

Dok je razmišljala o punoj preciznosti njegovih reči, jednostavna činjenica joj je iznenada postala jasna kao more daleko ispod nje. Palata i more bili su u blizini - ah nisu se susretali. Nisu se dodirivali. Što je moglo da znači samo jedno.

Topkapi saraj je pogrešna palata!

Emih se okrenula na peti i krenula nazad prema glavnoj kapiji. Svaki korak učvršćivao je njeno uverenje da Topkapi ne može biti *kraljeva kuća* na kojoj ju je usmerio Arnov trag. To je bila lokalna varijacija njegovog okohšanja, kojim ju je ranije već uputio u zaludnu pretragu ruševina Univerzitetske crkve u Oksfordu: očigledno rešenje, osmišljeno tako da na stranputicu navede potencijalne progonitelje koji su možda pronašli trag koji je sada privijala na grudi. I ovdašnja tajna bila je dva sloja duboka. Trag nije pokazivao na prvu carsku palatu, koju bi većina ljudi u prvi mah povezala s Konstantinopoljem - to jest na palatu vizantijskih careva - pa je pomislila na Saraj turskih sultana. No, postojao je i drugi sloj obmane.

Kraljeva kuća dodiruje vodu. Trag sigurno ukazuje na neko drugo mesto. Mora da postoji još jedna palata. Premda je sada cenila Arnovu potrebu da prikrije tragove, ipak ju je nerviralo što tek treba da razreši novu zagonetku.

Dok se približavala kiosku za prodaju ulaznica, mladić koji je sedeo iza prozora od pleksiglasa predusretljivo se smeškao. Činilo joj se da je od one vrste radnika koji su spremni da uoVojke posetiocima, što će joj biti od velike pomoći za vreme razgovora s njim, za koji je znala da će biti čudan.

„Izvinite, imam jedno pitanje“, kazala je i pre nego što je stigla do prozora.

„Da? Kako mogu da vam pomognem?“ Mladić se uspravio na stolici, a lice mu je istog časa prekrilo profesionalan osmeh. Njena procena bila je ispravna.

„Ovo nije palata koju želim.“

Mladić joj je, uprkos najboljoj nameri, uputio zbunjen pogled. Engleski nije bio njegov maternji jezik, a čak i da jeste, njena izjava bila je potpuno neočekivana.

„Molim?“

„Izvinjavam se. Hoću da kažem da bi trebalo posetim drugu carsku palatu. Ova ne odgovara...“, oklevala je, „opisu koji sam dobila. Oprostite glupoj turistkinji!“ Pokušala je da ponovo prizove mladićev prijateljski osmeh. Bezazlena zbunjenost imala je veće šanse da je u ovom razgovoru odvede dalje, i mnogo brže, od prodornog ispitivačkog pogleda. „Postoje li neka druga sultanova rezidencija u Istanbulu?“

„Postoje još dve“, reče joj s oklevanjem muzejski radnik „Jildiz i Dolmabahçe. Ali ova je najčuvenija.“ Očigledno je bio ponosan na *svoju* palatu i

grudi mu se blago naduše.

„A gde su druge?“, upita ga Emih. „Da li se jedna od njih nalazi blizu vode?“

„Palata Jildiz je u gradu“, usledio je mladićev odgovor. „A Dolmabahče je na moru.“ Emili je ushićeno slušala njegove magične reči.

„To je takođe istorijski važno mesto“, nastavio je da govori, udostojivši drugu palatu priznanjem, ali naravno, tek ispod *njegovog* Topkapi saraja. „Ataturk je bio tamo. Veoma je važna za tursku istoriju.“

„Kako da stignem do tamo?“

„Možete kolima ili autobusom, ali najbrže je trajektom. Uzmite čamac iz Eminonua, dole niz brdo.“ Pružio joj je malu brošuru o Dolmabahče i vozni red za trajekt.

„Hvala vam, to je sjajno.“ Emili mu je uputila širok osmeh u znak zahvalnosti.

„Ali“, dodao je mladić, „moraćete da sačekate do sutra. Ovde smo otvoreni do sedam, ali Dolmabahče palata radi samo do pet po podne, što znači da je danas već zatvorena.“

Brzina s kojom se Emilino uzbuđenje izmenilo u potištenost bila je zapanjujuća. Sutrašnji dan delovao joj je nemoguće daleko. Ozbiljno je mislila ono što je kazala Majklu preko telefona: da je voljna da ostane odvojena od njega samo još jedan dan.

Činilo se kao da mladić oseća njeno razočaranje.

„To jest“, nastavio je, „osim ako vas ne interesuju francuskoturski odnosi Emih je podigla pogled.“

„Molim?“

„Večeras se u Dolmabahče održava predavanje o odnosima između Francuske i Turske u prethodnom veku. Govornik je francuski političar...“, podigao je letak sa stola i spustio pogled na ime, „Žan Mark Letruk“ Pružio joj je letak. „Predavanje počinje u sedam. Ako uhvatite poslednji trajekt, možda uspete da stignete na vreme.“

Pogledala je u mladića s neizmernom zahvalnošću. Da ih nije razdvajala ploča od pleksiglasa, ispružila bi ruke i zagrlila ga.

Emih Ves ni najmanje nisu zanimali francuskoturski odnosi, ah večeras je bila spremna da napravi izuzetak Šta god, samo da uđe u palatu. Pravu palatu.

Uzela je brošuru, dala mladiću šaku sitniša kao napojnicu za obaveštenje i pojurila ka moru.

Džejson se s ozbiljnim izrazom na licu okrenuo prema partneru, a iščekivanje mu se već komešalo u grudima. Njegov razgovor sa sekretarom bio je kratak i jezgrovit.

„Naš cilj se izmenio“, obavestio je drugog prijatelja. „Vesovu ćemo eliminisati s prvom pogodnom prihkom, nakon što iz nje izvučemo sve što zna.“ Njegov partner je iznenađeno podigao obrve, ali nije ništa rekao. Uložili su prilično mnogo vremena i energije da je pronađu i prate. Činilo se da i dalje prati čuvarove putokaze. Ubiti je u ovom trenutku predstavljalo iznenađujući obrt. Znao je da mnogo toga u Vašingtonu ima neizvestan ishod, ali Vesova ih je možda vodila ka nečemu kudikamo važnijem

- prema samoj biblioteci.

„Zaustavićemo je naredni put kad bude sama“, nastavio je Džejson. „Rečeno nam je da je kratko ispitamo i saznamo zna li išta sem onoga što već znamo. Oduzećeš joj mobilni telefon i sve ostalo što ima pri sebi. Treba da budemo proketo sigurni da spisak nije otišao ni korak dalje od njenog telefona. Kad budemo imali sve što nam je potrebno, završićemo posao.“

„Možemo već sada da je smaknemo“, odgovorio je njegov partner. Pratili su Vesovu niz strmu nizbrdicu koja je vodila ka pristaništu. Ona je očigledno zaključila da Topkapi saraj nije palata koju je trebalo da pronađe, i zaputila se prema Dolmabahču. Savet je u proteklim decenijama nebrojeno puta pretražio oba zdanja. Sve do pre nekoliko minuta plan prijatelja bio je da slede Vesovu na trajekt i u Dolmabahče. Ali kako to više nije bio plan, mogli su komotno i smesta da eliminišu metu. „Možemo da sačekamo da pređe sledeću veću ulicu, a zatim da je smaknemo.“

„Ne“, odgovorio je Džejson. „Sekretar želi da se to obavi tiho, bez svedoka. Daleko od očiju, tamo gde njeno telo izvesno vreme neće biti otkriveno. Ne želimo da policijska istraga slučajno nešto pokvari.“

Njegov partner je klimnuo. Tako će i biti. Emili Ves umreće sama, daleko od očiju, ali najpre će iz nje izvući informacije, kakve god da poseduje. Pogledao je u Džejsona i u njegovim očima zapazio iskru - znatno blistaviju od one koja bi svetlucala zbog običnog pogubljenja potencijalnog izvora curenja informacija. Tu je postojalo nešto više. To je bilo... željno iščekivanje. Zapažanje je u njemu podstaklo očekivanje. U svetlu novih naređenja i sekretarovog malopredašnjeg peziva, protumačio je da iskrica u Džejsonovim očima znači samo jedno.

Sekretar je naredio pogubljenje jer je otkrio položaj biblioteke!

Emili je napustila Topkapi i zaputila se nizbrdo ka severnoj obali središnjeg poluostrva Istanbula. Nije mogla da se otarasi osećaja da je neko posmatra i prati, ali potreba da stigne na poslednji trajekt nije joj ostavljala drugi izbor osim da rizikuje put po otvorenim ulicama. Red vožnje pokazivao je da poslednji trajekt iz luke Eminonu za Beşiktaş pristaje najbliže Dolmabahçe, i da polazi tačno u sedam. Putuje se kratko, svega petnaestak minuta. Ukoliko joj pođe za rukom da stigne na vreme, i ako je neko ne osujeti ili presretne, stići će u palatu samo dvadesetak minuta nakon početka večernjeg programa. Uvodni govori i ljubaznosti pre samog predavanja sigurno će potrajati najmanje toliko - savršeno dobro je znala koliko je za većinu akademika važan dobar uvod. Nadala se samo da veče neće biti previše zvanično što se tiče protokola i da ne postoje obavezne pozivnice.

Samo da mi pođe za rukom da prođem kroz ulazna vrata, pomislila je, posle ću lako nestati upalati.

Silazak niz strmo gradsko centralno brdo, međutim, trajao je znatno duže nego što je očekivala, pa je ubrzala korak kad je videla da se kazaljke ručnog sata sve bliže primiču broju sedam. Nije smela da dozvoli da joj trajekt pobegne.

Skrenula je za ugao i obrela se na glavnoj saobraćajnici koja je pratila obalu okrenutu prema severu. S druge strane, zalazeći u more, nalazila se luka Eminonu: kolekcija dokova, čamaca i kioska zakrčenih ljudima. Projurivši kroz gusti saobraćaj na drumu, stigla je do luke i krenula ka mestu gde su mali dvospratni trajekti bili usidreni pored drvenih prilaza.

„Beşiktaş? Dolmabahçe?“, upitala je čoveka koji je izgledao zvanično, na onaj način tipičan za lučke radnike: masna košulja, oklembešeni šešir i šaka prepuna putničkih karata i novčanica.

Muškarac sa stomačinom zabrundao je nešto u odgovor, ne vadeći dopola popušenu cigaretu iz usta, a zatim mahnuo rukom prema trajektu ukotvljenom na udaljenom kraju pristaništa. „Plati na brodu.“ Onda je nastavio da broji novčanice.

Emili je žustrim korakom prišla plovilu koje je već pokrenulo motore i spremalo se da isplovi. Skočivši na palubu, dala je dvanaest lira za kartu i popela se uz nekoliko stepenika na gornji nivo. Tek kad se preostala gomila putnika u poslednji sekund ukrcala i kad se trajekt odvojio od obale, a impresivni obrisi građevina na poluostrvu počeli da nestaju s vidika, dozvolila je sebi da dođe do daha. Uspela je da stigne na brod, a skakanje na trajekt u pokretu bio je prilično dobar način da uveri

sebe kako je pobjegla potencijalnim progoniteljima. Prišla je beloј metalnoj ogradi na ivici balkona i pogledala panoramu.

Iza krmenog dela trajekta put neba se uzdizalo brdo niz koje se maločas spustila, iza kojeg su virile veličanstvene kupole Aje Sofije i Plave džamije, pored kojih su stajali zidovi i balustrade Topkapi saraja. Minareti bezbrojnih džamija oivičavah su ceh horizont i ona nije mogla a da ne pomisli kako posmatra prizor koji je lako mogao izaći iz bilo koje istočnjačke srednjovekovne zbirke pripovedaka.

Okrenula se i pogledala u smeru kretanja trajekta. S leve strane bila je Evropa, s desne Azija, a Bosfor, uzani moreuz, između dve velike kopnene mase. Ovde je već milenijumima cvetala trgovina. Iako su građevine sad na obe strane nosile očevidan pečat modernizma, s krovovima prošaranim radio i satelitskim antenama; i premda su sirene automobila glasno trubile na zakrčenim ulicama, osećala je kako postoji nešto bezvremeno u Istanbulu, gradu koji opkoračuje dva kontinenta i koji je bio prestonica dva velika carstva. Mada je danas Ankara politička prestonica Republike Turske, Istanbul je grad koji će zauvek biti srće Turske.

Levo od njenog vidnog polja počeli su da se pomaljaju obrisi Dolmabahče palate. Prizor nije mogao više da se razlikuje od veličanstvene Topkapi palate. Otvorila je brošuru koju joj je dao mladi prodavac karata, s namerom da iščita osnovne podatke o palati kako bi se pripremila za predstojeću potragu.

Dolmabahče je od Topkapi palate preoteo mesto rezidencije turskih vladara 1856. godine, kada je sultan Abdulmedžid I poželeo vlastelinski posed sličan evropskim dvorovima. Želje su mu ispunjene izgradnjom velikog kompleksa u kojem su sjedinjeni raznorazni evropski arhitektonski stilovi: barok, neoklasicizam, rokoko - syi osim tradicionalne otomanske arhitekture. Identitet rezidencije kao palate sultana trebalo je da potvrde ornamenti, a ne konstrukcija.

Dok je posmatrala kako obrisi palate postaju sve jasniji, shvatila je da je zdanje na neobičan način postiglo željeni efekat evropskog izgleda. Delovalo je kao čudnovata mešavina Versaja, Bakingamske palate i veličanstvenih italijanskih renesansnih vila. Nije mogla da ne pomisli kako bi je Majkl smatrao arhitektonskim košmarom - konsangvinitetom razhčitih uticaja, zbog čega ni po čemu nije prepoznadjiva. Ali svakako je bila impresivna. Reč zadivljujuća, pomislila je, ne bi bila preterana.

Unutrašnjost Dolmabahčea, pisalo je u brošuri, dizajnirana je u okviru tradicionalne otomanske podele prostora na javni deo i harem, ili porodične odaje, što je videla i u Topkapi saraju. Ali sav enterijer uređen je perfektno, da posetioce ostavi bez daha. Dve najpoznatije konstrukcije, kristalno stepenište i centralni luster, tipični su primeri. Stepenište je dobilo ime po rukohvatima od pravog bakara kristala, dok je luster, poklon kraljice Viktorije turskom sultanu, bio i ostao najveći luster na svetu, težak četiri i po tone i razgranat na 750 svetiljki. Svaki predmet u palati bio je

pozlaćen, optočen dragim kamenjem, ukrašen reljefom ili heraldikom, što je svaki predmet činilo neprocenljivim, a svaki prizor zadivljujućim.

Ni najmanje se nije iznenadila kad je pročitala da se u Dolmabahče može ući isključivo organizovano, s turističkim vodičem. Nije bilo slobodnog lutanja kao u Saraju.

Dobro je što idemposle zatvaranja, pomislila je. Iskrcanje s predavanja u praznu palatu delovalo je manje problematično od odvajanja od turističke grupe i izbegavanje ostalih posetilaca.

I ova palata je danas muzej, premda je ostala pohtički važna građevina čak i za vreme režima nove turske države. Njen značaj za tursku istoriju mahom leži u činjenici da je bila rezidencija Mustafe Kemala Ataturka, osnivača i prvog predsednika moderne turske republike, na kraju njegovog života. Turski građani i turska država obožavali su svog osnivača na način koji je prevazilazio sva osećanja koja su Amerikanci mogli da gaje prema Džordžu Vašingtonu i očevima osnivačima. Ataturkova samrtnička postelja u Dolmabahčeu postala je neka vrsta svetilišta, nacionalni spomenik, i jedno od najposećenijih mesta prilikom turističkih obilazaka palate.

Za nju je, međutim, od najvećeg značaja bio položaj palate. Komad zemlje koji je sultan Abdulmedžid izabrao za svoju novu rezidenciju nekad je bio zahv na Bosforu. Otomanski baštovani su ga tokom dugog niza prethodnih decenija ispunili rastinjem i preobrazili u carski vrt i odmaralište. Ime Dolmabahče *-ispunjeni vrt*, održalo je u životu sećanje na staro poreklo. Danas palata leži na tom delu iskrčene zemlje doslovce dodirujući vodu, koja dopire do samih temelja građevine.

Emili je gledala u panoramu, sada tik nadomak pramca feribota. Nije bilo nikakve sumnje da dolazi u pravu palatu.

Dok se trajekt približavao luci i usporavao, počela je da silazi niz stepenice na donju palubu, odakle će se iskrcati na kopno. Kad se okrenula, pogled joj je pao na široki balkon donjeg nivoa i zaustavio na dvojici muškaraca.

Na dvojici elegantno odevenih muškaraca koji su, iako je jedan od njih držao sako u ruci, bili ljudi u odelima.

Sivim odehima.

Kosa im je bila uredno podšišana i izgledali su bezmalo potpuno identično. *Kao klonovi*. U glavi joj je odjeknuo Majklov glas.

Krv joj se sledila u žilama. Nije bila paranoična na aerodromu, niti je njena potonja nervoza bila neumesna: očigledno su je pratili. Ovo verovatno nisu bili isti ljudi koji su posetili Majkla - nije bilo nikakve šanse da stignu ovamo za tako kratko vreme - ah su bez sumnje bili povezani s njima.

Savet ju je pratio. Glas u njenoj glavi odjednom joj je vrisnuo snažnu

zapovest: *navedi ih da te i dalje prate.*

Dok joj je srce u grudima tuklo kao ludo, brzo je zakoračila unazad, sklanjajući se s vidika. Zna ju h da ih je videla? Ako veruju da nije svesna njihovog prisustva, možda će to odgoditi sukobljavanje.

Više nije mogla da čuje grmljavinu motora, niti čavrljanje putnika. Čula je samo vlastiti puls, koji joj je tutnjao u ušima.

Niz stepenice, s broda ipreko dopalate. Niz stepenice, s broda ipreko do palate - prisilila se da u sebi recituje naredne korake, pokušavajući da se usredsredi pošto već ne može da se smiri.

Progutala je pljuvačku, duboko udahнула i zakoračila na metalno stepenište. Gledajući pravo ispred sebe i blagonadole, pošla je direktno prema rampi trajekta i iskrkala se na čvrsto tle.

Navedi ih da teprate. Ponavljala je u sebi zapovest, dok je snagom volje terala noge da se pokrenu. *Ako žele da me prate, pružiću im vraski zanimljivu poteru.*

Istog momenta kad su joj stopala dodirnula čvrsto tie, Emili se okrenula prema ogromnoj palati sa svoje leve strane i pokušala da ležerno hoda ka njoj, kao da joj srce ne lupa mahnito u grudima. Pokušala je da se drži sredine prometne pešačke staze.

Ako uspem da uđem unutra i neopaženo se iskradem, još mogu da im pobegnem.

Pokušala je da se uteši činjenicom da je ti ljudi najverovatnije prate još od dolaska u Tursku, što znači da mora da su joj sve vreme bili za petama. Pratili su je, ali nisu je povredili. Čak je nisu ni ometali. Nadala se da će tako i nastaviti.

Samo nemoj da izgledaš sumnjičavo, kazala je sebi. Ako pomisle da si ih primetila, sve bi moglo da se promeni.

Naterala se da uspori i prilagodi korak ležernom načinu hoda ostalih šetača u blizini. Da se utopi u masu. i

Pešačenje do palate trajalo je svega nekoliko minuta. Kad se našla ispred građevine, iskrenula je vrat da bi sagledala čitavu njenu širinu. Bio je to prizor koji i te kako drži pažnju posetilaca. Uprkos strahu, zapitala se da li je veličanstvena fasada, kad je reč o carskoj razmetljivosti, forma otomanske doktrine šoka i strahopoštovanja u XIX veku. Sledila je putokaže do glavnog ulaza u palatu, čija su vrata bila otvorena, a svetla upaljena u gostoljubivom dočekivanju zakasnehh posetilaca na večerašnji specijalni događaj. Dok se približavala, ponovo je usporila korak, poravnala markirani blejzer i razbarušenu kosu stručno vezala u čvrsto zategnuti konjski rep. Zapitala se da li će u tom izgužvanom izdanju uspeti da prođe kao zainteresovana naučnica, željna da sazna nešto više o francuskoturskim odnosima. Mora se nadati da hoće.

Neveliki starinski drveni sto s druge strane vrata služio je kao recepcija i Emili je platila zelenašku svotu kako bi ušla na večerašnje predavanje. Učtivo se izvinivši zbog kašnjenja recepcioneru, koji je izgledao kao da ga uopšte nije briga za to, uzela je ulaznicu i ušla u zgradu.

Istog trena je, kako je i pretpostavljala da će biti, ostala bez daha. Glavni ulaz je, na malom plakatu zaostalom od dnevnih turističkih obilazaka označen kao Dvorana medalja, opčinjavao sva čula. Dvorana je bila ogromna, sa strmim stepenicama, ogromnim lusterom, izgraviranim stolovima i impozantnim slikama. Odjednom se činilo dabesplatni šampanjac i sredstva za ličnu higijenu koje je dobila

za vreme leta prvom klasom iz Engleske više ne definišu *lüks*.

Na silu odvojivši pogled od velelepne raskoši svuda oko sebe, krenula je za posetiocima koji su i dalje obilazili oko ugla i ulazili u ono što je bilo, čak i izdaleka, skoro podjednako zapanjujuća dvorana za sastanke. Kad se približila, uvidela je da je soba ispunjena drvenim stolicama; sve su bile tapacirane crvenim somotom i skoro sve popunjene. Čovek se na francuskom obratio publici s elegantnog podijuma u čeonom delu prostorije. Predavanje je, izgleda, već počelo.

Tik pre nego što je ušla u prostoriju, Emili je sprovela svoj plan u delo. Iznenada se prisativši da mora da skokne do toaleta, upitala je vratara gde se nalazi prostorija za dame.

„Dvoja vrata dalje, s desne strane.”

Pošla je u naznačenom smeru. Onda je, nakon što je proverila da niko ne gleda u njenom pravcu, skrenula za ugao i nestala u mračnom hodniku palate.

Dolmabahçe -19.27

Nekoliko trenutaka kasnije Emili se obrela sama u ogromnim zamračenim hodnicima Dolmabahčea. Kao najveća u Turskoj, palata ju je suočila sa zadatkom još težim od onog s kojim se susrela u Biblioteci Aleksandrini. Negde na 110.000 kvadratnih metara površine, Arno Holmstrand ostavio joj je trag.

Ulazila je i izlazila iz soba i hodnika u srcu palate, a srce joj je ubrzano lupalo, i to ne samo zbog ljudi koji su je pratili, već i zbog strahopoštovanja izazvanog zadivljujućim prizorima svuda oko nje. Čak i u polumraku, koji je vladao hodnicima nakon zatvaranja, činilo se da mesto sija i svetluca. Četrnaest tona pozlate caklilo se na nežnom osvetljenju.

Dok je tiho napredovala prema slavlom Kristalnom stepeništu, znala je da nikako neće uspeti da pretraži celu palatu. Niti bi, pomislila je, Arno to očekivao od nje. Holmstrand nije mogao znati da će ona imati čak i tohko pristupa palati koliko je sada imala. Ostavio bi svoj trag negde gde će moći da ga nađe, najverovatnije na trasi ili u bhzini normalnog turističkog obilaska. Na nekom pristupačnom mestu.

Znaci i crvena užad obeležavali su maršrutu turističkog obilaska kroz palatu, te je zato pokušavala da ih se drži, otvorivši četvore oči u potrazi za bilo kakvom naznakom malog simbola koji je određivao Arnove tragove na svim drugim mestima.

Ovde mora da postoji nešto za šta je Arno znao da će mi privući pažnju, pomislila je. Nešto što će suziti mogućnosti.

Gde sakriti trag u kraljevoj kući? U foajeu? To ne može biti. Po danu je foaje neprestano pun, što ne ostavlja mogućnost da se diskretno potraži znak. U Ambasadorovoj dvorani? Nadala se da to nije mesto, budući da se činilo da male mape postavljene u intervalima duž puta ukazuju kako je to prostorija u kojoj se održava predavanje. Ukoliko je Arnov trag bio skriven tamo, večeras će biti nemoguće pronaći ga.

Gde drugde? Prisilila je sebe da pažljivo razmisli o svakoj reči poruke koju je primila u Aleksandriji: „*Između dva kontinenta: kraljeva kuća dodiruje vodu.*“ Dva kontinenta bila su razjašnjena, a kuća je pripadala kralju i dodirivala je vodu. Šta joj to izmiče?

Kralj. To je bio jedini deo Arnovog traga koji joj je i dalje zvučao čudno. Dolmabahçe je decenijama bila sultanova rezidencija, otomanski vladari nikad nisu koristili titulu kralja. Baš kao ni vizantijski vlastodršci pre njih, koji su bezmalo

isključivo bili carevi. Da, sve te reči imaju manjeviše istovetno značenje, ali Arno Holmstrand je dosad u više navrata pokazao kako reči namerno koristi tako da budu višeznačne. Možda je reč *kralj* u ovoj poruci upotrebio precizno. Ili opet namerno dvosmisleno.

Koje odavde vladao a da nije bio sultan? Još dok je sebi postavljala to pitanje, skrenula je za ugao i videla kako joj se odgovor pomalja pred očima.

Ataturk. Osnivač moderne turske države, koji je Dolmabahçe palatu učinio svojom rezidencijom čak i pošto je 1922. potpisao edikt kojim je vlast nad turskim narodom uklonio iz ruku nasledne monarhije. Ataturk, koji je izgnao sultane, ali i nastavio da vodi republikansku vladu iz raskoši sultanskih palata. Ataturk, koji se unutar zidova ove palate razboleo i naposljetku umro. I to u odaji danas poznatoj kao Ataturkova spavaća soba, prema kojoj je usmeravao znak postavljen u središtu hodnika.

Taj čovek je u nacionalnom sećanju Turaka zadobio onu vrstu istaknutog mesta koje prevazilazi sećanje bilo kog kralja ili vladara pre njega. Postao je simbol nacionalnog identiteta, veliki vođa turskog nacionalnog ponosa. Umro je 10. novembra 1938. godine, u 9.05. Svaki student savremene istočnoevropske istorije dobro zna taj datum, i to vreme. Svi satovi u palati zaustavljeni su u času njegove smrti i tokom narednih decenija označavali su čas opšte nacionalne žalosti. U skorije vreme taj znak žalosti je ukinut i satovi u palati ponovo su počeli da pokazuju tačno vreme. Svi osim jednog: malog časovnika na stolu u spavaćoj sobi u kojoj je Ataturk umro.

Emili je tačno znala kuda treba da ide.

Emili je sledila znakove prema Ataturkovo spavaćoj sobi, u delu palate koji je nekada bio harem. Nije morala da ide daleko, i premda se neprestano osvrkala preko ramena, nije mogla da bude sigurna da li je prate. Ta nesigurnost unela je žurbu u njen korak.

Soba je bila svečano obeležena, ali kad je ušla, shvatila je da je nemoguće da je to najglamuroznija odaja u palati. Što ne znači da nije bila raskošno uređena, ali nije odisala bestidnim razmetljivim bogatstvom kao većina prostorija kroz koje je upravo prošla.

Centralna tačka u sobi bila je Ataturkova postelja: ogromni kraljevski krevet od pimog drveta prekriven krvavocrvenom turskom zastavom, spomenmesto gde je pao njihov prvi vođa. Lamperija je pokrivala zidove, pod je bio zastrt orijentalnim ćilimima složenih šara, a neveliki prostor ispunjavale su stolice i niz otomana s cvetnim dezenom.

Opkoračila je crvene konopce koji turiste drže na respektabilnoj razdaljini od poštovanog ležaja. Područje koje je morala da pretraži u potrazi za Arnovim tragom bilo je drastično suženo. *Negde unutar ova četiri zida.*

Sam krevet pružao je malo mogućnosti za skrivanje urezanog simbola, budući da se sastojao mahom od tkanina i pokrivača. Brzp je preletela pogledom preko ležaja, ali osećala je da će više sreće imati na nekom drugom mestu. Prisilivši sebe da ide protiv nerava napetih kao struna i adrenalina, i da natenane pregleda sadržaj prostorije, pomnije je proučila potencijalne lokacije za skriveni znak. Pregledala je dva mala drvena noćna stočića s obe strane postelje. Ništa. Astal levo od kreveta, na kom je stajao mali četvrtasti časovnik čije su kazaljke bile zamrznute u 9.05, pokazao se podjednako jalovim. Prešla je pogledom preko svakog centimetra lamperije na zidovima - glavnog kandidata za onu vrstu urezanih znakova koje je našla u Engleskoj i Egiptu, ali doživela je slično razočaranje.

Otišla je do otomana u uglu prostorije, da sedne i razmisli. *Gde to ne gledam?*

Onda je krajičkom oka ugledala nešto što joj je namah privuklo pažnju. Iza bogato izvezenog jastuka video se drveni okvir kauča. Nešto je prekidalo tok teksture drveta na mestu gde je nestajalo iza tkanine.

Emih se ukočila, zatim ispružila ruku i odgurnula jastuk u stranu. Iza njega, urezan u drveni rukonaslon otomana, nalazio se Arnov konačni trag. Grb

biblioteke stajao je na uzglavlju, baš kao i na svakoj drugoj lokaciji tokom njenog putešestvija. Ispod grba se nalazila jedna jedina rečenica, poznata samo po svom zagonetnom obliku:

Pun krug: božanska tavanica Oksforda i dom biblioteke.

Ispod teksta, na Emilino iznenađenje, bio je urezan još jedan simbol.

Emih je izvadila blekberi iz džepa i fotografisala simbol urezan u uzglavlje otomana. Spretno manevrišući prstima po maloj tastaturi, počela je da unosi komentar, ah je stala posle nekoliko slova prve reči. Nije bilo potrebe da pravi zabeleške. Referentna tačka Arnovih reči i smisao novog simbola smesta su joj bih jasni.

Svaki oksfordski student u nekom trenutku studija boravio je u imiverzitetskoj Bogoslovskoj školi, ceremonijalnoj debatnoj dvorani tikpored Bodhjane, centralne biblioteke, koja je bila prvi namenski sagrađen prostor za podučavanje na Univerzitetu u Oksfordu. Univerzitet je postojao već pokolenjima kada je zdanje podignuto sredinom XV veka, ali su se

A. M. Dinredavanja i dalje održavala u dvoranama raznoraznih koledža i drugih struktura - uključujući i Univerzitetsku crkvu, kroz čije je razvaline prošla pre, kako joj se činilo, čitave večnosti. Kad su studenti postali neotesaniji i razuzdaniji, uprava Univerziteta zaključila je da nastavljanje debata i predavanja u crkvi više nije prikladno i naručila je izgradnju Bogoslovske škole, koja je trebalo da služi za tu namenu. Dva stoleća kasnije, njenom zapadnom kraju pridodata je još jedna prostorija, poznata kao Saborni dom. Ta složena soba, koja ni dandanas nema veštačku rasvetu, postala je dom prestola rektora Univerziteta, a tokom petnaestogodišnjeg perioda vladavine Čarlsa II, na vrhuncu Engleskog građanskog rata, služila je kao saborno mesto engleskog parlamenta.

Svaki student Oksfordskog univerziteta poznao je tu građevinu, zato što ona predstavlja remekdelo čudnovatog i zadivljujućeg dizajna, koji se obavezno mora videti prilikom svakog obilaska grada. Iako se odavno više ne koristi kao dvorana za predavanja, tu se redovno održavaju svečane ceremonije i dodela diploma. Trenutak slave u staroj dvorani, da impresionira studente koji odlaze.

Najslavnija karakteristika Bogoslovske škole bila je njena tavanica. Sagrađenu u takozvanom perpendikularnom stilu, krasili su je raskošni zvezdasti svodovi, a s jednog na drugi kraj prekrivale su je stotine neobičnih i tajanstvenih simbola, od kojih su neki štrčali kao viseći ukrasi, što je stvaralo utisak da tavanica ima prste koji posežu nadole ka posmatračima. Emili se setila blage jeze koju je osetila prilikom svoje prve posete, dok je slušala kako stari profesor njenog koledža govori nešto o čoveku koji ju je sagradio: majstoru zidaru Vihjamu Orčardu.

Niko nije tačno znao šta predstavljaju raznovrsni simboli na svodu

Bogoslovske škole, a sama ta činjenica inspirisala je nebrojene teoretičare zavere. Pojedine rezbarije očigledno su predstavljale heraldičke grbove kuća i koledža u vreme izgradnje zdanja; druge su pak najverovatnije bili inicijah darodavaca koji su pomogli izgradnju. Ali mnogi simbohi - desetine i desetine - bih su, jednostavno, misterija. Očigledno nisu značili ništa, a samim tim bih su izvor neprekidne fascinacije posetilaca i tumača.

Emih je ponovo pogledala u drugi simbol koji joj je Holmstrand ostavio u Ataturkovo spavaćoj sobi. Rečenica *Pun krug: božanska tavanica Oksforda i dom biblioteke* očit je ukazivala na Bogoslovsku školu. Teško je Arno mogao biti izričitiji. A novi simbol, shvatila je, skoro sigurno je bio jedan od onih koji ukrašavaju svod te građevine.

Istog časa postala je svesna glasova s druge strane vrata, negde dalje niz hodnik. Najedanput je postala svesna pogibeljne situacije u kojoj se nalazi. Sedela je na kauču - oštećenom kauču - u jednoj od najsvetijih soba u čitavoj Turskoj. Vrhunac nevolje u kojoj bi se našla ukoliko bi je tako zatekla bila joj je nezamisliva. Čula je priče o turskim zatvorima, i nijednu dobru. A to je bio najbolji mogući scenario. Ako su glasovi pripadali dvojici muškaraca u sivim odelima, koje je videla na trajektu, scenario bi mogao da ima i mnogo gore obrte.

Munjevito je stavila jastuk preko Arnove rezbarije, prešla preko prostorije, opkoračila crveno uže i vratila se u spoljašnji hodnik. Zastala je taman toliko da odredi odakle dopiru glasovi, koji su postajali sve glasniji, a potom krenula u suprotnom pravcu. Nadala se da je čula radnike muzeja u večernjem obilasku palate, ih neke druge posetioce seminara koji su, poput nje, izabrali da zbrišu s predavanja. Bilo kako bilo, nije želela da je bilo ko vidi. Pošto je pronašla ono što joj je Arno ostavio, želela je samo da izađe i stigne negde na bezbedno.

Krivudajući kroz vijugave hodnike, naposljetku se opet obrela kraj centralnog stepeništa. Žustrim korakom sišla je niz stepenice, skrenula za ugao i ponovo ušla u predvorje. S druge strane njegovog prostranstva nalazila se kapija koja vodi nazad na istanbulske ulice.

Međutim, s njene desne strane, iza stuba na obodu široke dvorane, stajala su dva čoveka u sivim odelima.

Kad ih je primetila, ukrstila je pogled s jednim od njih. Čovekov strogi izgled nije se promenio, ali je u potpunosti okrenuo telo prema njoj. Kao da su spojeni u kuku, drugi se okrenuo zajedno s njim. Više nije bilo nikakvog smisla da se krije.

Trči! Misao joj je eksplodirala u umu s bezmalo nekontrolisanom žestinom. Adrenalin joj je pokuljavao kroz vene. Ipak, znala je da će, ako potrči, privući još više pažnje na sebe. Žena koja istrčava iz palate ima velike šanse da je neko usput zaustavi, a ako je zaustave, naći će se u milosti i nemilosti ova dva čoveka.

Ne trči, već hodaj, mirno, pravo ka vratima, a zatim napolje.

Snagom volje skrenula je pogled s čovekovih očiju i pošla preko prostorije. Koraci su joj bili dugi, prevaljujući prostor onoliko brzo koliko se usuđivala a da ne potrči.

Pravo ka vratima. Pravo ka vratima. Pokušala je da uskladi ritam koraka s ritmom tih reči u svojim mislima.

Predvorje je delovalo nemoguće veliko, a Emili je sa svakim pređenim korakom imala utisak da će prilikom sledećeg osetiti nečiju ruku na ramenu ili da će je neko grubo uhvatiti otpozadi. Držala je oči prikovane za izlaz sve dok se, konačno, nije našla pred vratima. Otvorivši ih sa silinom za koju nije ni bila svesna da je poseduje, izašla je na ulicu.

Prešla je pravo preko uhce paralelne s palatom, na pločnik na drugoj strani. Ljudi su hodali po trotoaru, pružajući joj malo zaklona. Nije usporila korak, hodajući tek nešto sporije od trka, laktovima se probijajući kroz prolaznike koji bi joj se našli na putu. To joj je donelo nekoliko kivnih pogleda i par uzvika negodovanja, ali nije se zaustavljala.

Tek nakon što je prošlo pet minuta, dozvolila je sebi da uspori korak. Možda je ljudi u sivim odelima nisu ni pratili. Nijedanput se nije osvrnula. Jedne stvari sećala se iz svakog akcionog filma koji je ikada gledala: osvrtnje preko ramena usporava.

No, došao je trenutak da se osvrne, pa šta bude. Stigla je do raskrsnice i skrenula za ugao. Prikupivši hrabrost, okrenula se i virnula iza ivice građevine, gledajući natrag u pravcu iz kojeg je došla.

Tri poprečne ulice iza, dva čoveka u sivim odelima hodali su direktno ka njoj.

Emili se povukla iza ugla najbrže što je mogla. Dva čoveka će joj u roku od svega nekohko sekundi biti za petama. Morala je munjevito da razmišlja.

Vraćanje na trajekt nije dolazilo u obzir: uhvatila je poslednji polazak da bi stigla do Dolmabahčea. *Osim toga*, pomislila je dok joj je um grozničavo radio, *bez zatvorenogprostora. Moram biti nonstop u pokretu, na mestima odakle mogu dapobegnem.* Možda nije bila iskusna u izbegavanju progonitelja, ah teško da joj je ijedan dan, još otkad je bila tinejdžerka, započeo bez trčanja. Ti ljudi je neće uhvatiti bez znoja.

Naterala je noge da stupe u akciju i utrčala u uzanu bočnu uličicu. Kretala se južno duž obale, natrag ka gradskom centru. Ispred nje je bio deo grada okrenut prema čuvenom poluostrvu s Ajom Sofijom i Plavom džamijom, uzavrela pijačna četvrt Galata, puna malenih sokaka i krivudavih uličica koje su sve bile krcate teretnim kolima, stolovima i prodavcima koji na sav glas hvale svoju robu. Tog dela grada sećala se iz prethodne posete kao susedstva podjednako živahnog i uveče i u toku dana, vazda pretrpanog ljudima, vazda prepunog.

Savršeno će mi odgovarati, pomislila je. Proći će kroz Galatu i zamesti trag progoniteljima, a zatim preći u glavni deo grada preko mosta na suprotnoj strani reke.

Ubrzala je korak, a zatim se dala u trk. Sad više nije bilo razloga da se ne kreće punom brzinom, pošto se više nije nalazila u palati. I ona i ljudi iza nje bili su svesni prisustva jedni drugih, i hajka je počela. Po drugi put » u toku putovanja njena sklonost ka udobnoj obući bez potpetica iznenada je značila ogromnu prednost.

Ubrzala je niz vijugavu, uzanu uličicu, koja je izlazila na veći trg čija je pijaca vrvela od aktivnosti ispod električnih uhčnih svetiljki. Na teretnim kolima bilo je svačega, od korpi sa živopisnim indijskim začинима do jeftinih električnih uređaja i dva puta recikliranih baterija.

Emili se probijala kroz buljuk kupaca i kola. Kad je stigla na drugu stranu trga, bacila je pogled preko ramena. Ona dvojica izbila su iz iste uličice kojom je ona ušla na pijacu. Pokreti su im bili usklađeni i činilo se kao da hodaju rame uz rame, pogledima pretražujući naspramne polovine trga, kao da je prekriven koordinatnom mrežom obeleženom u njihovim umovima. Jedan je govorio u mali mobilni telefon dok je pogledom skenirao područje. Imala je osećaj kao da gleda scenu iz nekog filma s tajnim agentima, samo što je vrlo dobro znala da ova dvojica nisu dobri momci.

Kad su dva čoveka u sivim odehima nastaviU s efikasnim pretraživanjem trga, sakrila se iza visokih teretnih kola prekrivenih hrpom odeće i obuće, ali je njen pokret zakasnio za nekoliko sekundi. Čovek s telefonom ju je spazio i uperio prst ka njoj. Drugi se okrenuo, nakon čega su obojica počeli da se probijaju između stolova pravo ka njoj. Provlačili su se kroz prometnu pijacu ne skidajući pogled s nje: prodavce i kupce jednostavno su odgurivaU s puta bez imalo oklevanja iU naknadnog osvrtnja.

Emili se odgurnula od teretnih kola i skrenula u drugu bočnu uličicu koja se spuštala odvajajući se od pijačnpg trga. Potrčala je koliko je noge nose, menjajući pravac svaki put kad bi ispred sebe ugledala novu bočnu uličicu. Uprkos fizičkoj spremnosti, počela je da shvata da trčanjem neće uspeti da umakne ovim ljudima. Mora da im zametne trag.

Uletela je u sokak, a bok ju je žigao od kombinacije adrenalina koji joj je pulsirao u mišićima i nagle potrebe da ih upotrebi s tolikom žestinom. Jutarnje džogiranje je to što je, ali trčanje za spas glave na ramenima bilo je za nju novo iskustvo. Naslonivši se na zid, borila se da dođe do daha. Onda se, pre nego što je mogla da opusti telo i pruži mišićima šansu da se zategnu i ukoče, odgurnula od zida, i jasan glas u njenom umu joj zapovedi: *nastavi da trčiš!*

Dva čoveka su sa svakim pređenim korakom smanjivali rastojanje koje ih je delilo od Emili. Premda je njena tehnika spontanog skretanja u različitim pravcima i ulaženja u bočne uličice i sokake značila da ne mogu ubrzati do punog sprinta koji bi hajku okončao u roku od svega nekoliko sekundi, i dalje su imali prednost. Ispalo je da su i oni u top formi.

Oštro je skrenula udesno i uletela u još jednu bočnu uličicu, pretrčavši je svojim dugačkim nogama u nekoliko koraka. Poput toliko drugih kroz koje je prošla proteklih sekundi, i ovaj uzani prolaz vodio je u širu ulicu punu prodavnica, teretnih kola i kupaca. Međutim; ova ulica imala je jednu značajnu i vrlo zastrašujuću razliku. Dok se držala ivice i kretala najbrže što može, pogledom tražeći narednu bočnu uličicu u koju bi mogla da skrene, shvatila je da na vidiku nema nijedne. Nije videla nijednu jedinu sporednu uličicu, nijedan sokak - nikakav izlaz. Nalazila se u dugačkoj aveniji oivičenoj izlozima i zgradama, stešnjena između čvrstih zidova građevina duž obe strane.

U klopci sam.

Mahnito se osvrnula oko sebe, pogledom tražeći išta što bi moglo da joj posluži kao putanja za bekstvo. Onda joj se, desno od nje, nekoliko koraka napred, ukazala prilika: otvorena dvostruka vrata koja vode u jednu od nekoliko crkava u području - ostatak iz epohe kad je Istanbul bio mnogo više hrišćanski negoli muslimanski grad.

Nije uličica, ali bolje išta nego ništa.

Okrenula se i proletela kroz otvorena vrata.

Unutrašnjost crkve bila je u polumraku, osvetljena samo šačicom svećnjaka na koje su skupine starica pričvrstile male voštanice. Zidove iza njih ukrašavale su romantične likovne predstave Isusa Hrista, Bogorodice i svetaca, dok se udaljeni kraj dugog prostora završavao oltarom, zaklonjenim niskim drvenim ikonostasom. *Jermenska crkva*, konstatovao je, uprkos uzbuđenju, njen istoričarski um, primetivši enterijer tipičan za jermenske hramove širom sveta.

Na njeno olakšanje, krov su nosila dva niza masivnih stubova duž obe strane glavnog broda. U polumraku koji su stvarali nalazilo se ono što joj je bilo najpotrebnije: skrovište. Uzevši nezapaljenu sveću iz kutije na ulazu, za slučaj da joj bude potreban pobožan izgled radi uklapanja, pošla je duž levog zida sve dok nije stigla do stuba podesno izdvojenog od nevelike skupine vernika. Nestala je iza njega.

Čitavim telom pribila se uz hladni kameni stub, a zatim rukom uklonila slepljene pramenove kose s oznojenog čela. Činilo joj se kao da njeno zadihano disanje odjekuje od zidova prekrivenih freskama.

Smiri se. Diši duboko. Polako. Ne dozvoli da te čuju; ne dopusti da te vide.

Zažmurila je i prisilila sebe da se ne miče. Nikada ranije nije doživela užas poput ovog koji je iskusiła u poslednjih nekoliko minuta, i telo joj nije bilo sigurno kako da odgovori. Čitavim bićem molila se da je uspela da uđe u crkvu pre nego što su ljudi u sivim odelima skrenuh za ugao i spazili je.

U njenom umu više nije bilo ni tračka sumnje: ni u postojanje biblioteke, ni u trajanje Društva, ni u Savet. Arno ju je doveo do nečeg stvarnog - to joj je ležalo nadohvat ruke. Međutim, cenu te stvarnosti činilo je saznanje koje ju je uvuklo u događaje potpuno van'njene kontrole. Da li ovi ljudi nameravaju da je ubiju zato što bi mogla da ih odvede do biblioteke? Ili su deo zavere u američkoj federalnoj vladi?

Snagom volje usporila je disanje, čekajući da joj se puls vrati u nešto nalik normalni. Nekoliko dugih minuta u crkvi je vladao tajac. Niko nije ušao. Niko nije prekinuo molitvenu tišinu.

Polako, nečujno, provirila je iza stuba. Ono što je ugledala potvrdilo je zašto nema zvuka: mesto je bilo skoro sasvim prazno. Ljudi u sivim odelima nisu je pratili. Sama je ušla u crkvu.

Sačekala je još nekoliko minuta, dajući progoniteljima dovoljno vremena da krenu dalje i nastave poteru za fantomskom metom niz koje god ulice su verovali da je pobegla. Tek kada se pojavio crkveni čuvar i počeo da zatvara dupla vrata, Emih se najzad odvojila od stuba i krenula prema izlazu.

Oprezno je izvirila napolje pre nego što je prošla kroz vrata. Brz pogled levodesno niz ulicu nije rezultirab ničim alarmantnim. Kročila je na kaldrmu.

Nekoliko trenutaka kasnije našla je sokak koji je vodio nizbrdo i nestajao među prometnim avenijama četvrti Galata.

Nakon što se ponovo obrela u srcu pijačne četvrti, Emili je nastavila da vijuga kroz što više bočnih uličica i sokaka, postepeno izlazeći iz prometnih područja i ulazeći u mrežu manje prometnih ulica na obodu trgovačke četvrti. Telo joj je plivalo u znoju, koliko zbog fizičkog napora, toliko i zbog straha. Iako nije videla ni traga od svojih progonitelja otkako je ušla u jermensku crkvu, nije gajila nikakve iluzije. Nije bila bezbedna. Morala je da ode iz Istanbula, i to brzo.

Neprestano menjanje pravca ka još praznijim bočnim uličicama - njen način taktičkog izvrđavanja - značilo je da je napredovanje niz dugačko brdo Galate, prema mostu koji će je odvesti nazad u glavni deo grada i saobraćajnica do aerodroma i van zemlje, bilo vrlo sporo. Zastoj je, međutim, bio koristan: što je duže hodala, što je više minuta prolazilo, to je njen strah više splašnjavao. Konačno, grozničavi ritam njenih koraka usporio se do odmerenog hoda kad je počela da je hvata iscrpljenost posle euforije izazvane navalom adrenalina.

No, iako joj je telo bilo umorno, mozak je i dalje je radio punom parom, i to ne samo zbog hajke. Kad je strah splasnuo, pažnju joj je zarobilo čudnovato osećanje nelagode povodom Arnovog najskorijeg traga.

Nešto u Arnovoj poruci nije bilo kako treba.

Nije pogrešno pročitala trag. Možda bi se upecala na trik u pogrešnom identifikovanju palate, ali bila je apsolutno sigurna u poruku. Prisustvo novog simbola, zajedno sa tekstom, uklanjalo je svaku sumnju: trag je ukazivao na Bogoslovsku školu u Oksfordu i specifičan simbol na svodu.

Problem je bio upravo u tome što je trag ukazivao na školu. Što je vodio nazad u Oksford. Nazad ka mestu gde je započela njena potraga za bibliotekom. Taj finalni trag činio je da čitavo njeno putovanje izgleda kao trčanje ukrug. Arnova poruka je to i naglasila i činilo se kao da je maltene zadirkuje. „*Pun krug: božanska tavanica Oksforda i dom biblioteke*.“ Pun krug, kružno kolo, koje se završava tačno tamo gde je i počela.

Nešto u vezi s tim delovalo je... strašno pogrešno.

Međutim, mogućnost da se detaljnije pozabavi tim osećajem, okončala se naglo i zastrašujuće. Iz dubokog razmišljanja prenuo ju je jasan škljocaj iza leđa. Stala je kao ukopana, na pola puta između visokih građevina koje su oivičavale uzanu uhčicu. Premda ga nikada ranije nije čula, videla je dovoljno filmova da smesta prepozna zvuk repetiranja pištolja. Polako je podigla pogled s kaldrme.

Ispred nje je stajao niži i zdepastiji od dva muškarca u sivim odehima, držeći pištolj uperen direktno u njenu glavu.

Džejson je držao glock 26 uperen direktno u glavu Emili Ves. Sićušni pištolj bio mu je omiljen za putovanja: dugačak samo šesnaest centimetara i težak svega sedam stotina grama s napunjenim okvirom kapaciteta deset metaka; bio je vrlo podesan za sakrivanje, a zapanjujuće precizan s obzirom na svoju vehčinu. Pripadnici obezbeđenja širom sveta nadenuh su mu ime *bebica*, ali posedovao je probojnu moć koja uopšte nije bila detinjasta.

Kad je ugledala cev pištolja uperenu u svoje čelo, Emili se instinktivno zateturala unazad i pogledala iza sebe, samo da bi otkrila da na drugom kraju uhčice stoji njegov partner, sprečavajući svaku mogućnost bekstva.

„Nemojte se ni truditi, doktorko Ves.“ Džejson je govorio razgovetno i odrešito, sa smirenošću i efikasnošću koje su činile da mu reči zvuče rutinski, kao da u stvari ne drži uperen pištolj ih prst na okidaču, koji bi s lakoćom mogao da oduzme život drugoj osobi. „Danas više neće biti nikakvog bežanja.“

Emili se okrenula ka svom progonitelju, premda su joj oči ostale prikovane za cev malog pištolja.

„Šta želite od mene?“

Džejsonov pogled ostao je odlučan, nepokolebljiv.

„Ništa što ne možete da nam date, ili što nismo voljni da uzmemo.“ Oči su mu se suzile. Izraz na njegovom licu nije bio osmeh, već skoro snishodljivost.

„Najpre, dajte nam ono što ste našli u palati“, zapovedio je. Otac ga je uverio da je to, šta god da je tamo ostavljeno, jednostavno deo čuvarevog pokušaja obmane, a ne ključni sastojak u njihovoj potrazi. Savet je već otkrio ono što im je bilo potrebno pomoću dekodirane slike iz Antunove imejl poruke. Ipak, neće im škoditi da znaju šta je Holmstrandov poslednji trag.

Emili je dala sve od sebe da zvuči smelo u datim okolnostima.

„Ne znam o čemu govorite.“ Nije želela da ovi ljudi otkriju put do biblioteke.

Džejson je ispravio desnu ruku i gurnuo pištolj bhže ka njenom licu.

„Ne ljutite me, doktorko Ves. Vaš telefon“, pištoljem je pokazao na Emilinu jaknu, „predajte nam svoj telefon.“

Kad je začula reč *nam*, Emili je postala svesna da joj se drugi čovek nečujno prišunjaio otpozadi. Iza leđa je čula njegov dah, skoro joj je disao za vrat. Naprasno se osetila klaustrofobično. U klopci.

Ova dvojica bila su lukavija nego što se nadala. Nisu je ispitivali nasumično u potrazi za informacijama: tačno su znali šta ima i gde je to nabavila.

„Ja nisam naročito strpljiva osoba, doktorko Ves“, nastavio je Džejson. „Znam da telefon sadrži informaciju o onome što ste pronašli u palati, baš kao i određeni spisak koji nikad nije trebao da vidite. A sad, neću vas ponovo pitati.“ Ispružio je levu ruku, okrenutu dlanom nagore. Dok je Emili posmatrala njegov gest, osetila je kako joj se ii leđa zabija cev drugog pištolja.

„Dobro, dobro.“ Njena smelost odjednom je isparila, a želja da ostane u životu bila je jaka i silovita. Obećala je Majklu da će mu se vratiti i morala je da održi to obećanje. „Evo.“ ZavuHa je ruku u jaknu, izvadila blekberi i pružila ga čoveku ispred sobe. Nije se brinula zbog gubitka materijala koje je imala pri sebi: kopije Arnovih pisama poslala je Veksleru, a Majkl je još imao dva originala. Trag koji je nedavno otkrila u palati, onaj s neobičnim ghfom, trajno joj se urezao u sećanje. Spisak je takođe bio uskladišten u njenom sećanju, a od Atanasija će moći da dobije drugi digitalni primerak. Bila je uverena da može da nastavi dalje i bez blekberija. Agonija koju je osećala nije bila osujećenost zbog gubitka, već zbog davanja informacija ovakvim ljudima.

Džejson je pružio mali uređaj svom partneru.

„Uzmi sve“, rekao mu je. „I dvaput proveri da li je spisak nekom prosledila. Poslat joj je u dva SMS-a; drugi je ključni. Onaj koji sadrži imena naših ljudi.“

Njegove reči privukle su Emilinu pažnju. *Naših ljudi?* Mada joj je srce pretilo da će iskočiti iz grudi, a dva pištolja bila su uperena u nju, pogodile su je reči *naši*.

Džejson se ponovo okrenuo ka njoj, a blekberi se sada nalazio u rukama njegovog kolege, koji je svoj pištolj vratio u futrolu smeštenu u pregibu ramena i pažnju u potpunosti usredsredio na malu napravu.

„Kad ste već toliko spremni za saradnju, zašto mi ne date i hartije?“

Emili je pokušala da odugovlači, ali Džejsonov pištolj se opet primakao bliže njenom hcu. Baš kao i s telefonom, bilo je jasno da njeni progonitelji već tačno znaju šta ima kod sebe. Bili su temeljni.

Klonuvši duhom, iz torbice je izvadila svežanj Arnovih pisama i fotokopirani primerak tragova, a zatim ih stavila na čovekov dlan.

Uglovi Džejsonovih usana blago se izviše nagore.

„Hvala vam, doktorko Ves. Bili ste od izuzetne pomoći.“ Napravio je kratku pauzu. „Ali naterali ste nas da jurimo za vama, a to je... vredno žaljenja.“ Uspravio se do pune visine, pri čemu ga je preplavio novi talas profesionalizma. „Savet vam zahvaljuje na darežljivosti i pomoći našim ciljevima, ali sa žaljenjem moram da vas obavestim da nam vaše usluge više nisu potrebne. Kiicnuo je čas da se

vaše učešće u ovoj priči završi." Bacio je pogled preko Emilinog ramena, ka čoveku iza nje. „Učini to.“

90.

21.40

Emili je začula šuštanje tkanine kad je čovek iza njenih leđa podigao pištolj.

„Čekajte!“, viknula je dok joj je mozak izbezumljeno radio. „Ne možete da me ubijete!“

„To je vrlo pogrešna predrasuda“, odgovorio je Džejson, zadubljen u mish.

„Ne, hoću da kažem da ne smete.“ Reči su joj klizile s jezika onoliko brzo koliko je mozak mogao da ih proizvede. „Ne ako želite da vaša mala igra u Vašingtonu urodi plodom.“

Njene reči privukle su Džejsonovu pažnju pa je podigao levu ruku u vazduh, dajući svom partneru znak da sačeka s pogubljenjem. Znao je da odugovlači, dapokušava da odloži neizbežno, ali ipak je bio voljan da je sasluša.

„Ne budite smešni“, kazao je. „Nema šanse da osujetite naš projekat, bili mrtvi ili živi. Naša aktivnost u Vašingtonu je skoro gotova. Ne postoji ništa što vi, niti bilo ko drugi, možete da učinite da je sprečite.“

„Još uvek možemo da je obelodanimo“, uzvratila je Emili. „Bez obzira na to koliko daleko stignemo, svet vam neće dozvoliti da se olako izvučete s tim nakon što ljudi vide šta ste učinili i ko je sve bio umešan.“

„Otud naš veseli susret ovde i sada. Vaša smrt će garantovati da se to nikad ne desi.“

„Ne baš“, odgovorila mu je. Sad je bio njen red da zvuči samopouzvano, uprkos panici u grudima. „Čovek koji mi je poslao vaš mali spisak, onaj koji može da vas upropasti - očekuje da mu se javim i obavestim ga napretku u vezi sa... drugim stvarima.“ Duboko je udahнула vazduh da smiri živce i pribere se, onoliko koliko joj to trenutak dopušta. „Ako mu se ne javim, možete se kladiti u svoj ili *mp*) poslednji dah da će ta imena, zajedno sa svim ostalim detaljima koje poseduje, u roku od svega nekoliko sati postati poznata svim medijima na svetu.“

Džejson je prodorno gledao Emili u oči. Da li je moguće da govori istinu? Jesu li ona i Antun uistinu skovali takav plan, a da on toga nije bio svestan? To nije bilo nemoguće: brzi šapat nauho, koji njihovi uređaji za prisluškivanje nisu registrovali. Beleška. No, mnogo su veće bile šanse da je ovo jednostavno očajnička smicalica žene isuviše uplašene da pogleda smrti u oči. Prezrivo je rekao: „Koješta. Čuli smo svaku reč vašeg razgovora u Aleksandriji. Antuna, u svakom slučaju, neko

upravo sređuje, što vas čini poslednjim izvorom curenja informacija o našoj operaciji, s izuzetkom vašeg galantnog verenika, gospodina Toransa. Ali ne brinite - ubrzo ni on više neće imati prilika da govori." Oči su mu maltene zasvetlucale dok je iznosio poslednju pretnju, budući da je uživao u dodatnom mučenju koje će to saznanje dati poslednjim trenucima života Emili Ves.

„Ubijte me ako želite", odgovorila mu je, nateravši sebe da ignoriše pretnju Majklu i saspe sav prkos u lice čoveka ispred sebe. Uspravivši se, prvi put je skrenula pogled s Džejsonovog pištolja, pogledala ga pravo u oči i progovorila postojanim glasom: „Ali znajte, kao što ja znam, da sve ono na čemu ste radili umire zajedno sa mnom.“

Činilo joj se kao da se tišina rasteže u večnost dok se niski, mišićavi muškarac pred njom premišljao da li da je ubije ili ne. U tom trenutku, nesigurna da li će živeti ili umreti, osetila je neobičnu smirenost. Bezmalopokoj.

„Dosta.“ Džejsonova reč napokon je oštro prekinula tajac. Doneo je odluku. Klimnuo je glavom svom partneru u neobičnom, zapovedničkom gestu. „Završi s njom.“

Pre nego što je Emili mogla da shvati na šta misli, iza njenih leđa došao je udarac, razbivši joj se o potiljak kad je metal tresnuo u meso i lobanju. Poslednje što je čula bio je zadovoljan smeh uskovitlanih obličja u njenom vidnom polju, koja su do pre samo nekoliko trenutaka bila jasni oblici dvojice muškaraca. Onda su zvuci utihnuli i izbledeh kao i slike, a svet oko nje utonuo u tamu.

Telo Emili Ves stropoštalo se na zemlju.

91.

21.45

Džejson se nestrpljivo okrenuo prema drugom prijatelju. „Jesi li našap?“ „Skoro.“ Drugi čovek gledao je kako indikator napretka na njegovoj maloj napravi khzi do kraja, preuzimajući na harddisk kompletan sadržaj Emilinog blekberija. Onda je s blekberija obrisao sve podatke. Išcupao je kabl iz Emilinog mobilnog telefona i bacio gana uhcu pored njenog mlitavog tela. Materijali koje je sakupila biće znatno korisniji i lakši za skeniranje na njegovom računaru.

Jedan udarac nogom i njen telefon bio je uništen.

„Gotovo“, rekao je svom partneru. „Imamo sve. Oba SMS-a, a nijedan nije bio prosleđen dalje. Trenutno proveravam memoriju. Šta god da je pronašla u palati nalazi se ovde negde.“

Džejson mu je prišao i stao tik iza njegovih leđa.

„Pokaži mi.“

Drugi muškarac, poznat jednostavno kao tehničar, umešno i brzo je upravljao tačskrin interfejsom svog sićušnog računara. Za razliku od Džejsona, koji je čitav život bio u Savetu, njega su u prijatelje regrutovali kad je imao tridesetak godina. Pre tog nezaboravnog popodneva, kad se iznenada zatekao okružen ljudima zlokobnog izgleda, s hladnim izrazima lica i ponudom koju nije mogao da odbije, stekao je izvestan ugled kao ozloglašeni haker. Savet je, shativši da takve veštine postaju sve važnije za njihove poslove u XXI veku, sa zanimanjem je pratio njegovu karijeru. On je bio idealan kandidat za onu vrstu posla kojim su se bavili prijatelji: talentovan, briljantan, ali s izrazitim neobaziranjem na nebitne sitnice poput toga koje su aktivnosti zakonite, a koje nisu. Imao je *mekanu savest*, kako je to sekretar nazvao, koja se mogla ukalupiti u bilo koji zahtevani oblik. To ukalupljivanje prošlo je toliko dobro da je tehničar sada pratio Džejsona na skoro svakoj misiji na koju je išao sekretarov glavni prijatelj. Džejson jeste bio vođin sin - te činjenice bio je svestan svaki član Saveta, ali niko se nije usuđivao da je spomene u sekretarovom prisustvu - ali tehničar je voleo da misli, u retkim trenucima sentimentalnosti, kako se i on uzdigao skoro jednako visoko. Malo drugih prijatelja dobijalo je zadatke koje su njemu svakodnevno poveravali.

Pronašavši direktorijum u kojem se nalazio sadržaj preuzet s blekberija, iskrenuo je mali ekran prema Džejsonu. Zajedno su letimično pregledali njegov sadržaj. ,

Znalački osmeh vratio se na Džejsonovo lice kad je stigao do kraja

materijala. Vesova nije imala ništa što Savet već odranije nije znao. Urezani simbol, koji je pronašla u Dolmabahču, čiju je fotografiju imala na telefonu, ukazivao je na Oksford i davao novi simbol, ali Savet je već došao do zaključka da je finalni položaj biblioteke u Oksfordu, i već su posedovali novi simbol, pronašavši ga šifrovanbg ispod lažne fotografije u Antunovoj imejl poruci. Vesova je kaskala za njima.

Ipak, bilo je zadovoljavajuće videti sam trag. On je potvrđivao ono što je Savet otkrio i sadržao je magične reči koje se svaki član Saveta već vekovima upinjao da čuje. „Dom biblioteke.“

Već smo naputu. Imamo je.

Dok su mu se grudi nadimale od ponosa, pružio je mali računar svom partneru.

„Pošalji, naredio je. „Pošalji sve.“ Tehničar je počeo proces prebacivanja preuzetog sadržaja sekretaru. Premda nije bilo mnogo toga, i ničega novog, podaci će i dalje biti detaljno pregledani i istraženi.

Utom je Džejsonov mobilni telefon zazvonio. Pogledao je u broj na ekranu, a zatim se javio.

„Je li gotovo?“, upitao je Juan Vesterberg. Prsti su ga svrbeh od želje da čuje da je Vesova eliminisana.

„Ne u potpunosti. Radovi su u toku. Trenutno je u svetu sna.“ Otvoreno spominjanje pogubljenja preko mobilnog telefona nije bilo mudro, ali nije trebalo mnogo kreativnosti da se zamaskira prava tema razgovora.

Sekretara je iznenadio njegov izveštaj.

„Zašto? Mislio sam da su moja naređenja jasna.“

„Došlo je do komplikacije. Neočekivane začkoljice.“ Ispričao je ocu za pretnju Emili Ves da će Antun obelodaniti njihovu misiju u Vašingtonu i pun spisak imena - uključujući i njihova - ako mu se Vesova ne bude javila. Njegova odluka da je onesvesti umesto da je ubije bila je privremeni odgovor dok ne sazna kako sekretar želi da postupi u vezi s tim. Dok je pričao, gledao je nadole u Emilino telo. Prizor budalaste žene, koja je nepomično ležala pod njegovim nogama, bio je žalostan. Pomisao da jednom zasvagda okonča njen život ga je uzbuđivala, a odlaganje je bilo razočaravajuće.

Nakon što je saslušao sinovljev izveštaj, Juan Vesterberg odgovorio je sa staloženim ubeđenjem.

„Pusti je neka spava. Ne želim da bude uklonjena iz igre sve dok ne budemo sasvim sigurni da je njena pretnja obelodanjivanjem iskorenjena. Daću uputstva našim ljudima da diskusiju s gospodinom Antunom okončaju ranije nego što smo planirali, a zatim naš tim u Istanbulu može da produži san Emih Ves u beskonačnost.“

„Razumem“, odgovorio je Džejson. Antun će biti eliminisan, što će

ukloniti svaki potencijalni zazor od pogubljenja Emili Ves, a zatim će i ona konačno doživeti istu sudbinu. To je najverovatnije sasvim izhšno, pomislio je, ali bolje je pripaziti nego posle žahti.

„Što se tebe tiče“, nastavio je sekretar, „vrati se u Oksford što pre. Ostavi Vesovu lokalnom turskom timu. Već sam ih obavestio gde se nalaziš i trebalo bi da stignu tamo u roku od jednog sata. Dok je bez nadzora, imobilisi je i ostavi da ih sačeka. Kucnuo je čas da kreneš na put. Imamo sve što nam je potrebno da nađemo biblioteku i ja želim da budeš uz mene kada uzmemo ono što je naše.“ Ne sačekavši odgovor, Juan je prekinuo vezu.

Džejson je ponovo pogledao u Emili; grudi onesveščene žene podizale su se i spuštale. Bio je razočaran što neće moći da joj gleda u oči dok bude umirala - da u njima vidi saznanje kako ništa ne može da se učini, da je svemu kraj. Ti trenuci zadovoljstva pripašće drugome, ali znao je da se ne sme fokusirati na mali gubitak. Ono čemu će ubrzo prisustvovati, čega će biti deo, bilo je nešto daleko veće. Viševjekovni rad Saveta uskoro će uroditi plodom. Moć koju će zadobiti, snaga koju će posedovati pošto biblioteka bude njihova, biće bezgranična. Imati njene resurse na raspolaganju, zajedno sa svojim čovekom u Ovalnom kabinetu, okruženim drugim pripadnicima Saveta u vladi - biće to zora najslavnije epohe Saveta.

Izvadio je lisice iz zadnjeg džepa, i odvučavši Emihno telo do obližnje zgrade, vezao joj levu ruku za olukkoji se spuštao sve do tla. Aleksandrijski tim završiće s Antunom, a onda će njegov partner ovde u Istanbulu doći po nju.

„Vreme je da krenemo“, rekao je, podižući pogled sa ženinog tela. Drugi čovek je klimnuo i dva prijatelja prepustiše Emili lokalnom timu. Njihova slava je sad bila daleko svega nekohko sati.

45 minuta kasnije - Njujork

15.30 po lokalnom vremenu (22.30 u Istanbulu)

Juan Vesterberg nervozno je sedeo u svom automobilu. Koliko god da je rekao vozaču da žuri, neće stići na privatnu pistu pored njujorškog aerodroma *Džon F. Kenedi* dovoljno brzo da bi zadovoljio iščekivanje u grudima. Sekretaru Saveta činilo se da vreme prolazi nepodnošljivo sporo.

Tokom četrdeset pet minuta, koliko je proteklo otkako su se prijatelji javili iz Istanbula poslavši kristalno jasnu sliku poslednjeg traga Emili Ves i potvrdivši informaciju Saveta, obavljene su sve neophodne pripreme. Svaki od njegovih savetnika savetovao je ono što je Juan već znao: da informacija ukazuje na ceremonijalnu građevinu u Oksfordu. Puni detalji o istoriji, arhitekturi, osnovi i značajnim odlikama Bogoslovske škole već su ranije bili prikupljeni i čekaće ga u avionu. Njegovi ljudi će, pripremajući se za njegov dolazak, detaljno pregledati svaku činjenicu i svaki detalj građevine.

Tim u Londonu se čak i sada spremao za njegov dolazak, dok je drugi tim u Oksfordu obavljao neophodne pripreme. Njegova organizacija funkcionisala je glatko i efikasno. Ljudi su bili precizno obučeni, a predstojeći događaji bili su upravo ono za šta su se spremali još od osnivanja Saveta, pre toliko mnogo vekova.

Čitava istorija: vodila je ka ovom trenutku.

Džejson i njegov partner već su se nalazili na putu ka aerodromu Hitrou dok se Juanov mlaznjak punio gorivom i spremao za neplanirani let. Nije ga zabrinjavalo što Savezna uprava za civilno vazduhoplovstvo nije utvrdila vreme poletanja. Dovoljno uticaja i moći može ubediti svaku državnu službu da prekrši pravila, a oni su i ranije izlazili na kraj sa Saveznom upravom. Osim toga, položaj glavnog potpredsednikovog finansijera podrazumeva i određene povlastice. Njegov avion poleteće tačno kada letilica i on budu spremni.

Onda će dva najveća trijumfa u istoriji Saveta uslediti u roku od nekoliko sati jedan za drugim. U subotu ujutro uzeće biblioteku, a u nedelju američko predsedavanje. Sekretar neće lično sesti u čuvenu *ganlok* fotelju iza predsedničkog stola, dabome, ah to nikad nije ni bio plan. Činjenica je da će član Saveta sedeti u njoj, a sekretarov položaj biće još jači zato što se neće nalaziti neposredno u centru pažnje. Na raspolaganju će imati sabrano znanje i obaveštajne podatke proteklih milenijuma, obimnije i aktuelnije nego što je to bilo ili će ikada biti znanje bilo koje državne obaveštajne agencije, zajedno s najmoćnijim izvršnim autoritetom na svetu.

Svi, i sve, biće pod njegovom kontrolom.

Istanbul - 22.05

Vid joj je, kada se konačno vratio, bio je zamagljen. Kad je Emili otvorila oči na kaldrmi uličice u četvrti Galata u Istanbulu, videla je samo zamagljene obrise koji su ulazili i izlazili iz žiže. Uši joj, takođe, nisu radile kako treba, proizvodeći samo prigušeno zujanje, koje je čas bilo glasnije, čas tiše.

Zatim je usledila svest o pulsirajućem bolu u potiljku, koji joj se u talasima širio po čitavom telu. Nikada ranije nije osećala takav bol.

Nalaktila se, a potom pridigla u sedeći položaj. Druga ruka bila joj je vezana za nešto što je ličilo na cev pričvršćenu za zid od cigala iza njenih leđa. Podigavši slobodnu ruku, opipala je potiljak. Kad je prste prinela očima, videla je da su prekriveni gustim crnim slojem delimično zgrušane krvi. *Bar se zgrušala*, pomislila je. To je značilo da je krvarenje najverovatnije prestalo. Nekoliko puta je zatreptala i začikljila u pokušaju da izoštri vidno polje, a zatim osmotrila okruženje. Nalazila se u istoj uzanoj uličici kao i ranije, ali nigde na vidiku nije bilo dvojice muškaraca koji su je progonili i potom napali.

Napali i ostavili da lunre, pomislila je, naslućujući svoju situaciju. *Više sreće sledeći put*. Iako je malo toga mogla učiniti da bi se osećala fizički bolje, mogla je makar da povрати dostojanstvo i odlučnost.

Izvadivši ukosnicu iz kose, usredsredila je pogled na lisice koje su je vezivale za cev. Emili nije bila bravar, ali zahvaljujući detinjstvu provedenom u obijanju zaključanih vrata i stolova njenog mlađeg rođaka Endrua za vreme zajednički provedenih letnjih raspusta, nije bio prvi put da nešto otključava bez ključa. Niti su standardne lisice bile vrhunac bravarske prefinjenosti. Nakon nekoliko sigurnih poteza ukosnicom, izvukla je levu ruku iz lisica i protrljala utrnule prste.

Nadomak stopala spazila je svoj blekberi, kako leži na kaldrmi okrenut licem nadole. Najednom, jedino na šta je mislila bio^J je Majkl. Premda je tokom susreta naterala sebe da ignoriše napadačeve pretnje Majklu, sad joj je to bila jedina misao. Morala je da ga pozove, da ga upozori i nekako mu osigura bezbednost.

Ispružila je ruku i uzela telefon; bol joj je sebao kroz svaki deo tela, a vid se opet zamagho kad se pomeril[^]. Stisnuvši prste oko mobilnog, vratila se u predašnji položaj, sačekala da joj se vidno polje razbistri, okrenula aparat i pregledala u kakvom je stanju. Ekran je bio crn i polomljen po sredini, a Emili se steglo oko srca kad je shvatila da možda neće moći da upozori Majkla na vreme. Pritisnula je dugme za uključivanje, nadajući se nemogućem, ali naprava je bila mrtva.

Dodavola, opsovala je u sebi i vratila ruku do potiljka. Kosa u njenom gustu vezanom repu apsorbirala je jedan deo siline udarca. Iako je bol bio strašan, pod prstima nije osećala slomljenu kost.

Pravi udarac predstavljalo je to što su napadači uspeali da joj oduzmu informaciju i stvari u njenom posedu. *Sad je sve u njihovim rukama*, pomislila je. *Imaju sve*. Bila je sigurna da su napadači ljudi iz Saveta, koje joj je Atanasije tako živopisno opisao, i da su tačno znali šta traže. Njihova efikasnost u pretresanju i oduzimanju stvari bila je istovremeno impresivna i zastrašujuća. To su bili ljudi koji su usavršili veštine neophodne da dobiju ono što žele.

A ona je dozvolila da Arnov konačni trag, ključni trag koji je vodio do mesta na kome se nalazi biblioteka, padne u njihove ruke. Stepen krivice koju je osećala bio je neočekivan.

Uskoro će biti u Oksfordu, i biblioteka će biti njihova. Krug njihovoglova i gonjenja biće kompletan. Naći će ono za čime toliko dugo tragaju...

Zastala je usred žalopojke. Opet ta reč. *Krug*. Osetila je da je pogrešna još dok je za vreme hajke razmišljala o Arnovoj poslednjoj poruci, a postala je još problematičnija dok je sedela tamo i oporavljala se od udarca. „*Pun krug. božanska tavanica Oksforda i dom biblioteke*.“ Krugovi unutar krugova, kružno rezonovanje... S mukom se digla na noge, dok joj je novo pitanje peklo mish. Zašto joj ta reč toliko zaokuplja misli?

Hajde, Arno, pokušavaš nešto da mi kažeš. Šta to?

Tragovi koje joj je ostavio na njenom putovanju ubedili su je da ne odbacuje nijednu dimenziju ovog najnovijeg traga. Ako nešto ne izgleda kako treba, upravo to je bio znak. Znak da je Arno u tom tragu sakrio nešto drugo. Nešto što ona još nije prepoznala.

Leđima se naslonila na ograđeni prostor s kantama za smeće obližnje prodavnice i zažmurila. Poriv da što pre izađe iz zabačene uličice i uđe u neki prometniji javni prostor sprečavao je bol zbog kog bezmalo nije bila u stanju da se pokrene. Usporivši disanje kako bi ublažila bol, razmislila je o svemu što zna o Arnu Holmstrandu - svemu što je ikada znala o radu i zaveštanju velikog profesora, svemu što je ikada čula da je rekao.

Čula daje rekao. Njena pažnja ustremila se ka tome. Neobičan trag nije se uklapao u nešto što joj je Arno nekad kazao.

Šta ono beše što je Arno rekao?

Napokon, pitanje je podstaklo sećanje: sećanje na prve Holmstrandove reči koje je ikada čula. Reči kojima je otvorio svoj uvodni govor na Karlton koledžu.

Znanje nije kružno. Neznanje je kružno. Znanje je u onome što je staro, ali ipak vazda pokazuje na ono što je novo.

Profesorove tužbalice bile su dosledne temi: istina nije funkcionisala u krugovima. Cikličnost je samo varka. A sad, pokazujući nazad ka univerzitetskom gradu Oksfordu, njegov konačni trag opisivao je upravo takav besmislen i trivijalan krug - isto ono što je tako javno i iz sveg glasa prezirao.

To je bio zaključak koji Arno Holmstrand nikada ne bi izvukao.

S apsolutnom jasnoćom, Emili je naprasno postala uverena u jednu činjenicu, potpuno nesumnjivu. Aleksandrijskabiblioteka ne nalazi se u Oksfordu.

Dvadeset minuta kasnije zazvonio je telefon u Majklovom stanu u Čikagu. Jeftini pripejd mobilni telefon kupljen od uličnog prodavca omogućio je Emili da zameni uništeni blekberi, a jedini telefonski broj koji joj je u ovom trenutku bio potreban znala je napamet. Ukucala je dugi niz brojeva, pritisnula dugme za pozivanje i prislonila telefon na uho. Dva kratka signala kasnije, Majkl Torans javio se na drugom kraju sveta.

„Ja sam“, rekla je kad se veza uspostavila.

„Em!“ Radost u njegovom glasu kad ju je pozdravio bila je kao melem za njene rane. Uspela je da ga dobije, bila je živa, i imala je snage da ga upozori.

„Majkle, smesta moraš da izađeš iz stana.“ Preskočila je uobičajene pozdrave. Nije imala vremena da mu objašnjava detalje.

„Šta to pričaš, Em? Jesi li dobro?“

„Majki, prosto mi veruj, molim te. Moraš da odeš iz stana. U opasnosti si. Sećaš li se onih ljudi koji su došli da te ispituju?“

Majkllov puls se ubrzao, nagnan na akciju neočekivanom nuždom u njenom glasu.

„Naravno da ih se sećam.“

„Vратиće se po tebe, Majki, a ovog puta ti neće postavljati pitanja. Moraš smesta da odeš odatle, negde gde je bezbedno.“

„Emih, zašto bi došli po mene?“ Stao je kao ukopan nasred stana, s telefonom u ruci, očajnički želeći da zna razlog za molbu svoje verenice.

„Dolaze po tebe zato što si povezan sa mnom. A znaju da ja mogu da ih raskrinkam. Ti si... rizik.“

Majkl je pokušao da pronađe smisao u njenim rečima.

„Ima li to ikakve veze s predsednikovim slomom?“ Uzduž i popreko Sjedinjenih Država mediji su već predviđali kraj njegovog režima. *Predstojeći impičment* bila je ključna fraza dana. Setio se jezive zainteresovanosti ispitivača za Emilinu političku umešanost.

„Ima svake veze s tim. I s bibliotekom. I s Društvom, i sa Savetom. Sve to je međusobno povezano.“ U jednom dahu mu je prepričala događaje iz proteklih nekoliko sati.

Majkl je uzdržano primio novosti, iznova zahtevajući da zna da li je ona dobro - „hoću da kažem, *zaista* dobro“ - ali ne prekidajući njenu naraciju.

„Moraš da odeš, Majki“, ponovila je naglas, razmišljajući: *Molim te, shvati!*

„Da odem - gde?“ Majkl je već prihvatio Emilina uputstva, a mozak mu je već vrteo mogućnosti. „Mogao bih da odem u...“

„Ne, nemoj“, prekinula ga je. „Nemoj da mi govoriš preko telefona gde ćeš. Skoro sasvim sigurno te prisluškuju. Sećaš li se gde smo proveli naš prvi zajednički vikend nakon što si se preselio u Illinois?“ Za vikend nakon što je počeo njegov pripravnički staž u Čikagu, otišli su na kampovanje nedaleko od živopisnog nacionalnog parka Starved Rok. To je bilo izrazito romantično iskustvo i Emili je znala da ga se Majkl veoma dobro seća.

„Dabome.“

„Idi tamo i ostani tamo sve dok ti se ne javim.“ Unapred je razmislila o svim potencijalnim načinima na koje bi ljudi iz Saveta mogli pokušati da ga pronađu. „Uzmi kola od nekog kolege. Tvoja su im najverovatnije poznata. Ostavi mobilni telefon kod kuće - nemoj da ga носиš sa sobom, čak ni isključenog. Kada bude bilo bezbedno, poslaću nekoga po tebe. Nemoj koristiti kreditne kartice. Ništa elektronsko. Samo idi i čekaj me tamo.“

Majkl je trenutak dva oklevao.

„Dobro, Em. Idem. Šta ćeš ti da radiš? Vraćaš se u Oksford?“

Nije mu odmah odgovorila. Kad je to učinila, reči su joj bile ispunjene rešenošću, ali je namerno odgovorila neodređeno.

„Moram još jednom da se vidim sa svojim novim prijateljem.“

Dva minuta nakon što je okončala poziv sa najčvršćim *volim te* koje je ikada izgovorila, Emili je stajala na ivici prometne Tersane, jedne od nekoliko žila kucavica koje vode iz četvrti Galata, i rukom podignutom u vazduh dozivala taksi.

Ima dosta toga što mi Atanasije nije rekao, mislila je. *Sa mnomje podelio stare činjenice iz prošlosti. Alipostoji i nešto novo, nešto više što moram da znam.*

Nikad nije očekivala da Egipćaninova prijava o biblioteci, Društvu i njegovoj istoriji bude potpuna, ali budući da je sad u rukama imala Arnov poslednji komadić slagalice, smatrala je da mora da razjasni njegov sadržaj s jedinim čovekom koji je možda znao odgovor.

Zaustavila je prvi taksi koji se približio. Otvorivši vrata, sela je na pocepano zadnje sedište.

„Odvezite me na aerodrom.“ Ponovo je sklopila oči, boreći se da suzbije bubnjanje u glavi. „A sav preostali turski novac u mom novčaniku je vaš ukoliko me odvezete brzo.“

Sat i po kasnije, bila je na direktnom noćnom letu u pola jedan ujutro za Aleksandriju. Stići će u Egipat do pola tri. No, dok je letela, setila se da Majkl nije

jedina osoba kojoj je njen napadač pripretio u svom konačnom bombastičnom govoru. Atanasiju je takođe obećano učutkivanje. Emili je mogla samo da se nada da neće stići prekasno da ga upozori.

Aleksandrija, Egipat - 23.46

Dva prijatelja su se uvežbano skladno kretala kroz mračne hodnike. Premda nijedan nije imao vojničku prošlost, radili su i hodali rame uz rame kao da jesu, ali sa razumevanjem kakvo nijedan legitimni vojnik ne bi delio sa saborcem. Njihove akcije uvek su bile lične. Služili su Savetu: jedinom istinskom telu od stvarne moći i snage na svetu. Savetu, koji je stolecima grabio uticaj, kontrolu, koji nije težio samo biblioteci i njenim ogromnim resursima, već i uticajni položaj koji će im omogućiti da te resurse upotrebe na način na koji bi pravi ljudi trebalo to da rade. Da vladaju. Da osvajaju.

Večeras je taj cilj napredovao na način koji su prijatelji dobro poznavali, i prema onome ka čemu je njihovo jedinstveno stručno znanje bilo usmereno. Mnogi ljudi smatrali bi njihov rad mračnim, pa čak i morbidnim. Ali on je za obojicu bio svet i plemenit.

Biblioteka Aleksandrina bila je zatvorena i maltene potpuno u mraku, izuzev bezbednosnog osvetljenja. Ipak, tačno su znali kuda treba da idu i s lakoćom su se kretali podzemnim hodnicima. Atanasije Antun ostao je da radi tokom noći, što je značilo da je prisutan. To će njihov zadatak učiniti još lakšim.

Kad su štigli do kancelarije, obojica su zastala. Prvi je uhvatio kvaku i pritisnuo je. Vrata čak nisu bila ni zaključana. Jadna budala.

Drugi prijatelj izvadio je glock i ubacio metak u cev. Tren kasnije, prvi je otvorio vrata. Uleteh su u neveliku kancelariju dok im je krvožednost plamtela u očima.

Dok je trčao niz dugačak neosvetljen hodnik, Atanasije se molio da mu poznavanje plana bibhoteke pruži kakvutakvu prednost. Uprkos njihovom trudu da ne prave buku, čuo je korake dvojice napadača. U inače praznom podrumu, u gluvo doba noći čak su i koraci bili bučni. Znao je da dolaze i znao je da nisu ovde da bi razgovarali. Boreći se s nervoznim tikovima izazvanim navalom adrenahna, izuo je cipele i samo u čarapama jurio kroz mrak.

„Kučkin sin nije ovde!“, čuo je povik iza leđa. Njegovi progonitelji su, zatekavši praznu kancelariju, odustali od pokušaja prikrivenog dolaska. „Idi za njim!“, začuo je drugi uzvik.

Atanasije je skrenuo za ugao i spustio se niz kratko stepenište na drugi nivo podruma. Rasveta iznad izlaza za slučaj nužde bacala je slabašni zeleni odsjaj, ali trčao je brzo koliko ga noge nose. Iza njega je bat koraka progonitelja po betonskom podu odjekivao sve glasnije kroz podzemni kompleks.

Stigao je do kraja glavnog hodnika na nivou B i pokušao da otvori jedna kancelarijska vrata, ali bila su zaključana. Osećajući kako mu krvni pritisak raste, zakoračio je unazad ka stepenicama i pokušao da otvori sledeća. Ta vrata su se otvorila, i nakon što ih je nečujno zatvorio za sobom, sačekao je nekoliko sekundi da mu se oči priviknu na neprozirni mrak, a zatim zaobišao nešto što je ličilo na kancelarijski sto u središtu sobe, idući prema udaljenom delu prostorije. Tu je čučnuo, dišući duboko i sporo, što je tiše mogao. Srce mu je kao ludo dobovalo u grudima.

Bat koraka u hodniku se nastavio, menjajući pravac s vremena na vreme, čas glasniji i bhži, čas tiši i udaljeniji. A zatim se, konačno, činilo kao da se koraci stišavaju i potpuno nestaju. Usledila je duga tišina, i Atanasije je polako uzdahnuo od olakšanja. Koga god da je Savet poslao da ga pronađe, nije stigao do njegovog improvizovanog mesta za skrivanje.

Sačekavši još nekoliko dugih trenutaka, kako bi se uverio da su progonitelji zaista otišli, napokon je osetio nalet samopouzdanja i ustao iz čučnja. Progutavši knedlu, isterao je bakarni ukus straha iz usta.

Trenutak kasnije, vrata male kancelarije se uz tresak otvoriše i bleštavi snopovi svetla dve baterijske lampe blesnuše mu u oči. Pre nego što je Atanasije uspeo da u potpunosti registruje prizor, prijatelj s pištoljem skočio je preko kancelarije, šćepao ga za kosu i grubo mu cimnuo glavu unazad. Nabivši mu cev pištolja u razjapljen ust, gurnuo ju je duboko u njegovo grlo.

„Bez buke, molim“, reče smireno drugi muškarac, uključivši prekidač za svetlo. Atanasije je osetio nagon za povraćanjem jer ga je cev oružja gušila.

„Doktor Atanasije Antune, tražimo vas već neko vreme“, nastavio je prijatelj. „I, najzad, evo nas.“ Klimnuo je glavom svom partneru, koji je izvadio cev pištolja iz Atanasijevih usta, jčš jače stegnuo bibliotekara za kosu i potom ga silovito bacio u ugao prostorije. Egipćaninovo telo tresnulo je o orman za registratore, a zatim se bespomoćno skljojalo na pod. Prvi prijatelj je ležerno seo na obližnju stolicu i okrenuo se ka njemu.

„S obzirom na određene razgovore koje ste nedavno vodili s izvesnom Emili Ves“, nastavio je, „moramo da imamo... pa, nazovimo to otvorenom diskusijom, hoćemo h?“

Atanasije je užasnuto zurio u njega.

„Ovo okruženje, doduše“, nastavio je prijatelj, „tako je bezhčno, ne mishte li tako? Za koji trenutak će vas moj kolega otpratiti nazad u vašu kancelariju i tamo ćemo konstruktivno da porazgovaramo, vi i ja.“ Na hcu mu se videlo sadističko uživanje.

„Ali najpre“, nastavio je, „osećam da je veoma važno da se uverim u to da tačno razumete svoje mesto u našem odnosu. Predlažem da počnemo tako što ćemo postaviti nekoliko uslova za naš razgovor.“ Ispružio je ruku uzeo glock od svog partnera. Smireno i bez oldevanja, nanišanio je u Atanasija i ispalio hitac direktno u njegov torzo. Antun se od siline metka zateturao unazad i ponovo udario u ormarić za registratore, očiju iskolačenih u panici.

Prijatelj je staloženo vratio pištolj svom partneru.

„Moji uslovi su sledeći“, rekao je gledajući s visine u Atanasija, kome je krv počinjala da curi iz rane. „Sarađujte, pa pakao s kojim ćete se ubrzo suočiti može biti malo kraći.“

Subota

Oksford, Engleska - 7.45 (GMT)

Sekretarov automobil skrenuo je iz Brod u Ket strit, ulice koje su se sekle pod pravim uglom i išle duž stare biblioteke Bodlijane. Ogromna četvrtasta građevina bila je centar i radno srce Univerziteta, sa nizom čitaonica za obične studente i postdiplomce, tako i čuvenu Zbirku vojvode Hamfrija, blago od neprocenljive vrednosti, koje se sastojalo od starih i retkih knjiga, rukopisa i drugih kapitalnih književnih dela. Dvorana arhitektonski upadljive Bogoslovske škole bila je povezana s njom, štrčeći iz jednog krila kao nekakav neobični gotički dodatak.

Jutarnja svetina već je milela po uhcama. Studenti trajno smešteni u gradu bili su u krevetima u tradicionalno lenjo subotnje jutro, ali gradić je ipak vrveo od aktivnosti. Vlasnici radnji duž Brod strita nudili su svoju robu - uglavnom banalne tričarije ukrašene logom Oksforda ili grbovima koledža - turistima koji su doputovali sa svih strana sveta da bace pogled na usnule tornjeve jedne od velikih palata zapadne nauke. Grupice turista stajale su zbijene na pločnicima, a kombiji za dostavu robe tandrakah su po kaldrmi i asfaltu, da nahrane prodavnice za predstojeći turistički vikend.

Juanovi ljudi srediili su da čitav kompleks Bodlijane bude odsečen i zatvoren za javnost prilikom njegovog dolaska i on je uživao gledajući kroz prozor u crvenobelu barijeru podignutu oko ulaznih kapija sve do ograđenog dvorišta. Barijere su bile istačkane znacima koji su smelo objavljivali da su prastara zdanja *zatvorena zbog vanrednih popravki*. Uz izmišljenu priču o curenju gasa u jednoj zgradi i problemu s električnim instalacijama u drugoj, Juanovi ljudi suočili su se sa svega nekohko prepreka u zatvaranju kompleksa.

Uživao je u takvoj moći. *Moći koja će ubrzo porasti, eksponencijalno.*

Na tren su mu se misli vratile u detinjstvo, kad je njegov otac, u to vreme agresivni sekretar Saveta, prvi put počeo da ga uči tome kakva je moć položaja koji će jednog dana biti njegov. Vilijam Vesterberg III, koga je Juan uvek oslovljavao jednostavno s *gospodine*, posadio ga je na neveliku drvenu stolicu u uglu svoje kancelarije sa strogim naređenjem da osmatra i sluša, ali da ne govori. Juan je oduševljeno posmatrao, opčinjen moći koju je njegov otac - i čitava njegova porodica - posedovao dok je stariji čovek obavljao niz telefonskih poziva i naređivao FBI oficirima da na slobodu puste čoveka za koga nije želeo da ostane u pritvoru. Jedan od prijatelja bio je uhapšen usred operacije i to se Juanovom ocu nije dopalo. Nekoliko trenutaka kasnije, s iznenađujuće malo reči izgovorenih u slušalicu iznad velike čaše

sa skupocenim viskijem, FBI se priklonio njegovim željama. Juan je ostao u prostoriji s ocem sve dok oslobođeni prijatelj nije došao da podnese izveštaj. Otac je strogo ukorio čoveka što je dozvolio da bude uhapšen, a zatim ga poslao na put s uputstvima da eliminiše svakog agenta FBI koji je znao za njegovo puštarije na slobodu, tako da nikakvi dokazi koji bi mogli da obelodane njegovu umešanost nikada ne bi mogh biti pronađeni.

Prilikom tog susreta, Juan je video šta je moć, i žudeo je za njom ostatak života. To je bilo njegovo pravo po rođenju, ali takođe i njegov životni projekat: sa svakom akcijom zadobiti sve više moći. Svaki put kad bi to učinio, setio bi se tog prvog iskustva. Otac bi se, znao je to, ponosio njime.

Kad se automobil zaustavio, izašao je i smesta prošao kroz kapiju, stupivši u kompleks stare Bodlijeve biblijoteke. Vratnice su bile velika drvena ploča nasred istočne kamene fasade građevine, prekrivene živopisno naslikanim grbovima nekoliko najstarijih oksfordskih koledža. Upečatljiva vrata predstavljala su često/fotografisanu tačku građevine, ali ga danas nimalo nisu zanimala. Prošao je kroz njih ne bacivši čak ni letimičan pogled.

S druge strane lučno nadsvođenog prolaza, on i njegovi ljudi obreh su se u centralnom dvorištu Bodhjane, otvorenom i kaldrmisanom, sa svih strana okruženom karihma bibhoteke. Direktno naspram njih bio je glavni ulaz u središnji deo zdanja: stakleni prolaz u centar učenja Univerziteta.

U pratnji svojih ljudi, Juan je prešao preko malog dvorišta i prošao pored istaknute statue Tomasa Bodlija, osnivača biblioteke, na putu ka ulazu. Prošavši kroz staklena vrata, zagledab se u prastara drvena vrata na drugoj strani foajea. S leve strane mu je bio ulaz u čitaonice u bočnim krilima, sa desne prodavnica suvenira u kojoj su nuđeni preskupi suveniri s utisnutim slikama biblioteke.

Direktno ispred njega masivna dupla drvena vrata obeležavala su ulaz u Bogoslovsku školu.

„Otvorite ih“, zapovedio je svojim ljudima. Polako povukavši teške drvene vratnice, čovek u sivom odelu ih je otvorio. Pre nego što su se vrata u potpunosti zaustavila, Juan i njegov tim ušU su u dvoranu.

Istovremeno u Aleksandriji, u Egiptu - 9.45 (7.45 GMT)

Nakon što je u ranim jutarnjim časovima stigla u Aleksandriju, EmiU je bila prisiljena da provede nekoliko sati spavajući u predvorju aerodroma, pošto nije uspela da dobije Atanasija telefonom. U imeniku je bio samo broj telefona u kancelariji, a ona se neće otvoriti sve do jutra. *Ako uopšte radi subotom*, pomishla je. Atanasije Antun delovao joj je kao osoba koja radi svakog dana i kojoj vikendi pružaju malo promene u rutini.

Otišla je do Aleksandrine pre početka radnog vremena, tek donekle osvežena nakon što je morala da se zadovolji zapiranjem tela u javnom toaletu aerodroma. Posmatrala je kako zaposleni, jedan za drugim, ulaze u biblioteku, nadajući se da će primetiti Atanasijeve osobite crte lica. Međutim, nakon niza grešaka u prepoznavanju, počela je da shvata kako u severnom Egiptu posedovanje crne brade i elegantnog odela teško da izdvaja čoveka iz gomile. Kada se recepcionerka konačno pojavila da otključa staklena ulazna vrata za posetioce, Atanasije još nije bilo.

To nije dobro. Uopšte nije dobro, Emiline misli opet su počele da se ubrzavaju. Možda je stigla prekasno. Pretnja koju je njen napadač u Istanbulu uputio egipatskom bibliotekaru možda je već bila izvršena. *Da li je još jedan pomoćnik čuvara ubijen uposlednjem činu ove duge igre moći?*

Ipak, nije mogla tek tako da ode a da se prethodno u to ne uveri, a Atanasijeva podzemna kancelarija bila je jedina kontaktna tačka za koju je znala. Dugovala mu je makar toliko, a svakako joj je bio dovoljno potreban, da siđe u mračno potpalublje bibUoteke i tamo ga potraži. Možda ipak nije mrtav. Možda je naprosto radio čitave noći i već se nalazi unutra.

Ušavši još jedanput u veliku bibUoteku, otišla je do glavne čitaonice i ponovo krenula putem kojim je prošla dva dana ranije, spuštajući se na donji sprat. Na najnižem nivou pronašla je treća vrata u stražnjem zidu i ušla u podrumске hodnike. Osećajući se kudikamo sigurnije u sebe nego kada je prvi put obavila ovo putovanje, stigla je do malog bočnog hodnika sa zbirkom imena graditelja urezanih na njegovim zidovima i zatekla se, još jednom, ispred drvenih vrata Antunove kancelarije. Iznad njih je i dalje bio deo Arнове poruke, gravura *SVETLOST*, koja ju je dovela do prvog susreta s Egipćaninom.

Pokucala je, ovog puta ne oklevajući ni trenutka.

„Doktore Antun, ovde Emih Ves.“ Nervozno je čekala da se vrata otvore, jedva sposobna da primiri iščekivanje koje je gorelo u njoj da pronade konačnu

informaciju za koju je znala da joj je Atanasije može pružiti.

Iznutra se nije čuo nikakav odgovor, te je ponovo pokucala na vrata, ovaj put nešto snažnije.

„Atanasije, molim vas, otvorite vrata, važno je.“ Kada se tišina nastavila, pomislila je na njihov prvi susret i setila se lozinke koja joj je tada omogućila ulazak.

Moram li ponovo da prolazim kroz čitav postupak? - pomislila je razdraženo, ali nije imala vremena za gubljenje.

„Petnaest, ako do jutra!“, uzviknula je. Prestala je da kuca i čekala - ah nije se čuo nikakav odgovor, a vrata su ostala zatvorena.

„Dosta!“ Reč je započela život kao misao, ah ju je Emih u svom uzrujanom stanju izgovorila naglas. Kleknula je ispred vrata i zagledala se u bravu. *Ovo nisu jeftine lisice*, pomislila je, nesigurna u to hoće li njena veština obijanja biti dovoljna za pravu bravu. No, kad je uhvatila kvaku, ona se s lakoćom okrenula.

Vrata nisu zaključana. To je dobar znak. Antun je skoro sasvim sigurno unutra. Ah zašto joj ne odgovara? Osetivši dakle nešto nije u redu, ustala je, okrenula kvaku do kraja i otvorila vrata, a zatim zakoračila u prostoriju. Malu sobu osvetljavala je samo mala svetiljka na stolu prekrivenom hrpom papira.

Atanasijevo telo ležalo je na podu. Isprva je pomislila da možda spava, skrupčan u neobičnom položaju ispod ormarića za registratore. Ali onda je ugledala lokvu krvi koja ga je okruživala i natapala njegovo braonkasto odelo. Potom je videla poderotine na licu, i čudan, neprirodan način na koji su mu prsti bili savijeni. Znakovi mučenja otkrivah su se jedan za drugim.

Emilin užas i gnev bili su istovremeni. Još krvi, još smrti - ljudi su ubijani svuda oko nje, ona je bila napadnuta, a nije tražila ništa od toga. Ipak, ljudi za to odgovorni tragali su za nečim što im se nije smelo dozvoliti da imaju, s ciljevima koje nisu smeli da ostvare.

Čučnula je pored Atanasija, osetivši impulsivnu potrebu da proverii njegovo stanje. Shvativši da je uljez na mestu zločina, očiglednog ubistva, pokušala je da ne dira ništa oko sebe i da izbegne da zgazi u lokvu krvi oko njega. Uхватила ga je za ramena, vodeći računa da joj se rukavi ne očešu njegove okrvavljene grudi, i gurnula ga unazad, podižući mu glavu sa grudi. Bela košulja ispod sakoa bila je natopljena krvlju i Emili je ugledala ranu od metka nadomak sredine desne strane njegovih grudi. Krv je obilno istekla iz rane, a na Antunovoj odeći i podu videla je još krvi, više nego što je zamišljala da bi moglo stati u njegovo sitno telo.

Međutim, tad je postala svesna nečeg neočekivanog. Atanasijevo telo je još bilo toplo pod njenom rukom. Podigavši ruku s njegovog ramena, stavila je prst na karotidnu arteriju na Antunovom vratu i osetila puls. Bio je slabašan, ali postojan.

Atanasije je još bio živ.

Oxford - 8.00 (GMT)

Visoko iznad sekretara i njegovih ljudi, bogato ukrašena tavanica Bogoslovske škole gledala je nadole, dizajnirana tako da impresionira i verno ispuni arhitektinu viziju. Prelomljeni rebrasti svodovi ispunjavali su neobičnu tvorevinu, koja je naizgled posezala naniže dugim kamenim prstima, zadirkujući studente i turiste koji su stolicama prolazili ispod nje. Jutarnja svetlost, koja je dopirala kroz visoke prozore, bacala je narandžaste zrake i stvarala sive senke na izvajanoj teksturi tavanice, dajući njenom trodimenzionalnom dizajnu dodatnu dubinu.

Oči Juana Vesterberga, kao i njegovih ljudi, istog trena uperiše se ka stotinama simbola izvajanih na tavanici. Ukupno 455 ispučenih ukrasa na svodu ređalo se u redovnim intervalima, postavljeni pod neobičnim uglovima i nagibima, pružajući čitavoj prostoriji čudnovato tajanstven i zbunjujući osećaj.

„Pronađite ga“, odsečno je rekao. Njegovi ljudi iskoristili su let da detaljno ispituju fotografije u visokoj rezoluciji tavanice Bogoslovske škole, s lakoćom skinute s interneta. Znak koji su tražili, znak šifrovan ispod fotografije na računaru Atanasija Antuna, stajao je na centralnoj liniji glavnog luka, nadomak drugog obličastog udubljenja na zapadnom kraju dvorane. Ništa što su pronašli nije moglo da identifikuje šta taj znaktreba da znači, ali Juanu to nije bilo preterano mnogo bitno. Značaj simbola ležao je u činjenici da je bio bitan čuvaru, koji je usmerio Emili Veska njemu. Za Juana Vesterberga to je bio jedini važan simbol u prostoriji.

Prijatelji su brzo pronašli glif, a Džejson im je odsečno naredio da donesu merdevine iz kombija koji su parkirali izvan kompleksa, zajedno s alatom i materijalom potrebnim za sve zahvate. Nekoliko trenutaka kasnije, visoke merdevine postavljene su na mesto. Džejson nije traćio vreme i smesta se uspenrao uz lestvice, našavši se licem u lice s tavanicom i čudnim simbolom.

„Šta vidiš?“, pitao je Juan.

„Ništa, još uvek.“ Džejson je potanko pregledao površinu oblog, izvajanog simbola, koji je visio nekoliko centimetara ispod glavne površine svoda. Odavde je izgledao isto kao i posmatrano s poda. *Naravno da izgleda isto*, pomisli Džejson. Za čime god da traga, to će biti skriveno. Zagledao je svaki deo, svaki ćošak.

„Čini mi se da na simbolu ništa ne piše“, doviknuo je ocu i ostalima dole. „Odnosno, ništa što mogu da vidim.“

„Nastavi da tražiš“, brecnuo se Juan. „Možda nije natpis. Traži bilo šta. Bilo šta neobično.“

Džejson je nastavio da traži, ali površine izvajanog simbola bile su čiste. Jedini *tekst*, ili oznaka bilo koje vršte, bila su neobična slova na samom simbolu.

Mora da je reč o nečemu drugom. Desnom rukom počeo je da pipka izvajani simbol. Možda je nešto urezano u oblik? Nešto što se može napipati ali ne i videti? Međutim, na glatkoj kamenoj površini nije bilo ničega.

Osećao je rastuću frustraciju, udruženu s iščekivanjem, u sekretaru i ljudima dole. Mora da je ovde, podsetio se. Počeo je da pipa površinu tražeći nešto konkretnije, direktnije od urezane poruke. Možda je ovaj simbol zapravo sredstvo da se uđe u samu biblioteku. Zabadao je dežmekasti prst u svaku površinu i konturu, nadajući se da će se nešto pomeriti, ili otpasti, ili učiniti šta god da bi ovaj predmet trebalo da uradi.

Ništa se nije desilo.

Napokon, preostala mu je samo jedna mogućnost. Pažljivo održavajući ravnotežu na lestvama i oslanjajući se kukovima na najvišu prečagu radi dodatne stabilnosti, obema šakama zgrabio je ivice izvajanog znaka, a zatim povukao. Simbol se nije pomakao. Tek tada ga je, u poslednjem pokušaju, uvrnuo, primenivši sav obrtni momenat koji je mogao u svom nezgodnom položaju. Adrenalin mu je jurnuo kroz vene kad je shvatio da mu se čitav znak okreće u rukama u smeru suprotnom od smera kazaljke na satu.

„Pokreće se!“ Juan je ispod zgrabio merdevine i lično pružio podršku svom sinu.

Džejson je nastavio da obrće simbol, sve dok ga nije okrenuo za punih devedeset stepeni. Kad je prošao taj znak, začulo se škljocanje i simbol se čvrsto fiksirao u novi položaj.

U istom trenutku, sve stvari počele su da se kreću - u najdoslovnijem mogućem smislu. Odozdo, iz udaljenog dela dvorane, začulo se razgovetno tiho struganje, ispunjavajući ogroman prostor. Dok je Džejson silazio niz merdevine, Juan i ostali prešli su preko odaje da ispituju izvor zvuka. U uglu je jedan segment velikog kamenog poda polako klizio, uvlačeći se u zid građevine. Na mestu gde je donedavno stajala pravougaona ploča, pojavila se mračna rupa.

U njenim senkama, stepenište je vodilo u tminu ispod. Juan je na jedvite jade uspevao da obuzda ushićenost.

Dva njegova čoveka pošla su da prva siđu niz stepenice, ka odaji koja se nalazi ispod, ali Juanu nije padalo na pamet da im to dozvoli. Ovo je bio njegov trenutak. On će ići prvi. Ostali će ga pratiti.

Zgrabio je baterijsku lampu od najbližeg čoveka i počeo da silazi niz stepenice, odgurnuvši ostale u stranu. One su se nastavljale nadole naizgled beskonačno dugo, napokon se završavajući u nečemu za šta je mislio da mora biti podzemni prostor od najmanje dva sprata. S druge strane poslednjeg stepenika nalazio

se uzani hodnik, osvetljen samo svetlošću njegove baterijske lampe i prekriven prašinom i paukovim mrežama.

Hodnik nije bio dug i na njegovom kraju ugledao je stara drvena vrata. Nije imao pojma kohko su stara, ah su, poput čitavog podzemnog kompleksa u kome se nalazio, izgledala drevnije čak i od građevine iznad.

Dok se sekretar približavao drvenim vratima a njegovi ljudi spuštah niz stepenice u hodnik iza njega, primetio je metalnu pločicu pričvršćenu na površini vrata. Budući da ju je pokrivao debeli sloj prašine, nije mogao da razabere reči na njoj. Podigao je lampu u nivo ramena i slobodnom rukom obrisao prašinu s mesinganog znaka.

A tamo, Juan je pročitao najlepše reči koje je ikada video.

Repositum Bibliothecae Alexandrianae

Depo Aleksandrijske biblioteke. Pronađen! Konačno! Čitav život čekao je na ovaj trenutak.

Gurnuo je drvena vrata i zadržao dah dok su se polako otvarala.

Istovremeno u Aleksandriji, u Egiptu -10.00 (8.00 GMT)

„Bože blagi, šta su ti učinili!“, uzviknu Emili, naslanjajući Atanasijevu glavu na ormarić za registratore dok se polako vraćao svesti. Počeo je da se osvešćuje kad mu je stavila prst na vrat da proveri puls. Uspevši da otvori oči iz dubokog sna koji je pretio da ga potpuno proguta, Atanasije je ugledao Emilino lice. To je bilo lice koje mu je davalo nadu, lice u koje je toliko mnogo uložio. Lice za koje je mislio da ga nikad više neće videti.

„Priatelji su... bili... ovde“, s mukom je procedio kroz zube. Rupa u grudima otežavala mu je govor. „Usred noći. Želeli su... da razgovaramo.“ Dok je govorio, iz rane od metka čulo se užasno, hrapavo grgotanje. Emili je prepoznala znake probušenog plućnog krila. Ustala je i pošla ka telefonu na radnom stolu. Možda hitna pomoć stigne na vreme.

„Nemoj!“, zapovedio je Atanasije s poda. Emili se okrenula k njemu, a ranjeni čovek je prošištao: „Prekasno je za to. Sad moramo da mislimo... na nešto veće od nas samih.“

Oklevala je, a nagon za poziv u pomoć bilo je teško potisnuti. Atanasije je, međutim, gledao u nju molećivo. Bilo je to lice čoveka koji zna da mu vreme ističe i koji želi da na najbolji mogući način utroši preostale trenutke života. Okrenula se od stola i ponovo čučnula pored njega.

„Gospode bože, oni znaju, zar ne?“, kazala je. „Došli su da te ubiju.“

Antun je s teškom mukom klimnuo glavom. „Ispitivali su me satima... ali onda... kućini sinovi su mi... promašili srce“, prodahao je. Emili je iznenada preplavilo sažaljenje prema njemu. Antun je proteklih nekoliko sati proveo na podu svoje kancelarije u podrumu Aleksandrine, usamljen, mučeći se, polako krvareći u tišini, bez nade.

„Ništa im nisam rekao“, dodao je. Njegovo lice, ranije tamne maslinaste puti, sad je bilo samrtnički blede, bore dublje, a crte su poprimale sablasan izgled. Pa ipak, uspevao je da natera sebe da govori. „Pokušali su... ali sačuvao sam... našu tajnu.“

„Znam, znam.“ Emili je jače stisnula Atanasijevu ruku, pokušavajući da mu prenese utehu i poverenje. „Sigurna sam da si bio snažan.“

Atanasije se nasmešio, zadovoljan što je do maksimuma izvršio svoju dužnost. No, osmeh mu je brzo izbledeo. Njegovum je još bio dovoljno na oprezu da preispita činjenicu otkud to da se Emih trenutno nalazi s njim.

„Zašto si... ovde?“, uspeo je da upita.

Emih je predosećala da mu nije ostalo još mnogo vremena, te je zato detalje svela na minimum.

„Pronašla sam poslednji trag. U Dolmabahçe, na obah Bosfora. Naišla sam ga u Atatürkovo spavaćoj sobi, na kauču pored kreveta na kojem je umro.“

Atanasije je upitno podigao obrvu.

„Isti slučaj kao sa ostalima“, nastavila je. „Grb biblioteke sledila je rečenica teksta. Ah ovog puta je tamo bio još jedan simbol. I on i tekst - *Pun krug: oksfordska božanska tavanica i dom biblioteke* - ukazuju na Oksford.“

Atanasije nije imao snage da je ponovo upita, ah njegov izraz lica ponovio je pitanje umesto njega: *Zašto si, onda, ovde?*

„Ovde sam“, odgovorila je, „zato što ni na trenutak ne mogu da verujem da bi Arno Hohnstrand osmislio niz tragova koji me vode unaokolo ukrug. On je neprestano napadao kružnu logiku i kružno rezonovanje. A sad je, navodno, stvorio niz uputstava koja me vode natrag tamo odakle sam krenula, svega nekohko metara dalje od Univerzitetske crkve, gde je sve ovo počelo? Ne verujem u to.“

Atanasije je klimnuo, ali je glava počela da mu klone, a disanje mu je postalo još tegobnije. Emili je predosetila da mora smesta da pređe na stvar, da se postara za to da njegova žrtva ne bude uzaludna.

„Sve što si mi rekao o bibhoteci, Atanasije, o Društvu, sve je staro, sve je o prošlosti.“ Naginjala se napred sve dok joj se lice nije našlo svega nekoliko centimetara od njegovog. „To može da bude samo polovina tvoje priče. Postoji nešto što mi ne govoriš. Molim te, sada je trenutak da mi to kažeš. Moraš mi reći ono što ne znam. Šta je to što čini biblioteku novom

- drugačijom? Što je izdvaja iz kruga?“

Atanasije se zagledao u njene tamnoplave oči. Znao je, duboko u sebi, da su mu ovo poslednji trenuci života, a to je znala i Emili Ves. Zatreptao je što je silovitije mogao i usredsredio se na to da što duže ostane pri svesti.

„Sećate li se... doktorko Ves, šta sam vam kazao o... našem poslu? O tome kako... čuvaru svakog meseca isporučujemo sakupljeni materijal?“

Emiline misli munjevito se vratiše na njihov predašnji razgovor.

„Da, sećam se. Nešto o ostavljanju paketa da budu pokupljeni.“

„Tako je. Sakupljamo informacije i dostavljamo ih u paketima. Čuvar... prima naše materijale i ažurira biblioteku.“ Uzdahnuo je i zakašljao se, a krv mu je šiknula s usana i iz rane od metka na grudima.

„Na mom stolu“, prozborio je posle nekoliko sekundi, pokazavši čelom ka prenatrpanoj radnoj površini. „To je moj... najskoriji doprinos. Trebalo je da ga ostavim kasnije... u toku dana.“

Emili je pogledala prema stolu. Tamo je, među hrpom hartija, ležao

paketić, umotan u braonkasti papir i uvezan, maltene stereotipno, običnim kanapom. Pružila'je ruku i uzela ga.

„Hajde...“, insistirao je Atanasije. „Otvorite ga“

Oxford -8.15 (GMT)

Osećajući punu težnu istorije na plećima, Juan Vesterberg gledao je kako se vrata polako otvaraju. Pred očima će mu se ubrzo pojaviti ono što su njegovi prethodnici tražili od nastanka Saveta. On je bio petnaesti sekretar po redu, i odvajkada se ponosio tom brojčanom odlikom. Ali s obzirom na ono što je danas učinio, doveka će ga pamtiti kao prvog. Najvećeg. Onog koji je postigao ono što su ostali smatrali samo misaonom imenicom. Moć i uticaj, koje je prvi put okusio u očevoj radnoj sobi, u njemu će dostići vehčinu koju nijedan sekretar pre njega nije posedovao.

Sačekao je da čuje tupi udarac kad su se vrata u potpunosti otvorila i susrela sa zidom s njegove leve strane, naglo se zaustavivši. Trenutak je stigao. Duboko udahnuvši, sagnuo je glavu i zakoračio u dom i depo biblioteke.

Snopu svetlosti njegove baterijske lampe ubrzo su se pridružile lampe njegovih ljudi, a dok su mu se oči privikavale na pomračinu, ono što je ugledao oduzelo mu je dah.

Duboko ispod drevnog grada, pružajući se u mračnu dubinu kohko god su mu oči dopuštale da vidi, pred njim su se protezali redovi pažljivo izrađenih drvenih polica, protežući se od poda do plafona u uređenim, sračunatim nizovima. Među njima su stajali dugački stolovi, a između su se uzdizali ormarići za skladištenje registratora. Lepota mesta bila je zapanjujuća, a dimenzije ogromne. Ovde je bilo mesta za stotine hiljada, pa čak i mihone knjiga.

No, nije mu dah oduzeo prizor prastarih pohca, već činjenica da su sve bile prazne.

Istovremeno u Aleksandriji, u Egiptu - 10.15 (8.15 GMT)

Paketić je bio majušan i tanak. Kad je Emili pokidala kanap i iscepala papir, zapitala se kako se imutra može nalaziti išta vredno biblioteke.

Ono što se nalazilo ispod papirnog omotača je, međutim, raspršilo pitanje iz njenog uma. Pokušala je da sakrije iznenađenje. U rukama je držala neveliki plastični omot, u kom se nalazio jedan jedini srebrnkasti DVD. Pogledala je u Atanasija, a čovek na samrti već je govorio.

„Bibhoteka možda jeste stara... doktorko Ves... ah oduvek strema ka nečemu novom... koristi nove stvari. Informacije podnosimo na diskovima, umesto na hartiji, zato što Aleksandrijska biblioteka... više nije skladište rukopisa, papira i knjiga. Bibhoteka je, doktorko Ves... računarska mreža.“ Istorijat bibhoteke se, onako kako ga je razumela, još jednom promenio. Nije očekivala da će čuti ove dve reči.

„Računarska mreža?“ Zapiljila se u Egipćanina, prevrćući u rukama srebrnasti DVD. „Hoćete da kažete da je ona onlajn? Na internetu? Na svima dostupnoj mreži?“

„Tako nekako“, odgovorio je Atanasije dok mu je disanje posustajalo. Ipak, na licu je imao zadovoljan osmeh. „Mada bi, očigledno, sam internet bio isuviše rizičan... previše javan i previše ranjiv. Naša verzija je... recimo... malo bezbednija. Malo... zaštićenija.“

Ponovo se nakašljao, a ovaj put mu je krv pokuljala iz usta i on je klonuo pod silinom grčeva. Emili je ostavila DVD, nagnula se napred i uzela ga u naručje. Nikad ranije nije gledala nečiju smrt i sad je osećala sveprožimajući nagon da uteši ovog dobrog čoveka u poslednjim trenucima života.

„U redu je, Atanasije“, šaputala mu je dok je snaga napuštala Egipćaninovo telo. „Rekao si mi ono što moram da znam. Dobro si postupio.“ Poslednjim atomom snage, Atanasije je iskrenuo glavu ka njenom licu, uhvatio je za rame i primakao usta njenom uhu.

„Zar ste zaista mislili, doktorko Ves... da ćemo i dalje koristiti drvene police i ormare za registratore? Ovaj veliki grad nije mogao imati biblioteku pre dve hiljade godina... Zar zaista verujete... da bilo koji depo može da posluži i danas?“ Prodorno je gledao u Emiline oči dugo koliko je mogao, terajući je snagom volje da razume. A upravo su te oči, oči novog čuvara biblioteke, bile poslednje što je video dok je život isticao iz njega, a on tonuo u san iz kog se nikada više neće probuditi.

Ovalni kabinet, Vašington, Okrug Kolumbija - 8.30 (GMT -5)

Predsednik Sjedinjenih Američkih Država^{ur}io je preko radne površine svog stola u grupu ljudi koji su stajali pred njim u Ovalnom kabinetu. Događaji iz prethodna tri dana bili su toliko neočekivani i obrušili su se na njega s tolikim iznenađenjem i žestinom, a sad su doveli i do ovoga. Tri najmoćnija čoveka u Vašingtonu - ministar odbrane, dđlikovani general koji je služio u Komitetu združenih načelnika generalštabova i direktor Tajne službe - stajali su pred njim, zajedno s njegovim potpredsednikom. Nisu došli da mu pomognu da prebrodi krizu niti da mu saopšte da je prevara konačno obelodanjena. Ne, došli su da mu kažu da su događaji proteklih nekohko dana bili početaknjegovog kraja, a daće taj kraj uslediti sledećeg dana. Sutra: dan za koji se najednom činilo da će biti poslednji dan njegovog života.

„Zapovedništvo nad operacijom dajem vojsci“, reče mu Ešton Dejvis. Govorio je, kao što je to činio od početka razgovora, uzdržanim ali čvrstim glasom. „Upravo je vojska ta koja vas smatra pretnjom, te će se shodno tome i vaše hapšenje izvršiti pod pokroviteljstvom vojske.“

„Pretnja!“ Predsednik se bezmalo nasmejao. „Ovo je smešno! Ja nisam pretnja! Ovo su koještarije!“

„Niz pogubljenja vaših najbližih pomoćnika, gospodine predsedniče“, prekinuo ga je general Haskins, „ne predstavlja koještariju. Teroristi sistematično ubijaju političare, i to ne tek na američkom tlu, već u srcu prestonice.“

„Ali to nema nikakve veze sa mnom“, odgovorio je prkosno Tratom. „Oni su bili dobri ljudi. Nikad nisam ništa učinio da ih dovedem u opasnost.“

„To naprosto nije istina“, reče Dejvis. „Možda niste naredili njihova ubistva, ali su vaše savetnike pobili Avganistanci, koji su objavili džihad svakoj osobi iz vašeg užeg kruga koja je u bilo kakvoj vezi s vašim nezakonitim poslovanjima u posleratnoj obnovi zemlje.“

Predsednikovo lice je sad poprimilo nijansu vatrene, tamnocrvene boje. „Kako se samo usuđuješ, Eštone? Znaš prokleta dobro da nikad nisam radio ništa nezakonito na Bliskom istoku! Dovraga, najveći deo mandata proveo sam boreći se da iznova izgradim Avganistan nakon uništenja koje je tamo izazvao moj prethodnik!“

„Dok ste se sa strane udružili sa Saudijcima“, istakao je Haskins. „Šta ste, dođavola, mislili da će Avganistanci učiniti kada ste prodali prava na poslove u njihovoj zemlji njihovim zakletim neprijateljima?“

„Proklet bio, Haskinse, nikad nisam imao nikakve poslovne veze sa

Saudijcima!“

„Ta tvrdnja stoji u suštoj suprotnosti s izobiljem dokaza koje mi i ostatak sveta imamo na raspolaganju.“

„Baljezgarije u štampi?“ Predsednik Tratam bio je besan kao ris. „To su obične klevete. Laži. Trebalo bi da znate bolje! Nemam pojma odakle sve to potiče, ali očigledno je u pitanju nameštaljka.“

„Koješta“, odbrusi general Haskins, sad i on razjaren. „Postoje dokumenti s vašim potpisom, finansijski izveštaji, izjave vaših saudijskih poslovnih partnera, imejl poruke...“

„Budalaštine!“, brecnu se predsednik. „Nemam blage veze ko stoji iza svega toga, ali nikad u životu nisam poslao nijedan imejl svojim saudijskim poslovnim partnerima.“

Ministar odbrane podigao je ruku u vazduh pre nego što je general mogao da reaguje. Sačekavši trenutak da se strasti u prostoriji smire, ponovo je progovorio odmerenim, čvrstim glasom.

„Dosta. Gospodine predsedniče, hajde da prekinemo s ovim očajničkim protestima. Nismo došli ovamo da s vama razgovaramo o spornom pitanju, već da vas obavestimo o tome šta će se dogoditi kao odgovor na to. Budući put je zacrtan. Vaše hapšenje će se izvršiti sutra ujutro. Dajemo vam nezasluženu ljubaznost poslednjeg popodneva da dovedete u red lične poslove i sredite kakve god lične planove vi i vaša porodica želite da napravite, ali pazite šta vam kažem, ukoliko pokušate da se obratite štampi, pobegnute iz Vašingtona ih da izbegnete odgovornost za svoje akcije, istog časa ćemo reagovati.“ Odlučno se zagledao u Tratamove oči, pune neverice. „Ako to, međutim, ne bude neophodno, general Haskins će vas sutra ujutro u deset sati uhapsiti i odvesti u Fort Mid u vojni pritvor.“

Predsednik Tratam je duboko i sporo udahnuo vazduh. Zurio je u lice državnog udara, tačno usred Ovalnog kabineta. Mržnja prema ovim ljudima ispunila mu je srce.

„U nedelju?“, upitao je. „Protivzakonito ćete uhapsiti predsednika Sjedinjenih Država u nedelju ujutro? Američki narod to neće trpeti.“

Ešton Dejvis se odlučno zagledao u njega.

„Američki narod već traži da tvoju glavu natakne na vrh Vašingtonskog spomenika, Tratame.“ Bataho je sav privid zvaničnog poštovanja. „Osim toga, više nisi u položaju da govoriš u ime američkog naroda.“

Nedelja

Između Aleksandrije i Oksforda - 12.30 (GMT)

Emili je delala brzo u satima nakon smrti Atanasija Antuna. Strpavši u džep DVD s njegovim zaključnim paketićem za biblioteku, pretražila je kancelariju žustro ali temeljno, tražeći bilo kakva dokumenta ili druge predmete koji bi mogli da otkriju vezu s bibliotekom. Nije pronašla nijedan - Atanasije je strogo pazio na tajnovitost. Onda je, što je brže mogla - imajući na umu da, što se duže zadrži u prostoriji, to su veće šanse da je primete ili uhvate na mestu zločina - obrisala svaku površinu koju je dodirnula, u pokušaju da ukloni sve što bi moglo da vodi ka njoj. Konačno, učinila je najbolje što je mogla u datim okolnostima da se s poštovanjem oprosti od čoveka koji je dao život za biblioteku. Položila je njegovo telo na pod i prekrstila mu ruke na grudima. Nije znala kom se bogu Atanasije moho, ali mah koptski krst na radnom stolu ukazivao je na određeni stepen pobožnosti. Zažmurila je i izgovorila kratku molitvu za njegovu dušu i izašla iz njegove kancelarije, ostavljajući odškrinuta vrata kako bi radnici u prolazu spazili njegovo telo - bolje pre nego kasnije. Ne ostaviti ga dugo u tom stanju bila je poslednja ljubaznost koju je mogla da mu pruži.

Sad je bila na drugom noćnom letu Turkiš erlajnsa. Avion je kroz mrak leteo visoko iznad Sredozemnog mora, vraćajući je nazad u Englesku. Otkako je otišla iz Aleksandrine, usredsredila se na dva zadatka: da se drži ispod radara i da se pripremi za ono što će morati da uradi nakon sletanja. Prvi zadatak ostvarila je tako što se odvezla taksijem od ulice Korniš do pijačne četvrti nedaleko od aerodroma Borg el Arab. Tamo je pronašla bankomat i s računa podigla sav preostali novac. Ušavši u obližnju banku, razmenila je turske lire za britanske funte, a zatim ponovo upotrebila kreditnu karticu da razmeni ekvivalent dodatnih dvesta funti i uzela šest stotina turskih lira. To će biti poslednji put da upotrebljava kreditne kartice. Kupiće avionsku kartu na aerodromskom šalteru, za gotovinu, i čekaće da bi to učinila sve do poletanja aviona. Savet će i dalje moći da joj uđe u trag, ali pružiće im što je moguće manje vremena da svoje planove formušu na osnovu njenog kretanja.

Onda je pažnju usmerila na zadatak koji je čeka. U Engleskoj, u Oksfordu, imaće više resursa nadohvat ruke nego što ih je imala u Egiptu. Znala je da depo biblioteke nije tamo - to je bila varka koju je smislio čuvar. Štaviše, ono što je trenutno znala značilo je da biblioteka uopšte i nema depo. Njeno shvatanje istorije izmenilo se nakon što je saznala da je ALEksandrijska bibhoteka možda pronađena, a zatim još jedanput, kad je saznala da nikad nije ni bila izgubljena. Sada, uz otkriće da

je napredovala kroz istoriju, sa istorijom - zvaničnom istorijom - i postala digitalna, predmet srebrnastih diskova, računarskih mreža i svemirskog doba, istorija se još jednom preobrazila u nešto sasvim novo.

Pre poletanja aviona pronašla je internetkafu blizu aerodroma i sela za računarski terminal koji joj je pružao najviše privatnosti. Onda je ubacila Atanasijev DVD u optički uređaj, nadajući se da će iz prve ruke steći izvestan doživljaj o sadržaju biblioteke. Kako se ispostavilo, glavni sadržaji na disku bili su šifrovani, što nije trebalo da je iznenađuje. Ali pored nepristupačnog direktorijuma stajao je tekstualni dokument s prostim naslovom „Za Emili“. Atanasije je znao da će ona pokupiti ovaj paketić i ostavio joj je više smernica nego za ono kratko vreme koje su proveli zajedno. Da li je ovaj fajl dodao kasnije, posle napada na njega, dok je ležao sam u podrumskoj kancelariji i postepeno krvario nasmrt? Grlo joj se steglo pri pomisli na to.

Dokument je sadržao dopunjenu verziju onoga što je Atanasije započeo na podu svoje kancelarije. Emili ga je pročitala s vatrenom znatiželjom.

Biblioteka je prvi put počela da se prebacuje u digitalizovani oblik krajem šeste decenije XX veka, kad je znanje Društva na polju informatike učinilo takav potez mogućim. Prvobitna zamisao bila je samo da se napravi rezervna digitalna kopija fizičkog skladišta, ali su početkom sedme decenije dva naša bibliotekara u Sjedinjenim Državama došla do saznanja da je u Linkolnovoju laboratoriji na Tehnološkom institutu u Masačusetsu u toku istraživanje nove tehnologije kompresovanog prenosa podataka, skupas napredovanjem pionirskog rada na računarskim mrežama na univerzitetu Kalifornija u Los Angelesu i Državnoj agenciji za napredne istraživačke projekte, poznatoj kao ARPA. Iako plod njihovog truda, kasnije poznat pod imenom Arpanet, preteča današnjeg interneta, nije uspeo da obavi prve žive prenose podataka sve do jeseni 1969, mi smo znatno ranije uvideli potencijal njihovograda, i spojivši ga s tehnologijama koje smo dobili od sovjetskih istraživača, dovršili 1964. godine izgradnju naše prve, upotpunosti operative računarske mreže.

Dok je čitala ove informacije, ponovo se setila reči Arna Holmstranda. „Znanje nije kružno. Nezanje je kružno. Znanje je u onome što je staro, ali ipak pokazuje na ono što je vazda novo.“ Preobražaj biblioteke u drugoj polovini XX veka bio je potvrda čuvarove vizije. Biblioteka je bez prekida funkcionisala već duže od dva milenijuma, s nebrojenim dodatnim vekovima sakupljenih informacija, ali je prokrčila put u novo digitalno doba, i u to doba uvela i svet oko sebe.

Bil oje jasno kao dan daje topravać u kojem se svet kreće. Znali smo to mnogo ranije od bilo koga drugog, pa smo zato napravili prve fcorake. Onda smo, kadaje nastupilo pravo vreme, pomogli drugima duž tog puta, postaravši se da postoji izvesna ravnoteža u razvoju novih tehnologija. Sve to se dešavalo, na kraju

krajeva, u vreme Hladnog rata. U našem interesu, kao i u interesu čitavog sveta, nije bilo da isključivo ijedna sila poseduje tu tehnologiju. Pomogli smo da se ona razvije i raširi, kako je i trebalo.

Opet, kao i ranije, Društvo aleksandrijskih bibliotekara odigralo je svoju taktičku ulogu, ne samo sakupljanja informacija i znanja već i njihove upotrebe - ili *deljenja*, kako je Atanasije opisao njihov rad - koji nije mogla a da ne smatra manipulativnim. To osećanje nelagodnosti prvi put joj se javilo kad joj je ispričao za aktivnu ulogu Društva u oblikovanju svetskih događaja, i vraćalo se svaki put kad je razmišljala o načinu na koji je koristilo svoj uticaj. U takvoj vrsti kontrole postojala je velika opasnost.

Dok se digitalizacija biblioteke nastavljala, naša računarska mreža širila sepo svetu. Baš kao i mreža koja je kasnije postala internet, naša je bila dizajnirana tako da bude bezbedna i zaštićena. Onaje svuda i nigde. Ima servere širom sveta, mada svaki od njih prosto odašilje podatke. Gde se podaci skladište, kako se čuvaju, ja ne znam. Sve što imam jeste čuvarevo apsolutno ubeđenje da je sistem nemoguće otkriti. Čak i kada bismo pronasli neku od mašina koje sačinjavaju našu mrežu i rastavili je na sastavne delove, ništa nam ne bi odala. Ništa se ne drži zapisano kodovima ili na harddiskovima. Svi podaci jednostavno plutaju u memoriji između različitih delova mreže. Ukoliko otkriješ neku komponentu i pokušaš da je otmeš - naći ćeš samo prazan računar. Praznu kutiju.

Najvažnije je daje čuvar bio u mogućnosti da joj pristupi s bilo kog mesta na svetu. Gde god da se zatekne, mogao je da stupi u interakciju s njenim sadržajima, obavi ažuriranje i podeli podatke kako nađe za shodno. Postoji interfejs kojem može da pristupi kad god i odakle god je topotrebno. Ali štaje to, nikad nisam saznao.

Emilin optimizam počeo je da splašnjava dok se bližila kraju dokumenta. Činilo se da misao da je biblioteka umrežena zbirka, pristupačna u elektronskom formatu, nagoveštava kako se nalazi bliže nego što je verovala tokom nekoliko prethodnih dana. Nije trebalo da traži nekakav lukavo skriveni depo ili skladište: naprosto je trebalo da se prijavi na mrežu, a sve znanje minulih vekova će joj se naći nadohvat prstiju. No, budući da je Atanasijev dokument opisivao pun opseg mera predostrožnosti koje je Društvo preduzelo da biblioteku bude nemoguće otkriti čak i kad bi pojedini fizički delovi mreže bili pronađeni, shvatila je da će put napred biti pun izazova. Zatim, spoznaja da interfejs nije bio poznat čak ni osobi koja je posedovala najviše informacija o biblioteci i Društvu - s tim saznanjem biblioteka je počela da deluje dalje nego ikada ranije.

Biblioteka je svuda. Uveren sam da bi čuvar, d aje još živ, mogao da joj pristupi odavde, iz ove građevine, pa čak i iz moje kancelarije. Ali kako, to

jednostavno ne znam. Ono što moraš dapronađeš, doktorko r Ves, jeste ulaz.

Kad je zatvorila dokument i izbacila DVD iz računarskog terminala, shvatila je da su u toku protekla četiri dana dva čoveka, po svemu sudeći dva velika čoveka, provela poslednje časove života ostavljajući poslednja svedočanstva za nju, kao i da tok njenog života oblikuju njihove poslednje želje. Iznova se javilo osećanje, s novom silinom, da je deo nečeg plamenitog, nečeg veličanstvenog.

Emili je sada sedela na svom skučenom sedištu u avionu i belo zurila kroz mali prozor dok su senkoviti brežuljci i planine zapadne Evrope sporo prolazili ispod nje u mrklom mraku gluvog doba noći. *Ulaz.* Zvuči tako prosto. Znala je da je to, u stvarnosti, zagonetka koju neće lako rešiti. No, kad je nastavila da razmišlja, njeno iznenađenje poslednjim otkrovenjem počelo je da bleđi. Zašto bi trebalo da je iznenađuje činjenica da je biblioteka unapređena da bi se prilagodila okolnostima savremenog sveta? Prvobitna biblioteka je bila, u svoje vreme, u potpunosti savremena, sasvim pionirska tvorevina. Nikad ranije nije osmišljeno, a kamoli sprovedeno u delo, skladište tolike količine informacija. Nikad ranije centralizovano osoblje nije bilo umreženo, raspoređeno uzduž i popreko carstva i poznatog sveta da skuplja informacije za takvu kolektivnu banku podataka ljudske mudrosti i taktički ih primenjuje zarad napretka čovečanstva. Da li predstavlja iznenađenje. što je biblioteka, kako je rasla, morala da usvoji nova sredstva kako bi pospešila svoje ciljeve - da ostane na čelu novih i kreativnih industrija?

Njene misli postepeno su postajale sve samopouzdanije. Izmakla je raljama smrti. Sada je znala šta uistinu traži, bez daljeg okolišanja. Arno Holmstrand je postavio tu komplikovanu pozornicu prethodna četiri dana da bi je doveo do tog saznanja, tog razumevanja, a bila je ubeđena da će na ovaj U i onaj način dobiti informacije neophodne za pronalaženje onoga što i dalje treba da pronade. Spisak načina na koje ju je Arno do sada usmerio ka uspehu bio je podugačak.

Spisak. Reč joj je zapela u umu, vraćajući je na jedno sporno pitanje koje se nije lepo uklapalo u širi poredak stvari: *spisak imena - imena u dve grupe, u dve tekstualne poruke.* Setila se Antunovog otkrovenja da su ta imena deo urote Saveta za sticanje moći u američkoj saveznoj vladi, a tokom protekla tri dana videla je dovoljno vesti da zna da se režim sadašnjeg predsednika ruši iz temelja. Urota je, šta god bila, očigledno bila uspešna.

Ta dva spiska. U misli joj se vratio komentar napadača u Istanbulu. Kad joj je oduzeo mobilni telefon i pružio ga svom partneru s uputstvom da proveri poruke s dve grupe imena na spisku, rekao je: „*Poslatjojje u dva SMS-a; drugije ključni. Onaj koji sadrži imena naših Ijudi.*”

To je bilo to: *naši Ijudi.* Emih je od Atanasija Već odranije saznala da u prvu grupu spadaju oni pojedinci koji su bih određeni za mete i smaknuti kao deo zavere da se predsednik prisilno ukloni iz kancelarije.

Pretpostavila je da u drugu grupu spadaju ljudi koje je Savet želeo da unapredi - ljudi kojima bi mogli da manipulišu u novoj vladi. Međutim, reči njenog napadača bile su znatno konkretnije od toga. „*Imena naših ljudi* Drugi spisak nije sadržao imena političara na koje će uticati i kojima će manipulirati: to je bio spisak imena članova Saveta, koji su, s padom predsednika Trutama, bili u poziciji da stupe na nove položaje moći.

Podigli su je ledeni žmrci. Ako je u pravu... bezmalo nije mogla da pojmi pun opseg uticaja Saveta niti njegovog izdajstva. Ta imena na spisku bila su imena koja je veoma dobro poznavala. Imena koja je dobro znao svaki Amerikanac. Imena poznata širom sveta. Genijalnost zavere Saveta bila je udružena s užasnim shvatanjem koliko daleko zaista seže njihova moć. Kao što je to Atanasije predvideo, oni su stvarali vakuum na vrhu američkog političkog sistema; ali to nisu činili s ciljem da tu prazninu ispune ljudima na koje bi mogli da utiču, već svojim ljudima: naprosto će zakoračiti u novu kancelariju. A potpredsednik je bio samo početak.

Ti ljudi morah su biti zaustavljeni. Savet je morao biti zaustavljen. Morala je da nađe neki način, ma koliko bio zastrašujući. Uskoro će sleteti u Englesku i vratiće se u Oksford. Tamo će otkriti poslednje korake neophodne da locira svoj cilj. Saznaće šta zaista znači Atanasijeva rečenica da je biblioteka zapravo računarska mreža. I pronaći će ulaz.

Oksford - 4.00 (GMT)

Sat i po nakon što je njen avion sleteo na Hitrou, Emili je izašla iz taksija u stambenoj četvrti Oksforda i ušla u crvenu telefonsku govornicu Britanskog telekoma. Izvadila je bateriju iz svog novog turskog mobilnog telefona, razbila aparat i ostavila ga u Egiptu. Savet je jamačno imao drugih načina da joj uđe u trag, ali će ona uraditi sve što je u njenoj moći da im što više oteža taj zadatak.

Ubacivši kovanicu od pedeset penija u prorez javnog telefona, napamet je ukucala šest brojeva Vekslerovog kućnog telefona. Bilo je četiri sata izjutra i stari profesor je po svoj prilici spavao, ali to je makar značilo da može biti sigurna da će ga naći. A Veksler će joj oprostiti buđenje kada čuje šta ima da mu kaže.

„Šta? Nebesa, ko to zove u ovo doba?“ Piter Veksler promumlao je u slušalicu bez ikakvog privida ućtivog pozdrava.

„Profesore Vekslere, ovde Emili Ves.“

Veksler se najednom razbudio.

„Doktorko Ves, draga moja! Odakle zoveš? Jesi li išta otkrila?“

„Više nego što možete i da zamislite. Zapravo, to me i sprečava da vam kažem odakle zovem.“

Veksler se sad uspravio u sedeći položaj na svom ležaju, pipajući po mraku u potrazi za prekidačem stone lampe na noćnom stočiću.

„To je čudesno, Emili!“

„Ovo je mnogo veće od pukog istorijskog otkrića“, nastavila je. U kratkim crtama ispričala mu je sve što je znala o postojanju Saveta, kao i njihovoj ulozi u sadašnjem političkom prevratu u Vašingtonu.

„Ljudi koji su umešani... Ne mogu čak ni da počnem da vam objašnjavam u kolikoj meri su se infiltrirali u Vašington. Naprosto mi se diže kosa na glavi.“ Kazala mu je nekoliko ključnih imena iz druge grupe na spisku.

„Emili, bože blagi, to je nešto s čime mora da se izađe u javnost. I to smesta. Ništa konkretno nije najavljeno, ah sve novine očekuju da će se danas nešto krupno dogoditi u Vašingtonu. Niko ne zna tačno šta, niti kako, ah kolaju glasine da do večeras vaš predsednik više neće biti u kabinetu.“

A trka se i dalje ubrzava, pomislila je Emih. Novosti o eskaliranju situacije u Vašingtonu predstavljale su potvrdu da mora pronaći neku konkretnu vezu, neke čvrste dokaze koje će izneti u javnost. A znala je gde može da ih pronađe.

Minut kasnije, nakon dogovora da se ponovo čuje s Vekslerom kasnije u

toku dana, okačila je slušalicu i obazrivo krenula niz ulicu.

Antun joj je detaljno ispričao o zaveri i ona je znala da je do tih detalja mogao doći samo na jednom mestu. U biblioteci. Biblioteka mora da sadrži informacije o umešanim ljudima, kao i o samoj zaveri, najverovatnije s pozamašnom količinom dodatnih informacija.

Informacije koje su joj bile potrebne bile su zaključane u biblioteci. Izgovorila je otkrovenje sebi u bradu: „Sve seponovo svodi na biblioteku.“

Moram da pronađem ulaz, i to smesta. Za nekoliko sati možda će već biti kasno.

Ubrzala je korak.

Oksford - 5.00 (GMT)

Sekretar je ćutke sedeo za starinskim stolom u maloj radnoj sobi kuće u severnom Oksfordu, bazi operacija centralnog engleskog tima prijatelja. Pred njim su stajali otvoren laptop, poluprazna čaša s viskijem i niz odštampanih izveštaja njegovih ljudi. Snagom volje usporio je disanje, prisihvši sebe da ostane staložen.

Prethodnog dana skoro da nije mogao obuzdati bes. Prizor depoa bibhoteke, lišen dragocenog sadržaja i pust u svom ogromnom podzemnom grobu, zamalo ga je gurnuo preko ivice na mesto podjednako mračno kao i kamena odaja u kojoj je stajao. Sve ono za šta je radio, što je tražio i mučio se da zadobije, bilo je tamo, nadohvat ruke, ali samo da bi mu izmaldo iz šaka. To je bilo inscenirano s gotovo nemogućom svirepošću, pojačavajući postepeno njegov intenzitet očekivanja. Tajni prolazi, mračni hodnici, arhaična drvena vrata i natpisi na latinSkom - sve što ga je očaravalo u tom trenutku vizije iznenada je delovalo kao podmukli napad na njegovu inteligenciju, njegove vrednosti, na čitav njegov život.

Otpio je pozamašan gutljaj viskija, a zatim nastavio da škrguće zubima i pre nego što mu je tečnost skliznula niz jezik. Pod uobičajenim okolnostima Juan Vesterberg nije bio čovek kojipije rano ujutro, ali noćas nije ni oka sklopio, a razlika između dana i noći izgledala mu je nebitno.

Prisećanje na taj trenutak dovodilo ga je do ludila. Pobesneo je i počeo da udara oko sebe, prevrće stolove, ruši niz za nizom starih drvenih polica za knjige. Čak je udario i rođenog sina, kao da je neuspeh njegova krivica. Džejson je podneo očev udarac bez ikakve reakcije. Otkriće praznog depoa razjarilo je oca, a sina umrtvilo. Džejson je gledao belo u praznu odaju, a njegovo razočaranje skamenilo se u ogorčenu rešenost.

Sada, u ranim časovima praskozorja, sekretarov gnev postepeno se preobražavao u usredsređenost i odlučnost. Ma koliko se činilo da prizor praznog depoa znači potpuni neuspeh njegovog životnog dela, shvatio je da, u stvari, jednostavno obeležava sledeću etapu u igri i zagonetki koja od pamtiveka predstavlja posao Saveta. Ponadao se da je zagonetka napokon rešena, a igra dobijena; međutim, sad mu je bilo jasno da će se nastaviti još malo. Osim toga, misiju u Vašingtonu je još svega nekoliko časova delilo od ispunjenja. Hapšenje predsednika odigraće se u deset sati po lokalnom vremenu u Vašingtonu, što je bilo tri po podne u Engleskoj. Pogledao je u časovnik na stolu. Još samo deset sati i on će kontrolisati vladu najmoćnije države na svetu - svejedno da li se biblioteka nalazi u njegovim rukama ili ne. Njegov

zadatak u ovom trenutku bio je da povрати fokus kao vođa Saveta, da se pripremi za taj uzlet moći i preduzme neophodne korake u pretvaranju jučerašnjeg fijaska u nešto korisno i produktivno.

Sekretarov trenutak samoinspiracije prekinuo je Džejson kad je ušao u radnu sobu.

„Gospodine, imamo novosti." Džejson je stajao u dovratku, zvanično, a levo oko mu je još bilo otečeno od očevog jučerašnjeg udarca.

„Kakve novosti?"

„Vesova je telefonirala nakon sletanja." Sačekao je da se sekretarov temperament razbukti. Emili Ves je nekako uspela da napusti Istanbul pre nego što je njihov tim stigao do mesta namenjenog za njeno pogubljenje. Savet je znao da je nakon toga opet otputovala za Aleksandriju, gde je nesumnjivo saznala za Antunovu likvidaciju. Nakon toga se vratila u Englesku. Izveštaji aviokompanije pokazivali su da je bila na noćnom letu za Hitrou, ah je odradila dobar posao u smanjivanju broja načina na koje su mogli precizno da utvrde njen položaj. Prestala je da koristi kreditne kartice nakon što je u Egiptu s računa podigla veliku sumu gotovine, a signal njenog zamenjenog mobilnog telefona nikad nije napustio afrički kontinent.

Nije loše za amatera, pomislio je Juan. Čak je i svogverenika uspela da zadrži dalje od nas. Tu pomisao pratila je određena blaga iznerviranost. Prijatelji nisu mogli da lociraju Majkla Toransa otkako je Vesova razgovarala s njim iz Istanbula. Po svoj prilici, nagovorila ga je da se negde sakrije, a dva sekretarova čoveka su od tada pokušavali da mu uđu u trag. Znao je da će ga kad tad pronaći. Ipak, žalio je što ga je njegova želja da Vesova ostane u životu sve dok ne eliminišu Antuna sprečila da je smaknu pre nego što je stekla ovu neočekivanu istrajnost.

„Koga je zvala?“, upitao je.

„Pitera Vekslera, iz javne govornice u Oksfordu

„Dakle“, reče Juan, „ona je ovde.“

„Poziv je“, nastavio je da govori Džejson, „bio... detaljan. Ispričala mu je za spisak, kao i za misiju u Vašingtonu. Antun joj je rekao da..."

„Antun?“, prekinu ga sekretar. „Mislilo sam da smo juče zapušili tu rupu.“ Džejsonovo lice je pocrvenelo, što je izazvalo dodatan bol u njegovom otečenom oku.

„Naši ljudi izvršili su likvidaciju, kao što ste naredili, ali nešto očigledno nije prošlo kako treba. Antun je još bio živ kada se Vesova vratila u njegovu kancelariju. Poživeo je dovoljno dugo da joj kaže nešto važno

- kako njoj, tako i nama.“

Juan se iz petnih žila trudio da obuzda novi nalet jarosti. Njegovi ljudi su omanuli, i to u tako jednostavnom zadatku. Platiće zbog toga, i to papreno!

„PROKLETSTVO!" zagrmе sekretar. „Ta ženetina prosto neće da se

skloni s puta!“ Tresnuo je dlanovima o sto i ustao. Oči mu se ispuniše otrovom kad je zapovednički uperio prst u sina i progovorio.

„Pronađi Emili Ves, smesta! Više me nije briga da li nas jednog dana može odvesti do biblioteke. Želim tu kučku mrtvu. Nađi je i prosviraj joj dva metka kroz mozak. A zatim ostani i gledaj kako život curi iz nje. Bolje bi ti bilo da ne ostane u životu kada odeš.“

7.00 (GMT)

Dok je šetala niz Alfredovu ulicu i sunce se pomaljalo iznad krovova oksfordskih zgrada, Emili je znala da je u opasnosti ukohko ostane na otvorenom. Savet će je pronaći. Mogla je da zamisli kako, čak i sada, ulažu energiju u taj zadatak. Morala je da ode na neko bezbedno mesto, negde gde može da sedne, razmisli i prokljuvi način kako da uđe u mrežu biblioteke, za koju je Atanasije bio toliko siguran da joj se može pristupiti s bilo kog mesta.

Na ćošku je skrenula u Ber lejn, hodajući što bhže ivičnjaku. Nekohko metara napred nalazio se ulaz u njen stari univerzitet. Unutar ograđenog poseda Orijel koledža biće manje vidljiva nego bilo gde drugde, a koledž je posedovao i danonoćno otvorenu biblioteku, gde će moći da se posveti zadatku otkrivanja onoga što je Atanasije nazvao *ulazom*.

Dvatri minuta kasnije ugnezdila se u bočni prostor između dva stuba biblioteke Orijel koledža, a na ulazu je radio isti stariji portir kao i za vreme njenih postdiplomskih dana, koji je se sećao s ljubavlju i pustio je da uđe s prijateljskom dobrodošlicom. MaU skriveni sto, skućen između uzanih redova polica, omogućavao joj je privatnost, a računarski terminal na njemu pružao joj je pristup internetu. Moraće odnekud da počne.

Započela je potragu prateći šaćicu tragova koje je mogla da napabirči iz detalja koje joj je Antun ostavio u tekstualnom dokumentu na DVD-u. Pominjao je razvoj interneta, u najranijem obliku poznatog kao Arpanet, delo Vladine agencije za napredne istraživačke projekte. To se činilo kao razumno mesto za početak potrage. Nažalost, činilo se kao da ta agencija, koja je imala dugačku istoriju menjanja naziva čas u ARPA, čas u DARPA - u zavisnosti od toga kada je Savezna vlada želela da naglasi njen odbrambeni potencijal - ne može da ponudi mnogo toga u pogledu tragova korisnih za njenu potragu. PoSetivši raznovrsne vebajtove, koji su se bavili istorijom njihovog projekta razvoja računarskih mreža tokom sedme decenije XX veka, saznala je malo više o tehnologiji pakelnog prenosa koju je agencija razvila, kićmi savremenih mreža podataka, koja je omogućavala savršeni prenos materijala preko višestrukih grana međusobno povezanih integralnih kola, umesto preko jednog jedinog kola između jedne i druge mašine. Da li je to bio ključni sastojak tehnološke mudrosti koju je Društvo podelilo sa svetom deceniju ranije, koji je ubrzao stvaranje računarskih mreža koje su danas dominirale informacionim dobom?

To nije bilo moguće znati. U svakom slučaju, to joj ni na koji način nije

pomagalo. Nije joj trebalo još istorije, već nešto što će je usmeriti ka *ulazu* u alternativnu računarsku mrežu koju biblioteka sada zauzima.

Međutim, postojalo je još nešto. Emili se promeškolišla na drvenoj stolici. *Nešto u vezi s ovom potragom ne deluje kako treba.* Do ove tačke dovele su je zagonetne smernice i tragovi Arna Holmstranda, čoveka koga će zauvek povezivati s tehnološkom nepismenošću, uprkos nedavnom prosvetljenju o pravom obliku biblioteke. Može U svet tehnološkog čarobnjaštva i mrežnih trica i kućina uistinu da bude prostor u koji ju je Arno sada uvlačio?

To nimalo ne liči na njega, pomislila je. Svaki trag koji mi je do sada ostavio bio je nešto s čime sam mogla da se poistovetim. Nešto književno ili istorijsko - nešto iz oblasti mog znanja. Materija U koji su trenutno ispunjava U ekran računara, međutim, teško da su mog U biti dalje od njenog domena iskustva. Pre jučerašnjeg dana nikad ranije nije ni čula za tehnologiju paketskog prenosa, baš kao ni za mrežne protokole, rutere, čvorišta i ijednu drugu tehnološku informaciju koju su ti sistemi sadržali. Nalazila se na potpuno nepoznatoj teritoriji. Ma kohko da je sve što je doživela otkako je primila prvo Arново pismo bilo čudno, sad je shvatila da je ovo prvi trenutak a da nema apsolutno nikakvu referentnu tačku. Ništa što je mogla da poveže s nekadašnjim studijama, teorijskom istorijskom mudrošću, ili bilo čime što je ikada čula ili o čemu je razmišljala u životu.

A to mi ne izgleda kako treba. Ovo silno tehnološko istraživanje odvlači me sve dalje od onoga što znam.

Shvatila je da mora da se vrati na svoj teren. Pronalaženje ulaza mora biti povezano, nekako, s njenim svetom knjiga i učenjaštva i istorijskih studija.

Mora da postoji nešto što ne uviđam, pomislila je. Koju vezu ne mogu da uspostavim?

Umesto da traži dodatne informacije o računarskim mrežama i tehničkim stvarima, morala je da se vrati u istorijski domen, koji je njen teren. Ako će joj Arno dati konačno otkrovenje, finalni podsticaj, doći će odatle.

Za taj zadatak će se zbirka biblioteke Orijel koledža najverovatnije pokazati kao znatno bolja istraživačka arena od interneta. Smanjila je prozor za pretragu na ekranu. Biće bolje raditi sa onlajn katalogom biblioteke. Nije ga ranije koristila, budući da je uvek radila s centralnog sistema Univerziteta. Ali prema njenom iskustvu, većina onlajn kataloga biblioteka hće kao jaje jajetu... "

A upravo ju je ta ležerna neobavezna pomisao odvela tamo kuda je morala da ide.

Još dok joj se misao oblikovala u umu, učinilo joj se da je svet oko nje utonuo u tišinu. Za tili čas, misli joj se vratiše na sunčani prolećni dan u studentskom gradu Karlton koledža. Sedela je za računarom i u elektronskom katalogu biblioteke Guld tražila knjigu o rimskim političkim intrigama u drugom veku nove ere. Naspram

nje, za identičnim terminalom, sedeo je Arno Holmstrand. Profesor je izgledao kao da mu nije mesto za računarom, ali prsti su mu se dovoljno umešno kretali po interfejsu terminala. To sećanje joj je zakratko sinulo u mozgu nedugo nakon što je saznala za njegovu smrt, a sada se vratilo, ali kontekst trenutka se otad toliko mnogo promenio.

Jesi li ikada zapazila, upitao ju je, kako toliko mnogo univerziteta, širom čitavog sveta, koristi ovaj isti arhaični softver? Jedna verzija ovde, druga verzija onde, ali u suštini je svuda potpuno isti.

Čitavo telo joj se napelo pri tom živopisnom sećanju, toliko jasnom da je maltene osetila da su slavni profesor i ona ponovo zajedno, kao pre mnogo meseri.

Koristio sam ovo sokoćalo i na Oksfordu, nastavio je Holmstrand, u Egiptu, u Minesoti. Ni jedan jedini put nije htelo da sarađuje. Nagnuo se malo napred, a njegove protokom vremena oštećene oči zagledale su se pravo u njene. Isti ovaj sistem, Emili. Svuda.

A to sećanje dovelo je Emili do saznanja.

Sva prethodna zbunjenost iznenada se pretvorila u apsolutno ubeđenje. Ponovo je pogledala u ekran ispred sebe i shvatila da sve vreme gleda u ulaz u mrežu biblioteke.

8.00 (GMT)

Emilino srce grozničavo je udaralo dok je s obnovljenom pažnjom gledala nadoleu ekran računara. Elektronski katalog biblioteke Karlton koledža bio je samo karltonska zbirka, ali je predstavljao deo centralizovanog interfejsa za svih oksfordskih bibhoteka, OLIS-a - Oxford Libraries Interface System. Premda je Univerzitet u Oksfordu prilagodio sistem tako da odgovara združenoj kolekciji i preko devedeset pet bibhoteka nezavisnih koledža, bio je u potpunosti zasnovan na centralnom softverskom paketu po imenu GEOWEB - spektakularno odurnom, nezgrapnom i za rukovanje nezgodnom sistemu za katalogizaciju koji je Ernili koristila u nebrojenim bibliotekama širom sveta. Eto, koristila ga je čak i obrazovna institucija u kojoj je radila, Karlton koledž, iako su ga nedavno spakovah u novo komandno okruženje po imenu *Bridž*, osmišljeno da simbolizuje vezu između bibhografskih zbirki Karlton koledža i suparničke institucije na drugoj strani reke, u suprotnom delu gradića. Tehnologija u pozadini našminkanog interfejsa je, međutim, ostala ista.

Sad je shvatila da su joj Arнове reči, u tom razgovoru koji su vodili pre toliko meseci, ponuđene kao neka vrsta pripreme. *Jesi li ikada zapazila kako toliko mnogo univerziteta, širom čitavog sveta, koristi ovaj isti arhaični sojtver? Jedna verzija ovde, druga verzija onde, ali u suštini je svudapotpuno isti. Koristio sam ovo sokoćalo na Oksfordu, u Egiptu, u Minesoti. Nijedan jedini put nije htelo 'da sarađuje. Isti ovaj sistem, Emili. Svuda.* Tada joj se učinilo da je njegov komentar obično prijateljsko časkanje. Ali s obzirom na sve što je otada saznala, sad je bilo jasno da joj je Arno nešto govorio. Nešto vrlo određeno.

Pokazivao mi je ulaz.

Privukla je drvenu stolicu bliže stolu, spustila levu šaku na tastaturu i uzela miša u desnu. Na ekranu se pojavio poznati plavobeli interfejs OLIS kataloga, čekajući uputstva kao što je činio svakog bogovetnog sata svakog dana i svake noći. A kao što je Atanasije i primetio da čuvar ima sposobnost da pristupi biblioteci s bilo kog mesta, OLIS katalogu se moglo pristupiti s bilo kog mesta i u bilo koje vreme. Sa svakog računara, svakog mobilnog telefona, svakog ajpoda. To je bio univerzalni pristup u svom najpotpunijem obliku.

Emili je protrljala dlanove, iznenada postavši svesna da joj prsti tako žestoko drhte da nije znala hoće li moći da kuca.

Smiri se, kazala je sebi. Korakpo korak.

Ponovila je rutinski postupak koji je postao njen drugi identitet za vreme

studentskih dana. Izabrala je glavnu bazu podataka za čitavu univerzitetsku kolekciju, i staru i savremenu, a zatim kliknula na *potragu za ključnim rečima* da bi prizvala napredni interfejs za pretraživanje. Pojavila su se tri polja za pretragu, omogućavajući joj da skroji svoj upit kako god želi.

Nekako, pomislila je, *ovo me vodi do vrata. Do prave mreže. Do biblioteke*. Pitanje je, međutim, bilo kako. GEOWEB interfejs bio je ogoljen i jednostavan: tek nekoliko polja za pretragU i dugme *podnesite zahtev za pretraživanje* na beloј stranici. Nije bilo mesta za skrivene kartice ili tajne linkove. *Možda treba nešto da otkucam*, pomislila je. *Neki niz termina - u suštini, produženi niz lozinki*.

Zažmurila je i pokušala da se usredsredii Na stranici su postojala tri polja. Arnov prvi niz tragova imao je tri fraze. Njegove ručno napisane hartije sad su bile kod poslušnika Saveta, ali sadržaj joj je bio urezan u pamćenje. Kucajući natenane, precizno se prisećajući svake fraze, unela ih je u tri polja za pretragu.

1. Univerziteta crkva, najstarija od svih
2. Pomoliti se, između dve kraljice
3. Petnaest, ako do jutra

Zurila je u tri fraze u malim poljima za pretragu na monitoru. Te reči su je poslale na put oko zemaljske kugle, a sad su ponovo bile sakupljene na jednom mestu. Ulaz, ohrabrila se, nadajući se da će jedine tri fraze koje su joj padale na pamet odraditi posao. Pomerila je kursor miša i khknula na *podnesite zahtev za pretraživanje*.

Nade su joj istog trena bile uništene.

Stranica s rezultatima pretrage nije ništa sadržala i Emili se steglo oko srca. Tačnije, na ekranu je pisalo *Opronađenih rezultata*, izbacujući njene fraze u obliku složenog upita na vrhu ekrana. No, to je tehnološka verzija iste stvari. Ama baš ništa.

Emilin um ispunila je očajnička čežnja da pronađe pravi niz ključnih reči. *Potreban mi je drugi niz od tri termina*.

Više nije mislila u sebi, već je u uzbuđenju naglas progovorila. „Tri... tri...” Setila se prvog traga koji je pronašla, urezanog u retabl kapele Univerzitetskog koledža, nedaleko niz ulicu od mesta gde se trenutno nalazila.

„Staklo, pesak i svetlost”, ponovila je, prisativši se kako su se termini pokazali kao mapa za njeno putešestvije ispod Aleksandrine. Sad je prizvala novi interfejs za pretraživanje na ekranu i u prazna polja unela te tri reči.

Staklo. Pesak. Svetlost. Opet je kliknula na *podnesite zahtev za pretraživanje* s maltene nekontrolisanim iščekivanjem, i puls joj se ovog puta ubrzao kad je program izbacio dobijene rezultate. Na ekranu se pojavilo nekoliko pogodaka, više uopštenih ključnih reči koje su registrovale podudaranja u više od deset miliona

naslova u zbirci Univerziteta; međutim, dok je pregledala dobijene rezultate, shvatila je da su izlistani naslovi beskorisni. Nepovezani. Nijedan od dobijenih rezultata nije imao nikakve veze s njenom pretragom, ili s onim što je stvarno ciljalo da pronađe. Kliknula je na detaljnije opise nekoliko unosa, ali samo je potvrdila da dobijeni naslovi nemaju nikakve veze s bibliotekom.

Vratila se na glavni ekran za pretraživanje. U toku putešestvija posetila je tri grada - rešenje možda leži u tome. Grozničavo je ukucala njihova imena: Oksford, Aleksandrija, Istanbul. Pretraživanje ponovo nije urodilo nikakvih smislenim rezultatima, već samo spiskom knjiga, koje očigledno nisu imale nikakve veze s bibliotekom. Promenila je Istanbul u Konstantinopolj, ali izmena nije prouzrokovala nikakve korisne promene.

Potrebno mijejoš nešto u trojkama!

Svaki propali pokušaj podsticao je Emili da se nagne još malo napred na stolici, toliko da je sad bila na ivici da potpuno sklizne s nje, ali je osujećenost zbog niza ćorsokaka nije odvratila od čvrstog uverenja da je na pravom putu. Arno joj je mesecima ranije predočio ovaj interfejs. Protekla četiri dana pomogla su joj da uvidi šta to u stvari traži, i zašto to mora da bude pronađeno. Sad joj je naprosto bio potreban ključ koji će otključati vrata koja su, na ovaj ili onaj način, stajala tačno ispred nje.

„Tri grupe“, rekla je naglas. Glasno udarajući prstima po tastaturi, ukucala je tri nove fraze: Aleksandrijska biblioteka, Društvo, Savet.

Ekran se zacrneo i činilo se da mu je potrebna čitava večnost da učita stranicu s rezultatima. Emili se napela. Da li je ovo - to? Da li je našla pravu kombinaciju?

Međutim, kad se stranica napokon učitala, sadržala je samo poznati nagoveštaj malog niza standardnih rezultata, koje je na brzinu pregledala i zaključila da nemaju nikakve veze s predmetom njene potrage. Mrežna veza je jednostavno bila spora.

Frustriranost je rasla iz sekunde u sekundu, a onda je shvatila da ne može da kontroliše vlastito iščekivanje.

Smiri se, ukorila je samu sebe. Ovo nije trjca. Nemoj prosto da kucaš sve što tipadne napamet.

Sklonila je ruke sa tastature i preplela prste, zakrckala zglobovima i udobnije se namestila na neudobnoj drvenoj stolici.

Ovome moraš dapristupiš usredsredeno. Kao neko ko to ozbiljno misli.

I drugi put u toku tog jutra, jedna jedina fraza evocirala joj je snažno sećanje. Njena ranija misao o elektronskim katalozima podstakla je sećanje na kratkotrajni susret s Arnom Holmstrandom u biblioteci u Minesoti, a njena sopstvena

samoprekorna misao u oVom trenutku - *Kao neko ko to ozbiljno misli* - sad je podstakla sećanje na još jedan susret s Arnom, koji joj je zauvek ostao urezan u pamćenje. Iznova je proživela sećanje na svega četiri dana ranije, tokom vožnje do aerodroma s koleginicom, dok se borila s novostima o Holmstrandovom ubistvu. To je bila izreka koja je, naizgled, opisivala ekscentričnost i mušičavost istaknutog akademika, a sad je se prisetila s obnovljenom pažnjom.

Kažite nesto trired, Arno je neretko odgovarao kada bi ga pitali za njegovu sklonost ka trostrukom ponavljanju, *i ljudi će znati da to ozbiljno mislite. Ako kažete samojedared, mogu to shvatiti i kao omašku. Dvared može da bude slučajnost. Ali kad se nešto kaže trired, onda se to izvesno i misli.*

Emili je zažmurila i iznova proživela prvi govor u kome je Holmstrand izustio svoju čuvenu oštroumnu dosetku. *Trired*. Nasmešila se kad je Amo izgovorio taj arhaizam. Sada, dok je sedela ispred računarskog terminala u biblioteci Orijel koledža, ta reč je učinila da se čitav njen svet zaustavi i utone u tišinu.

Trired! Da lije moguće daje rešenje toliko jednostavno? Da li je moguće da je taj komentar, koji je Arno najmanje petšest puta izgovorio u njenom prisustvu, bio namenjen posebno njoj? Još jedna priprema - uputstvo za zagonetku koju joj još nije postavio?

Otvorila je oči i dugo zurila u tri prazna polja za pretraživanje na interfejsu kataloga pred njom. Dok je do pre svega nekoliko trenutaka navratnanos žurila da unese svaku kombinaciju termina i fraza koja bi joj pala na pamet, sada je gledala u stranicu ispred sebe s nekom vrstom bojazni. Ako je misao koja joj se obhkovala u umu bila tačna, onda ju je Arno Holmstrand pripremao za ovaj trenutak od njihovog prvog sUsreta, naizgled nebrojeno meseci ranije, usađujući u svaki *slučajni* susret, u svaku *spontanu* frazu, značenje koje je želeo da ona odgonetne, dešifruje i upotrebi kada za to kucne čas. Regrutacija novih kandidata u Društvo je pod uobičajenim okolnostima trajala punih pet godina, ali Holmstrandu je pošlo za rukom da uloži strahovito mnogo u njene pripreme za samo nešto više od jedne. Njihovi usputni razgovori, pa čak i fraze koje je upotrebljavao u javnim predavanjima kada je ona sedela u pubhci - sve to imalo je za cilj da joj obezbedi oruđa koja će joj biti potrebna, kada nastupi dati trenutak da uspe u potrazi na koju je nameravao da je pošalje. Potrazi koja ju je od tada odvela oko Zemljine kugle. Potrazi koja se upravo u ovom trenutku bližila kraju.

Bio je to neverovatno složen naum, koji je sugerisao bezmalo nepojmljivo planiranje, istraživanje, pripremu i koordinaciju širom sveta.

Zvuči nezamislivo komplikovano, pomislila je. *I tačno kao ono što bi se dalo očekivati od čuvara Aleksandrijske biblioteke.*

S užasnutom rešenošću, ponovo je stavila ruke na tastaturu. U prvo polje - red! - za *autora*, ukucala je ono što treba da pronađe: Aleksandrijska biblioteka.

Kliknuvši mišem na polje *naslov*, unela je istu frazu, a zatim je iste reči još jedanput ponovila u trećem i poslednjem polju za *izdavaca*.

Triputa u tri reda, zato što to ozbiljno mislim.

Emili Ves je kliknula na dugme za pretragu. Ekran se zamračio, a zatim pobeleo kada je sledeća stranica počela da se učitava. No, dok se indikator napredovanja bližio polovini skale, čitav terminal se zacrneo. Nekoliko dugih trenutaka ostao je u potpunosti crn. A zatim se na vrhu ekrana pojavio poznati simbol - ne više urezan u kamenu, već kao što je to bio u Amovom pismu, na drvenom retablu u kapeh Univerzitetskog koledža, na vratima biblioteke u Aleksandriji i na divanu u Istanbulu, sada u elektronskoj formi za digitalno doba.

A ispod njega, otvorila se početna strana onlajn kataloga, poput nijedne druge koji je Emih Ves ikada ranije videla.

9.20 (GMT)

„Zdravo, Oksford broj 518-219.“ Piter Veksler se u tradicionalnom maniru javio na telefon, izostavljajući pozivni broj i zvučeći prikladno staromodno u svom pozdravu.

„Profesore, ovde Emili.“

„Doktorko Ves, čekao sam.“

Veksleru je pao kamen sa srca što je čuje.

„Reci mi, jesi li je pronašla? Jesi li pronašla ulaz?“ I on je, kao i Emili, shvatao hitnost situacije.

U Emilinom glasu čulo se samo kratkotrajno oklevanje.

„Jesam.“

„Hvala, bogu!“ Za njegovim uzvikom usledila je duga pauza za razmišljanje. Iako su nužnost da se raskrinka zavera u Vašingtonu pokrili, i dalje nije mogao u potpunosti da pojmi njeno otkriće. Aleksandrijska biblioteka! Pronađena!

„Upravo gledam u nju. U čitavu zbirku. U elektronskom formatu, baš kao što je Atanasije rekao. Interfejs je spektakularan. A stvari koje mogu da učitam.. Profesore, ne možete ni da zamislite!“

Veksler se s teškom mukom trudio da apsorbuje reči svojebivše studentkinje.

„Kako... kako si je pronašla?“

Emili ga je upoznala s napretkom koji je ostvarila u proteklih nekoliko sati: frustracijom na internetu, sećanjem na Arнове čudnovato ponovljene komentare o interfejsu bibhotečkih kataloga i njegovo naglašavanje trostrukog ponavljanja.

Pričala je, znajući da ih Savet prisluškuje.

„Ulaz u biblioteku“, nastavila je, „skriven je iza jednostavnog verovanja da niko živ neće biti toUko glup da unese frazu *Aleksandrijska biblioteka* u svako polje za pretraživanje na stranici. GEOWEB je jedan od najkorišćenijih interfejsa kataloga na svetu, a njegovo napredno pretraživanje podrazumeva tri polja, sva tri za različite parametre pretrage. Ko bi uneo istu frazu u svako od njih?“

Veksler je ostao bez teksta.

„To ti je omogućilo ulaz?“

„Dovelo me je do vrata“, ispravila ga je. „Do praznog ekrana sa simbolom biblioteke i poljem za lozinku. Ni sa čim drugim.“

Interfejs je bio sakriven ispod strahovito male verovatnoće da će bilo ko

uneti termine za pretraživanje u ponovljenoj kombinaciji koju je ona naposljetku isprobala. Ali i pored tog skrivanja, biblioteka je i dalje bila zaključana. Da je iko pukim slučajem nabasao na nju, ne bi imao pojma u šta gleda: samo neobičan simbol i zahtev za unošenje lozinke. I pored svega toga, nije bila sigurna da li je ovo način na koji je interfejs oduvek bio sakriven, ili naprosto sredstvo za pristup koje je Arno ostavio za nju - njena vlastita *ulazna vrata* u biblioteku, kojoj je on pristupao na neki drugi način.

„Kako si pronašla lozinku?“, upitao je Veksler.

„Metodom pokušaja i pogrešaka. Isprobala sam svaku moguću kombinaciju tragova, reči i komentara iz materijala koje mi je Arno ostavio. Kad ništa od toga nije upalilo, pokušala sam da unesem sve njegove fraze kojih se sećam, naslove njegovih knjiga. Sve čega sam mogla da se setim.“

„I kako glasi lozinka?“

Uši koje su prisluškivale njihov razgovor oblikovale su njen odgovor.

„Recimo samo da je reč o nečemu što i te kako dobro poznajem, ali nisam spremna da vam to kažem preko telefona.“ Nasmejala se, setivši se trenutka kad je unela ispravnu frazu: naziv njene doktorske disertacije. Arno Holmstrand osmislio je svaki korak ka otkrivanju biblioteke imajući nju na umu. Ključ za otključavanje zagonetaka postavljenih na svakom koraku ispred nje pružili su joj njeno iskustvo, prošlost, sećanja i istraživački rad. Na kraju, sve to ju je dovelo tačno tamo gde je Holmstrand želeo da stigne.

Veksler je začutao, osetivši njeno oklevanje. Da li se ona plaši da ih neko prisluškuje? Da je neko prati? Pa ipak, činilo se kao da ne okleva da podeli s njim druge detalje preko telefona.

Emili je nastavila s dijalogom koji je isplanirala pre nego što je uopšte i podigla slušalicu.

„Slušajte, profesore, bili ste u pravu. Ne samo što je spisak ljudi umešanih u zaveru u Vašingtonu sadržan u biblioteci, već isto tako i detalji o svakom aspektu te urote. Postoji više nego dovoljno konkretnih dokaza da ih u potpunosti raskrinkamo.“

„A još uvek imamo dovoljno vremena“, dodao je Veksler, gledajući na ručni sat. Bilo je tek malo posle 9 i 20. S druge strane Atlantskog okeana, Vašington je još uvek bio udaljen nekoliko sati od potpunog buđenja novog dana.

Usledilo je kratko zatišje u razgovoru dok je Emili pažljivo razmišljala narednim rečima. Osmislila je plan u dugim trenucima čuđenja, nakon što je pronašla ulaz u biblioteku, a njen plan se kristalizovao dok je čitala pune detalje o tome šta Savet tačno radi u Vašingtonu. Detalji su joj došli s iznenađujućom brzinom i jasnoćom, i tačno je znala šta mora da uradi. Put do biblioteke bio je komplikovan, ali je njeno korišćenje, na njeno iznenađenje, došao jednostavno i s utešnim osećanjem

smirenosti i odgovornosti.

„Otići ću na drugo mesto da sakupim r^eophodne informacije iz biblioteke. Vi idite u svoju kancelariju za sat i po, tačno u jedanaest. Srešćemo se tamo, a onda ćemo da pozovemo BBC i da im saopštimo ekskluzivnu vest stoleća.”

„Jesi li sigurna?” upitao je Veksler. Postajao je sve sumnjičaviji. Nešto nije bilo kako treba i ništa nije izgledalo bezbedno. Shvatio je da se uznemireno brine za nekadašnju studentkiriju.

„Apsolutno! Samo me sačekajte tamo u jedanaest. Ako budem kasnila dvatri minuta, ostanite gde ste. Doći ću štopre budem mogla.”

Uz te reči Emili je spustila slušalicu. Neće zakasniti. Štaviše, biće u Vekslerovoj kancelariji za manje od deset minuta. To će joj dati više od sat vremena da uradi ono što mora.

Koledž Orijel, Oksford
Sat i po kasnije -10.50 (GMT)

Emili je sedela za radnim stolom Pitera Vekslera u njegovoj kancelariji. Stigla je tamo svega nekoliko minuta nakon završetka telefonskog razgovora, iskoristila njegov lukavi sistem ostavljanja ključa ispod otirača, i užurbano radila. Ako je želela da njen plan uspe, brzina je bila od presudnog značaja. Znala je da će prijatelji Saveta krenuti za njom, ali nadala se da će ih njen razgovor s Vekslerom - koji je uključivalo i nameru da radi s nekog drugog mesta sve dok ne kiicne čas za njihov susret - zavarati dok ne završi.

Njena namera bila je jednostavna. Jedini neophodni sastojak bilo je vreme. Ako joj pođe za rukom da dovrši ono što je naumila pre nego što je prekinu, pre nego što je zaustave, onda će sve biti na mestu i ostvareno.

Dok je uključivala Vekslerov računar i sprovodila svoj plan u delo, bila je svesna da će njeni postupci dovesti do raskida s vekovima i milenijumima tradicije. Zapitala se šta bi Atanasije misho o njenom planu, s obzirom na svu pažnju koju je Društvo bibhoteckara, još otkako je osnovano, posvećivalo tajnovitosti. Čuvar ju je doveo do vrata biblioteke i uveo je unutra, ali dao joj je malo smernica - pa, zapravo, nijednu - u pogledu toga šta bi trebalo da radi s informacijama nakon što joj se nađu u rukama. Šta da učini s novopronađenom odgovornošću?

Prepustio si to meni, promrmljala je sebi u bradu dok se s Vekslerovog računara povezivala na interfejs bibhoteke i prijavljivala. *I sad moram da delam.*

Odsustvo uputstava samo je ojačalo njenu rešenost. Holmstrand je pažljivo osmislio svaki korak puta da je dovede dovde. Učinio je svoje namere komplikovanim i opširnim. Njegovi planovi su je usmeravali, vodili, bezmalo maltretirali - sve dosad. Arno joj je dao pristup, ali ju je pustio da po sopstvenom izboru uđe u istoriju biblioteke, da sama odabere svoj put.

Uvek profesor, pomislila je. *Uvek učitelj.* Arno Holmstrand dao je učenici oruđe. Emih je sama morala da odluči šta će s njim učiniti.

Podrobno je razmislila o posledicama svog plana desetak puta u kratkom periodu otkako ga je prvi put skovala. Sve će se promeniti. Društvo nikad više neće biti isto. Savet nikad više neće operisati kao dosad. Postojali su rizici i opasnosti, ali to je bilo neophodno u rušenju zavere koja bi imala kobne posledice po svaku naciju u savremenom svetu. Sem toga, nikad se ne bi osećala prijatno ako bi jednostavno bila uvučena u organizaciju koja je funkcionisala tajno, kao što je to Društvo toliko dugo

činilo. Možda zaista jeste imalo plemenite ciljeve, ali provelo je istoriju hodajući na rubu moralnosti: skupljajući, čuvajući i negujući, ali takođe i cenzurišući, manipuhšući, kontrolišući. Znala je da ne može učestvovati u takvim aktivnostima. Ona je sada bila jedina osoba na svetu koja je posedovala pristup informacijama za koje bi vlade država širom sveta ubile da ih se dočepaju, da ih imaju u mračnim ćoškovima gde fabrikuju sopstvene zavere i urote. Znala je da nikada ne bi mogla da odredi šta da podeh a šta da sakrije. Štaviše, nije bila sigurna da se ijednoj osobi sme, ih treba, dati moć i sposobnost da donosi takve izbore.

Ne, njen plan je bio ispravan. Jedini moguć. Svetlost koja je toliko dugo bila zakopana ispod egipatskog peska, skrivena u ćoškovima imperija i tajnim trezorima, ponovo će ugledati punu svetlost dana.

Ponovo se usredsređi na računar. Četrdeset pet minuta kasnije njen posao je tekao po planu. Trebalo je još samo da vidi kako se kompletira, a zatim podeli novosti - kako o svom otkriću, tako i o svojim postupcima - sa Vekslerom, kada on stigne. Nije znala hoće li njen stari profesor pohvahti ili osuditi njen izbor. Ali živeće s njim. Još bitnije, ona će moći da živi s njim.

Kada su se, trenutak kasnije, vrata Vekslerove kancelarije uz tresak otvorila, otkinuvši se sa starih šarki silinotii udarca, ispred Emili Ves nije stajao njen stari mentor. Nakon što je Džejson Vesterberg uleteo u sobu, uverivši se da je, izuzev njenog prisustva, prazna, Juan Vesterberg se pojavio u dovratku i uperio joj pištolj u čelo.

„Doktorko Ves“, reče Juan Vesterberg. „Napokon se srećemo.“ Govorio je s profesionalnim američkim naglaskom. Prosede kose savršeno očešljane, urnom odelu precizno skrojenom po meri, zaudarao je na biznis, moć i autoritet, a pištolj je držao ispred sebe bez ikakvog nagoveštaja nelagodnosti.

Emili ga nije poznavala, ali je njegovog pratioca prepoznala kao dominantnijeg od dvojice koji su je napali u Istanbulu. Brzo je sabrala dva i dva.

„Mora biti da ste vi sekretar“, odgovorila mu je, gledajući preko Vekslerovog radnog stola u dva čoveka. Računar levo od nje nastavio je da izvršava njena uputstva.

„Jedna činjenica, među mnoštvom drugih“, odgovorio je Juan, „koju ne biste smeli da znate. Čuvar je pogrešio što vas je uvukao u sve ovo.“ Prodorno se zagledao u Emili. „Ali sve se greške mogu ispraviti.“ Cevpištolja ostala je uperena u vlažno parče kože između njenih očiju.

Emili, međutim, nije ustuknula. Život joj se iz korena izmenio u protekla dvadeset četiri sata, a negde usput pronašla je odlučnost koju ranije nije posedovala. Dok je gledala u oči čoveka koji je sasvim sigurno naumio da je ubije, osetila je određeni spokoj. Možda će ovo zaista biti njen kraj, ali daleko od toga da će biti poražena.

„Izvinjavam se ako nisam hce koje ste očekivali da vidite“ nastavio je Juan. „Kad Piter Veksler konačno stigne, sve će ovo već biti gotovo.“ Khmnuo je glavom ka telefonu, koji je ležao pored tastature na Vekslerovom radnom stolu. Naivnost Emili Ves skoro da ga je razočarala. „Prisluškivah smo vaš razgovor. Ponovili smo vaše korake, pronašli smo isti interfejs. Jedinu sastojak koji nam nedostaje je lozinka.“

Emih je munjevito bacila pogled na monitor, a zatim vratila pogled na sekretara i pištolj u njegovoj ruci.

Još samo malo. Nije sasvim gotovo.

Juan je zakoračio napred, iznerviran ženinom nemom tvrdoglavošću. Repetiravši svoj voljeni vojnički revolver, rekao je preteći: „Vidite, doktorko Ves, reći ćete mi tu lozinku, a onda ćete umreti. To su jednostavne činjenice, koje možete ili da prihvatite, ili da pokušate da ignorišete. Ali nema šanse da napustim ovu prostoriju bez pristupa biblioteci i konačne potvrde da moj posao u Vašingtonu neće upropastiti beznačajni nikogović amater, poput vas.“

Džejson je, stojeći pored oca, video kako se oči Emiri Ves šire na Juanovu pretnju. Takođe je zapazio računar na stolu. Žena je radila nešto na njemu kada su ušli u prostoriju.

„Jesi li sada prijavljena?“, upitao je, prekinuvši sekretarovu odmerenu, preteću tišinu. Čisti potencijal onoga što je prisutno na malom stonom računaru, činjenica da je sve ovde, sada, sprala je njegovu uobičajenu uzdržanost.

Emili je palo na pamet da odugovlači s odgovorom. No, već je dobila vreme koje joj je bilo neophodno. Proces je bio završen, a dalje skrivanje nije imalo mnogo svrhe. Kucnuo je čas da se tajnovitost okonča.

„Da“, odgovorila je naposletku, okrenuvši se na stolici ka Džejsonu. „Pošto u životu nije ostao više niko ko zna kako da joj pristupi, pretpostavljam da se u poslednjih nekoliko dana ispunila Holmstrandova želja, to jest da ja postanem novi čuvar biblioteke.“

Juan i Džejson štreću se od njene oduševljenosti. Ženino uverenje da je dostojna da poseduje, kao nešto što se samo po sebi podrazumeva, informacije koje Savet već vekovima pokušava da preotme, bilo je nezamislivo. Juanov prst pojačao je pritisak na okidač.

„Upravo sam obavila malo ažuriranje, u skladu sa svojom novom ulogom“, nastavila je. Srce joj je kucalo brže nego ikada ranije, ali je snagom volje održavala kontrolisanu staloženost. „Znate već, unošenje šačice detalja koji imaju veze s ovom našom zajedničkom avanturom.“ Ispružila je ruku i okrenula monitor ka sekretarovoj liniji pogleda. Juan je bacio pogled na ekran, i dalje držeći pištolj uperen u nju. Indikator napretka pokazivao je da se Emilino ažuriranje trenutno snima - klizeća skala milela je sleva nadesno i pokazivala procenat dovršenog ažuriranja. Broj pored indikatora pokazivao je 97,5%, i Juan je video kako se pretvara u 98 pre nego što je ponovo pogledao u Emili.

„Posvećena, iako besmislena aktivnost, doktorko Ves. Mene ne zanima da stavljam nove materijale u biblioteku, već da izvučem stare iz nje.“

Emih se zavalila u naslon stare drvene stolice.

„Kad biste samo znali šta se nalazi unutra“, kazala je. „Možda biste bih malo paž...“

„Nemojte da mi držite pridike o biblioteci!“, zagrmje Juan.

Emili se ukočila; prizor sekretara koji gubi nerve bio je zastrašujući.

„Da se niste usudili da mi govorite išta o ovoj biblioteci!“, nastavio je da viče, a lice mu je poprimilo zlokobno ljubičastu boju. „Vi, koja znate za nju samo iz zbirki pripovedaka i komadića istorije koji su ostavljeni za vas i ostatak ovog neukog sveta. Šta vi uopšte možete da znate? Čitav moj život posvećen je ovoj biblioteci, baš kao i život mog oca, i njegovog pre njega. U snu mogu da izrecitujem njen sadržaj, detaljnije nego što biste vi ikada saznali u toku vašeg čemernog života.“ Gurnuo je

pištolj bliže ka Emili dok je govorio o njoj u prošlom vremenu, kao da je već mrtva. „I vi, vi ste imali smelosti da mi kažete da budem pažljiv! Da sa strahopoštovanjem posmatram ono što ne znam! Kada vi, kao naš Savet, budete radili hiljadu godina da zadobijete ono što vam pripada; kada se vi budete borih protiv imperija i država da zadržite oči usredsređene na istinu; kada vi budete podneli žrtve kakve smo mi morali da napravimo da dobijemo ono što nam je potrebno - tek onda ćete moći da mi govorite o onome što se nalazi unutra." Mahnuo je pištoljem ka ekranu, gde je indikator napretka nastavljao da se kreće prema svom kraju.

„Društvo bibliotekara je svih ovih stoleća verovalo da je plemenito“, nastavio je razjareno, „verovali su da su sveci i humanitarci. Ali šta su oni do druga verzija nas, koja traži i čuva moć samo za sebe? Šta im je dalo za pravo, još od vremena velikih kraljeva i carstava, da vide sebe kao čuvare vaskolike mudrosti i istine čovečanstva?"

„Možda će vas iznenaditi da se slažem s vama, iako ne u potpunosti“, odgovorila mu je Emili, smirujući nerve. Njene reči donekle su izbacile Juana iz ravnoteže. „Slažem se da je posedovanje takve moći na neograničen i skriven način opasno - za svakoga. No, Društvo je makar bilo uzvišeno u svojim ciljevima.“

„Ne, pokazali su isključivo da su kukavice, koje se skrivaju u mraku“, odgovorio je Juan, „i zgrću znanje u mračne depoe, zakopavajući ga ispod zemlje. Mi, mi...“, pokazao je na Džejsona, a preko njega i na čitav Savet, „mi smo naučili da *delamo. Da činimo*. Uprkos tome što je biblioteka bila skrivena od nas, stekli smo moć. Snagu. Kontrolisali smo državne vlade, naučnike, tehnologije. Iskovali smo mrežu moći koja ne poznaje međunarodne ili kulturne granice, koja ostvaruje svoje ciljeve uprkos svim preprekama. Samo pogledajte američku vladu: najjača na svetu, a mi smo je ipak oborili na kolena. Nekoliko godina postavljanja pravih ljudi na prave položaje, a zatim nekoliko strateških atentata, šačica pažljivo izrađenih dokumenata prosleđenih u prave ruke i srušili smo predsednika i zamenili ga svojim čovekom. Pripadnik Saveta, jedan od mojih ljudi, biće predsednik Sjedinjenih Država, okružen drugim članovima Saveta. A ipak, kukavičke životinje koje čine Društvo nazivaju sebe zakonitim čuvarima znanja bibhoteke! Zamislite samo šta smo sve mogli da uradimo da smo raspolaganju imali njihove resurse!“ Juanov bes ispunio je kancelariju dok je izbacivao reči sa mržnjom koja se još od malih nogu kuvala u njemu.

Emili je sad sedela potpuno nepomično, a čak je i Džejson stajao ukočeno u uglu, još uvek otečenim očima posmatrajući rasplamsani bes svoga oca.

Emili je konačno progovorila.

„Moram da priznam, nikad ne bih pomislila da možete da dosegnete toliko daleko u Vašington kao što ste učinili. Videla sam vaš spisak umešanih ljudi. Zamislite šta će svet reći kad se pročuje da je potpredsednik Hajns već duže od

petnaest godina član vašeg Saveta. Mora da već decenijama planirate ovu zaveru." Nije morala da se pretvara da je obuzeta strahopoštovanjem zbog izvanredne urote Saveta.

„Niko izvan ove prostorije i mojih odaja u Savetu to nikada neće saznati“, odgovorio je Juan, i dalje kipeći od besa.

„Ali, i pored toga“, nastavila je s nesmanjenom žestinom, „to će biti samo početni šok. Šta će svet kazati kad se sazna da je čovek koga ste ovlastili da zbací predsednika Tratama, da ga uhapsi usred Ovalnog kabineta, još duže pripadnik vašeg Saveta. Mark Haskins, general Vojske SAD odlikovan sa četiri zvezdice, bio je na vašem platnom spisku mnogo pre nego što je stupio u armiju.“

„Rekoh vam, to niko nikad neće sazn...“

„Ili da je Ešton Dejvis“, reči su nastayile da se kotrljaju s njenih usana, uprkos Juanovoj upadici. „Ministar odbrane SAD, čovek kome je poverena bezbednost čitave nacije, pripadnik Saveta treće generacije. Recite mi, gospodine Vesterberg, koliko njegovih vojnih odluka za vreme mandata sadašnjeg predsednika jednostavno nije činilo javni paravan za vaše vlastite šeme?“ Bremenita znanjem o događajima koje je stekla iz biblioteke, Emih je sad ustala i suočila se licem u lice sa sekretarom.

„Čim javnost sazna za sve to, zar zaista verujete da će postojati ijedno mesto na kugli zemaljskoj gde ćete vi i vaš Savet moći da se sakrijete? Verujete li da postoji ijedna država na svetu koja se neće setiti izdajstva i decenija i vekova vaših političkih spletkarenja, vašeg podrivanja državnih vlasti?“ Nagnula se napred ka Vesterbergu. **s,Zar** zaista mislite, gospodine Vesterberg, da ćete preživeti takvu katastrofu?"

Juan je čuo dovoljnu količinu imbecilnih pretnji doktorke Emili Ves, i mržnja mu je sad kolala kroz svaku venu u telu. Dva puta je dubokodahnio i povratio pribranost. Potom je slobodnom rukom poravnao odelo i obrisao kapljice pljuvačke sa usana i brade.

„Nisam ja taj koji treba da bude zabrinut hoće li preživeti ovaj trenutak“, kazao je, a glas mu je za tren oka poprimio pređašnji uglađeni, poslovni ton. „Vaša predskazanja propasti su fina i krasna, ali nemušti plan koji ste iskovah s Piterom Vekslerom da podehte te detalje sa svetom neće otići ni korak dalje od telefonskog poziva proćerdanog da ga isplanirate.“

„A sad“, nastavio je s ledenom rešenošću, „sad ćete mi predati bibhoteku. Pitaću vas samo jedanput. Ukoliko vaš odgovor ne bude momentalna saradnja, podići ću slušalicu i vaš verenik će umreti u roku od nekoliko minuta - a ja ću vas naterati da slušate dok ga moji ljudi budu ubijali, tačno tamo, u skrivenom kampu gde ste vas dvoje proveli romantični vikend zajedno.“ Gledao je Emilin izraz

dok je govorio, zadovoljan što joj nalicu vidi iznenađenje i strah usled činjenice da je Savet otkrio gde se Majkl krije. „A onda ću vam pobiti roditelje“, nastavio je, „i vaše prijatelje. I nastaviću da ubijam sve osobe koje poznajete, svakog ko vam je drag, šta god da je potrebno. Pazite dobro šta vam kažem - bolje mi odmah dajte bibhoteku.“

Emili je progutala knedlu. Sekretar je bio u pravu. Nije imala izbora. Uspravila se, pokušavajući da imitira njegovo profesionalno držanje.

„To neće biti neophodno“, kazala je, sa svom smelošću koju je mogla da prikupi. „U potpunosti nameravam da vam je dam. Vi, i svi drugi, imaćete je za otprilike...“, pogledala je naniže u monitor i indikator napretka koji je sada bio na 99%, „dvanaest sekundi.“

Juan je isprva nije razumeo; a onda mu je lice prebledelo kao krpa.

„O čemu to govorite?“ Držao je pištolj uperen u nju, ah je nervozno bacao poglede na ekran.

Džejson je, međutim, savršeno razumeo.

„Dovraga!“, rekao je i zakoračio napred prema monitoru. Uzeo ga je u obe šake i okrenuo ka sebi. Kad je pomnije pogledao u kliznu skalu, koja se kretala ka kraju, na koži je osetio ledene žmarce.

„Šta je bilo!?“, zahtevao je da zna Juan, bacajući pogled naprednazad između sina pokraj sebe i profesorke na nišanu pištolja.

„Ona ne ažurira biblioteku“, odgovorio mu je Džejson, a reči su mu zastajale u grlu. „Aplouduje je!“

Juanove razjarene oči vratiše se na Emili.

„Aplouduje je? Gde? Kome!?“

Emili mu je mirno uzvratila pogled.

„Svima. Na internet. Javni internet. Pronašla sam biblioteku, a vi ste je pronašli preko mene, ali u roku od nekoliko sekundi, čitav njen sadržaj biće dostupan svakome na svetu. Svima! Kao što i treba da bude.“

Dok je slušao njene reči, Juan je osetio kidajući bol u grudima. Indikator napretka na ekranu došao je do 99,9%.

„Uključujući“, dodala je Emili, „sve što postoji o vašem Savetu, vašim aktivnostima u Vašingtonu i vašim zločinima. Dala sam sebi slobodu da podatke o tome hajlajtujem, tako da budu svakom odmah uočljivi. Svako ime, svaki datum, svaki detalj. Izaći ćete iz mraka, zajedno sa svima ostahma.“

Juan se okrenuo na peti prema svom sinu.

„Zaustavi to! Otkaži! Poništi! Učini nešto! *Bilo šta!*“

Džejson je pomahnitalo pružio ruku preko površine stola ka tastaturi i privukao je ka sebi. No, kad ju je stavio ispod šaka i spremio se da kuca, bleštava plava linija indikatora u potpunosti je ispunila klizeću skalu, i broj ispod nje promenio se pred njegovim očima.

100%. Aploud završen.

„Ne!“ Iz grla Juana Vesterberga oteo se silovit, bezmalo bestijalan krik, a oči su mu bile razrogačene i prikovane za monitor. Ključao je od besa koji se u njemu nagomilavao čitavog života.

Okrenuo je glavu ka Emih. U svem tom gnevu i porazu, ostala mu je samo još jedna stvar koja se da učiniti ovoj ženi. Platiće glavom za nebrojene živote koje je upravo uništila. U jednom glatkom pokretu, podigao je desnu ruku u nivo Emilinog hca i stavio prst na okidač.

Pucanj je gromoglasno odjeknuo u nevelikoj kancelariji. Emilino telo se zgrčilo i ukočilo. Kakav god bol da joj je hitac naneo, nije ga osetila. Čula je samo zaglušujuću buku, videla uzdrhtali beš na licu svog napadača i zapitala se kako bi izgledalo gledati svet koji nestaje.

Ali kada se telo srušilo i presamitilo preko radnog stola, to nije bilo telo Emili Ves. Juan Vesterberg, s rupom od metka u potiljku, stropoštao se uz tupi tresak. Iza sekretara, u do vratku je stajao Piter Veksler između dva naoružana policajca, čija su oružja i dalje bila izvađena i uperena u Juanovo telo. Treći pandur ušao je u sobu i saterao u čošak Džejsona Vesterberga, koji nije skidao pogled s očevog nepokretnog tela čak i kad ga je policajac pribio uza zid i stavio mu lisice na ruke.

Emili nije mogla ni da bekne. Kad je osetila prve simptome šoka, Veksler se progurao između policajaca i obišao oko stola. Emili se okrenula i spazila njegov usredsređeni izraz lica.

„Tvoj telefonski poziv“, objasnio joj je Veksler. „Možda jesam džangrizavi starac, ali čak i ja znam kada je na delu nešto rđavo. Plašila si se da će drugi prisluškivati naš razgovor. Ja sam se plašio da si u pravu i da će članovi tog Saveta pokušati da te spreče, pa sam doveo pojačanje. Što sam više razmišljao o tvojoj zabrinutosti, i o dimenzijama grupe k6ju si mi opisala, to sam sve više bio uveren da ovde nećemo biti sami.“ Pogledao je nadole u mrtvo telo presamićeno preko radnog stola. „Izgleda da su moji strahovi bili opravdani.“

Emili Ves pogledala je u lice svog nekadašnjeg mentora. Nekako, uprkos svemu, uspela je da mu se zahvalno nasmeši. Onda je zagrlila starijeg čoveka koji joj je upravo spasao život.

Kad je trenutak prošao, Veksler je pogledao naniže u prizor.

„Dakle, sve je gotovo?“

Emih je pogledala u računar, na čijem monitoru je još bleštalo

obaveštenje *aploud. završen.*

„Ne“, kazala je. „Ovo je samo početak.“

EPILOG

Vašington, Okrug Kolumbija Dva dana kasnije - 11.45 (GMT -5)

Nebo je bilo vedro i tamnoplavo kad je Emili izašla iz neobeležene građevine u srcu američke prestonice. Agenti FBI ispitivali su je maltene čitav dan i po, želeći da znajii svaku informaciju o onome o čemu se širom sveta izveštavalo kao o zaveri koju je potpredsednik skovao s ciljem da zadobije moć u Ovalnom kabinetu za sebe i svoje ljude. Država se nikad ranije nije suočila s toliko dugotrajnom i dalekošežnom zaverom, u koju je bilo umešano toliko mnogo ključnih zvaničnika državnog vrha.

Dva dana posle potpredsednikovog pokušaja prevrata, u zatvorskoj ćehji sedeo je on, a ne predsednik. Samjuel Tratam, čija su poricanja da je upleten u ikakve nezakonite aktivnosti u inostranstvu konačno bila opravdana i potvrđena, ponovo je sedeo za stolom u Ovalnom kabinetu, neokrnjene moći i možda jo jače reputacije nego pre. U javnost su puštena dokumenta koja su dokazivala da su raniji inkriminišući materijali krivotvorine i izmišljotine, uključujući i avganistanski videosnimak koji je pozivao na odmazdu. Zavera je bila sveobuhvatna, međunarodna i obimna. FBI je već uhapsio - pored potpredsednika - ministra odbrane Eštona Dejvisa i generala Vojske SAD Marka Haskinsa. Od ključnih figura koje su bile deo *taktičkog tima za odgovor*, koji je okupio ministar odbrane Dejvis, samo je direktor Tajne službe Bred Vitli oslobođen krivice. Uprkos tome, kad je saznao kako su njime manipulisali Dejvis i Haskins, ponudio je predsedniku ostavku za manje od sat vremena. Tratam, koji je umeo da prepozna dobrog i poverenja vrednog čoveka kada ga vidi, već ranije je odbio da je prihvati.

Emili je ispitivačima ispričala sve što je znala o pokušaju državnog udara. Puštanje u javnost dokumenata koji su obelodanih urotu i predsednika razreših krivice - uključujući tu i Spisak svih prijatelja koje je Savet stacionirao širom zemlje - bilo je anonimno, ali su agenti FBI brzo ustanovili da je obavljeno iz Vekslerove kancelarije, a zatim i ko je bio u kancelariji. To je od nje napravilo neku vrstu heroine, čak i među njenim ispitivačima, ali im je Emili izričito stavila do znanja da ne želi da bude imenovana. I oni su ispoštovali njenu želju. Svi mediji na svetu izveštavali su o priči i svaki je obelodanjivanje pripisivao *anonimnom curenju kojeje sadržavalo neizmerno izobilje informacija*.

Ta anonimnost bila je ono što je želela. Dok je gledala oko sebe u iznenađujuće miran vašingtonski krajolik, razmišljala je o dugačkim satima ispitivanja koje se upravo okončalo. Ispričala im je sve - u razumnim granicama, i s određenim

izmenama. Ispričala im je za zaveru, o tome kako je s njom kontaktirao čovek u Egiptu, o tome kako je dobila pristup ogromnoj kolekciji obaveštajnih podataka koje je potom objavila na internetu. Sve što su morali da znaju. Ali što se tiče izvora, prirode postojanja biblioteke i vekovima stare operacije Društva, adabrala je da to prećuti. Savezna vlada i javnost znaće samo da je ogromna količina prethodno privatnog znanja sada dostupna javnosti. Što se tiče toga kako je to znanje sakupljeno i široke mreže bibhoteckara koji su još uvek raštrkani uzduž i popreko Zemljine kugle, koji su i dalje sakupljali podatke, svet će morati da ostane u neznanju.

Neke stvari su i dalje morale ostati skrivene. Rad bibhoteke sprečio je krizu. Suočena s njenom budućnošću, Emili je znala da može da spreči i druge - ah samo ako njena sposobnost da posmatra, sakuplja, konsoliduje i obelodanjuje informacije ostane aktivna i tajna. Nije bila voljna da bira koje će istine podeliti sa svetom, na način na koji su to radili njeni prethodnici; ali tokom prošle nedelje videla je mračnu stranu manipulacije i više nije bila voljna da samo stoji po strani i pusti da takve sile stoje neosporene.

Novog čuvara Aleksandrijske bibhoteke i dalje čeka posao koji treba obaviti, i mada su se konture Društva malo izmenile, ono je i dalje imalo vehku ulogu.

Sat kasnije Emili je stajala ispred izlaza za domaće dolaske na Međunarodnom aerodromu *Dales*. U proteklih četrdeset osam sati bacila je pogled u srce prastarih trezora mudrosti i moći, gledala u cev pištolja i bila očevidac propasti zlog carstva, ispitivali su je u utrobi vladinog kompleksa u Vašingtonu i rukovala se sa zahvalnim predsednikom; ali usred svega toga shvatila je da postoji samo jedno lice koje zaista želi da vidi. Znanje minulih milenijuma sad je možda bilo njeno, ali bez te osobe nije joj ništa značilo.

Podigla je pogled i na izlazu ugledala ozareno hce za kojim je čeznula.

„Pa, zdravo da si, gospođice čuvarko“, reče Majkl, prilazeći joj s toplim osmehom na licu. Nekoliko sekundi gledao je u njene oči, a zatim je iz sve snage zagrho. Stajah su, zagrljeni, nekoliko dugih trenutaka.

„Nedostajao si mi“, reče mu naposljetku Emili. Majkl joj nije odgovorio, već ju je samo još snažnije zagrlio.

„Dužna si mi“, konačno joj je promrmljao u uho, zadirkujući je, „zbog toga što si tako pobegla bez mene.“

„Šta kažeš na to da ti se odužim?“, reče Emili. „Možemo negde da otputujemo.“

Majkl je upitno izvio obrvu na predlog za putovanje koji je dobio od žene koja je upravo proputovala pola sveta bez njega.

„Zajedno“, dodala je smejući se. „Da sedimo negde na plaži. Čitamo neku dobru knjigu...“

„Imaš li na umu neku određenu?“, upitao ju je Majkl.

„Koju god poželiš“, odgovorila mu je. „Imam pristup prilično velikoj biblioteci.“

AUTOROVA BELEŠKA

Zaplet romana *Faraonovo zaveitanje* izgrađen je na temeljima istinitih događaja i poigrava se s autentičnim historijskim misterijama, koje su neretko dovoljno zanimljive da same po sebi zarobe pažnju čitalaca.

Stara Kraljevska biblioteka Aleksandrije

Detalji o ovom nekada veličanstvenom čudu antičkog sveta navedeni u knjizi svi su tačni, baš kao i veo misterije koji obavija konačnu sudbinu egipatskog izvanrednog književnog zaveštanja. Osnovana po naredbi Ptolomeja II Filadelfa početkom III veka pre nove ere, izgleda kao da je njeno munjevito širenje predstavljalalo nameru nove dinastije da stvori slavu i amanet za Egipat, kakve ni raniji faraoni nisu uspjeli. Povezujući drevnu religiju, filozofiju, nauku i umetnosti, biblioteka je postala skladište mudrosti celog sveta - a povelja, izdata možda za vreme vladavine Ptolomeja III, kojom su njeni bibliotekari dobili ovlašćenje da konfiskuju pisane dokumente od svih posetilaca, kako bi mogli da ih prepisu i unesu u zbirku, predstavlja istiniti deo izvanredne istorije bibhoteke.

Prevodilački rad bibliotekara bio je na glasu još u njihovo vreme, a ta reputacija preživela je do dana današnjeg. Prevod hebrejske Biblije na grčki jezik, koji je za bibhoteku naručio Ptolomej II i koji je, po tradiciji, izvršilo sedamdeset prevodilaca, vrlo brzo postao je poznat pod imenom Septuaginta prevod (to jest, *od sedamdesetorice*) i postao standardna verzija Biblije, koja je u roku od dva pokolenja postala poznata širom sveta. To je verzija koju citiraju Isus Hrist i njegovi apostoli, i to je verzija Starog zaveta kojom se i dandanas služe mnogi hrišćani širom sveta.

Kraljevska bibhoteka postala je veliki centar učenjaštva antičkog sveta, sa svojim bibliotekarima među kojima su bili ljudi čija imena nastavljaju da inspirišu istoričare i naučnike (na primer Apolonije s Rodosa, Eratosten, Aristofan iz Vizanta). Tvrdnja iznesena u knjizi, da niko ne zna koliko je bibhoteka naposljetku postala velika, takođe je tačna - baš kao i beleška da je svakako veoma brzo premašila prvobitni cilj - pola miliona svitaka. Antonije je zaista opljačkao Pergamsku biblioteku u I veku pre nove ere i poklonio 200.000 svitaka iz njene zbirke Kraljevskoj biblioteci u Aleksandriji, čime je umnogome doprineo tom cilju.

Raznovrsne teorije u vezi s uništenjem i nestankom biblioteke, o kojima diskutuju Kajl, Emili i Veksler, sve do jedne su postojeće hipoteze kojima se učenjaci danas bave. Nekad popularno verovanje da je biblioteka izgorela za vreme Cezarevog napada 48. godine pre nove ere je, kao što Emili konstatuje, nemoguća, s obzirom na to da prastara dokumenta pružaju dokaze nastavku njenog postojanja i mnogo kasnije. Dve mogućnosti istražene u ovom romanu - pohod Amra ibn el Asa i pljačka

Aleksandrije oko 642. godine nove ere, kao i razaranje paganskih centara učenja u Aleksandriji pod vođstvom patrijarha Teofila u IV. veku nove ere - danas su najpopularnije hipoteze među učenjacima; no, nestanak nekada veličanstvene biblioteke zaista, štaviše, ostaje jedna od Velikih misterija antike. Sve što se može zasigurno znati jeste da se od VI veka biblioteka naprosto više ne spominje u istorijskim spisima.

Nova biblioteka Aleksandrina u savremenom Egiptu

Detalji pruženi u *Faraonovom zaveštanju* o istoriji i dimenzijama ovog impresivnog zdanja su istiniti. Svečano otvorena 2002, ova građevina vredna 220 mihona dolara skoro je isto toliko impresivna koliko i njena drevna imenjakinja. Premda je fond od osam miliona knjiga vrlo upečatljiv, njene fizičke dimenzije su zapravo mnogo upečadljivije. Dete kreativnosti norveške arhitektonske kompanije *Snoheta*, koju je Unesko ovlastio da izgradi novi spomenik egipatskoj istoriji i kulturi, granitni disk krova prečnika 160 metara osmišljen je tako da simbolizuje izlazeće sunce, a njena fasada sadrži tekst na 120 svetskih jezika i pisama. Dizajnirana pod uglom i spuštajući se prema jezercetu koje bi trebalo da simbolizuje more, njena glavna čitaonica ima površinu od 70.000 kvadratnih metara. Kao što Emihn vodič opisuje, Aleksandrina je dom zasebne zbirke drevnih i savremenih geografskih mapa, celog krila posvećenog multimedijalnim materijama, naučnog odeljenja za restauraciju knjiga i rukopisa, pa čak i pozamašne kolekcije knjiga na Brajevom pismu. U kompleksu zaista postoji i planetarijum, baš kao i osam odvojenih niuzeja sa više od trideset specijalnih kolekcija.

Ono što pojedine čitaoce može iznenaditi jeste da je i tvrdnja studentkinje vodiča u knjizi, da Aleksandrina poseduje jedini kompletni primerak Internetovog arhiva, takođe istinita (premda od 2002. godine Arhiv ima i druga fizička središta). Nova biblioteka dobila je na poklon banku podataka uskladištenu na preko dve stotine računara sa više od sto terabajta skladišnog prostora, tada u vrednosti od preko pet miliona dolara, koja sadrži kompletnu fotografiju svake stranice na internetu od 1996. do 2001. godine, snimljenu svaka dva meseca. Od tada projekat Internetovog arhiva nastavlja da stvara tekuću arhivu celog interneta, ostavljajući je potomstvu javno dostupnom, a Aleksandrina je jedan od glavnih centara tog projekta.

Upravo je to spajanje istorije stare Kraljevske biblioteke i digitalnog posla naklonjenog budućnosti nove biblioteke delimično predstavljalo inspiraciju za jedan od glavnih tokova u ovoj knjizi.

Kraljevske palate Topkapi i Dolmabahče u Istanbulu

Ova dva velelepna svedočanstva o vladavini turskih sultana verno su opisana u *Faraonovom zaveštanju* i međusobno se razlikuju upravo kako to prenosi Emilina moć opažanja. Iako su danas obe palate velike turističke atrakcije i premda Topkapi saraj kudikamo autentičnije odražava pravu otomansku kulturu, mnogo

poznija palata Dolmabahče iz XIX veka vizuelno je upečatljivija. Arhitektonski groteskna, bez ikakvog određenog stila, sagrađena prvenstveno da impresionira posetioce iz zapadne Evrope, ona je zadivljujuće zdanje u svakom smislu te reči: 110.000 kvadratnih metara površine sadrži slavno Kristalno stepenište, baš kao i veličanstvenu dvoranu u kojoj visi najveći luster na svetu - čudovište sa 750 lampi, poklon engleske kraljice Viktorije.

Unutar palate nalazi se spavaća soba Mustafe Kemala Atatürka, osnivača moderne turske republike. Kazaljke časovnika na stolu i dalje stoje na 9.05, obeležavajući tačan trenutak njegove smrti 10. novembra 1938. godine - baš kao što su to dugi niz godina činili svi satovi u palati. Zaludenicima za istoriju biće drago da saznaju da, koliko je meni poznato, nijedan komad nameštaja u prostoriji nije zaista oštećen.

Univerzitetska crkva posvećena Bogorodici i biblioteka Bodlijana u Oksfordu

Srećan sam što mogu da kažem da Bogorodičina crkva Univerziteta u Oksfordu nije stvarno uništena i da ponosno stoji u centru tog grada i dandanas, kao što to čini od XIII veka. Sa spektakularnim tornjem, koji nudi sjajan pogled na grad, Univerzitetska crkva ima izuzetnu istoriju i predstavlja centralni spornik i verske istorije Velike Britanije i vremena nakon reformacije. Kardinal Njuman propovedao je tu pre nego što je izazvao nemire napuštanjem Anglikanske crkve i preobraćenjem u katolicizam; Džon Vesli, ključna figura u istoriji metodizma, takođe je propovedao tamo pre nego što su ga anatemisali zbog njegovih isuviše provokativnih govora. Crkva se takođe upotrebljavala i kao sudnica, a žlebovi na stubovima u njenoj unutrašnjosti još se mogu videti na mestu gde je bila podignuta platforma za suđenje Latimeru, Ridliju i Kranmeru (koji su danas poznati kao oksfordski mučenici), spaljenim nasred oksfordskog Brod strita zato što su odbili da prihvate nove katoličke dogme. Na stranu te tužne trenutke u njenoj istoriji, vitražni prozori i skulpture u crkvi su prava pravcata čudesa.

Bodlijeva biblioteka - popularno Bodlijana - centralna biblioteka Univerziteta u Oksfordu - jedna je od velikih obrazovnih institucija zapadne Evrope. Zaista postoje kilometri podzemnih tunela i odaja koje se prostiru ispod nje i ispod najvećeg dela centralnog Oksforda, iako se, naravno, ne koriste za stvari koje sam opisao u knjizi.

ZAHVALNICE

Faraonovo zaveštanje nikada ne bi ugledalo svetlost dana da nije bilo raznih pojedinaca koji su mi pružili dragocenu podršku za vreme pisanja produkcije. Prisan prijatelj i briljantan pisac E. F. u više navrata čitao je materijal i davao mi detaljne komentare u ranim fazama pisanja, bez kojih bi ova knjiga bila potpuno drugačija.

Naročito u srednjim fazama pisanja, koristi sam imao od pažljivih komentara, kritika i uredničkih ispravki Pola Makartija, talentovanog kreativnog urednika. Ali najviše dugujem Tomasu Stoferu i Luidiju Bonomiju, dvojice najboljih književnih agenata iz izdavačke agencije LBA, koji su među stotinama rukopisa i upita punih nade, koji bi zalutali na njihov sto, u ranom rukopisu *Faraonovog zaveštanja* videh potencijal za snažan roman i pomogh mi da knjigu donesem čitaocima u obhku koji danas držite u rukama. Shvatam da je ulaganje vremena i energije u prvo delo nekog romanopisca uvek rizičan posao, i zbog prihvatanja tog rizika i ulaganja tohke energije u pretvaranju tog rizika u stvarnost doveka ću im biti zahvalan.

I na kraju, zahvaljujem čitavom timu u Izdavačkoj kući *Pan Makmilan*, pogotovo Vejnu Bruksu, direktoru izdavačkog sektora, zajedno s mojim vrhunskim uredničkim timom koji čine Eli Draiden, Dona Kondon i Luiza Bakli, među mnogim drugim osobama uključenim u ovaj projekat. Ovo su ljudi koji su uzeh ono što je započelo život kao gomila beležaka na mom radnom stolu i doveh to do štamparskih presa širom Zemljine kugle, radeći s bezmalo nestvarnom energijom i entuzijazmom da bi ova knjiga ugledala svetlost dana. Svima njima od srca zahvaljujem.

O AUTORU

A. M. Din je pseudonim vodećeg akademskog stručnjaka za drevne civilizacije i istoriju religija, kojem je poznavanje klasične starine obezbedilo mesto predavača na nekim od najprestižnijih svetskih univerziteta. Nepresušno ljudsko zanimanje za teorije zavere i impresivno razumevanje nepatvorenog tajanstvenog konteksta zvanične istorije predstavljaju inspiraciju fokus njegovog stvaralaštva.